

Viața noastră

Revistă cu apariție variabilă de cultură și viață a Asociației Casa de Ajutor Reciproc
a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad • Nr. 64 • Octombrie 2024

Revista „Viata noastra”

Revistă de cultură și viață a Asociației Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad

CUPRINS

Alexandrina PASCAL 3 <i>Vremea amintirilor... (Editorial)</i>	Andrei-Nicolaie MIHAI 26 <i>Despre copiii din care nu vor mai ieși bătrâni</i>	Petruș ANDREI 46 <i>Poezii</i>	Constantin CHIPER 69 <i>General de brigadă Teodor Tăutu</i>
Mesaje cu ocazia Zilei Internaționale a Persoanelor Vârstnice - 1 Octombrie	Cleopatra RAVARU 28 <i>Valoare sau votare?</i>	Irina NECHIFOR 47 <i>Bunicul</i>	Neculai URSU 72 <i>Nicolae Petala, un general uitat în istorie</i>
Nicolaie MIHAI 5 Consiliul Director al Asociației C.A.R.P. „Elena Cuza” Bârlad 6	Silviu MAN 29 <i>Așteptând</i>	Ion DOBRIN 49 <i>Casa bunicilor</i>	Nicolae IONESCU 75 <i>Constantin Iulian - simbol al rezistenței anticomuniste din anii 1946-1948 de la Liceul „Mihail Kogălniceanu” Vaslui</i>
Giorgică BĂDĂRĂU 7	Alexandrina PASCAL 30 <i>Dialog cu Înțelepciunea</i>	POEZII	Ioan GAFTONE 79 <i>Col (rtr.) Iorgu Haidău, col. Adrian Costaru, Ștefan Costaru! Povestea a trei generații din Armata Română!</i>
Ionuț CRIVĂȚ 8	SENIORI LA CENTENAR!	Alexandru VLAHUȚĂ 50	Lucia MUNTEANU 81 <i>Pledoarie pentru dulcea noastră limbă românească</i>
Dumitru BOROȘ 8	Ionel ALEXA 32 <i>Maria Băclea</i>	Dorina STOICA 51	Neculai GHEȚĂU 82 <i>Lansarea cărții „Octogenarul” de Ioan Berlea, fostul primar al Bârladului</i>
Dumitru DIMA 9 <i>Dacă știi să faci dintr-un singur ceas și tinerete, și bătrânețe, apoi nu mai ai nici o teamă de nici una din ele</i>	Cezara MIRONICĂ 33 <i>Paraschiva, o croitoreasă de 100 de ani din Bârlad, sfidează timpul</i>	Gabriela Ana BALAN 53	Petruș ANDREI 85 <i>Valeria Manta Țăicuțu – Ironia care ucide</i>
Emil Cosmin MIHAI 10 <i>Seniori conectați la realitățile vieții</i>	Lucia MUNTEANU 34 <i>Respect și recunoștință seniorilor școlii</i>	Ionel DORIN 55	Sorin DUMITRACHE 88 <i>Poezii</i>
Roxana MIRON-FERARU 12 <i>Tinerii de azi... bătrânii de mâine</i>	Vasile CHELARU 35 <i>Daruri de cuvinte</i>	Alexandrina PASCAL 56 <i>Rodul unui deceniu de muncă - cu dăruire și pasiune - a seniorului Ghiță Cristian</i>	Mihai BATOG-BUJENIȚĂ 89 <i>Eroul Fredy</i>
Ghiță CRISTIAN 13 <i>Arta de a îmbătrâni frumos și sănătos</i>	Pavel-Florentin RUDI 37 <i>Movilenii Bârladului – casa bunicilor... leagănul copilăriei mele</i>	Mihaela NICULESCU 58 <i>Mândița Andrei, 65 de ani dedicați învățământului bârlădean</i>	Gheorghe MAVRICHİ 93 <i>O planetă extraordinară</i>
Livia ANDREI 16 <i>Nu credeam să-nvăț a muri vreodată</i>	INCERCĂRI LITERARE	Jenică RUSU 60 <i>Recunoștință și Admirație la 70 de Ani de la Reorganizarea Asociației Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad</i>	Virtual Wolves RO165 94 <i>Ești curios de ce se întâmplă într-un club de robotică?</i>
Ioan ADAM 17 <i>Universul vârstei a treia</i>	Alina RĂUS 39 <i>Amintiri din război</i>	Dorina STOICA 63 <i>„Ce a împreunat Dumnezeu, omul să nu despartă”</i>	Maximilian OPAIȚ 97 <i>Epigrame pentru seniori</i>
Ecaterina DENDRINO-TELETIN 22 <i>Octombrie 2024</i>	Ghiță CRISTIAN 40 <i>Vârsta matură...</i>	Alexandrina PASCAL 64 <i>Glossă – pentru Mirii de Aur</i>	Serghei COLOȘENCO 98 <i>Rebus - in memoriam</i>
Zânica TĂMĂȘANU 23 <i>Nu-ți fie frică de bătrânețe! Fii mândru de vârsta ta!</i>	Carolina BOROȘ 41 <i>Destine zbuclumate</i>	Petruș ANDREI 65 <i>Frații – profesori - scriitori Mircea și Serghei Coloșenco</i>	
Lucia MUNTEANU 24 <i>Minutul de cugetare</i>	Lăcrămioara-Iolandina IVAN 42 <i>Dumnezeu și... eu</i>	Ghiță CRISTIAN 66 <i>Un nume pentru memorie: Serghei Coloșenco</i>	
Gabriela Elena AIONIȚOAIIE 25 <i>Bătrânețea, sursă de inspirație pentru tineri</i>	Adina Sînziana DURCAN 43	Mihai Sultana Vicol 67 <i>Năstasă Forțu, pictor la îngeri</i>	
	Adrian HOHOTĂ 43	Lăcrămioara-Iolandina IVAN 68 <i>7 ani de nemurire... Poetului Iftene Cioriciu</i>	
	Ștefan Bogdan HALAPCIUG 44		
	Florentina Loredana DALIAN 45 <i>Bonus de bogdaproste</i>		

Colectivul de redacție

Coordonatori:

Petruș ANDREI, Ion DOBRIN, Cosmin-Emil MIHAI,
Nicolaie MIHAI

Consiliul Director al Asociației C.A.R.P.:

Veronel AIONIȚOAIIE, Vasile CHELARU, Nicolaie
MIHAI, Tincuța SIBERESCU, Veruța TĂNASE

Foto: Sorin Gheorghiiță BOCAN

Tehnoredactare: Bogdan ARTENE

Adresa redacției:

ASOCIAȚIA C.A.R. A PENSIONARILOR „Elena Cuza”
Str. Nicolae Iorga nr. 7A, cod 731182, Bârlad, jud. Vaslui,
et. 2, cam. 13, Tel.: 0235 421 340, Fax: 0235-421.341,
0235-425.933, E-mail: revista@carpbarlad.ro,
Web: www.carpbarlad.ro

Tipărit la S.C. IRIMPEX S.R.L. Bârlad
ISSN 2247 – 3580; ISSN-L = 2247 – 3580

Responsabilitatea pentru conținutul textelor aparține autorilor.

Prof. Alexandrina PASCAL

VREMEA AMINTIRILOR...

- „Amintirea... parfumul sufletului.” – George Sand

- „Amintirea... păstrează, face să dăinuie, recompune neobosită ceea ce timpul a distrus.” – Henri de Régnier

Toamna astronomică, ca fenomen al naturii, ne oferă bogăția și rodul pământului, iar toamna vieții dă omului experiența unui traseu pe care toți l-am parcurs. Și când am ajuns la „vremea amintirilor”, acești vizitatori, care acum sunt tot mai prezenți în viața noastră, ne copleșesc cu aducerile aminte care provoacă uneori zâmbete, alteori remușcări.

În copilărie și în tinerețe faptele și emoțiile trăite își lasă amprenta pentru mai târziu și când le redescoperim ele sunt deja amintiri, unele extraordinare, încât nu au trecut pragul uitării.

Și atunci ne întrebăm: cu ce ne-am ales din zbuiciul vieții? Desigur, cu înțelepciunea de a înțelege că timpul nu are oprire, toate se petrec când le este dat, și deodată ne trezim că prezentul este doar un bagaj de amintiri.

Nostalgia este cea care cheamă amintirile, dar tinerețea nu are timp de nostalgii, ea se hrănește cu speranțe. Seniorii ajunși la „vremea amintirilor” le cheamă pentru a le fi tovarăși, fiindcă mulți dintre cei care au fost dragi sufletului, azi sunt și ei o amintire.

Amintirile pot fi **materiale** sau **spirituale**, un obiect poate deveni o amintire dacă prezența lui ne duce cu gândul la ceva care ne emoționează. Amintirile personale le păstrăm în albume, în sertare, în dulapuri, iar pe cele naționale în muzee. Oricum există riscul de a fi înstrăinate datorită unor posibile evenimente.

În schimb, amintirile cu valoare spirituală au locul lor unde nimeni nu poate pătrunde, dacă nu-i îngăduim noi: în sufletul nostru – și acolo sunt bine protejate.

Viața însăși este un album cu amintiri, dar cele mai duiioase sunt cele din copilărie și poate duișia a făcut ca aproape fiecare scriitor să abordeze în registrul său tematic capitole dedicate copilăriei. Ion Creangă își amintește „ce vremi și ce oameni erau în Humulești” în vremea copilăriei sale, iar lui Ionel Teodoreanu numele satului natal, Medeleni, îi sugerează sunetele unui cântec de cantarină.

Tot ce amintește copilăria recrează atmosfera de „atunci”, pot fi gânduri „dulci” sau, dimpotrivă, „amare”. Eminescu se întreabă: „Unde ești copilărie?” și regretă vremea când „Fiind băiat, păduri cutreieram”, zburdalnic și lipsit de griji.

Nu aceeași rezonanță o pot avea amintirile din romanul „Desculț”, de Zaharia Stancu. El privește înapoi cu mânie și nu și-ar mai dori să trăiască umilințele copilului care culegea via boierului cu botniță la gură, iar acasă sărăcia era așa de mare încât nu aveau nici linguri suficiente pentru toți membrii familiei.

Seniorii generației noastre au traversat atâtea evenimente, unele chiar spectaculoase, încât albumul amintirilor noastre este un adevărat film de aventuri. Ne-a fost dat să trăim o epocă cu evenimente unice,

irepetabile și imposibil de a fi uitate: război, secetă, răsturnări social-politice, inundații, seisme și mai recenta pandemie. Fiecare din ele a însemnat o experiență și posibilitatea de a învăța ce este omenia.

Păstrarea unui echilibru psihic impune să ne selectăm amintirile și să le păstrăm doar pe cele pozitive și avem un exemplu în acest sens, a unui om de excepție, o româncă înstrăinată fără voia ei, *DOAMNA SMARAGDA ECONOMU*. Este un remarcabil om de știință, care **a fost nevoită** să se dezrădăcineze în noiembrie, 1951 prin evacuare forțată în Grecia.

Motivul?... Incredibil, totuși faptul este un document de epocă, fiindcă cu conjunctura politică de atunci se considera un delict faptul că tatăl său era „burghez”, lucrase în Comisia Europeană a Dunării de la Sulina și avusese contact cu consulatele străine. A fost una din aberațiile istoriei, iar doamna Economu un „vinovat fără vină” care suportă consecințele.

Noblețea sufletească i-a dictat comportamentul, a filtrat faptele de viață și a înlăturat toate amintirile urâte și „le-a uitat”, dar **n-a uitat niciodată că este româncă**.

În 1974 s-a întors la Sulina, unde o chemau amintirile și este convinsă că „nicăieri nufărul nu este mai frumos ca acolo”. Și tot fiindcă nu și-a uitat originea, timp de peste douăzeci de ani a fost colaboratoarea apropiată a mitului ANA ASLAN, în institutul care azi îi poartă numele.

Exemplul oferit ne conduce la concluzia că **experiența vieții** ne dă înțelepciunea de a păstra doar amintirile frumoase și probabil acesta este și unul din motivele faptului că la data de 14 decembrie 1990, în Adunarea Generală a Națiunilor Unite, în baza Rezoluției Nr. 45/106 s-a stabilit data de 1 OCTOMBRIE – ZIUA INTERNAȚIONALĂ A PERSOANELOR VÂRSTNICE.

O îngemănare a fenomenelor: toamna astronomică și toamna vieții... clepsidra timpului se scurge mereu și macină, atât timpul cât și omul.

Această măsură internațională are la bază promovarea unei îmbătrâniri active și încurajarea asociațiilor neguvernamentale ale persoanelor vârstnice. Problematika este în direcția de competență a Ministrului Muncii, iar Patriarhia Română a hotărât ca această sărbătoare să fie menționată în calendarul creștin ortodox.

Orașul nostru, Bârlad, pe lângă faptul că se poate mândri cu valori pe plan local, ba chiar și național, se poate bucura și de faptul că avem o asemenea instituție socială, nonguvernamentală și nonprofit, cu scopul de ajutorare a persoanelor vârstnice: Asociația Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza”, sub președenția domnului magistrat pensionar Nicolaie Mihai, în colaborare cu un prestigios Consiliu Director și susținut de întregul colectiv de salariați, care au dovedit competență și seriozitate. Ei sunt cei

care ne ajută să ne păstrăm amintirile și una dintre cele mai importante acțiuni în acest sens este *NUNTA DE AUR*. O sărbătoare de suflet care omagiază pe cei ce acum jumătate de secol au legalizat o legătură matrimonială stabilă, au respectat jurământul pe care și l-au făcut reciproc în fața altarului, au fost o jumătate de veac împreună, la bine și la rău, iar acum, cu părul albit, serbează Jubileul.

Ei sunt cel mai frumos exemplu pentru tineretul nostru care este atât de receptiv la modernism, renunțând la datini și chiar la sentimente. Ajunși și ei la „vremea amintirilor”, vor avea o asemenea bogăție?

Seniorii sunt păstrători de valori morale devenite azi amintiri care nu trebuie uitate și enumerăm câteva:

- să nu uităm omenia, ea este cheia succesului în viață și, mai ales, să nu uităm binele care ni s-a făcut;
- să nu ne uităm rădăcinile, strămoșii, nu ca o amintire ocazională, ci ca o prezență permanentă;
- și am mai putea adăuga: să nu uităm respectul față de sine și față de normele etice și morale.

Și eu sunt unul din seniorii ajunși la „vârsta amintirilor” și fiindcă am lucrat în învățământ, îmi amintesc cu drag de amintirile anilor din școală: seriozitate, respect, uniforme școlare și cântecele patriotice care atunci făceau parte din programul zilnic al școlarului. Chiar dacă se cântau în epoca când „lumina venea de la Răsărit”, esența lor era etern valabilă. Îmi amintesc de unul care vorbea despre iubirea de țară unde: „Căi deschise-au tinerii să meargă/ iar bătrânii sunt stimați din plin.”

Câtă valabilitate mai are astăzi această afirmație?! Răspunsul îl găsim în maxima lui Henry de Montherlant: **„Ultimii ani din viață, trăiesc din primii”**.

Mulți ani, stimați seniori ajunși la vârsta respectabilă a amintirilor, respect și admirație pentru valorile morale de care ați dat dovadă și să nutrim speranța că tineretul nostru, care este sămânța unui neam viguros și cu demnitate, va găsi forța morală de a depăși greutățile și va dovedi adevărul din oda lui Vasile Alecsandri:

**„Că din vultur, vultur naște
Din stejar, stejar răsare!...”**

P.S.

Și eu fac parte din generația seniorilor care au trăit multe experiențe de viață, astăzi devenite amintiri. Ele sunt motivul care mă îndeamnă de a-mi permite un sfat pentru tânăra generație: acela de a ocoli tentațiile de moment care mai târziu pot fi regretate și încercarea de a aduna cât mai multe valori morale pentru când vor fi și ei ajunși la „vârsta amintirilor”.

Dragii noștri,

magistrat (pens.) **Nicolaie MIHAI**,
Președintele Asociației C.A.R.P. „Elena Cuza” Bârlad

Cu ocazia Zilei Internaționale a Persoanelor Vârstnice, vă invit să sărbătorim și să apreciem împreună înțelepciunea, experiența și contribuțiile valoroase ale tuturor vârstnicilor în societate. Ei ne oferă exemple de răbdare, iubire și determinare, iar respectul și grija față de aceștia sunt esențiale pentru construirea unei comunități sănătoase și unite. Să ne angajăm să le ascultăm poveștile, să le onorăm realizările și să ne asigurăm că trăiesc cu demnitate și respect.

Această zi servește ca un memento pentru a onora și respecta seniorii noștri, care, cu toții, au jucat un rol vital în modelarea lumii în care trăim astăzi. Orice persoană în vârstă deține o mulțime de cunoștințe unice și o experiență care este de neînlocuit. Vârstnicii noștri au trăit decenii de istorie, asistând la evenimente monumentale și schimbări societale uimitoare. Poveștile și lecțiile lor de viață sunt neprețuite, oferindu-ne o perspectivă unică asupra vieții. Prin însăși existența lor, aceștia poartă întru sine lecții esențiale despre viață, răbdare și curaj. Munca și sacrificiile lor au pus temelia societății noastre, iar noblețea spiritului lor ne inspiră **să ne onorăm rădăcinile.**

Prin sărbătorirea persoanelor în vârstă, nu doar că ne arătăm aprecierea pentru contribuțiile lor, ci și subliniem importanța respectării și îngrijirii seniorilor noștri, către care trebuie să nutrim respect și recunoștință. Este momentul să le recunoaștem rezistența, puterea și înțelepciunea și să ne asigurăm – prin toate metodele de bun simț – că sunt membri apreciați, respectați și bine îngrijiți ai comunităților noastre.

Este momentul să le continuăm dezideratele, să le ascultăm sfaturile și să ne hrănim din experiența lor de viață, mai ales că vremurile – pe cât se pare – se întorc. Să îi iubim și să îi respectăm, să le urmărim puterea de sacrificiu, hărnicia, discernământul și mai ales dreapta credință în Dumnezeu prin care dâșii au clădit, au susținut și încă mai susțin națiunea noastră și flacăra partrioteismului vie.

Cei care nu își îngrijesc și nu își iubesc vârstnicii sunt viță neroditoare și oameni care singuri izbesc „cu piciorul în țepușă” ^{Fapte 9,5}, oameni sortiți pieirii atât spirituale, cât și fizice. Să nu fie!

Să le aducem mereu un omagiu, recunoscând contribuțiile lor inestimabile și dăruindu-le respectul și iubirea pe care le merită, dorindu-le bătrânețe ușoară, pace în familie și mângâierea mântuirii întru Domnul nostru Iisus Hristos!

Așa să ne ajute Dumnezeu!

Stimate doamne, stimați domni, dragi membri ai Asociației Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad, dragi bârlădeni,

Luna octombrie începe cu o aniversare. Ziua internațională a persoanelor vârstnice.

Această zi este dedicată părinților și bunicilor noștri, este prilejul de a ne aduce aminte de strămoșii noștri care s-au jertfit pentru libertatea și bunăstarea urmașilor, printre care ne numărăm și noi.

Este ocazia de a mulțumi celor care acum duc povara suferințelor și nevoilor materiale, dar care au trudit pentru a făuri o țară bogată și liberă. De la ei putem primi învățăminte, căci ne sunt modele de cinste, demnitate și hărnicie.

ASOCIAȚIA CASA DE AJUTOR RECIPROC A PENSIONARILOR „ELENA CUZA” BÂRLAD dorește să amelioreze dificultățile vieții pensionarilor, prin serviciile oferite, prin activitățile culturale organizate, prin toate acțiunile și măsurile promovate. Vom face și în continuare tot ce ne stă în putință pentru a vă oferi cât mai multe zile senine și momente de bucurie.

Totodată, 5 octombrie este desemnată Ziua Mondială a Educației, motiv pentru care ne îndreptăm gândurile spre acei pensionari, care au încheiat o bogată carieră de educatori, învățători, profesori.

Atunci când vorbim de educație, prin fața ochilor ne apar chipuri ale celor care au exprimat o dragoste autentică pentru profesia de cadru didactic. Aceștia sunt oamenii care au îmbinat pasiunea pentru profesie cu iubirea față de elevi, care au folosit limbaj limpede și atrăgător, care au fost înzestrați cu autoritate și cordialitate, care au găsit proporția corectă între exigență și indulgență.

Tuturor le transmitem gânduri bune, urări de sănătate, viață liniștită și bucurii nenumărate, pe care să le împărtășiți oamenilor apropiați și dragi.

Dumnezeu să vă răsplătească cu viață îndelungată și multă fericire!

La mulți ani!

CONSILIUL DIRECTOR AL ASOCIAȚIEI CASA DE AJUTOR RECIPROC A PENSIONARILOR „ELENA CUZA” BÂRLAD

**Veronel
AIONIȚOAI
Consilier**

**Veruța
TĂNASE
Consilier**

**Nicolaie
MIHAI
Președinte**

**Tincuța
SIBERESCU
Consilier**

**Vasile
CHELARU
Consilier**

Seniori, prin noi vom învinge!

Dragi seniori, membri ai Casei de Ajutor Reciproc „Elena Cuza” din Bârlad, salutări cordiale cititorilor și echipei redacționale care realizează această emblematică revistă de cultură și spirit, născută pe aceste locuri care îmi sunt atât de dragi.

După o vară teribil de călduroasă, parcă niciodată nu ne-a fost dat să trăim ceva asemănător ca ampoare și ca perioadă, ne așteaptă o toamnă, dacă nu la fel de caniculară, cel puțin „fierbinte” în evenimente care ne privesc pe noi, pe seniori, inclusiv în ceea ce înseamnă reforma sistemului de pensii, prin apariția noii legi, care a intrat în vigoare la 1 septembrie și care se dorește o reparare a inechităților care dăinuiesc în legislația românească de peste 34 de ani. Dacă aceasta va răspunde așteptărilor, vom vedea în lunile și anii ce vor veni.

Până atunci însă, vom sărbători Ziua Internațională a Persoanelor Vârstnice, pe 1 octombrie, și vă rog să primiți, dragi seniori din partea mea și a Comitetului Director al Federației Naționale „OMENIA” a Caselor de Ajutor Reciproc ale Pensionarilor din România, cele mai calde urări și gânduri bune. Este o zi deosebită pentru seniori, o dovadă sinceră de respect și prețuire pe care țările lumii o arată persoanelor vârstnice. Aceeași prețuire o datorăm și noi celor peste un milion de membri care fac parte din federația noastră.

1 Octombrie, Ziua Internațională a Persoanelor Vârstnice reprezintă, fără îndoială, un moment de bucurie și de sărbătoare. Totodată, acest moment ar trebui să fie și unul al reflecției asupra condiției vârstnicului, atât la nivel național, european și internațional. Ce progrese s-au făcut în domeniul drepturilor persoanelor vârstnice, cum s-au îmbunătățit condițiile de viață ale acestora, cum au fost implicați în viața comunității din care fac parte, în aceste condiții extrem de agitate, nervoase și războinice, iată o întrebare pusă acum la început de toamnă 2024.

Ca membru activ al Platformei Age Europe, Federația Națională „OMENIA” a C.A.R.P.-urilor din România este permanent implicată în problematica persoanelor de vârstă a treia. Lumea nouă, cea în care trăim acum, este într-o continuă schimbare demografică, socială și economică, iar ce a fost ieri, nu mai este azi, iar ce va fi mâine, va fi cu totul altceva, altfel. În acest sens, trebuie să ne adaptăm și noi, seniorii, autoritățile și factorii de decizie.

Semnalul a fost lansat într-o scrisoare deschisă pe care Dr. Heidrun Mollenkopf, președintele AGE și Maciej Kucharczyk, secretarul general al Age Europe Platform, organizație care reunește toate organizațiile de seniori din Europa, au adresat-o conducerii Uniunii Europene. Citez din această scrisoare un pasaj relevant: „Uniunea Europeană are nevoie de o nouă viziune asupra îmbătrânirii, una care să nu considere bătrânețea o povară ci, în schimb, să sărbătorească longevitatea și să faciliteze contribuția persoanelor în vârstă la societate. Acest lucru este esențial pentru a ne asigura că noi toți, indiferent de vârstă, ne bucurăm de drepturi egale ca cetățeni ai UE.”

Ziua Internațională a Persoanelor Vârstnice o sărbătorim în fiecare an, însă grija față de seniori și problemele cu care aceștia se confruntă, dar și alte probleme sociale au reprezentat și reprezintă numitorul comun al C.A.R.P.-urilor care sunt afiliate Federației Naționale „OMENIA”.

Am fost, suntem și vom fi alături de dumneavoastră, dragi seniori!

Asta înseamnă să sărbătorim și să trăim această zi dedicată nouă, seniorilor, cea de 1 Octombrie!

Ec. Giorgică BĂDĂRĂU,
Președintele Federației Naționale „OMENIA”
a C.A.R.P.-urilor din România

1 Octombrie - Ziua Internațională a Persoanelor Vârstnice

1 Octombrie, o zi cât pentru o viață

În februarie 1991, Organizația Națiunilor Unite consacră ziua de 1 octombrie ca zi internațională a persoanelor în vârstă, iar câteva luni mai târziu, pe 16 decembrie 1991, Adunarea Generală a ONU adoptă rezoluția 46/91 cu titlul "Principiile Națiunilor Unite pentru persoanele în vârstă destinate a le permite să trăiască mai bine în anii câștigați". Aceste principii consacră dreptul persoanelor vârstnice la hrană, condiții de locuit și îngrijire medicală, libertatea de a decide asupra vieții personale și profesionale, dreptul de a se exprima și de a participa în activități sociale după pensionare, precum și accesul la oportunități de învățare adecvate vârstei.

Din păcate, aceste principii fundamentale sunt deseori încălcate, nu numai în țările din lumea a treia, ci și în cele cu mari pretenții democratice, culturale și sociale. În societatea noastră actuală, modernă și sălbatică, unde primează instinctul de supraviețuire și selecția naturală, discriminarea legată de vârstă a căpătat proporții grave. Bătrânețea nu mai este respectată, liniștită și fără griji. Nu mai reprezintă un privilegiu să fii vârstnic, ci uneori o fatalitate. Cam aici s-a ajuns, din păcate.

1 Octombrie, Ziua Internațională a Persoanelor Vârstnice, trebuie să fie o zi specială nu doar pentru seniorii noștri și cei din întreaga lume, ci pentru noi toți, cei care trebuie să le arătăm respectul și prețuirea pentru eforturile și realizările lor.

Problemele cu care se confruntă persoanele în vârstă, în special în ceea ce privește riscul sărăciei și excluziunii sociale sunt tratate de cele mai multe ori superficial, la nivel de teorie, pe sistemul – lasă-i că oricum sunt bătrâni! Așa ceva nu trebuie să se mai întâmple, pentru că fără seniori nu mai avem trecut, iar prezentul și viitorul se clădesc pe un soclu trainic, un soclu pe care ei, bunicii și părinții noștri, îl reprezintă. Să ne amintim de seniori nu doar o dată pe an, la ceas de sărbătoare ci, în fiecare zi, oră și clipă a vieții lor și să le mulțumim.

La mulți ani! Sănătate, fericire, dragi seniori, viață lungă și unitate în acțiune și țineți minte cuvintele scriitorului columbian Gabriel García Márquez: „Vârsta nu înseamnă cât de bătrân ești, ci cât de bătrân te simți”!

Ionuț CRIVĂȚ
Redactor Șef
Revista „OMENIA”

În fiecare an, luna octombrie ne amintește, prin Ziua Persoanelor Vârstnice, de bunicii și părinții fără de care nu am fi fost oamenii împliniți de acum. De cei care au știut să depășească demn fiecare obstacol, prin muncă, dăruire de sine și responsabilitate. De cei care ne-așteaptă neclintiti precum stâncile, săptămâni la rând, luni, uneori chiar și ani, doar ca să ne mai vadă o clipă.

Pe drumul nostru prin viață, ei au fost cei de care ne-am sprijinit și cei la care gândul ne poartă ori de câte ori simțim că plutim în derivă. Pentru că de acolo, din rădăcinile pe care, uneori, uităm că le avem, ne luăm forța de a răzbi și a merge mai departe.

Sub tutela acestui gând, am reușit să realizăm primul centru dedicat persoanelor vârstnice din Bârlad. Un centru în care ei își pot petrece timpul, pot socializa, pot juca jocuri de societate, asculta muzică și chiar dansa. Centrul urmează a-și deschide ușile chiar în această toamnă.

Și la domniile lor ne-am gândit atunci când am decis reabilitarea Grădinii Publice, a zonei de relaxare de la Prodana, precum și înființarea Parcului „Mihai Eminescu”. Mă bucur să-i văd plimbându-se pe alei și îmi face mare plăcere să zăbovesc alături de ei, depănând câte o amintire sau ascultându-le povețele pe care, cu drag, le primesc.

Vă mulțumesc în numele bărlădenilor pentru că datorită dumneavoastră încă mai avem în viața noastră modele de rezistență, de bunătate, de bun-simț. Avem nevoie să ne inspirați și să ne sfătuiți în drumul nostru nesigur și imprevizibil.

Să aveți parte de sănătate, de liniște și de bucurii!

Cu recunoștință,

avocat Dumitru BOROȘ,
Primarul Municipiului Bârlad

Dumitru DIMA

Dacă știi să faci dintr-un singur ceas și tinerețe, și bătrânețe, apoi nu mai ai nici o teamă de nici una din ele.

Mircea Eliade

Călătoria oamenilor care își petrec tinerețea muncind din greu se încheie cu pensionarea. De fapt, pensionarea poate fi momentul perfect pentru a descoperi noi subiecte și abilități.

Atunci când te gândești la îmbătrânire doar ca la o pierdere progresivă a unor lucruri și abilități, pierzi din vedere ceea ce câștigi odată cu trecerea anilor. Și, dacă avem norocul să rămânem sănătoși, nu văd nici un motiv pentru care nu am continua, chiar la bătrânețe, să creăm și să construim. Părăsirea locului de muncă nu trebuie să aducă regrete deoarece **fiecare nou început vine de la sfârșitul unui alt început.**

Calitatea de pensionar trebuie considerată ca o noua carieră, un nou început în care intervin schimbări în viața de zi. Anul acesta s-au împlinit 126 de ani de la înființare și 70 de ani de la reorganizarea Asociației Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad, când un număr de 9 pensionari, prin asociere voluntară, muncă și contribuția lor materială, au putut realiza o activitate de interes general în orașul Bârlad prin această Asociație care s-a dovedit a fi utilă până în prezent, obținând rezultate bune în sprijinirea membrilor săi, prin acțiuni de întraajutorare sau cu caracter cultural și social.

La 8 Octombrie 2024 este momentul să conștientizăm că acești 70 de ani de la reorganizarea Asociației și până în prezent nu au trecut fără satisfacții și bucurii împlinite. Bucuria este atunci când te străduiești să înmulțești binele, să ai grijă de aproapele tău, de cel aflat în suferință, în necaz sau în dificultate, arătând că **nouă ne pasă. Ne dorim ca și mai mulți ani de acum înainte să fim alături de oameni, de fiecare dată când au nevoie de noi.**

Anul acesta Asociația C.A.R.

Pensionari „Elena Cuza” Bârlad a putut **organiza aniversarea a 50 de ani de la căsătorie, „Nunta de aur”, a unui număr de 129 de cupluri**, dintre care 69 membre și 33 nemembre din Bârlad și 27 din sucursalele din teritoriu, eveniment ce reprezintă o adevărată provocare pentru seniori. Cu ocazia acestui eveniment am apreciat foarte mult câteva din mesajele transmise atât de frumos de cuplurile noastre celebrate:

„Nu am dus o viață ușoară, dar ne-am sprijinit unul cu altul!”

„Sunt și zile bune, și zile rele, dar să treci prin ele!”

„Am rezistat împreună pentru că ne-am respectat și ajutat reciproc!”

Pentru noi a fost o zi remarcabilă, dat fiind faptul că în prezent peste jumătate din căsătorii se termină cu divorț. Este mult mai greu pentru cupluri să rămână împreună, însă trebuie să căutăm și să ne găsim un model de personalitate. Acest model poate fi un profesor, un bunic sau chiar un părinte.

În Biblie ni se spune că **„la bătrâni se găsește înțelepciunea și într-o viață lungă e priceperea”**. Viața este împărțită în patru, ca sezoanele unui an. Prima e cea a unui student. În cea de-a doua este vorba despre întemeierea unei familii. În a treia începe retragerea, iar în cea de-a patra parte ești total detașat de lucrurile lumesti.

Menținerea interacțiunilor sociale au un rol esențial în bunăstarea generală a existenței noastre, fie că suntem individual, fie că suntem în grup, însă, pentru noi, un rol important în activitatea pe care o desfășurăm este acela de a păstra legături strânse de cooperare și încurajare cu noile generații și să învățăm din lecțiile predate de-a lungul anilor de la acești oameni că: **înțelepciunea, respectul și demnitatea ne pot aduce mult bine, prosperitate și bună dispoziție la orice vârstă, că oamenii, în toate timpurile, au căutat să-și asigure un anumit confort, o siguranță a zilei de mâine și o garanție pentru viitor.**

Un raport important care reflectă recunoașterea efortului și consolidarea relațiilor de colaborare cu membrii noștri în luarea deciziilor potrivite este bilanțul contabil.

În perioada 01-01-2024-31.07.2024 s-au putut acorda AJUTOARE NERAMBURSABILE unui număr de **4.102 MEMBRI**, în valoare de 705.004 lei, după cum urmează:

- Ajutoare de deces	450 membri	457.984 lei;
- Cotă parte tratament	19 membri	1.820 lei;
- Ajutoare Sărbători Pascale 2024	1.477 membri	147.700 lei;
- Ajutoare pentru Nunta de aur	173 membri	17.300 lei;
- Ajutoare fidelitate	464 membri	46.400 lei;
- Ajutoare materiale - reviste	1.500 buc.	30.800 lei;
- Ajutoare împlinire 100 ani	4 membri	1.000 lei;
- Ajutoare pentru procurat ochelari	6 membri	300 lei;
- Ajutoare conform Statut art.15 alin.i	9 membri	1.700 lei;

De asemenea, au beneficiat de FACILITĂȚI prin prestarea unor servicii, un număr de 3.911 MEMBRI, în valoare de **95.374 lei**, după cum urmează:

-Stomatologie	74 membri	15.070 lei;
-Kinetoterapie.....	970 membri	13.552 lei;
-Croitorie.....	224 membri	1.017 lei;
-Frizerie.....	2.643 membri	65.735 lei;

Seniori conectați la realitățile vieții

Emil Cosmin MIHAI

Este foarte greșit modul de a gândi al unor persoane care consideră ieșirea la pensie un prag care trebuie trecut spre un alt mod de viață. Auzim deseori expresia: „când eram activ...”, dar ce ne împune acum să nu mai fim? Dacă sănătatea permite, viața de pensionar poate oferi satisfacții și împliniri, și cu puțină nostalgie pentru trecut, pensionarul se poate bucura de prezent.

Pentru realizarea acestui mod de viață foarte importante sunt relațiile interumane și o permanentă socializare, nu refugiul în singurătate, motivând greșit că „este timpul să mă odihnesc”. Există o „odihnă activă” și pentru a ne menține este necesar ca pensionarul să se mobilizeze în activități fizice (atât cât îi permite sănătatea), cât și în cele culturale: lecturi, spectacole, simpozioane.

Teoretic, acesta ar trebui să fie modul de viață al pensionarului, dar nu toți au șansa ca locația în care trăiesc să le ofere posibilitatea de a se integra într-un mediu cultural. Orașul nostru, Bârlad, bătrâna urbe moldovenească, cu veche atestare documentară, a fost mereu un focar de cultură și locul care a dat țării valori, chiar și conducători de stat. A cunoscut o perioadă înfloritoare ca oraș industrial, când întregul mapamond aprecia valoarea rulmenților marcați: F.R. Bârlad – România. Și cei care i-au produs atunci sunt astăzi pensionarii – membri ai Asociației Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad.

Dar timpurile exprimă zicala: „Sic tranzit gloria mundi” (Așa trece gloria lumii), gloria industriei a apus odată cu dispariția tuturor obiectivelor industriale din Bârlad, dar tradiția culturală a rămas vie, ca o torță. Există multe instituții cu tradiție culturală: Teatrul „Victor Ion Popa”, Biblioteca municipală „Stroe S. Belloescu”, Academia Bârlădeană, Societatea de Științe Istorice, Centru Cultural „Mihai Eminescu” – toate cu ușile deschise pentru oricine dorește, indiferent de vârstă sau categorie socială.

Dar dacă ne referim la seniori și dacă aceștia vor să se regăsească pe sine și să se bucure de considerație, adresa pentru acest locaș este: Strada Nicolae Iorga, Nr. 7/A și organismul unde pensionarul va găsi ce i se cuvine după o viață de muncă este ASOCIAȚIA CASA DE AJUTOR RECIPROC A PENSIONARILOR „ELENA CUZA”

BÂRLAD. O instituție implicată social și umanitar, sub conducerea Președintelui, magistrat pensionar Nicolaie Mihai, susținut de un Consiliu Director responsabil și competent, într-o strânsă colaborare cu întregul colectiv de salariați.

Dovada o susține faptul că acum, când politica sau alte interese primează, Asociația funcționează ca o societate apolitică și non-profit, care are ca scop ajutorul reciproc și susținerea pensionarilor pentru a duce o viață activă, normală din toate punctele de vedere... Își susține membrii pentru a fi **conectați** la **realitățile vieții**, un pensionar nu trebuie să abandoneze prezentul și să evadeze în amintiri, trebuie să accepte micile bucurii ale vieții și să păstreze cele două valori care mențin verticalitatea: **optimismul** și **speranța**, elemente care te mențin permanent conectat la realitățile vieții.

În calitate de președinte al acestei asociații, susținut de Consiliul Director și urmărind obiectivele din planul de perspectivă, alături de parteneriatul cu ceilalți factori culturali, ne-am mobilizat în acțiuni care au oferit pensionarilor spectacole, lansări de carte, piese de teatru, simpozioane, spectacole care amintesc de tradițiile naționale, dar și acțiuni cu caracter civic.

În luna iunie, orașul nostru a sărbătorit „Zilele Culturale ale Bârladului”, prilej de promovare a culturii, de antrenare a bârlădenilor în viața civică dar și de informare privind problemele vieții contemporane. Am considerat că ar fi foarte bine venit un moment al aducerilor aminte, drept care, spectacolul cu șlagăre ale tinereții noastre, susținut în Sala Teatrului „V. I. Popa”, un recital al celor patru vedete ale muzicii ușoare - Daniel Lordăchioae, Carmen Rădulescu, Gabriel Dorobanțu și Ciro de Luca – a fost un eveniment de suflet.

Și pentru faptul că trăim vremuri agitate, o epocă cu multe controverse și inflație progresivă – adevărate motive de îngrijorare pentru pensionari – am considerat necesar a organiza o dezbatere cu o persoană competentă pentru discuții, întrebări și răspunsuri, având ca temă „Legea pensiilor”.

Sprijinit de domnul deputat Adrian Solomon, am invitat-o pe doamna Simona Bucura Oprescu, Ministrul

Muncii și Solidarității Sociale, la o dezbatere publică, vizita fiind onorată în data de 31 mai 2024. Însoțită de domnul deputat Adrian Solomon, de doamna Vasilica Valentina Robu, Secretarul General al Casei Naționale de Pensii Publice și de reprezentanți ai presei, oaspeții au fost întâmpinați la Sediul Asociației, în fața Troiței – locaș sfânt – cu pâine și sare, simboluri ale datinei străbune, oferite pe ștergere, țesute manual, de soli îmbrăcați în costume naționale: doamna Fitcal Silvia și domnul Croitoru Aristotel Corneliu.

După ceremonial, oaspeții au vizitat sediul Casei, după care au urmat dezbaterile. Interesul pentru subiectul dezbătut a mobilizat atât pensionari cât și factori responsabili în viața socială.

Înțelegerea și interpretarea unei legi impune cunoștințe legislative și juridice de care nu toți pensionarii dispun, dar viitorul existenței lor va depinde de felul cum vor fi aplicate legile. De aceea, scopul acțiunii a fost de a lămuri normele de aplicare a noii legi a pensionării, în speranța că în viitor pensionarii vor beneficia de eliminarea inechităților,

de aplicările necorespunzătoare cu care au fost tratați când li s-a apreciat ceea ce li se cuvine pentru munca și efortul lor de o viață.

Doamna Ministru Simona Bucura Oprescu a explicat cu răbdare și competență principiile de bază ale noii legi care promite a fi o recalculare corectă, favorabilă celor care au fost nedreptățiți, și a dat indicații practice pentru obținerea de documente, când acestea mai sunt necesare.

Dar asemenea subiect de importanță națională nu poate fi epuizat doar într-o dezbatere, și pentru a fi rezolvați toți cei care doreau să obțină lămuriri, s-a propus ca aceștia să-și prezinte doleanțele în scris, cererile urmând a ajunge la organele de competență pentru a primi răspunsul convenit. Programul delegației ministeriale a mai avut și alte obiective pe care doamna Oprescu a mers să le viziteze, iar cei interesați au continuat dezbaterile cu informații oferite de doamna Vasilica Valentina Robu, Secretarul General al Casei Naționale de Pensii Publice.

A fost o zi frumoasă, un licăr de speranță, fiindcă românul poartă în suflet speranța de mai bine și prin felul lui a fost întotdeauna optimist.

Seniorii noștri, respectabila vârstă a treia, au trăit multe dezamăgiri, li s-au spulberat multe vise. Numărul mare de participanți la această acțiune, precum și profunzimea cu care au fost abordate problemele, demonstrează că seniorii noștri nu se simt marginalizați, ba dimpotrivă, sunt conectați la realitățile vieții.

Suntem în an electoral și pensionarii continuă să spere că cei cărora le-au dat votul și prin el dreptul de a hotărî asupra destinului țării, să se ridice la nivelul și la onoarea locului care datorită acestui vot le-a fost desemnat.

AJUTOARELE NERAMBURSABILE

acordate cu ocazia

ZILEI INTERNAȚIONALE A PERSOANELOR VÂRSTNICE 2024

Asociația Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” din Bârlad a acordat anul acesta ajutoare nerambursabile în valoare de 70.000 LEI, la un număr de 350 MEMBRI, astfel:

BÂRLAD – 115 MEMBRI, valoare: 23.000 lei

28 de SUCURSALE – 235 MEMBRI, valoare: 47.000 lei

Tinerii de azi... bătrânii de mâine

Roxana MIRON-FERARU

Zilele acestea se vorbește, la scară largă, de un anumit antrenor de fotbal, o legendă vie, ajuns la o venerabilă vârstă, care impactează prin energia, vitalitatea și coerența de care dă dovadă la fiecare apariție publică. Rețelele sociale debordează de recenzii ale ultimelor competiții sportive, impresii laudative, comentarii pozitive și nenumărate emoticoane apreciative la adresa acestui mare om al fotbalului mondial; toți cei care le redactează își exprimă constant surprinderea legată de alăturarea vârstei de 79-80 de ani cu mintea clară, deciziile conștiente și asumate, cu entuziasmul și vivacitatea.

De unde izvorăște această surprindere? Din înrădăcinarea unei percepții negative asupra fenomenului bătrâneții, a neîncrederii cultivate în privința acestui segment al populației, a generalizării unor cazuri izolate sau a unor experiențe individuale. În plus față de cele enumerate, asistăm la o răsturnare a dezvoltării relațiilor inter-generaționale. Dacă în trecut, etalonul era reprezentat de transmiterea experienței, a valorilor și a recomandărilor de la vârstnici la cei mai tineri, asistăm astăzi la o simetrie inversă a acestui model – generația tânără conturează o nouă paradigmă, însușindu-și noile modele culturale și inovații sociale pentru a le transmite, ulterior, părinților, bunicilor etc. Dacă anterior se valoriza înțelepciunea bătrânilor, în prezent se încearcă tot mai mult răspândirea neîncrederii în privința funcționalității și utilității lor sociale, prin promovarea excesivă a culturii "tinereții fără bătrânețe" în care vârstnicii, deși din ce în ce mai numeroși, sunt respinși, subestimați și izolați. Ca opinie dominantă, prestigiul social de care se bucurau vârstnicii începe să se transforme într-un stigmat social, iar respectul este treptat înlocuit de un sentiment de compasiune.

În condițiile în care fenomenul îmbătrânirii demografice este și va continua să fie o realitate a societății noastre, se impune o revizuire, la scară largă, a abordărilor fenomenului bătrâneții, a raportării la persoanele de vârsta a treia, a construirii și promovării de modele sociale din această categorie.

Îmbătrânirea reprezintă o etapă firească în procesul de dezvoltare a vieții și nu este o boală. Din punct de vedere biologic, starea de senescență vine la pachet cu o serie de modificări fiziologice și transformări biochimice însoțite, uneori și de schimbări cognitive și comportamentale; tot acest proces se înregistrează

gradual și se diferențiază extrem de mult de la un individ la altul. Concepția despre bătrânețe diferă și este puternic influențată de normele sociale care pun eticheta asupra acestui fenomen.

Pierderea rolului profesional și, de multe ori, a celui marital, o dată cu înaintarea în vârstă, generează vârstnicului sentimentul de auto-izolare, de inutilitate personală și socială, ca semne ale declinului capacităților sale. De la asta până la transformarea într-o persoană inactivă, dependentă de sprijinul altora, nu mai este decât un pas. Îmbătrânirea a devenit, așadar, o problemă socială, de percepție și auto-percepție, înainte de a fi o problemă individuală. Din păcate, stereotipurile care asociază vârstnicii cu o povară socio-economică atât pentru aparținători, cât și pentru societate, în ansamblu ei, sunt din ce în ce mai vizibile în mass-media și, automat, în percepția generală a populației. Atitudinile negative asupra persoanelor de vârsta a treia, prin practica stigmatizării, a ignorării sociale, necesită o schimbare de paradigmă: la nivelul politicilor publice, se impune o mai bună cooperare între actorii sociali care gestionează fenomenul, începând de la sistemul de educație și sănătate, la cel de protecție socială, până la factorii legislativi, societatea civilă și mijloacele media. În centrul preocupărilor referitoare la acest subiect trebuie promovate utilitatea, independența, capacitatea de regenerare și protejarea demnității vârstnicilor în viața socială. Implementarea fenomenului de „îmbătrânire activă” reprezintă o datorie morală și socială, iar existența unor modele de succes care, deși ajunși la vârste respectabile, continuă să se impună profesional în domeniul sportului, culturii, administrației etc. constituie atât un mijloc, cât și un scop în sine. Avem atât de multe repere care ne arată că bătrânețea poate fi o etapă extrem de frumoasă a vieții, încât ar fi regretabil să nu ne inspirăm și să nu le permitem să ne fie sursă de motivație.

La un moment dat, vom ajunge și noi în situația vârstnicilor de astăzi; depinde atât de noi, cât și de societate, cum anume ne proiectăm și ne construim bătrânețea, cum o scoatem din paradigma "poverii" și o plasăm în perspectiva valorizării experienței și a înțelepciunii. Fenomenul îmbătrânirii trebuie privit ca generator de noi oportunități, iar bătrânii noștri trebuie văzuți ca membri importanți și valoroși ai grupurilor sociale din care fac parte.

ARTA DE A ÎMBĂTRÂNI FRUMOS ȘI SĂNĂTOS

Ghiță CRISTIAN

Societatea actuală, cuprinsă de un haos universal, ne condamnă să trăim urât și prost și nu frumos și bine, cum ar fi normal după o viață de dăruire fizică și intelectuală în beneficiul unanim, fără solicitări nejustificate.

Generația vârstnică, resimte din plin involuția socială din ultimele decenii în care cuvântul de ordine a fost politica fără acoperire făcută doar cu scopul parvenirii fără muncă, și fără contribuție personală la evoluția pozitivă a societății.

Fenomene negative de anvergură au cuprins toate sectoarele: economice, culturale, militare și chiar religioase cu repercursiuni asupra întregii populații și în special a tinerilor și vârstnicilor.

Migrația masivă a populației, a forței de muncă calificată, neînlocuită de alta proaspătă, tânără, a creat un vid de oameni pregătiți care să ducă mai departe economia și celelalte sectoare sociale.

Dotati cu o inteligență nativă, din resurse genetice, tinerii studioși sunt racolați de țările occidentale și își aduc contribuția la prosperarea lor, a celor care de-a lungul istoriei au practicat un sistem de jaf, în dauna celor pe care prin diferite metode, mai mult sau mai puțin ortodoxe, le-au exploatat resursele materiale, fizice și intelectuale.

Fenomenul corupției a luat o amploare fără precedent la toate nivelurile și a generat promovări fără competențe, asimilarea de bogății nejustificate, promiscuitate, imoralitate, mergând până la violuri, violențe și chiar crime, în condițiile în care justiția s-a erijat într-o supraputere beneficiară a unui statut special și a unor drepturi nejustificate fizic și moral.

O falsă imagine și-au creat cei care au obținut venituri din afaceri necurate și care sfidează prin lux de prost gust, mașini, vile, excursii în zone mai puțin frecventate, după care afișează o lipsă de minimă cultură, snobism și prostie, sfidând bunul simț și dând dovadă de o crasă ignoranță.

La polul opus generația care a fost de sacrificiu în dezvoltarea țării, e acum uitată, părăsită și ignorată atât de proprii descendenți dar mai ales de conducătorii care promit adâncirea contrastelor sociale prin împrumuturi de capital pe care nici următoarele generații nu le vor mai putea achita.

Au proliferat tot felul de afaceri necurate,

ONG-uri, sub care se ascund interese meschine și tâlhari analfabeți, dispuși să-și sacrifice țara și proprii părinți, pentru prosperitatea lor.

În acest vacuum neoliberal dominat de un marketing consumerist, agresiv, nu își mai găsesc loc producătorii cinstiți de la țară pe care nu îi mai ajută nici natura și se văd puși în situația de a-și lua lumea în cap.

Oaze de comuniune și ajutor reciproc, precum Asociația C.A.R.P. „Elena Cuza” mai există în țară și încearcă să amelioreze, cât de cât, nevoile și necazurile fizice ale celor pe care soarta i-a proiectat pentru zile mai multe, prelungindu-le termenul de garanție.

Venerarea lor prin respect, ajutor material dar mai ales moral, sprijin fizic și intelectual este o dovadă de prețuire a personalității umane, de empatie și neuitare pentru contribuția pe care au adus-o atât familiei cât și societății în ansamblu.

Bogăția de înțelepciune, de bunătate și altruism, experiența profesională, se cer valorificate și stimulate prin activități specifice vârstei, împărtășirea cunoștințelor, a îndeletnicirilor practice în toate domeniile vieții: gastronomie, meșteșuguri, muzică, pictură, coregrafie, albinărit, cultivarea legumelor, a viței de vie etc. care odată cu dispariția veteranilor, multe se pierd, generațiile actuale fiind neinteresate în promovarea lor.

Cultivarea aptitudinilor muzicale, literare, picturale sau profesionale stimulează gândirea, și deprinderile fizice care datorită vârstei își pierd din funcționalitate mai ales dacă nu sunt practicate zilnic. În calitate de bunici, vârstnicii oferă tot sprijinul pentru creșterea și educarea nepoților fiind un exemplu de empatie și dăruire fizică și intelectuală. Se spune că prin nepoți, ei își trăiesc a doua copilărie sau mai hazliu, că au dat în mintea plodurilor.

Degradarea fizică din cauze naturale, specifică vârstei, nu trebuie să ne sperie ci din contra să ne preocupe prin menținerea unui tonus pozitiv, o medicație adecvată și controale curente, exerciții fizice, alimentație specifică, preocupări intelectuale și în ultima instanță, bucuria de a trăi, de a fi ajuns acolo unde nu toată lumea ajunge.

Vom prezenta două surse de încredere pentru susținerea temei propuse.

Andre Murois (evreu cu nume real: Émile Salomon Wilhelm Herzog, n. 26 iulie 1885, Elbeuf, Haute-Normandie, Franța – d. 9 octombrie 1967, Neuilly-sur-Seine), scriitor, eseist și istoric francez, membru al Academiei franceze. În cartea sa *Arta fericirii*, tradusă la noi în 1939 sub titlul *Știința Fericirii*, un capitol este dedicat *Științei de a îmbătrâni* (p. 177-207) și cuprinde mai multe subcapitole.

Prin exemple din cultura universală, autorul, ne oferă variante ale unor personalități care au știut să facă din bătrânețe un capitol al vieții în care au întreținut iubirea, bucuria de a trăi fiecare clipă, curajul de a fi realiști, de a cultiva spiritul prin lectură, audiții muzicale, spectacole de teatru, operă, plăcerea de a îngriji plante, plimbări în natură și orice ne dă satisfacție și ne scoate din zona de confort individual și starea de stres cotidian.

Știința de a îmbătrâni stă în aceea de a nu pierde orice nădejde, de a lupta împotriva tuturor relelor vieții și a face din sfârșitul vieții noastre o epocă fericită. „*E simplu spune Montaigne, să înlături și să preîntâmpini suferințele omenești. Mi-ar părea mai bine să fiu mult timp bătrân decât să îmbătrânesc înainte de vreme*”. Adevăratul rău al bătrâneții nu este slăbiciunea corpului ci nepăsarea sufletului, spune autorul, și oferă două chipuri de a îmbătrâni frumos: unul este de a fi activ precum *Faust* a lui Goethe, iar al doilea este de a de a ști cum să primești bătrânețea și dă exemplul lui Sofocle care întrebat dacă mai gustă plăcerile iubirii, el răspundea: „*Ferească-mă zeii!... M-am eliberat de Eros ca de un stăpân năzdrăvan și sălbatec*”. Există însă, și mai multe feluri de a îmbătrâni urât, prin invidie și zgârcenie.

Un model viu, autohton, demn de urmat, ne este oferit de contemporanul nostru, academicianul, profesor doctor, Leon Dănăilă în ultima sa carte *Neoplasticitatea, Secretul longevității creierului*, în care prin exemplul personal „...*ne dezvăluie pilonii esențiali ai îmbătrânirii sănătoase și active, adică stâlpii ezoterici ai vieții a căror euristică trebuie însușită încă din școală*.” (Fragment din scrisoarea personală care însoțește cartea).

Născut la 1 iulie 1933 la Darabani în județul Botoșani, prin exemplul său, ne oferă o lecție de viață activă, dedicată semenilor, în care s-au îmbinat studiile permanente cu activitatea medicală în domeniul neurochirurgiei pe care o practică și în prezent.

„*Ca sacerdot al binelui, toată viața am luptat pentru dreptate, frumos, adevăr, sănătate și credință, iar acum vreau să împărtășesc tuturor câte ceva din istoria acestei lupte*” ne mărturisește sincer D-l Academician, Profesor doctor.

„*După 40 000 de intervenții chirurgicale, peste 50 de cărți de specialitate și tratate publicate, precum și 18 brevete de inventator, Leon Dănăilă continuă să opereze pe creier și să scrie, în ciuda vârstei înaintate, demonstrând astfel o agilitate mintală și o dexteritate*

care, conform ultimelor descoperiri medicale pot fi la îndemâna tuturor”. (Din comentariul redactorului de carte). Să-i urmăm exemplul!

Corpul și spiritul constituie o unitate indestructibilă care menține activă existența umană, indiferent de contextul în care evoluează aceasta și are rolul de a regla toate procesele care au loc în organism și ale adapta în funcție de factorii endogeni și exogeni. Conștiința ca formă de organizare a materiei și reflectare psihică a realității obiective este superioară acestora fiind un produs al creierului uman. Reflectarea conștientă presupune rațiune și sentiment, gândire, capacitate intelectuală, generate de simțuri și prelucrate creativ prin procese neurologice ale creierului uman, transformate în emoții și sentimente de natură afectivă: bucurie, supărare, frică, furie, uimire, dezgust sau angoasă, creându-se o stare de *plăcere* sau *neplăcere*, specific umană.

Creierul, acest computer al corpului uman, este cel care generează inteligența și toate procesele care au loc în organism și de aceea trebuie să ne rugăm permanent să nu ne ia Dumnezeu mințile, așa cum zic bătrânii.

Stimularea creierului se poate realiza prin sport, alimentație, somn, exerciții mintale și activități fizice, generatoare de satisfacții și trăiri reale, benefice pentru memorie și învățare. Nu degeaba spuneau latinii că repetiția este mama învățării *Repetitio mater studiorum est*, și dovada se vede mai ales în cazul celor care, prin eforturi susținute, uniform și rectiliniu, au ajuns pe cele mai înalte trepte ale cunoașterii.

Antrenarea memoriei ar trebui să ne preocupe pe toți spre binele nostru și al celorlalți prin diferite metode care ne sunt propuse în carte: lectura cărților de ficțiune, practica de a cânta la un instrument, îmbogățirea vocabularului, crearea unor lucrări artistice de orice natură - olărit, cioplit, desen, pictură etc, dansul popular, clasic sau de societate precum și somnul, odihna pasivă și mai ales cea activă, exercițiile fizice, meditația. Și toate acestea însoțite de o alimentație bogată în flavanoide (cacao, afine, alte fructe și legume, băuturi: ceai, cafea, bere, vin și sucuri din fructe) și antioxidanți (ceai verde, ciocolata, nucile, orezul, porumbul, grâul), dar și post intermitent, schimbarea cadrului prin călătorii apropiate sau mai depărtate, care stimulează plasticitatea creierului, regenerează neuronii.

În contrast cu aceste recomandări, realitatea ne pune în față bolile cronice neuro degenerative: Parkinson și Alzheimer caracterizate prin distrugerea ireversibilă a anumitor neuroni și pierderea progresivă a unor funcții ale sistemului nervos.

Un alt aforism latin, aparținând lui Marcus Tullius Cicero (106-47 î.H.), marele orator roman, spunea: „*Cultivarea minții este la fel de importantă ca mâncarea pentru trup*.”

Cităm din mărturisirile D-lui academician: „*Creierul*

hrănit continuu cu informații benefice răspunde, oferă, ajută și formează legături neuronale de la începutul și până la sfârșitul vieții". Pe măsură ce înaintăm în vârstă există un declin, totuși ne putem îmbunătăți permanent memoria și abilitățile cognitive. Cercetări în acest domeniu au constatat și evidențiat că un nivel redus de educație reprezintă un factor de risc pentru apariția demenței, dar îmbogățirea bagajului cognitiv prin educație și exerciții mintale îmbunătățește calitatea organismului în funcție și de stilul de viață adoptat. O viață activă din punct de vedere fizic și intelectual ne protejează de tulburări neurovegetative și deteriorări cognitive prin creșterea producției de neuroni.

Trei comportamente legate de starea de sănătate: obiceiurile alimentare, lipsa exercițiilor fizice, a muncii, și reducerea utilizării produselor din tutun la care am adăuga și drogurile de orice fel, inclusiv folosirea exagerată a telefoanelor și programelor tv, duc la deteriorarea ființei umane actuale.

Regimul alimentar de tip occidental, generalizat prin supermarketuri, fast-food-uri, bazat pe semipreparate ultra procesate, grăsimi saturate și zaharuri duc la deteriorarea funcțiilor cognitive, diabet și implicit a unor tulburări de tipul demenței și a bolii Alzheimer.

Regimul alimentar mediteranean specific populațiilor din Creta, Grecia și sudul Italiei în care predomină zarzavaturile, uleiul de măsline, peștele, cerealele și semințele, aseasonate cu vin roșu și lactate în proporție moderată, scade incidența bolilor cardiovasculare și a colesterolului, hipertensiunea arterială și alte boli asociate.

Alte regimuri alimentare – DASH (America) - (Abordări dietetice pentru reducerea hipertensiunii arteriale), Portfolio (Canada) pentru reducerea colesterolului, cel din Okinawa (Japonia), - asigură un risc redus de apariție a bolilor cardiovasculare și cele asociate înaintării în vârstă.

Exercițiile fizice și regimul alimentar constituie principalii factori în prelungirea longevității și a modificărilor de la nivelul creierului, în raport cu vârsta. Dictonul latin: *Mens sana in corpore sano*, (*Minte sănătoasă în corp sănătos* – Iuvenal „Satirae”, X, 356), rămâne valabil pentru toate generațiile și ilustrează de fapt ceea ce ar trebui să fie normalul, numai că realitatea este mult diferită.

Autorul dedică un capitol special meloterapiei – tratamentul bolii cu ajutorul muzicii – insistând asupra beneficiilor pe care le are muzica în tratarea diferitelor afecțiuni ale creierului dar și în menținerea stării de sănătate a întregului organism uman.

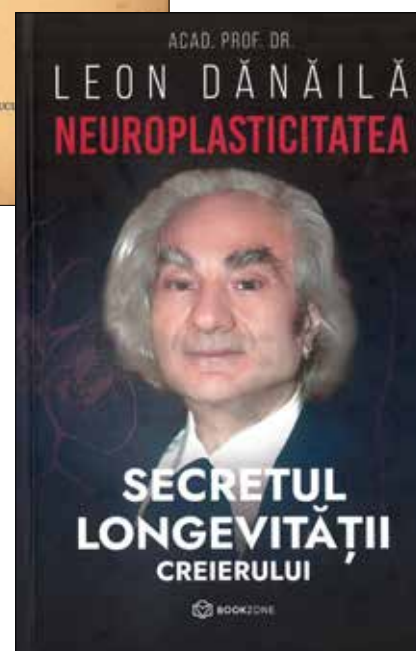
În medicina orientală un rol important îl are meditația de tip Mindfulness, preluată din înțelepciunea budistă care a fost adaptată și transformată într-o unealtă eficientă pentru sănătatea mintală și fizică și constă într-o tehnică străveche de concentrare și autocunoaștere. În urma experimentelor s-a constatat

că meditația poate contribui la diminuarea situațiilor stresante și îmbunătățește capacitatea individului de a face față unor astfel de situații. Ni se oferă și modul de practicare a acestei meditații care poate contribui la ameliorarea unor afecțiuni precum hipertensiunea arterială, durerile cronice și tulburările de somn.

Somnul este un proces absolut necesar pentru regenerare și reorganizare, de procesare a informațiilor acumulate cotidian și de pregătire pentru o nouă etapă a activității umane și totodată un rol foarte important în neurogeneză – formarea noilor neuroni. Somnul REM (mișcarea rapidă a ochilor) în timpul căruia se produc visele, ajută la consolidarea și reconsolidarea memoriei. Meditația și somnul sunt două componente esențiale ale vieții contemporane pentru echilibrarea existenței cotidiene agresate de angoasă și tot felul de factori toxici, fizici, chimici, vizuali, auditivi, ce ne poluează și stresează zi de zi.

Relațiile interumane echilibrate și afective fără ură, invidie și multă prostie, lipsă de educație și bun simț dar îmbinate cu exerciții fizice, cu o dietă sănătoasă, fără exagerări, ne asigură un parcurs normal al vieții.

Să urmărim exemplele cele mai valide și conform dictonului latin *Carpe diem* (*Bucurate de ziua de azi* – Horațiu „Ode”) și *Panta rei*, (*Totul curge* – Heraclit) să cultivăm intens o bătrânețe frumoasă și sănătoasă.

Nu credeam să-nvăț a muri vreodată

„Odă-n metru antic” Mihai Eminescu

Livia ANDREI

Dar oare a învățat cineva în lumea asta să moară sau măcar a încercat să învețe? Nu cred. Omul învață să trăiască.

La orice vârstă, tânăr sau bătrân, bolnav sau sănătos, fiecare se bucură în fiecare zi că Domnul i-a îngăduit să mai vadă un răsărit de soare, să mai fie mângâiat de adierea vântului sau să se bucure de picăturile de ploaie.

Suntem la vârsta când învățăm să trăim frumos, fără griji, fără problemele pe care ni le-au făcut copiii.

Cârcotașii se gândesc la pensiile care sunt mici, care nu ajung, dar oare când eram mai tineri ne ajungeau banii? Am reușit să depășim multe lipsuri, multe necazuri și vom reuși s-o facem și acum, deoarece copiii sunt la casa lor, nepoții ne umplu inima cu dragostea și cu mângâierile lor, vin la noi mai des sau mai rar, dau telefoane și astfel dau dovadă că nu ne-au uitat.

Alții se gândesc la bolnavi. Oare ei au învățat să moară? Nici vorbă! Bolnavii vor să trăiască chiar mai mult decât cei sănătoși. Ei se agață de orice fir de viață și își doresc să amâne cât mai mult „clipa cea mare”, așa a numit-o prietenul nostru, scriitorul Ion Gheorghe Pricop într-un taifas cu eminescologul Theodor Codreanu, pe care l-a întrebat: *Câți ani ți-ai dori să trăiești, Th. Codreanu? Ai timp să gândești că, într-o bună zi, va trebui să bați totuși la ușa neantului? Crezi că scrisul, tot ceea ce ai dat la iveală culturii și literaturii naționale, până acum, îți va fi de folos în Clipa cea Mare?* (Th. Codreanu tocmai împlinea 70 de ani).

Dacă aceeași întrebarea ne-ar fi pusă nouă acum sau mai târziu (Dea Domnul cât mai târziu!) am răspunde: *Clipa cea Mare vine întotdeauna prea devreme* pentru fiecare căci nu am învățat nici până la vârsta asta să murim vreodată.

Poetul Petruș Andrei ne sugerează, optimist o altfel de

„Odă” (în metru antic)

după Mihai Eminescu

Nu credeam să-nvăț a iubi vreodată,
„Pururi tânăr” și îmbătat de visuri,
Ochii mei orbi nu vedeau chipul
Dumnezeirii,

Când deodată-ai apărut dinainte-mi
Fericire, tu, providențială
Și am băut elixirul iubirii
Și veșniciei.

Mă las mistuit de flăcări ca Nessus
Ori ca Hercule de patimă-aprinsă
Și nu vreau ca focul meu să mi-l stingă
Apa uitării.

De-al meu propriu vis tainic mă mistui
„Pe-al meu propriu rug mă topesc în flăcări”
Să reînvii mai apoi din cenușă
Așa ca Phoenix.

Lasă-mi ochii, ca stelele, în cale
Și în sine-mi un vulcan să se-ascundă
Ca să pot muri și eu în nemoarte
Și neuitare.

Ioan ADAM

UNIVERSUL VÂRSTEI A TREIA

*„Nimic nu te face mai bătrân decât
omniprezentul gând că îmbătrânești”
(Georg Christoph Liechtenberg)*

Colorile vârstei a treia sunt culorile toamnei... Când ceva care vă place se termină sau pur și simplu pleacă... amintește-ți că frunzele de toamnă nu cad pentru că vor, ci pentru că a sosit momentul. Dincolo de problemele procesului care depinde atât de datele obiective, cât și de datele subiective pe care ni le facem despre trecerea la vârsta a treia, continuăm să avem un rol activ în societate, dar mai ales în familie. Și asta pentru că cele mai multe persoane aflate în această categorie, au rezerve fizice și intelectuale, experiență profesională și aptitudini pentru domeniile în care au lucrat o viață. Este cunoscut faptul că persoanele care au o activitate intelectuală intensă, pot fi chiar și la vârsta de 80 de ani autori de studii, cărți, invenții etc. (exemple la nivel național: Andrei Pleșu, Mihail Sadoveanu).

Studiile arată că memoria de lungă durată a seniorilor, poate conserva multă vreme o parte din ceea ce s-a acumulat în anii anteriori. Ei își pot aminti cu detalii evenimentele trăite în copilărie, adolescență, tinerețe.

Teoria selectivității socio-emoționale demonstrează că seniorii caută activități și oameni care să le ofere o recompensă emoțională. Seniorul trăiește un sentiment de împlinire a vieții sale prin ceilalți.

Își manifestă dorința puternică de a ajunge în rolul de bunic, de a-și vedea și crește nepoții (și de ce nu, strănepoții). Observăm de multe ori că acești seniori sunt mai legați de nepoți decât au fost de proprii copii...

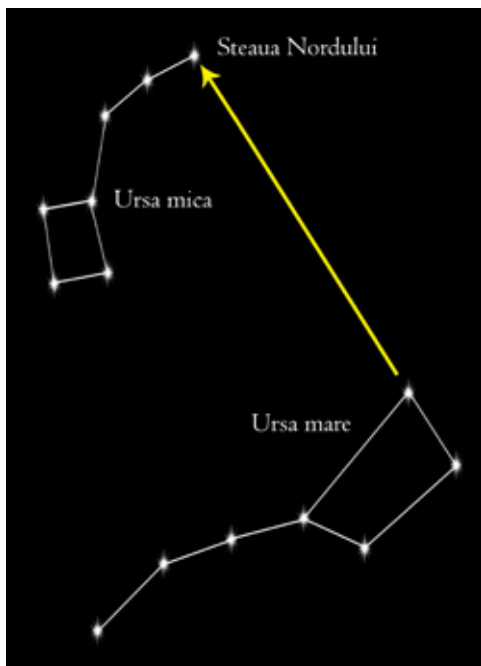
Cu toate că asistăm la creșterea atracției spre tehnologie a copiilor și o scădere a interesului pentru cititul cărților, poveștile vor avea mereu un loc aparte în sufletul lor. Cei aflați la „a doua tinerețe”, pot evoca mai bine povești pozitive, pline de învățăminte. Legendele cerului și poveștile despre cucerirea spațiului cosmic, oferă părinților și bunicilor posibilitatea creării unei legături deosebite între copii și persoanele care le citesc sau le povestesc. Prin intermediul poveștilor, copilul se relaxează, descoperă lumea, i se dezvoltă abilitățile de ascultare, descoperă anumite lucruri pe care nu le poate trăi prin propria experiență. Lumea poveștilor li se va părea încântătoare și vor fi curioși să afle cât mai multe lucruri despre mediu, despre Univers, etc.

Argumentul în favoarea ideii că trebuie să mergem în spațiul cosmic, este că oamenii de mii de ani au dorința naturală de a vedea ce este peste următorul orizont. Dar acest lucru nu poate fi extins ușor când vine vorba de spațiu. Oamenii au nevoie de aer, apă și hrană. Aceste elemente esențiale fac viața în spațiu, sau pe Lună și Marte, extrem de complicată și costisitoare.

Viața modernă ne acaparează și uităm „Legenda Cerului”, vechea legendă românească, valorile tradiționale și moștenirea spirituală. Privind cerul minunat împodobit cu stele, ne amintim însă aceste lucruri. Legenda românească a cerului înstelat:

Se spune că la facerea lumii cerul era foarte aproape de pământ. Omul nu și-a dat însă seama de avantajele acestui lucru. Într-o zi, o femeie care îngrijea de un copil nou născut a aruncat din neglijență spre cer un scutec murdar, încât era gata-gata să mânjească cerul cu el.

Atunci D-zeu s-a supărat foc și a îndepărtat cerul atât de mult de pământ încât nu degeaba spunem noi astăzi „departe ca cerul de pământ”. Îndepărtarea cerului de pământ a constituit o nouă pacoste pe capul Omului (și aceasta tot din cauza femeii) care l-a speriat foarte tare. De aceea Omul se hotărăște să plece sus în cer, la D-zeu, ca să-l convingă cumva să aducă cerul din nou în apropierea Pământului. Pentru a ajunge sus în cer, Omul se pregătește serios de călătorie, știind că drumul o să fie lung și greu.

Când omul a plecat la drum și-a luat cu el, pentru a nu fi singur, și ca să fie în același timp de ajutor la nevoie, următoarele: Carul Mare cu patru boi la jug, Carul Mic, Candela din perete, Crucea de la Biserică, Fântâna din răscruți, Sfredelul, Secera, Coasa, Plugul, Dulăul de la târlă, Cățelul din curte, Cloșca cu puii, Scroafa cu purceii, Păcurarul cu oile, Boarul de la vaci, Vizitiul de la cai, Porcarul de la porci, Hora din sat etc. Și-a mai luat omul cu el porumb și grâu de semănat, ca odată ajuns în câmpiile cerului, să are și să semene când i se vor termina merindele; să aștepte până i se vor coace bucatele, pentru ca să-și facă alte provizii și astfel să poată continua drumul.

A tot mers omul așa, cam până la jumătatea drumului dintre Pământ și Cer. Aici îi ieși înaintea Ucigă-l Toaca, care îi zise omului: „Unde te duci?”. La care Omul îi răspunse: „Nu-i treaba ta!”. Cum Omul nu a vrut nicicum să-i spună unde merge, după mai multe schimburi de vorbe, ce au început să devină jignitoare de ambele părți, s-au luat la harță. Diavolul scoase atunci din traista lui balaurul și șarpele năpraznic, Ursul, Scorpia, Calul cel furios, Capul de om mort și le aruncă în preajma Omului, ca să îl sperie. Omul însă nu se sperie deloc, căci românul nu se sperie cu una-cu două, și se luă la luptă cu Dracul atât de vitejește, că dintr-un fleac de trântea-l s-a făcut sub cer o mare vijelie, pe care o numim noi astăzi „vântul turbat”. I se spune așa acestei vijelii, deoarece orice pasăre zburătoare care urcă până unde suflă acest vânt, turbează pe loc și cade jos moartă. Orice lighioană de pe Pământ care mănâncă din această mortăciune, turbează pe loc și moare.

În toiul luptei care avea loc sub cer între Diavol și Om, cățelul deși mic, dar arțăgos și rău de mama focului, s-a repezit la Cal, ca să-l muște. Calul, când a văzut că se apropie de el tot atunci și Dulăul cel mare de la stână, o rupe la fugă. Ciobanul de la oi a zdrobit capul Balaurului cu Cobilița sa, cu care ducea gălețile cu laptele de la oi.

Văcarul a pus Hora să joace atât de cu foc încât a pus pe fugă șarpele, iar Vizitiul a zdrobit căpățîna de om mort cu barda ce o avea la îndemână în căruță. Scorpia care tocmai își întindea ghearele spre Om, pentru a veni în ajutorul diavolului, când văzu că omul îl răpuse, de furie și rea ce era, îi țâșni sângele pe ochi și îi plezni fierea în ea, de ciudă și necaz, astfel încât muri pe loc cu ghearele întinse.

Numai boii de la Carul Mare nu s-au purtat bine, întrucât s-au speriat de urs, când acesta se îndrepta spre ei și-au cărmît proțapul brusc spre stînga, încât l-au frânt pe la mijloc și de atunci a rămas ruda carului frîntă. Dar în momentul când Ursul se îndrepta spre boi, a încremenit și el de frică, când văzu cum diavolul este strivit de Om și știa că îi vine rîndul și lui acuș-acuș.

În amintirea acestei lupte, se văd bine și astăzi toate acestea pe cer. În mijlocul acestor chipuri, Omul, biruitor, se vede falnic și măreț, iar dracul s-a stîlcit atât de mult zgribulindu-se, încât abia de se mai vede. Astfel că și acolo sus, Omul tot regele firii este, așa cum este și pe Pământ.

Basmele, legendele și miturile fac parte din identitatea unui om și a societății din care face parte, dar mai presus de toate arată cum lumea a evoluat. Evoluția poveștilor continuă, în zilele noastre scriindu-se povești și despre cucerirea spațiului cosmic. Cine poate povesti mai bine, sub imperiul emoției personale, povestea cuceririi spațiului cosmic, dacă nu bunicii noștri? Ei au trăit astfel de momente legate de ceea ce s-a numit „cură spațială”, care a durat aproximativ două decenii, între URSS și SUA:

- 4 octombrie 1957 - fosta Uniune Sovietică lansa Sputnik 1, primul satelit realizat de om, deschizând astfel calea spre explorarea spațiului. Această lansare a fost urmată de o altă încercare, cu un satelit mai mare, Sputnik-2, care a avut la bord cățelușă Laika, un câine maidanez, luat de pe străzile Moscovei. Deși nu a supraviețuit zborului, Laika a demonstrat că un organism viu poate supraviețui lansării pe orbită și a furnizat date importante specialiștilor despre modul cum funcționează organismele vii în imponderabilitate.

Sputnik 1

Cățelușa Laika

- 1958 - SUA a lansat satelitul Explorer I
- 1959 - URSS a lansat Luna 2, primul dispozitiv, care a reușit să ajungă pe Lună.

Explorer I

Luna 2

Vostok-1

• 12 aprilie 1961 - Yuri Gagarin, un tânăr astronaut, a îndeplinit prima misiune extrem de periculoasă din istoria omenirii, fiind primul om, care a efectuat un zbor în spațiu la bordul capsulei Vostok-1. Durata zborului a fost doar de 108 minute, timp în care nava spațială a făcut înconjurul Pământului o singură dată. Era începutul erei spațiale!

• 16 iunie 1963 - Cosmonautul Valentina Tereshkova a devenit prima femeie care a ajuns în spațiu, în cadrul misiunii Uniunii Sovietice Vostok 6. Tereshkova a înconjurat planeta de 48 de ori înainte de a reveni pe Pământ. Ea a trebuit să se catapulteze din navă și a aterizat cu ajutorul unei parașute, pe 19 iunie 1963. „Cenușăreasa sovietică”, Valentina Tereshkova, la doar 26 de ani, făcea istorie.

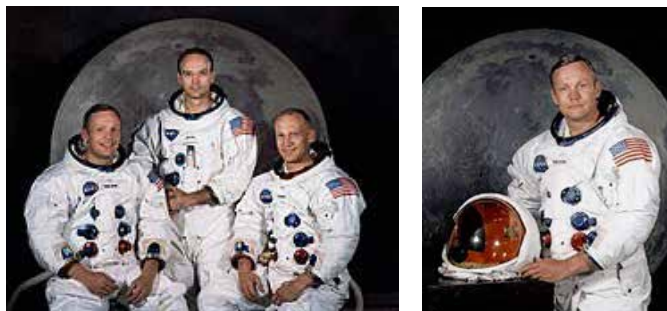

Deși sovieticii aveau în plan să trimită și alte femei în spațiu, evenimentul se va repeta abia 19 ani mai târziu, odată cu zborul Sventlanei Savițkaia, care ajunge în spațiu pe 25 iulie 1982.

• 10 octombrie 1967, s-a semnat „Tratatul privind principiile care guvernează activitățile statelor în domeniul explorării și utilizării pașnice a spațiului cosmic, inclusiv a Lunii și a celorlalte corpuri cerești”. Pentru a scoate în evidență importanța evenimentelor legate de explorarea spațiului cosmic, Organizația

Națiunilor Unite a stabilit ca săptămâna 4 - 10 octombrie să fie sărbătorită în fiecare an, ca Săptămâna Mondială a Spațiului.

• 20 iulie 1969 - Astronauții americani Neil Alden Armstrong, comandantul misiunii și Edwin Eugene „Buzz” Aldrin Jr., comandantul modulului lunar / misiunea Apollo 11, au aterizat pe Lună într-un modul lunar. Misiunea a durat opt zile, având la bord trei astronauți. Pilotul modulului de comandă Michael Collins a orbitat în jurul Lunii în nava spațială Apollo-11, nu a coborât pe Lună cu ceilalți doi astronauți.

Aselenizarea s-a făcut cu ajutorul capsulei supranumită „Vulturul”. Am urmărit cu emoție aselenizarea la televizor (ora 04), eveniment transmis de TVR. Armstrong și Aldrin au comunicat centrului de comandă NASA de la Houston: „Vulturul a aterizat”. Cei doi astronauți au făcut măsurători, fotografii, au colectat pietre, și bineînțeles, au ridicat steagul american, într-un interval de două ore și jumătate, într-o rază de 60 de metri de la modulul de aterizare. Mijloacele tehnice au funcționat și milioane de oameni din întreaga lume au putut vedea cum Neil Armstrong a pășit pe Lună, rostind fraza intrată în istorie: „Acesta este un mic pas pentru un om, dar un salt uriaș pentru omenire.” Urmele lăsate de ei în praful fin de pe suprafața Lunii, vor rămâne vizibile pentru totdeauna, pentru că pe Lună nu plouă și nu este vânt. Buzz Aldrin a făcut o fotografie cu amprenta cizmei lui Armstrong, care a devenit celebră. Misiunea Apollo 11 a fost una reușită, în ciuda scepticismului multora (chiar Neil Armstrong a declarat ulterior că înainte de misiune considera că există 50% șanse să revină pe Pământ de pe suprafața lunară).

Lectura consecventă poate contribui la îmbunătățirea abilităților de concentrare ale copilului, ceea ce îi va fi de folos și în sistemul educațional. „Ne vedem în Cosmos” având ca autor pe Jack Cheng (autor de ficțiune pentru tinerii cititori, născut în Shanghai. Romanul său „Ne vedem în Cosmos”, a câștigat premiile Golden Kite și Great Lakes, Great Reads.), este o carte excelentă pentru adolescenți sau copii maturi emoțional, cu un mesaj uimitor despre creștere și despre copilărie. Alex este protagonistul și personajul principal. El locuiește în Rockview, Colorado și este interesat de spațiu, știință, rachete și Cosmos.

Povestea îl urmărește pe preadolescentul iubitor de astronomie, Alex Petroski, în timp ce pornește într-o

călătorie pentru a înțelege viața regretatului său tată și înregistrează călătoria în note de pe iPod-ul său pentru a fi lansat în spațiu. Alex speră că racheta lui va trece de atmosferă și va fi într-o zi ascultată de extraterestri. În ziua competiției, Alex își pune iPod-ul în rachetă și îl lansează, dar lucrurile nu merg conform planului. Conflictul din această carte este persoană vs sine.

Există o interdependență generațională. Gloria tinerilor este puterea lor, părul cărunt este splendoarea bătrânilor. Vârsta a treia este perioada omului spiritual în care majoritatea vârstnicilor trăiesc în dialog cu Divinitatea și uneori primesc răspunsuri prin revelație și nu prin propria conștiință. Având înțelepciunea vieții, vârstnicul reprezintă o valoare socială prin model și influența benefică asupra celorlalți.

În contextul zilei de 1 octombrie 2024 – Ziua Internațională a Persoanelor Vârstnice, mulțumim domnului Nicolae Mihai, președinte al Asociației CARP „Elena Cuza” Bârlad, precum și Consiliului Director, pentru sprijinul deosebit acordat derulării proiectului educațional „CERUL BUNICILOR ȘI NEPOȚILOR”, pe durata 15 august – 15 septembrie 2024! Scopul proiectului: Sprijinirea unui număr de 30 de bunici care își îngrijesc nepoții, prin oferirea de resurse și sfaturi practice pentru stimularea și satisfacerea curiozităților copilului, explicarea și înțelegerea lumii înconjurătoare, investigarea acesteia.

Obiectiv general: Susținerea necesității investiții în educația permanentă a copiilor.

Obiective specifice: Conectarea cu alți bunici care oferă îngrijire pentru nepoți; Dezvoltarea capacității de observare și stabilire de relații cauzale, spațiale, temporale; Dezvoltarea gândirii logice, a cunoașterii și înțelegerii lumii; Explorarea bucuriilor și provocărilor împărtășirii îngrijirii copiilor între două generații; Reconsiderarea modalităților privind educarea copiilor

în ultimele decenii.

Bunicii își cresc nepoții dintr-o varietate de motive. Unul din patru copii cu vârsta sub cinci ani este îngrijit de un bunic, în timp ce un părinte lucrează sau merge la școală, sau lucrează în străinătate. Numărul familiilor multigeneraționale (trei sau mai multe generații care trăiesc în aceeași gospodărie) este în creștere. În această situație, unii bunici vor îngriji cel puțin și un strănepot.

Deoarece bunicii aduc o contribuție de neînlocuit la îngrijirea copiilor, ne-am propus pe baza experienței dobândite în cei 23 de ani de activitate ai Asociației Astronomice SIRIUS, să-i sprijinim prin dezvoltarea unui atelier pentru promovarea valențelor excepționale ale Astronomiei. Astronomia este o parte importantă a societății. Dintre toate științele, Astronomia este cea mai accesibilă pentru publicul larg: toată lumea poate privi bolta cerească și poate aprecia frumusețea ei. Asociația Astronomică SIRIUS dispune de telescoape și echipamente performante pentru o activitate observațională modernă.

Activitățile din proiectul „Cerul bunicilor și nepoților”, țin cont de abilitățile ce trebuie dobândite de copii în ceea ce privește observațiile astronomice prin instrumente optice, astrofotografia și achiziția de imagini cosmice. Atelierul va fi susținut de către cadre didactice și membri AAS cu experiență în domeniul comunicării și practicii astronomice.

Un fir comun al activităților proiectului îl constituie folosirea astronomiei ca o poartă pentru o mai bună înțelegere a științei și tehnologiei și pentru a stimula nepoților seturi de abilități. Copiii care au acces la abilități, vor avea acces la mai multe oportunități.

De-a lungul timpului am primit multe solicitări legate de evenimente astronomice deosebite (eclipse de Soare și Lună, tranzitul planetelor interioare peste discul Soarelui, evoluția curenților meteorici, SuperLuna), fenomene atmosferice (curcubeu, halou

solar și lunar, auroră, „Stâlpul” Soarelui), achiziționarea unui telescop, modalitatea de certificare a unui obiect găsit pe câmp sau alte locuri, ce pare a fi meteorit.

Pentru atingerea obiectivelor proiectului, Asociația Astronomică SIRIUS va dezvolta un atelier pentru atragerea copiilor spre lumea științei. Încă de la naștere copilul crește și se dezvoltă biopsihosocial sub influența directă a mediului, acesta constituind principala sursă de informații ce vor sta la baza procesului de cunoaștere a realității.

În cadrul atelierului la care vor participa, bunicii vor fi îndrumați în ceea ce privește realizarea cu nepoții a trei tipuri de activități: explorare, experimentare și joc, ajutându-i să acumuleze experiențe cu semnificație pentru dezvoltarea lor.

Continuarea proiectului: Bunicilor și nepoților în custodie li se vor oferi resurse, sprijin și sfaturi practice pentru abilitățile de viață necesare pentru a crea și descoperi relații pline de satisfacții. Colectăm date pre- și post-date pentru a captura învățarea și feedback-ul participanților. Și în lunile următoare, vom oferi exemple de activități și calendarul astronomic realizat de AAS. Ești interesat să fii la curent cu această lucrare de bunici? Anunțați-ne și vă vom pune pe lista noastră de corespondență.

Prof. pens. **Ecaterina DENDRINO-TELETIN**
90 ani

Am așteptat cu nerăbdare și curiozitate concluziile și hotărârile luate de participanții la lucrările celui de al doilea „**Congres al Îmbătrânirii Active**”.

Media a relatat foarte puțin despre acest eveniment, deși din câteva relatări succinte, interesul pentru viața vârstnicilor, preocupările lor, folosirea experienței și a puterii de creație sunt tot mai mult apreciate.

Experiența și modul de viață, puterea creatoare, rezistența la boli, inteligența și inovația precum și adaptarea vârstnicilor la nou, constituie obiect de studiu pentru specialiștii în domeniul **GERIATRIEI**.

În acest an a existat un interes mai mare pentru mobilizarea bătrânilor la organizarea de șezători, festivaluri, întâlniri cu fiii satului; ocazie cu care s-au dat nume școlilor, căminelor culturale (refăcute în bună parte), s-au reactivat formațiile artistice, s-au organizat muzee sătești punând în valoare bogăția satelor noastre, a vechilor meșteșuguri, dar mai important, ideea organizării de tabere școlare pentru copiii care nu au fost niciodată într-un sat, sau nu au locuit într-o familie țărănească.

În acest mod s-au readus în prim plan figuri de scriitori, poeți, veterani, cadre didactice cu rezultate deosebite, care au făcut cinste satelor noastre.

Pentru bătrâni a fost bucuria întâlnirii cu naivitatea și gingășia copiilor, iar pentru copii „**curățenia**” satului în splendoarea verii și a toamnei.

Revenind la Congres, se discută despre înființarea unei Agenții care să se ocupe de organizarea structurilor în care vârstnicii pot continua activitatea. Nu este nevoie de structuri noi, bătrânii au nevoie de respect, de sprijin material, de tratamente, mai ales în cazurile când chiar familiile lor sunt cele care îi neglijează, uneori abandonându-i.

Este prea dureros pentru mine să relatez situații grave în care se găsesc unii vârstnici după o viață de muncă — pregătind o bătrânețe ușoară în familie sau cu prietenii și ziua în care totul se năruie — !!! .

E necesar să folosim mintea pentru a ne asigura că stația **TERMINUS** ne găsește pregătiți pentru veșnicie.

Și pentru că luna aceasta, noi, vârstnicii suntem mai mult luați în seamă, îmi îndrept gândurile „**cele mai sincere**” generației care a străbătut meandrele vieții cu bune și rele, care au făurit bunuri și le-au conservat pe cele moștenite, care lasă în urmă altor generații descoperiri, construcții, monumente de mare valoare, mandatând generația actuală să le ocrotească pentru viitor.

Urez sănătate, multe bucurii și împliniri personale truditărilor Asociației C.A.R.P. „Elena Cuza” Bârlad și multe realizări în continuare.

Cunoștințelor, colegilor și cititorilor le doresc zile bune, pline de bucurii și împliniri alături de familie și prietenii.

Membrilor Consiliului Director al Asociației C.A.R.P. „Elena Cuza” Bârlad le urez succes și felicitări pentru efortul pe care îl depun în sprijinirea persoanelor vârstnice.

Sunt un om fericit, pentru că fericirea se definește în funcție de vârstă:

**În copilărie joaca;
În tinerețe.....iubirea;
La bătrânețe....înțelepciunea**

Nu-ți fie frică de bătrânețe! Fii mândru de vârsta ta!

Prof. **Zânica TĂMĂȘANU**

Se spune că bătrânețea este „vârsta de aur” prin felul cum îți gestionezi vorbele, emoțiile, faptele. Se mai spune că bătrânețea e „vârsta înțelepciunii” care vine odată cu anii, dar părerile sunt diferite și multe din maximele și aforismele marilor învățați și filosofi surprind acest lucru.

Publius Ovidius Naso spunea: „Înțelepciunea vine odată cu anii”, în timp ce Menandru consemna: „Nu înseamnă că dacă ai păr alb (cărunt) știi să și gândești”, iar Jean – Jacques Rousseau avea convingerea că „Tineretea este timpul de a învăța înțelepciunea, iar bătrânețea de a o aplica.”

Oricare ar fi părerile, cert este, că această vârstă creează o oarecare stare de îngrijorare, de teamă că nu știi ce-ți oferă ziua de mâine, cât te mai țin puterile, cum vei putea face față acestor încercări, iar toate acestea amplificate și de unele expresii metaforice deloc încurajatoare: „bătrânețe – haine grele”, „ochii văd, inima cere, dar nu mai am putere”...

Această etapă a vieții e ca o mască de teatru: cu un ochi râde, cu unul plânge. Octavian Paler spunea că „bătrânețea începe ca toamna, cu melancolii, cu umbre, cu reverii, cu doruri vagi”.

Nimeni nu neagă că vârsta a treia aduce cu ea o serie de neplăceri, cum ar fi scăderea capacităților fizice a organismului: reducerea mobilității, uzura articulațiilor, încărunțirea și căderea părului, ridarea și pigmentarea pielii, spargerea unor vase de sânge, scăderea în înălțime, plus scăderea capacităților psihice: pierderi de memorie, capacitate redusă de memorare, irascibilitate, insomnii, chiar depresie la persoanele singure etc.

Îmbucurător este că, în prezent, multe Universități și Instituții de Cercetare Medicală din lume (cum ar fi Școala de Medicină a Universității Washington) au făcut ample cercetări privind creierul persoanelor în vârstă și au demonstrat că acesta este mult mai practic decât se crede în mod obișnuit. Chiar dacă nu mai este la fel de rapid ca în tinerețe, are mai multă flexibilitate, iar interacțiunea dintre emisferile dreaptă și stângă a creierului devine armonioasă.

Apogeul activității intelectuale umane are loc în jurul vârstei de 70 de ani, când creierul funcționează la maxim, încât abilitățile intelectuale cresc cu 300% față de medie – lucru experimentat și la Universitatea

din Montreal de către profesorul Monchi Uri. Ei au demonstrat că neuronii din creier nu mor așa cum se spune ci legăturile dintre ei dispar dacă nu se angajează în muncă mentală. De la vârsta de 60 de ani, atunci când se ia o decizie, o persoană folosește ambele emisfere ale creierului, spre deosebire de una tânără, care folosește o singură emisferă. Așa se explică multe din invențiile făcute la vârste de peste 60 de ani.

Deci, iată că speranțe sunt ca fiecare din noi să fie optimist și să vadă partea plină a paharului din această etapă a vieții, căci privind-o cu optimism viața e mai puțin stresantă.

Persoanele care își acceptă cu ușurință vârsta și au o atitudine pozitivă față de procesul de îmbătrânire sunt mai puțin bolnave și trăiesc mai mult.

Îmbătrânirea poate fi o perioadă extraordinară dacă luăm în calcul avantajele pe care le aduce cu sine: timpul liber, posibilitatea de a desfășura activități plăcute, de a călători, de a te dedica unor cauze dragi, cum ar fi creșterea nepoților, de a ajuta persoane în suferință, de a ajuta în activități de voluntariat.

Este de apreciat că unele instituții ale statului, biserica, mai ales, și ONG-urile au inițiat programe în acest sens: „Un bunic pentru fiecare copil”, „Niciodată singur”, „Prietenul meu necuvântător”, „Să meșteșugim împreună”, unde generațiile de copii, tineri, bătrâni interacționează, învață unii de la alții, fac schimb de păreri.

Expresia „Cine nu are bătrâni să-i cumpere” își găsește în aceste programe aplicarea. Copiii învață respectul, răbdarea, conștiinciozitatea. Ei trebuie să valorifice experiența de viață, sfaturile și înțelepciunea celor în vârstă.

Faptul de a îmbătrâni este în sine o valoare. Norocul extraordinar este că timpul, ca și pe fruct, te coace și atunci este un timp al îmbătrânirii când descoperi lumea sub cu totul alt raport.

Ce descoperi, cu îmbătrânirea? - descoperi frumusețea vieții, plinătatea extraordinară și splendoarea faptului de a fi viu.

Când ești tânăr toate acestea nu le cunoști pentru că atunci le exploatezi. Ești ca un uliu tânăr, ești stăpân, te ridici ca și el în înalt și sfidezi totul, pentru că totul îți stă la dispoziție.

Ce descoperi la bătrânețe? - descoperi fragilitatea,

vulnerabilitatea, adică ființa din fața ta pe care nu ai văzut-o că până atunci era instrumentală. Uliul vede lumea sub raportul prăzii. Îmbătrânind, lumea nu mai este pentru tine o pradă, vezi oamenii cu adevărat. Când ești „uliu tânăr” te izbești de poftă, dar când îmbătrânești descoperi ființele cu calitățile și defectele lor, le apreciezi conform înțelepciunii vârstei și vezi splendoarea din ființa lor.

Seneca spunea că viața e ca o piesă de teatru: ... „nu contează cât de mult a ținut ci cât de frumos s-a desfășurat.”

De aceea e bine să ne acceptăm anii, să-i purtăm cu demnitate, să gândim că sunt un dar de la Dumnezeu și, așa cum zicea Horia-Roman Patapievici într-un interviu, „Cine nu îmbătrânește are mare ghinion!”.

Iată și câteva sfaturi făcute de New England Journal of Medicine, la care e bine să luăm aminte:

Străduiți-vă să dezvoltați intelectual. Învățați noi meserii, faceți muzică, dansați, cântați la instrumente muzicale, pictați diferite imagini. Interesează-te de viață, întâlnește, comunică cu prietenii, fă-ți planuri de viitor. Călătorește, îmbogățește-ți mintea cu noi cunoștințe, locuri vizitate, povestește și altora spre a-ți dovedi cât de mult poate mintea reține. Mergi la magazine, spectacole, cafenele, la cumpărături.

Fii pozitiv – trăiește mereu cu gândul următor: „toate lucrurile bune sunt încă înaintea mea, în fața mea!”.

Prof. **Lucia MUNTEANU**

Minutul de cugetare

Despre înțelepciune

„Este o mare nenorocire să nu ai destulă înțelepciune pentru a vorbi frumos, și nici destulă judecată pentru a tăcea.”

Jean de La Bruyère

„Îți vine mai lesne să te arăți înțelept pentru alții decât pentru tine însuși.”

François de La Rochefoucauld

„Cel care trăiește fără un dram de nebulie nu este chiar atât de înțelept pe cât se crede.”

François de La Rochefoucauld

„Nu concep înțelepciune lipsită de neîncredere. Scriptura a spus că începutul înțelepciunii stă în teama de Dumnezeu; eu unul cred că stă în teama de oameni.”

Nicolas Chamfort

„Iubesc înțelepciunea mai mult decât mă iubește ea pe mine.”

George Gordon Byron

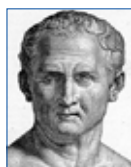

„Dacă nu poți fi un om de geniu, fii un înțelept...”

Jules Renard

„A face pe prostul la timpul potrivit, e cea mai mare înțelepciune.”

Cicero

„Niciodată nu trebuie să te rușinezi a mărturisii că ai greșit. Înseamnă doar să spui cu alte cuvinte, că astăzi ești mai înțelept decât ieri.”

Marcel Achard

„Înțelepciunea este mai vulnerabilă decât frumusețea, căci înțelepciunea este o artă impură.”

Andre Malraux

„E mult mai greu să te judeci pe tine decât să judeci pe altul. Dacă reușești să te judeci cinstit, ești într-adevăr un înțelept.”

Antoine de Saint-Exupéry

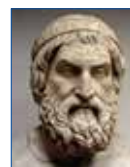

„Cerneala și hârtia cărții nu servesc la nimic. Contează numai înțelepciunea adusă de carte...”

Antoine de Saint-Exupéry

„Un om ca să fie desăvârșit trebuie să întrunească cele patru armonii, adică: frumusețea, care e armonia formelor; sănătatea, care e armonia organelor; bunătatea, care e armonia sentimentelor; și înțelepciunea, care e armonia intelectului.”

George Niculescu-Basu

„Când zeii – au dat înțelepciune omului, l-au dat cea mai frumoasă din comori.”

Sofocle

Bătrânețea, sursă de inspirație pentru tineri

Gabriela Elena AIONIȚOAI

În mod firesc, nu pot scrie despre bătrânețe decât niște oameni care au îmbătrânit și care au trăit suficient de mult pentru a putea transmite din cunoașterea lor și celorlalți.

Doar persoanele cu o experiență bogată de viață ne pot învăța ce este important și ce nu, ce are valoare pe termen lung și ce nu și pot da sfaturi tinerilor care nu știu în ce merită să investească timp și energie, dar și adulților care sunt măcinați de probleme și îngrijorări peste măsură.

Una din părțile frumoase ale bătrâneții este că vârstnicii le arată celor din jur o altă perspectivă asupra vieții.

Acum au timp pentru a se bucura și pentru a trăi prezentul, ceea ce tinerii uită adeseori, fiind prinși prea mult în planuri de viitor sau în lucruri care necesită rezolvare imediată ori urgentă. De la ei, tinerii ar trebui să învețe că „timpul este întotdeauna acum”.

O altă parte frumoasă a celor în vârstă este capacitatea acestora de a povesti celor tineri viața pe care au parcurs-o, cum au supraviețuit războaielor, bolilor, perioadelor de foamete și de sărăcie, povestiri care arată valoarea vieții unui om. Din aceste povestiri ale bunicilor noștri sau ale părinților, tinerii din ziua de astăzi ar putea încerca să învețe să se detașeze de așteptările nerealiste, de stres și de efortul de a supraviețui doar din punct de vedere financiar.

Tot frumos este și faptul că vârstnicii au posibilitatea să încerce multe lucruri noi, să se plimbe în natură, să meargă în excursii și să mențină relațiile cu cei apropiați. De la ei trebuie să învețe tinerii cum să ia decizii noi cu privire la multe aspecte din viața lor, precum și faptul de a nu mai amâna lucrurile din cauza lipsei timpului. Doar luând exemplul

vârstnicilor, tinerii pot astfel găsi timpul necesar unei plimbări prin natură, al citirii unei cărți și al modului cum să trăiască frumos.

Din felul în care vârstnicii relaționează cu nepoții lor, cu membrii familiilor, cu prietenii și cu vecinii lor, tinerii pot învăța să valorifice relațiile directe cu oamenii, nu doar prin intermediul rețelelor de socializare.

Și... poate că cea mai importantă lecție spirituală care vine odată cu înaintarea în vârstă (de asemenea de luat ca exemplu de tinerii de astăzi) este dedicarea pe care vârstnicii o acordă lucrurilor mai presus de om: rugăciunea și întrebările mari ale vieții.

Să nu uităm niciodată să ascultăm sfatul bătrânilor și că „tot ce înflorește pe copac provine din ceea ce este sub pământ”.

Rădăcinile nu trebuie uitate, ci făcute să rodească în pământul propriei inimi, pentru a deveni la rândul lor, rădăcini pentru alții.

Numai dacă știm de unde venim, putem să știm spre ce ne îndreptăm!

„Cine are părinți, pe pământ nu în gând
Mai aude și-n somn ochii lumii plângând
Că am fost, că n-am fost, ori că suntem cumiști,
Astăzi îmbătrânind, ne e dor de părinți.
.....
Cine are părinți, încă nu e pierdut,
Cine are părinți are încă trecut.
Ne-au făcut, ne-au crescut, ne-au adus până-aci,
Unde-avem și noi însine ai noștri copii.
Enervanți pot părea, când n-ai ce să-i mai rogi,
Și în genere sunt și nițel pisălogi.
Ba nu văd, ba n-aud, ba fac pașii prea mici,
Ba-i nevoie prea mult să le spui și explici,
Cocoșați, cocârjați, într-un ritm infernal,
Te întreabă de știi pe vreun șef de spital.
Nu-i așa că te-apucă o milă de tot,
Mai cu seamă de faptul că ei nu mai pot?
Că povară îi simți și ei știu că-i așa
Și se uită la tine ca și când te-ar ruga.”

(Fragment din **Repetabila povară** – de Adrian Păunescu)

Despre copiii din care nu vor mai ieși bătrâni

Andrei-Nicolaie MIHAI

Din ce în ce mai mulți dintre noi ne plângem de decăderea lumii de astăzi și lipsa de principii a tinerilor contemporani. Majoritatea acestora sunt ființe superficiale, profund hedoniste, egoiste și fără idealuri – care disprețuiesc tot ce a fost înaintea lor și care sunt aproape total lipsiți de respect pentru vârstnici. Bineînțeles că toată lumea îi judecă și îi disprețuiește – așa cum și ei disprețuiesc pe toată lumea.

Titlul acestui articol ar fi putut cu mare ușurință denumit „Cauzele delicvenței juvenile contemporane”. Și vă provoc încă de la început să reflectați: în ciuda tuturor aparențelor, oare nu suntem și noi responsabili pentru cele la care ne-am expus tinerii (și încă ni-i expunem, mai mult ca niciodată)? Oare într-adevăr am deținut la rândul nostru acel discernământ pe care îl revendicăm lor astăzi?

Pentru a răspunde acestor întrebări vă propun o călătorie în trei episoade: în primul vom descrie problema și cauzele sale, urmând ca în celelalte două să vorbim în mod special de specificul nostru românesc și ce soluții avem.

Cauzele delicvenței juvenile sunt în contemporaneitate pe cât de diverse, pe atât de complexe. Dacă încercăm a avea o privire antropologică și sociologică asupra istoriei în integralitatea ei, dar mai ales asupra istoriei recente sau moderne (unii o numesc chiar post-moderne) vom descoperi că fenomenul delicvenței în totalitatea lui și în mod particular al delicvenței juvenile, a explodat gradual începând cu revoluția industrială (care a început la sfârșitul secolului al XVIII-lea), continuând mai apoi cu revoluția tehnologică, pe care o și trăim din plin. În urma acestora, fenomenul delicvenței nu doar că s-a acutizat enorm, ci el s-a și rafinat, s-a extins și diversificat teribil, apărând noi forme de delicvență pe care oamenii acum mai puțin de 200 de ani nu și le-ar fi putut imagina sub nici o formă. Vârsta persoanelor care provoacă delicvențe a scăzut în mod teribil.

Ca să înțelegem mai bine fenomenul contemporan al delicvenței, care a ajuns la niveluri fără precedent, vom spune foarte puține cuvinte despre revoluția industrială sau tehnologică pe care teoreticienii au clasificat-o în cinci ere temporale:¹

Prima revoluție industrială: A avut loc pe la sfârșitul secolului 18, începutul secolului 19 (în anul

1765 James Watt a inventat primul motor cu aburi) și a avut ca principal impact tehnic mecanizarea proceselor de producție, proces care a înlocuit, treptat, agricultura cu industria ca bază a structurii economice a societății. Se creează la nivel mondial un nou tip de energie, cea bazată pe cărbune. Apariția căilor ferate modifică fundamental căile de comunicare umane din punct de vedere social, economic și sociologic. Apar „piraii” căilor ferate – delicvenți aflați în general la a doua tinerețe, dar și minori. Apar noi oportunități de contrabandă, dar și de eschivare în fața brațului lung al legii.

A doua revoluție industrială: A avut loc la sfârșitul secolului 19 și a culminat cu apariția unei noi surse de energie: electricitatea. Au rezultat astfel primele motoare cu ardere internă, s-a dezvoltat industria de prelucrare a oțelului, au apărut noi metode de sinteză chimică. Mijloacele de comunicație au fost revoluționate ca urmare a apariției telegrafului și a telefonului. Apar primele automobile și primele avioane, către începutul secolului 20.

Apariția mai întâi a filmografiei și cinematografului, apoi a televiziunii – cele două schimbând în timp, integral și ca nimic altceva până la acel moment, fața lumii.

Apariția unor noi stiluri muzicale, care nu au mai existat nicicând și care nu semănau din punct de vedere muzical cu nimic anterior lor, de la începutul lumii și până astăzi: blues, jazz, rock`n`roll. Acestea erau intens asociate cu alcoolul, tutunul și drogurile. Cu timpul, până în zilele noastre, stilurile muzicale s-au fărâmițat din ce în ce mai mult, promovând în rândul tinerilor rebeliunea și anarhismul (rock, metal, punk) sau chiar încurajând pe față și promovând comportamentul delicvent și/ sau antisocial (rap, hip-hop, punk). Aproape toate stilurile muzicale contemporane promovează agresiv promiscuitatea, dar mai ales consumul de droguri (acesta din urmă fiind îndeosebi popularizat astăzi de muzica electronică – techno, idm, house, drum`n`bas, trance, goa ș.a.m.d.). Peste timp, în România apare curentul „manele”, care promovează un stil de viață interlop. Istoria muzicii contemporane (ultimii 100 e ani) se află sub pecetea drogului, abuzului de alcool, violenței și promiscuității.

Invenția plasticului. Începutul sau bazele erei

artificialului.

A treia revoluție industrială începe practic, în cea de-a doua jumătate a secolului 20 și se întrepătrunde într-o oarecare măsură cu cea de-a patra, care se desfășoară chiar în zilele noastre. Dezvoltarea industriei de telecomunicații și industria de computere. Dezvoltarea noilor tehnologii a dat naștere unor noi domenii de cercetare, în special cea spațială și în domeniul biotehnologiei. Apar noi forme de delicvență: așa numitul canibalism medical, experimentele medicale pe oameni, traficul internațional de arme, droguri – în care la nivelul piramidal cel mai de jos sunt angrenați în special tinerii și copiii; apariția agriculturii chimice și a organismelor modificate genetic. Traficul de organe. Traficul de copii și de carne vie.

A patra revoluție industrială începe odată cu dezvoltarea internetului. Bazele sale au fost puse în anul 1969 și reprezintă un experiment al armatei americane prin Departamentul Apărării a SUA. care a înființat ARPA – Agenția pentru proiecte de cercetare avansată (Advanced Research Projects Agency) pentru promovarea și dezvoltarea tehnologiilor avansate în domeniul militar. Strămoșul rețelei Internet este rețeaua americană de apărare antiaeriană SAGE, un proiect total necunoscut publicului, fiind clasificat drept secret militar. Este singura revoluție care nu își are rădăcinile în descoperirea unei noi forme de energie, ci are la bază cel mai nou fenomen tehnologic – digitalizarea. Digitalizarea a produs și ceea ce se numește a cincea revoluție tehnologică, trans-umanistă, pe care o trăim, definită de inteligență artificială și care și-a propus crearea așa numitei lumi smart, la rândul ei definită de relația dintre om și mașină și întrepătrunderea – inclusiv fizică, dintre cele două. Desăvârșirea erei artificialului, virtualului și a întreruperii legăturii cu Sursa Vieții, Hristos.

Explodează industria pornografică, cea pe care bioeticianul și sociologul român Virgiliu Gheorghe o denumește „maladia secolului XXI”.²

Televiziunea și internetul, popularizarea unor noi curente subculturale și muzicale decadente, alături de modificarea genetică a mâncării, a apariției aditivilor alimentari excesiv de adictivi, dar și a popularizării consumului de droguri au condus tinerii către noi forme de delicvență, au născut în lume patimi și boli sufletești (psihice) fără precedent, profesioniștii în domeniu fiind pe deplin depășiți. Din punct de vedere cultural, la nivel mondial evenimentele s-au desfășurat în următoarea cronologie:

Apariția în SUA a culturii de sorginte hippy, generată de concepte darwinist-marxist-freudiste, iar mai târziu leniniste – care se manifesta prin muzică rock, consum excesiv de LSD și marijuana și relații trupești exacerbate, inclusiv în plină zi, în locuri aglomerate și în văzul lumii. Militarea pentru protejarea naturii – inclusiv în detrimentul omului, normalizarea relațiilor sexuale împotriva firii, încurajarea avorturilor și a

metodelor contraceptive, reînvierea cultelor păgâne și legalizarea satanismului în America, ca religie oficială și egala celorlalte culte deja legale.

Ulterior CIA-ul american a recunoscut printr-un document clasificat că toate acestea au fost un experiment al guvernului american, desfășurat sub numele de MK-ULTRA.³

Continuă cu apariția fenomenului punk, dar și a muzicii anilor 80, când se popularizează excesiv consumul de cocaină și droguri sintetice.

Urmează fenomenul muzical rap și metal, urmat în cele din urmă de muzica exclusiv electronică: trance, goa, drum`n`bass, house ș.a.m.d. Muzica considerată cândva decadentă devine muzică de masă.

RĂUL CEL MAI MARE

Există o triadă a căderii contemporane: **monitorul, muzica contemporană, revoluția sexuală**. Acestea trei au schimbat fața lumii. Dar nici una dintre acestea nu ar fi avut putere fără industria cinematografică și a televiziunii. Acesta este răul cel mai mare și rădăcina din punct de vedere sociologic și antropologic al căderii omului în cea mai adâncă întunecare, în cele mai adânci păcate și delicvențe sociale.⁴

Lucrurile acestea sunt foarte clar explicate de știință: cortexul prefrontal, de exemplu este responsabil cu procesele mentale superioare, el este practic aparatul biologic care diferențiază ființa umană de celelalte viețuitoare. În cortexul prefrontal sunt integrate gândurile, cu emoțiile și cu motivația, vătămarea sa rezultând în anularea în mod bio-chimic la nivel cerebral a discernământului, curiozității, motivației, a evaluării consecințelor acțiunilor noastre, a creativității, cât și efectiv a distrugerii capacităților decizionale și a funcțiilor de control. Cu cât se expune monitorului, omul nu își mai poate controla instinctul de hrănire, instinctul sexual și agresivitatea. Peste acestea, este cu adevărat înfricoșător că – de exemplu – dependenții de pornografie se vindeca mult mai greu decât consumatorii de droguri pentru că imaginile pornografice rămân întipărite în minte pentru totdeauna. Același lucru pentru gaming, violență.

Când privim monitorul, în mai puțin de câteva minute cortexul prefrontal și emisfera stângă intră în adormire, în transă. Acest fapt are consecințe dramatice pentru dezvoltarea rețelelor neuronale, pentru organizarea creierului: ecranele distrug rețelele neuronale sau cel puțin nu le îngăduie dezvoltarea.

Așa că nu ar fi greșit dacă am afirma că expunerea la monitor, mai ales dacă este prelungită, pune în așa de mare pericol ființa umană, încât îi poate anula sau adormi cel mai prețios dar dat de Dumnezeu omului: anularea libertății, a liberului arbitru. Rezultatul: dizonanța cognitivă, imbecilizarea, apostazia și prostirea omului, sau chiar înnebunirea sa întru absurditate și întunecarea minții.

Va urma...

Note:

1. După „Cele 4 revoluții industriale – o scurtă istorie”, orange.ro/help/articole/cele-4-revolutii-industriale-o-scurtaistorie
2. Virgiliu Gheorghe, Pornografia, maladia secolului XXI, Editura Prodromos, 2011.
3. “Senate MKULTRA Hearing: Appendix C– Documents Referring to Subprojects, (page 167, in PDF document page numbering).” (pdf). Senate Select Committee on Intelligence and Committee on Human Resources. August 3, 1977.
4. <http://www.arts.rpi.edu/~pellr/lansberry/mkultra.pdf>. Retrieved 2007-08-22. ^Declassified.

Nu sunt puțini cei care numesc monitorul – fie

el al televizorului, calculatorului, laptopului, tabletei sau telefonului – ca fiind icoana lui Antihrist. El a fost profețit de mai mulți Sfinți, dintre care amintim doar doi – aproape de contemporaneitate – Sfântul Cosma Etolianul, care a spus că va veni o vreme când diavolul va intra în casele oamenilor într-o cutie, iar coarnele le va pune pe casă (televizorul), cât și Sfântul Lavrentie al Cernigovului, care întreat de maici cum de se va arata Antihrist deodată peste tot, acesta a răspuns că în locul în care astăzi stau icoanele, acolo, pe perete, va sta o cutie (televizorul de tip lcd), la care toți vor privi și prin care se va arăta Antihrist; la aceasta adaugă: „toți vor spune: vrem să auzim și să vedem noutățile – și în aceste noutăți se va arăta Antihrist.”

Valoare sau votare?

Cleopatra RAVARU
Consilier D.G.S.A.P.C. Vaslui

O caracteristică a guvernărilor de orice tip, cu precădere în an electoral, este luarea unor măsuri legale menite să conducă la securizarea voturilor unei părți importante a populației statului respectiv, fie ei tineri, pensionari, femei sau minoritari. Nici în România lucrurile nu au stat și nu stau altfel, fie și numai dacă ne referim la actuala recalculare a pensiilor, care a bulversat întreaga suflare de vârstă înaintată. După ce s-a afirmat, cu aplomb, că nimeni nu va primi, după re-facerea calculelor, o pensie mai mică decât cea prezentă, ne-am pomenit cu nenumărate cazuri (peste un milion!) în care hârția (așteptată) de la autorități a provocat palpitații, leșinuri, frustrări, nemulțumiri majore. Graba strică treaba, domnilor guvernanți!

Politicele sociale trebuie formulate după o meditație profundă și trebuie adaptate caracteristicilor persoanelor destinate. Întrebarea primordială, ce ar fi fost obligatoriu să domine mințile celor ce-au gândit recalcularea pensiilor, ar fi trebuit să fie, în opinia proprie, următoarea: „Bătrânii sunt doar votanți, ori sunt rudele noastre iubite, garanții valorilor tradiționale ale unui popor?”

Dacă răspunsul este DA la prima parte a întrebării, atunci guvernanții să se asigure că

respectiva măsură electorală e gândită bine și că nu-i întoarce pe votanți împotriva lor, subminând însuși obiectivul măsurii.

Dacă răspunsul este pozitiv la a doua parte a întrebării, preocuparea ca măsura să fie corectă trebuie să fie aceeași. Bătrânii au nevoie de stabilitate, sănătate și siguranță, cei trei „S” ai seniorilor noștri. Au nevoie de iubire, respect, apreciere pentru munca depusă de-a lungul vieții, iar în plan material necesită îngrijire de calitate, medicamente, hrană adecvată nevoilor proprii. Fiecare etapă de viață are atributele sale cunoscute, ce definesc respectivele nevoi, spirituale și materiale, iar un stat democratic este obligat să vină în întâmpinarea acestora într-un mod corect, nepopulist, un mod menit să crească nivelul de trai și satisfacția vieții.

„Cine nu are bătrâni, să-și cumpere”, spune o vorbă din popor. Evident că nu se face referire la cumpărarea lor pentru voturi, ci pentru valoarea pe care generația vârstnică o are pentru orice țară, pentru iubirea cu care actualii pensionari ne-au crescut și educat, pentru contribuția adusă la creșterea economică, pentru continuitatea pe care ne-o asigură ca națiune.

Silviu MAN

AȘTEPTÂND

La început nu așteptăm noi. Așteaptă părinții noștri. Mai ales, mama noastră. Așteaptă peste nouă luni, ca să vadă un boț de carne ruptă din carnea ei. Și numără lunile, apoi zilele, în cele din urmă orele. Și își dorește ca timpul să treacă mai repede, să ajungă la acel moment, al eliberării. Noi, în tot acel timp, nu cerem nimic timpului. Treaba lui cum curge, treaba mamei cum îl simte. Apoi venim pe lume. Nici atunci, în primele ore sau zile, nu cerem nimic de la timp. Să se scurgă cum vrea el. Oricum, noi, atunci, nu simțim nimic. Părinții, însă, își doresc ca timpul să se grăbească nițel. Să ajungem și noi, pe picioarele noastre. Să învățăm să mâncăm singuri și să facem la ... oliță! Încă o dată, ne uităm la timp ca la un zeu! Care ar face bine să se grăbească nițel.

Începem să mergem pe picioarele noastre. Nu mai umplem palincuțe cu materii urât mirositoare. Dar acum tragem de fețele de masă, cu tot ce e pe acea masă. Iarăși condamnăm timpul. Că nu trece mai repede și e mult până nu mai răsturnăm totul prin casă. De te-aș vedea mare! De ne-am vedea mari! Și atunci începe! Devenim conștienți despre ceea ce înseamnă timpul și așteptarea. Pentru că, deodată, înțelegem că timpul are ... două dimensiuni. Prima, atunci când ne dorim să se scurgă mai repede. A doua ... când trece dureros de greu!

Prima mea „așteptare” a fost când mi-am rugat părinții să-mi cumpere o jucărie. Și ei au acceptat. Mâine mergem și o cumpărăm. În acea noapte și apoi, până a venit tata de la serviciu, cu chenzina încasată, m-am rugat la toate icoanele din casă ca acul ceasului cu cuc, suspendat pe peretele camerei din vale, să se miște mai ... vioi. Dar, timpul a jucat aceeași scenă dureroasă. S-a dilatat, s-a întins peste o zi și o noapte, o noapte în care somnul a fost al doilea meu mare dușman. Apoi am început să aștept să merg la școală. Așa se spunea atunci, să mergi la școală. Două luni, am urmărit cum ziua și noaptea se coborau peste așteptarea mea. Iar dimineața nu mai venea, nici seara nu se mai așternea. În timpul timpului meu. Dar, în cele din urmă, am ajuns în rând cu ceilalți copii, pe clase, în dreptul primei uși a școlii, cea care avea și trepte. Și, astfel, așteptarea, această așteptare, a luat sfârșit.

Am așteptat cu nerăbdare să ajung la liceu. Acolo, nu ne mai încolonav pe două rânduri la intrare. Era altceva. Tot atunci, am trecut de la cărțile cu povești la ... romane „adevărate”! Și începeam să urmărim filme la televizor. Dar, aceeași așteptare făcea ca timpul să se joace din nou cu noi. Acum, ne doream ca săptămâna să treacă mai repede și să ajungem la filmele de sâmbătă sau duminică. Și la orele în care puteam citi liniștit un roman, fără nevoia

de a strânge timpul de gât, pentru câteva ore în care ne făceam temele pentru acasă. După patru ani, și această așteptare a luat sfârșit.

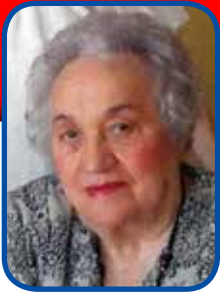
A urmat armata! Doamne, cât de mult ne-am dorit atunci să „treacă timpul”! Eram acolo unde ne doream să ne culcăm seara și a doua zi să ne trezim liberați. Mai ales atunci când AMR-ul se întindea pe lungimea unui centimetru de croitorie. Apoi am învățat pentru facultate. Așa se spunea atunci, dai la facultate. Atunci însă ... ne rugam la timp să se întindă, să se lungească cumva. Pentru că, orele zilei nu ne mai ajungeau ca să avem și noi o insulă de timp fără texte pe care trebuia să le memorăm. Sau cum se spunea atunci... să le învățăm „pe de rost”!

Iată ca am terminat și facultatea! Ne-am căsătorit! Pardon! Atunci se spunea că „ne-am luat”. Și ... începe viața în care nu mai eram copiii mamei și-ai tatei. Eram noi pentru noi. Și iarăși răsare dușmanul nostru, timpul. Numărăm zilele și orele până când, iată, ne mutăm în casa noastră. Apoi lunile și zilele până apare o minune în viața noastră: copilul nostru!

De aici înainte este un întreg carusel al așteptărilor. Și al luptei cu timpul care se încăpățâna să se scurgă lent. Prima mobilă, primul covor. Un televizor mai bun. Un calculator. Apar DVD-uri, internet, fibre optice. Dar și un drum către casă, acolo unde sunt ai noștri, încă în viață. O masă cu ei, vizite la oameni pe care aproape nu îi mai recunoaștem de sub ridurile adânci de pe chipuri. Deodată, ne trezim că așteptăm altceva. O soluție finală a vieții. Pensia. Ultimul an este chinuitor. Dar trece și el. Timpul își bate joc de noi, încetinind din nou roata vieții. Dar am ajuns! Am trecut linia de „finish”! Acum nu mai trebuie să punem ceasul la 5.30! Acum tot timpul din lume este al nostru.

Dimineața e mai greu. Pentru că nu mai sună ceasul! Pe la 10.00 e și mai greu! La acea ora ... e-hei, eram departe. Acum, începem altă așteptare. Aceea a... să se întâmple ceva. Vecinul de la „doi”, cu care mai schimbam o vorbă în stația de autobuz nu mai e! Cancer! Vecina de la parter a dispărut și ea. Ciroza! Noi ne facem analizele anuale și rămânem la etajul nostru. Până când timpul va decide.

Așteptăm! Toată viața noastră așteptăm ceva. Să vină ceva, să se întâmple ceva. Așteptăm evenimente, așteptăm oameni, așteptăm să treacă timpul. Și uităm de fiecare dată că timpul ... este timpul vieții noastre. Și de prea multe ori ne dorim să se scurgă mai repede. Ca și când am avea în viața noastră... tot timpul din lume.

DIALOG CU ÎNȚELEPCIUNEA

Prof. Alexandrina PASCAL

Dialogul ne definește ca ființă umană, comunicăm cu semenii și ne transmitem informații, aflăm ce ne interesează și astfel omenirea este într-o permanentă stare de comunicare. Vârsta este cea care determină cu cine intri în dialog și nivelul la care porți discuțiile.

Copilul ia totul în joacă, tânărul în glumă, maturul nu prea are timp și doar seniorul este cel care are timp suficient de a întreține un dialog cu **ÎNȚELEPCIUNEA**, și acest partener este **o carte bună**. Cea asupra căreia m-am oprit eu este **ȘTIINȚA FERICIRII** de **ANDRÉ MAUROIS** – membru al Academiei Franceze. Ea va fi partenerul care va răspunde la întrebări.

Experiența vârstei și cunoștințele temeinice dobândite de generația seniorilor care au fost școlariți când învățământul românesc era un sistem temeinic și bine organizat conduc la o înțelegere mai profundă a adevărilor care se desprind din lecturi. Bineînțeles că și lectura este selectivă, influențată de vârstă. Și, la vârsta mea, când recitesc o carte, o judec mai profund decât am făcut-o în tinerețe, dacă cartea este la a doua lectură.

Constat uneori că nu mă mai entuziasmez la ceva ce atunci m-a impresionat și preferințele mele au altă orientare: spre lecturi al căror mesaj este un adevăr al vieții. Este cam același sentiment ca cel pe care l-a simțit Marcel Proust când a scris „În căutarea timpului pierdut”.

Rog pe stimatul cititor, dacă îmi face onoarea de a citi aceste rânduri, să se oprească câteva minute împreună cu mine, pentru a pătrunde adevărul vieții. Fiindcă această comoară o dobândim nu deodată, ci treptat, pe măsură ce ne împlinim destinul și ne trăim viața.

Umanitatea nu are timpul limitat, precum omul, timpul omenirii este **ETERNITATE**, iar oamenii, ca indivizi, sunt așa cum îi descrie Mihai Eminescu în „Scrisoarea I”: „Muști de-o zi pe-o lume mică ce se măsură cu cotul”, iar eforturile lor:

„Și în lumea asta mare, noi copii ai lumii mici
Facem pe pământul nostru, mușuroaie de furnici.”

Cele două stări ale existenței noastre, pe care le dorim și pe care le urăm semenilor noștri în toate ocaziile, sunt: **LA MULȚI ANI ȘI FERICIRE**. Dar cine ni le poate da? Dacă susținem că aici soarta își spune cuvântul, după lectura cărții lui André Maurois aflăm că și noi putem avea o contribuție însemnată în a le dobândi.

Din experiența mea de cadru didactic, pe profil uman, știu că preferințele de lectură ale elevilor nu se orientează spre subiecte atât de profunde. Și mă gândeam cum de nu-i vine ideea unui „ales” al nostru, ca în locul altor activități școlare care nu s-au dovedit

eficiente, să introducă în programă ore obligatorii de „Educație cetățenească” cu noțiuni profilate pe instruirea și orientarea elevilor concret, pentru a ști să gestioneze problemele de viață.

Teoriile evoluționiste susțin că durata umanității a început în urmă cu mai mult de cinci milioane de ani, de la apariția lui homo faber (creator), până azi când evoluția a ajuns la homo esteticus (frumos și bun).

Inteligența omului nu mai poate fi contestată și atunci de ce să nu-l învățăm cum să-și caute fericirea? Lecturi, cum este cea despre care am vorbit, inițiază omul în „Știința fericirii” și poate fi în același timp și un ghid în drumul spre a o descoperi, fiindcă autorul ne face să înțelegem că această știință a fericirii este de fapt un total alcătuit din: Știința **de a gândi**, Știința **iubirii**, Știința **muncii**, Știința **conducerii** – toate cu tendința finală: Știința **de a îmbătrâni**. Fiindcă este un lucru foarte ciudat să îmbătrânești, atât de ciudat că adesea ne vine greu să credem că bătrânețea ne poate ajunge și pe noi, ca și pe ceilalți.

Mi-a atras atenția această lucrare fiindcă am găsit în ea o explicație competentă oferită de o personalitate de valoare, membru al Academiei Franceze, atât de necesară pentru a fi cunoscută de noi, românii, în momentul de față. Este vorba despre capitolul **ȘTIINȚA CONDUCERII** și se pare că România trăiește acum un moment critic din acest punct de vedere.

Este an electoral, cunoaștem adevărurile triste care ne sunt oferite zilnic prin mijloacele de comunicare, dar noi, în acest dialog al nostru cu **ÎNȚELEPCIUNEA**, să fim vigilenți pentru a ne lumina și în final, așa cum este logic, alegerea să se finalizeze cu o căpetenie **aleasă**, nu una **impusă**. Nu uitați că „Oamenii rabdă să fie conduși, ba chiar doresc asta, dar să fie bine conduși.”

Trebuie să recunoaștem că majoritatea persoanelor din masa de alegători sunt total ignoranți și neștiutori de marea responsabilitate pe care o au când își aleg căpetenia și apoi de consecințele pe care le vor suferi dacă s-au lăsat manipulați. Și atunci ne întrebăm ce ar trebui știe alegătorul? Aceste cunoștințe, atât de necesare, populația ar trebui să și le însușească încă de pe băncile școlii.

Cer îngăduința dumneavoastră și puțină răbdare pentru a enumera mijloacele pe care omenirea le-a folosit în decursul istoriei, pentru a-și alege conducătorii.

- **Căpetenia ereditară** – cea mai veche metodă care consta în dreptul primului născut, legat de moștenire prin onoare și jertfă.

- **Căpetenia aleasă** – prima însușire pe care trebuie să o aibă este aceea de a fi recunoscută. **Orice căpetenie** contestată este o căpetenie slabă.

- **Mandarinatul** – regimul în care căpeteniile sunt alese prin examene (metodă chinezească). Fiecare nouă treaptă a puterii nu poate fi urcată decât după un nou concurs. Imaginați-vă câtă strictetețe oferă această formă de guvernământ în prețuirea valorii umane.

Altă metodă înțeleaptă a alegerii căpeteniilor care să corespundă rangului și îndatoririlor cu care au fost investiți cei aleși a fost

- **Vechimea și alegerea** – această metodă avea ca element prioritar vârsta, fiindcă ea era chezaș, pentru experiență. Și să fim atenți câtă ingeniozitate în această metodă, fiindcă piramida responsabilităților se clădește din vârf, după schema:

- căpetenia alege prim ministru; primul ministru își alege miniștrii; miniștrii își numesc șefii de servicii, șefii de servicii numesc titulari în diferite slujbe ale serviciilor lor.

Respectând această piramidă, fiecare conducător este responsabil de actele subalternilor săi.

Să aruncăm o privire în contemporaneitate, câte catastrofe și nenorociri suportă românul și „căpetenia” este absolvită de orice responsabilitate, cu motivația penibilă: „eu nu am știut nimic”!...

Și în enumerarea noastră ar mai fi și

- **Căpetenia impusă** – în cazuri extreme, când statul se destramă, căpetenia nu mai este aleasă, ea se impune singură. De exemplu, Bonaparte a fost făcut general de Revoluție, căpetenie de stat s-a făcut el singur.

Foarte important este ca un conducător, indiferent dacă este ales, impus sau numit să aibă însușiri care să-l facă apt de a conduce, dacă nu le are, nu rezistă. Amintim câteva dintre ele:

- să știe să-și aleagă echipa;

- să fie dezinteresat material și cinstit;

- să fie inteligent și ager la minte pentru a lua cele mai bune hotărâri;

- și ca trăsături de bază: demnitate, diplomație, patriotism și mândrie națională.

- POSTFAȚĂ –

Dacă încheiem dialogul nostru imaginar cu înțelepciunea virtuală pe care am contactat-o printr-o lectură și dacă revenim la realitățile vieții, chiar avem prilej de meditație profundă, fiindcă trebuie să facem o alegere prin care ne pecetluim soarta. Românii sunt chemați la urne... Și, oare, precum spune Eminescu în „Glossă”, nu am ajuns iar la versul celebru: „Toate-s vechi și nouă-s toate”? Și cetățeanul turmentat al lui Caragiale avea o mare problemă: „Eu cu cine votez?”, iar din comediiile lui Tudor Mușatescu aflăm că în urne „pui pe cine vrei și iese cine trebuie”...

Un vechi proverb românesc zice: „Cine nu are un bătrân, să-și cumpere”. Se pare că și azi se umblă să cumperi un bătrân, dar nu pentru înțelepciunea lui, ci pentru un vot... Autoironia, spiritul mucalit și pornirea permanentă de a face „haz de necaz” sunt trăsăturile morale ale poporului român, prezente oricând, chiar și în momente dramatice, încât ar putea fi considerate trăsături genetice ale neamului.

Suntem la un moment de răscruce, istorică am putea spune, când românii sunt chemați la urne să-și aleagă „căpetenia”, dar adevărurile dureroase pe care le trăim ne pun în dilemă. Sperăm că atunci când vom decide, Dumnezeu să ne dea gândul cel bun, **ÎNTELEPCIUNEA** să ne fie alături și să răspundem mesajului pe care ni-l transmite Imnul nostru Național: „DEȘTEAPTĂ-TE, ROMÂNE”.

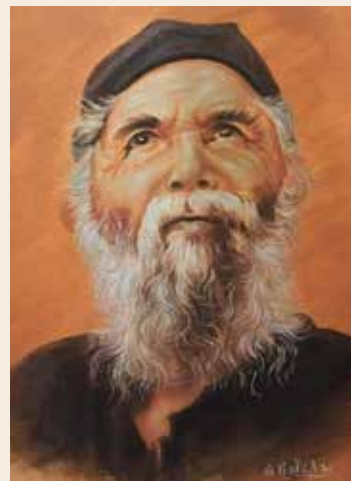
- Gheronda, buncii noștri spuneau că va veni timpul când vom avea toate bunătățile, dar nu vom putea mânca. Astăzi oamenii pun sub semnul întrebării majoritatea alimentelor. – Ce să facem? Au poluat tot mediul înconjurător.

Să nu vă cuprindă însă frica. Să vă faceți cruce și să nu vă temeți. Și am în vedere pe unii oameni care își fac viața un martiriu, fiindcă se tem de toate, deși sunt creștini, sunt botezați, miruiți, se împărtășesc, citesc Evanghelia, au învățat-o pe de rost. Oare nu văd ce putere are harul lui Dumnezeu? „Chiar de veți bea ceva aducător de moarte, nu vă va vătăma” (Marcu 16, 18), a spus Hristos. Și: „vă dau putere să călcați peste șerpi și peste scorpii, fără să pătimiți ceva rău.” (Luca 10, 19)

Dacă omul are harul lui Dumnezeu, nu se teme de nimic. De aceea să cerem întotdeauna harul lui Dumnezeu, făcându-ne semnul Sfintei Cruci.

Vă amintiți de întâmplarea aceea din Lavsaicon? Un monah s-a dus să ia apă din fântână și, deoarece a văzut în ea o aspidă, a plecat înfricoșat, fără să ia apă. „Avva, suntem pierduți, i-a spus el starețului. În fântână este o aspidă!”. „Bine, îi spune starețul, dacă în toate fântânile vor intra șerpi veninoși, ce vei face? Vei muri de sete?”. Și starețul, ducându-se, a însemnat fântâna cu semnul Sfintei Cruci, a luat apă și a băut. „Acolo unde se pogoară puterea Crucii, răutatea satanei nu are putere”.

Cuviosul Paisie Aghioritul, *Patimi și virtuți*, Ed. Evanghelismos, București, 2007, p. 283.

SENIORI LA CENTENAR !

În ziua de 08.08.2024, în satul Iana a avut loc un eveniment deosebit.

Comunitatea locală a sărbătorit-o pe bunica **MARIA BÂCLEA** la împlinirea frumoasei vârste de 100 ani !

Au fost prezenți vecinii, copiii, nepoții, strănepoții și stră-strănepoții, veniți de prin toate colțurile lumii să o sărbătorească cum se cuvine.

De asemeni, a fost prezent primarul comunei, domnul Totolici Ionuț-Adrian, care a venit cu un tort, un buchet de flori și un ajutor bănesc.

O delegație a Asociației Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad i-a oferit sărbătoritei o medalie și o plachetă aniversară, un tort, un ajutor nerambursabil, un frumos buchet de flori ș.a.

Preotul Paroh Pinteș Bogdan a oficiat o slujbă de mulțumire la împlinirea vârstei de 100 ani.

Deși a împlinit 100 de ani, bunica spune că nu o doare nimic, secretul longevității fiind buna înțelegere în familie, a trăit foarte bine cu soțul ei, între ei existând doar dragoste și respect chiar dacă au avut de depășit și perioade foarte grele, cum ar fi cel de-al doilea război mondial, unde soțul a participat activ, sau foametea din anul 1946. Au muncit foarte mult și spune că toată viața a mâncat doar carne!!

Are 8 copii, 26 nepoți, 70 strănepoți și 36 de stră-strănepoți.

**Îi urăm și pe această cale
„LA MULȚI ANI BINECUVÂNȚAȚI !”**

Ionel ALEXA

Paraschiva, o croitoreasă de 100 de ani din Bârlad, sfidează timpul

INCREDIBIL... O pensionară din Bârlad, care a împlinit 100 de ani, sfidează doctorii și toate teoriile despre bătrânețe. Nu poartă ochelari, deși a fost croitoreasă (meserie care de regulă obosește ochii), iar la vârsta sa se întreține singură. Merge neînsoțită în oraș, își gătește meniul zilnic și este destul de energică. Secretul ei este incredibil. Nu a băut o picătură de alcool toată viața ei. Apa i-a fost prieten și la bine și la rău. Fie că a fost la petreceri, fie că i-a fost rău, apa i-a fost medicament și i-a ținut și de veselie. Până acum, nicio boală nu a doborât-o. Ba din contra, este energică și plină de viață. Are două fete care la rândul lor sunt pensionare, trei nepoți și doi strănepoți. Colectivul de la Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” din Bârlad i-a făcut o surpriză la împlinirea celor 100 de ani.

Asociația Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” din Bârlad a marcat, pe 19 august, împlinirea venerabilei vârste de 100 de ani a **Paraschivei Botezatu**, membră a Asociației timp de 23 de ani. Înconjurată de cei dragi, Paraschiva a primit emoționată, din partea Asociației, diploma aniversară și medalie, tort, șampanie, flori și un ajutor nerambursabil! „Îi urăm și pe această cale multă sănătate, putere, liniște sufletească și momente prețioase alături de persoanele dragi. La mulți și binecuvântați ani!”, a fost urarea pentru această femeie de 100 de ani, fostă muncitoare la Confecții Bârlad. Paraschiva Botezatu este originară din comuna Tutova, satul Bădeana, iar marele ei secret a fost cumpătarea. Nu a băut deloc alcool și lucrul acesta a contat. În fiecare zi a băut doar apă și acest lucru s-a văzut în cei 100 de ani împliniți, iar acum este energică și plină de viață

Paraschiva, la 100 de ani, se îngrijeste singură, își face mâncare și nu poartă ochelari

Paraschiva Botezatu a ieșit la pensie de la Fabrica de Confecții Bârlad. A avut un stil de viață sănătos și poate pare incredibil, dar nici la vârsta de 100 de ani nu poartă ochelari. Nu a pus picătură de alcool în gură și nici sucuri. Când i-a fost sete a băut doar apă, iar la petreceri nu s-a abătut de la această regulă. Unii ar zice că a fost un ghinion că nu a gustat din licorile bahice, însă Paraschiva e de părere că a avut noroc cu acest stil de viață, căci, iată, a ajuns la 100 de ani energică și viaie. Aceasta este convinsă

că apa i-a fost bun prieten și medicament în același timp. „A trecut cu bine și peste pandemia de covid și credem că acest tratament cu apă a ajutat-o. Noi ne-am temut, mai ales că era în vârstă, dar a rezistat acestei boli”, a spus una dintre fetele acesteia. Femeia de 100 de ani, care merge fără probleme, nu poartă ochelari și își face singură mâncare, are două fete, ambele pensionare, care au împreună la rândul lor trei copii (nepoții Paraschivei). Una dintre fetele Paraschivei a lucrat tot la Confecții, la birouri, și cealaltă soră a ei a fost lucrătoare în comerț. Bătrâna Paraschiva are trei nepoți și doi strănepoți, iar toți aceștia (fetele, nepoții și strănepoții) au fost ieri la Bârlad, pentru a sărbători cei 100 de ani ai Paraschivei Botezatu!

Cezara MIRONICĂ

Mihaela Loredana Tufaru, Paraschiva Botezatu, Aristotel Corneliu Croitoru, Tincuța Siberescu

Prof. **Lucia MUNTEANU**

Respect și recunoștință seniorilor școlii

Actul educației începe în familie, încă de la cea mai fragedă vârstă și se desăvârșește în școală.

Prin rândurile ce urmează, aș dori să-mi exprim prețuirea pentru acei dascăli care prin truda lor neobosită au contribuit la formarea mai multor generații în cultul muncii și al adevăratelor valori.

Și nu mă refer la nume care s-au perindat prin școli în timpuri imemorabile, ci mă voi referi la dascăli din școala contemporană, adevărații dascăli care și-au onorat, prin munca lor demnă de respect, locul pe care l-au ocupat în sistemul de educație.

Am avut șansa de a lucra, după Revoluție, într-o școală gimnazială de prestigiu, Școala „George Tutoveanu”, fostă nr.11, din Bârlad. Aici am cunoscut oameni, care în prezent sunt seniori: învățători, profesori care nu au precupețit nici un efort pentru a pune în mințile elevilor sămânța cea mai sănătoasă și mai promițătoare.

Voi menționa doar pe cele mai notorii nume care au lucrat în această școală, acum bucurându-se de o binemeritată pensie. Sunt cunoscute nume ca Smaranda Druică, Rodica Rotaru, Zâna Angheluță, Geta Șolcă, Cecilia Dumitrașcu, Aurelia Huiban, învățătoare pentru care era o mare concurență la înscrierea în clasa I. De ce? Pentru că asigurau copiilor nu numai o bună pregătire pentru etapa următoare, dar și pentru lecțiile de viață pe care le transmiteau învățăceilor și, mai presus de orice, pentru dragostea cu care își făceau datoria.

Din rândul profesorilor, menționez numele profesorilor de la catedra de limba română – Stela Blănaru, Mimi-Marlena Mititelu, Maria Drăghici, Cristina Codiță, profesoare de înaltă clasă.

La catedra de matematică, profesorii Maricel Rotaru, Maximilian Opaiț, Lazăr Mardare, Gheorghe Hurdubae făceau cinste școlii, obținând an de an rezultate remarcabile, atât la examenul de admitere la liceu, cât și la olimpiade.

Un nume de referință la catedra de limba engleză este cel al profesoarei Mihaela Teodorescu.

Aș dori să menționez câteva nume de la celelalte discipline: chimie – Cristiana Dima, la biologie – Polixenia Chirilă, la geografie – Maria Ivan, Aneta Apostu, la desen – Ana Clapon, la educație fizică – Lazăr Hâncu.

Datorită acestor oameni distinși, binecuvântați cu har pentru profesiunea aceasta nobilă, Școala „George Tutoveanu” a câpătat un prestigiu deosebit, mulți părinți optând pentru înscrierea în această școală a copiilor lor.

Dacă ar fi să facem un bilanț al realizărilor acestei școli, bilanțul ar fi unul foarte bogat. Școala se mândrește cu un număr mare de absolvenți care au urmat drumul deschis de magisterii lor, mulți dintre ei fiind medici, ingineri, profesori, magistrați sau orice alte profesii, dedicându-se muncii lor cu devotament și pricepere.

Acum un an și jumătate în urmă, foști elevi, ultima clasă la care am fost dirigintă, au organizat o întâlnire de promoție. Din cei 33 de absolvenți au fost prezenți 28, toți absolvenți ai unei facultăți, toți oameni realizați. Ei bine, acești foști elevi ai noștri au ținut să-și exprime respectul și recunoștința față de dascălii care le-au creat fundamentul pentru o viață reușită. Întâlnirea a avut loc după 20 de ani de la absolvire, iar dascălii prezenți au fost impresionați de cuvintele foștilor elevi și de felul în care aceștia și-au împlinit visurile.

În încheiere, aș vrea să menționez faptul că și în prezent Școala „George Tutoveanu” se bucură de învățători și profesori dedicați, dar rândurile mele sunt un omagiu adus celor care, e posibil, să treacă în uitare și ar fi nedrept.

Așadar, respect și recunoștință celor care au pus ceva din sufletul și din mintea lor în slujba viitorului acestei țări.

Vasile CHELARU

DARURI DE CUVINTE

La începutul lunii octombrie, de Ziua Mondială a Educației, găsesc prilejul de a-mi dirija gândurile – mai consistente decât în alte luni din an – către învățătorii, profesorii, educatorii, pe care am avut norocul să-i cunosc, în preajma cărora am petrecut clipe minunate, de la care am păstrat învățăminte și o mulțime de amintiri, care produc în interiorul meu frământări dulci, tonice pentru spirit.

Există o aromă a acestei profesii, atunci când este practică cu pasiune, emanată de dăruirea unei părți din propria ființă celor față de care te-ai angajat să le oferi educație, la fel de importantă ca iubirea părintelui, care oferă ocrotirea și iubirea necondiționată copilului.

Cu aproape un sfert de secol în urmă am cunoscut pe **Ioan și Doina Feraru, amândoi învățători în comuna Bogdănești, județul Vaslui.**

Și această bucurie, pe lângă multe altele, mi-a fost adusă de domnul Virgil Giușcă, pe atunci directorul Casei de Cultură "George Tutoveanu" din Bârlad, față de care nutream o admirație nefățarnică, și, cu toate că îmi era imposibil să ajung la înălțimea personalității sale, afecțiunea deosebită și o mulțime de idei comune, m-ar putea încadra în definiția cuvântului prieten.

Domnul Virgil Giușcă era priceput să apropie oamenii, eu însumi beneficiind de multe oportunități de îmbogățire spirituală, pe timpul cât am fost în preajma sa.

Într-o zi mi-a făcut o propunere, pe care mă bucur că am acceptat-o:

– Ce-ar fi să petreceți o zi la Bogdănești? Am vorbit cu sora mea și ne așteaptă! Îl veți cunoaște și pe cumnatul meu și veți constata singur ce fel de om este!

Satul Bogdănești este reședința comunei. Cunoșteam oarecum zona, datorită atribuțiilor de serviciu. Am fost mereu impresionat de relief, cu toate că nu sunt sigur nici acum că voi prezenta întocmai poziționarea geografică a localității ori voi fi influențat de informațiile preluate atunci de ochii minții. Cu toate acestea, am rămas convins că de o parte a drumului străjuiește un deal, de cealaltă parte terenul este neted. Aspectul îngrijit al gospodăriilor era primul semnal pozitiv, de prezență a unor oameni harnici pe acele meleaguri.

Locuința familiei Feraru este situată în centrul satului, la poalele dealului. Trecătorul nu trebuie să

facă niciun efort pentru a examina ograda, căci privind în deal o cuprindeai repede cu privirea. Casa este construită la vreo treizeci de metri, după specificul locului. Nu lipsește cerdacul, la care ajungi urcând scări groase din lemn. Urmează o încăpere în care pătrunzi pe ușa principală, de unde se intră în două odăi mari. Tot de acolo se face trecerea în bucătărie și spre o terasă lungă. În deal, cât cuprinzi cu privirea, este cultivată viță-de-vie, pusă pe spalieri, în rânduri drepte, ca trasate cu rigla.

Casa este îngrijită, curată, cuminte și primitoare. Arată ca o bijuterie, lăsată moștenire de părinți, căreia nu i-a pierit deloc strălucirea. Emană un aer cald și misterios. Parcă te îndeamnă să ascuți povestea familiei, cu care satul se mândrește. În mod negrăit, îți urează bun venit și șoptește cu blândețe istoria ei, cum a fost ridicată pentru a adăposti oameni buni, demni, iubitori de muncă și carte. Căci în familia Giușcă, copiii au fost îndemnați să meargă la școală, pentru a studia pedagogia, științele exacte ori alte domenii, după chemarea fiecăruia.

Familia Feraru a reușit să păstreze nediminuat misterul casei părintești, ferindu-se să o modernizeze. Pentru a nu fi lipsiți de confortul locuințelor moderne, au construit o anexă, mai aproape de intrarea în curte, cu toate utilitățile în interior și acces facil către dependințe. Acolo locuiau. M-am simțit vrăjit de așezarea atât de armonioasă, în același loc, a trecutului și prezentului.

Curtea reprezintă un loc minunat de relaxare. Foarte bine întreținută, cu alei betonate, straturi de legume, copaci cu tulpina văruiată și o mulțime de flori, datorită cărora adierile vântului sunt aromate. Un copac cu ramuri dese, lăsate în jos, protectoare, se aseamăna cu o umbrelă naturală, sub care era așezată

o masă, neîncăpătoare pentru toate bunătățile pe care gazdele le ofereau cu generozitate oaspeților.

Întâlnirea cu soții Feraru a fost pentru mine caldă, încurajatoare. M-au primit cu nesimulată ospitalitate, lăsându-mă să le cunosc casa și familia. Au sădit în sufletul meu amintiri plăcute, neostoite de trecerea timpului.

Din prima clipă doamna Doina Feraru m-a surprins plăcut. Trăsăturile frumoase ale chipului, zâmbetul discret, ce producea gropițe în obraji, ochii limpezi, părul blond-roșcat tuns scurt, răspândeau o iradiere tămăduitoare. Rostea cuvintele cu siguranță și claritate – cum s-a deprins să o facă în fața elevilor – păstrând în mod conștient o exprimare dulce, moldovenească, potrivită satului românesc din care provine. Am simțit că avea deprinderea de a studia interlocutorul, cu o tehnică proprie, pentru a-i citi gândurile, a-i cântări valoarea și a-i acorda calificativul meritat. Era energică și intransigentă. Dacă observa o nepotrivire între standardele sale și ce descoperea la cel cu care dialoga, afișa o ironică amenitate, ca rezultat al bunei creșteri.

Domnul Ioan Feraru era un om pe care nu aveai cum să nu-l îndrăgești. Deși beneficia de o statură impunătoare, te învăluia cu privirea caldă, prietenoasă. Te încuraja să comunici, avea răbdare să asculte, exprimându-și opiniile contrare într-o manieră conciliantă. Identifica repede detalii nearătate de cel cu care conversa, iar dacă se impunea, dădea un răspuns ambalat într-o ironie subtilă. Era un om minunat. Tempera cu blândețe unele spontaneități ale soției și intervenea cu măiestrie pentru a-și impune autoritatea. Avea bun meșteșug de soț, părinte și pedagog. Îmi imaginam un alt Domn Trandafir, ce se asemana cu cel zugrăvit de Mihail Sadoveanu, dar care fusese dăruit de Creator altor meleaguri, în alte timpuri.

Avea vocație de învățător, căci timp de 44 ani a „dăscălit șiruri după șiruri de copilandri cu ochi neliniștiți”, după cum spunea Sadoveanu. Îmi imaginam cum sădea semințele cunoașterii în sufletul elevilor săi, cum îi învăța taina literelor și cifrelor, cum le dezvoltă pasiunile și speranțele de viitor.

În acea zi am cunoscut doi oameni înzestrați cu un dozaj armonios de omenie, care au reușit cu ușurință să fie veritabili dascăli, buni cetățeni, soți iubitori, părinți responsabili și gospodari riguroși.

Am mai avut câteva ocazii de a-i vizita și de fiecare data am fost primit cu aceeași cordialitate, dublată de capacitatea lor de a stârni admirația membrilor familiei mele.

Aflasem că domnul Ioan Feraru era pasionat de acordeon, că după o șuetă cu prietenii le cânta melodiile preferate și, din când în când își punea în valoare și abilitățile de pescar.

Îmi apare și acum în fața ochilor, luându-mi copiii de mână pentru a le arăta grădina ori pentru a-i ademini cu fructe, pe care să le culeagă direct de pe ramuri. Își potrivea pașii cu ai lor, urcând pe o alee îngustă către adăposturile păsărilor, provocându-i cu tact să participe la conversație ori răspunzându-le cu răbdare, la curiozități de tot felul.

Ioan și Doina Feraru au beneficiat de o zestre morală aparte, cu un dezvoltat simț al datoriei, cu har și predispoziție la fapte bune. Aceste calități au constituit temelia unei familii frumoase și unei cariere rodnice.

Din nefericire, la un moment dat învățătorului Ioan Feraru i-a dat târcoale o boală amenințătoare. Au urmat internări și tratamente de lungă durată. Într-o zi sufletul s-a despărțit de trup.

De atunci, învățătoarea Doina Feraru trăiește într-o lume înghețată. Rar se mai ivește un zâmbet pe chipul încă frumos, căci nu găsește răspuns la întrebări esențiale, nu mai vede sensul vieții sale, nu mai crede într-o vindecare interioară. Oamenii dragi îi sunt prezențe compensatorii, dar nu pot tămădui răni atât de adânci.

Despre mine, ce să spun? Sunt unul dintre oamenii pentru care învățătorii Ioan și Doina Feraru au reprezentat un reper, al bunei cuviințe, în viața personală și didactică. Din aceste considerente, am considerat că îi pot omagia de Ziua Mondială a Educației.

Movilenii Bârladului – casa bunicilor... leagănul copilăriei mele

Pavel-Florentin RUDI

Amintirile rămase în tăcerea timpului

Asta este dragostea nemărginită pe care a sădit-o Creatorul între bunici și nepoți!

Departe, pe întinsele ape ale globului, nopțile mă întorc mereu cu gândul acasă, ... acasă la bunicii mei, acolo unde ei mă așteptau mereu cu brațele deschise și cu vorbe calde.

Casa bunicilor, care este locul celor mai frumoase povești pe care le-am trăit alături de ei, decorul vacanțelor mele de vară, colțul de rai al copilăriei mele, un tărâm vrăjit, se află în micul sătuc Movileni, la 14 km vest de Bârlad, pe Colinele Tutovei, peste Dealul Seaca.

Aici îmi găsesc tot universul meu, cu prispa casei unde am învățat să fac primii pași, mai întâi de-a bușilea, apoi copăcel, unde îmi înșiruiam bărcuțele confecționate din hârtie ca pe o magistrală albastră, ... prispa pe care măricel fiind, nopțile de vară călduroase dormeam cu bunelu în cerdacul casei, pe o saltea umplută cu fân uscat.

După ani, mare fiind și departe de locurile copilăriei, îmi hrănesc sufletul cu toate câte am trăit în frumoasa și primitoarea casă a bunicilor: vara, cu florile din grădiniță, primăvara, cu mulțimea de culori adunate în pomii din livadă, toamna, cu strugurii plini de boboțe în care sunt adunate toate razele soarelui, iarna, cu ulițele întroienite, acoperite de plapuma albă și moale a zăpezii, cu pâ râul Hreasca, care trece chiar pe lângă casa bunicilor, înghețat, care era patinoarul nostru.

Închid ochii și văd bucătăria bunicilor destul de mică, dar mi se părea imensă de Crăciun, cu focul duduind în sobă, iar pe plită tot felul de oale și ceaoane de tuci, în care forfoteau mâncăruri din care ieșeau arome de-ți curgeau balele. Mă văd cum mă învârteam pe lângă sobă și așteptam cu nerăbdare să fie gata bunătățile pregătite de bunica - mămăica Adela, așa cum îi spuneam noi, nepoții, eu și vărul Gelu. Bunelu Gheorghe Hanganu a fost unul dintre gospodarii de frunte ai comunității Movileni, născut în 1912, pe care îmi plăcea să-l ascult la nesfârșit povestind despre prizonierat, despre venirea comuniștilor, când a fost nevoit să părăsească satul,

casa și să plece împreună cu familia la Hunedoara, unde s-a angajat la Combinatul Siderurgic ca să-și poată întreține la școală cele trei fiice – mama, cu cele două surori, Virginia și Anica. Gândea el că învățând carte copiii lui vor avea un trai mai bun, o viață mai ușoară.

„După ce m-am însurat, mi-am făcut casă și alte acareturi în curte – grajd pentru animale, coșer pentru porumb, bucătărie de vară și chiar un iaz pe un izvor din fundul grădinii, pe care mai târziu l-am populat cu pește. De la tatăl meu Ion Hanganu, care avea căruță cu cai, șaretă – el fusese vechil la boierul din sat – am primit un cal, mi-am făcut căruță, am primit și câteva oi pe care le-am înmulțit, ajungând să fac o stână de câteva zeci de capete.

Pe vremea foametei, în 1946, făceam căraușie la Podul Turcului, unde era mare târg și chiar am ajuns în Oltenia cu căruța plină cu covoare, pânză țesută, sumani, levicere, pe care oamenii din sat le duceau în schimbul produselor agricole, care acolo se făcuseră din belșug” (spunea bunelu).

Copil fiind, am deschis ochii rugăciunii în casa bunicilor, în fața icoanelor așezate pe pereții de la răsărit și încadrate de prosoape din pânză cusute cu motive naționale. Când preotul venea de sărbători, bunica mă scula de dimineață devreme, mă îmbrăca frumos, apoi făcea ordine prin casă, iar bunelu îl întâmpina la poartă – era un moment plin de emoție venirea preotului.

Duminica, îmi plăcea nespuse de mult să mă scol de dimineață, să-mi spăl fața, așa cum mă învăța bunica, să merg la biserică, să ascult cântecele din strană, acolo unde cânta și bunelu, el fiind cristian. Trăiesc și acum momentele emoționante din biserică și știu că bunicii noștri ne-au creat rai chiar și în sărăcie, ne-au învățat să trăim aproape de Dumnezeu.

Anii au trecut, era în 1994. Întors din voiaj, am purces către Movileni. Toamna îmbrăcuse livada, zăvoiu din deal de casa bunicilor, sălciile și toată vegetația de pe valea pâ râului Hreasca, în straie noi, precum un pictor care-și scutură pensula plină de vopsea, în galben, arămiu, maroniu, roșcat și, pe ici-acolo, verde. Un tablou fermecător, care-ți stârnea și nostalgie. În livada cu nuci, meri, peri, caiși, pruni,

pe o băncuță mâncată de ploi și de vremi, îl găsesc pe bunelu stând cu mâinile împreunate ca pentru rugăciune. Lângă el, un paner din nuiete, aproape plin cu prune pentru magiun. Văzându-mă, încep să-i curgă lacrimile pe obrajii brăzdați de timp și proaspăt rași cu briciul, pe care-l păstra cu grijă învelit într-o bucată de piele fină. M-a îmbrățișat prelung spunându-mi, că atunci când voi considera că am nevoie, mă va ajuta. Numai că asta nu s-a întâmplat... În vara anului 1995, după o operație nereușită, făcută în spitalul din Bârlad, au apărut complicații și în mai puțin de o lună și-a dat duhul. Am suferit mult și pentru faptul că nu l-am putut însoți pe ultimul drum

– eram imbarcat pe nava comercială „VORONEȚ”, dar știu că Dumnezeu a creat un rai pentru sufletul lui bun.

Am rămas lângă el, am tot povestit, timp în care soarele se deplasa de la Răsărit către Apus fără să observăm cât de repede s-a scurs timpul împreună, și mi-am zis: așa trec anotimpurile, anii, se duc oamenii dragi, ... adevărate motoare ale timpului.

Bunicii sunt persoanele la care e suficient să te gândești că sunt acolo, că te așteaptă oricând, ca viața să-ți fie mai frumoasă!

(Din însemnările personale)

MEDITAȚIE

Contemplez timid astăzi trecutul
Mă regăsesc avar, cu-ntreaga fire
M-am înfruptat din tot odată cu debutul
Că m-am lăsat dus de val în ispitire.
Și am fost tentat mereu de necunoscut
Tot născocind noi variante
Să-mi aflu menirea aicea pe pământ
Așa că le-am încercat pe toate.
Dar azi îmi deslușesc prezentul
La orice pas par a fi înșelate
Și parcă-s un cobai în experimentul
Și iarăși sunt ușor dus de același val.
Mă zbucium în mocirla vieții
Măcar să supraviețuiesc și să respir
Atâtea apăsări, încă din zorii dimineții
De nu s-ar rupe al vieții fraged fir
Iar viitorul încerc un site imaginar.
Când e război, când viruși peste tot,
Avem imunitate primită ca un dar
Să ne luptăm și să le ținem piept
Atâtea intrige, mașinării meschine.
Marii diplomați au scopul
Să mai reducă din mulțime
Iar cei rămași să fie sclavi cu totul.

Ionel DORIN

Trece vremea

Eram copii cu inima curată,
Zburdam pe dealuri cu amicii,
Și-n vremea-aceea minunată,
Bătrâni-erau bunicii.

Bunicii au plecat spre locuri sfinte,
Dar ne-au rămas în cămăruța minții,
Și într-o toamnă rece și cuminte,
Bătrâni-au devenit părinții.

Și primăveri tot au venit
Cu flori albastre, vânt și ploi,
Și uite-așa ne-am pomenit
Că azi, bătrânii suntem noi.

Dar nu e bai; și să fim drepti,
Că roua vieții nu ne iartă,
Și cum ziceau cei înțelepți:
„A-mbătrâni este o artă!”

Cât mai străluce-n noi o stea
Cu acest dar frumos, sublim,
Ar fi perfect dacă-am putea
Cât mai frumos să-mbătrânim!

Ion DOBRIN

Alina RĂUS

Amintiri din război

Cei mai în vârstă pensionari ai acestor vremuri, foarte puțini la număr, sunt oameni cu povești de viață dacă nu fabuloase, măcar mult diferite de cele pe care le-am putea trăi noi. De multe ori m-am întrebat dacă aș fi în stare să trec prin încercări similare celor prin care au trecut bunicii mei paterni.

Bunicul meu, Urse Georgică, s-a născut în anul 1924, în comuna Golășei - Brăila, iar bunica, Urse (Pește) Ecaterina, în anul 1923, la Bârlad.

Bunica, provenind dintr-o familie cu mulți copii, al cărei tată era ceferist, a învățat doar 4 clase. Dacă familia și-ar fi permis, ar fi mers măcar la Școala de menaj. Nu a fost posibil. De aceea, de îndată ce i-a fost permis, a început să lucreze la filiala Bârlad a APACA - Atelierele de Producție Armament și Confecțiuni ale Armatei, antrepriză de stat inaugurată în anul 1881 și unde se produceau în special uniforme militare.

Momentul cel mai greu trăit de bunicii mei s-a petrecut în perioada în care amândoi lucrau la APACA. Bunicul a fost înrolat în armată, iar bunica, alături de colegile ei de muncă, a pornit, cu un tren marfar, către Ciacova, localitate aparținând acum județului Timiș. Acolo, tinerele bârlădence urmau să locuiască în case ale familiilor de sași și să confecționeze uniforme militare pentru soldații de pe front.

Pentru tinerele fete ale acelor timpuri, plecarea către necunoscut, în „vagoanele de boi”, a fost cât se poate de traumatizantă.

„Am luat câteva lucruri într-o traistă și ne-am prezentat, de dimineață, la fabrică. Nu știam unde ne vor duce. Nimeni nu ne spunea nimic. Când am plecat de acasă, mama a plâns ca după mort. Nu credeam că mă voi reîntoarce vreodată. Erau vremuri grele. Era foamete. Era sărăcie. Nu ne permiteam mare lucru. Tăiam felii de mămăligă, le coceam pe plită și le ungeam cu usturoi. Asta mâncam. Când am urcat în tren, fetele din jurul meu plâneau. Dacă ne vor omori? Toate gândeam același lucru”, povestea bunica.

A urmat un drum lung. Nu se știa către ce. Nu se știa unde.

„Ne era foame. Vagoanele erau închise. Era întuneric și frig. Era primăvară, din aceea cu resturi de zăpadă. Eram speriate și plânse. Era 1 Martie. Undeva, nu știu unde, a oprit trenul. S-au deschis ușile. Ne-au întâmpinat băieți români, soldați, care ne-au oferit bucăți de pâine, căni de tablă cu ceai fierbinte și zambile”.

Puțină fericire într-un ocean de suferință. O rază de speranță: bucata de pâine și ceaiul pentru trup și florile de primăvară, pentru suflet.

De atunci, zambilele au rămas florile preferate ale bunicii, pentru

tot restul vieții. Acum, primăvara, mormântul ei este acoperit de un covor de zambile parfumate.

Tinerele de la APACA au ajuns la destinație. Au fost repartizate la familii de sași, care nu vorbeau românește. Pentru că nu știau, sau pentru că nu voiau. Bunica povestea: „Ne dădeau de mâncare și aveam unde dormi, dar nu erau foarte prietenoși. În prima dimineață, după ce dormisem și eu, în sfârșit, la căldură, într-un pat curat, cu capul pe o pernă, omenește, am auzit-o pe fata familiei strigând: *Lasst uns fruhstucken!* Nu înțelegeam ce spunea, dar am crezut că mă cheamă la muncă. Când colo, mă aștepta un mic dejun cum nu mâncasem de multă vreme, cu pâine caldă, unt de casă, magiun și lapte!”

Pentru bunica a urmat o

perioadă de muncă grea, departe de familia ei, cu un bărbat plecat pe front, despre care nu știa nimic. Nu știa dacă ai ei mai trăiesc sau nu.

Despre această întâmplare, au rămas, în mintea și în sufletul meu, povestirile bunicii, dar și câteva fotografii pe care le păstrez cu sfințenie. Le revăd din când în când. Mă impresionează chipurile acelor tinere din Bârlad, costumele lor populare și faptul că, în ciuda durerii, suferinței, sărăciei, războiului, ele reușeau să găsească mici bucurii care să le ajute să meargă înainte.

Finalul întâmplării e unul fericit. Reîntoarsă la Bârlad, bunica și-a reîntâlnit familia, iar bunicul s-a reîntors acasă, sănătos, la încheierea războiului.

Pentru bunica și bunicul, pentru români, pentru țara în care trăiau a urmat o nouă etapă, hulită, azi, de unii și privită cu bunăvoință de alții. Oricum, o perioadă în care România a renăscut, în care oamenii și-au găsit rostul lor, încercând să își vindece rănilor provocate de război. Puțini dintre ei mai trăiesc astăzi. Mulți și-au găsit liniștea eternă. Respect pentru bunicii noștri. Admirație pentru puterea lor, sănătate celor care încă mai trăiesc și ODIHNĂ VEȘNICĂ celor care s-au transformat în amintiri!

VÂRSTA MATURĂ...

Ghiță CRISTIAN

Ajungem la „vârsta matură”, atunci când toate ne dor... și ce nu ne mai doare, nu mai funcționează !

„Vârsta matură”, sosește când anii încep să apară la șoldurile care dispar... ..atunci când dorim ceva, însă nu ne mai amintim ce... ..atunci când dorim să facem gimnastică, însă ațipim cu speranța că această poftă ne va trece!

Atunci când medicul ne recomandă să facem exerciții în aer liber, ne suim în mașină și călătorim cu geamurile deschise...

La „vârsta matură” stingem lumina pentru a economisi și nu pentru a crea o atmosferă romantică... ..și mesele luate la lumina lumânărilor deja nu mai sunt romantice, căci

nu reușim să citim „Meniul”!

La „vârsta matură” în loc să ne pieptănăm, începem să ne „aranjăm” părul...

În copilărie făceam „mutre” la oglindă... ajunși la „vârsta matură”, oglinda se răzbună !

Știm că am ajuns la „vârsta matură”, atunci când toate ce le-am primit de la „mama natură”... „Tăticul timp”, începe să ni le ia.

La „vârsta matură”, încetăm de a mai vizita generația trecută și începem să vizităm generația viitoare!

La „vârsta matură”, nu mai suntem în stare să ne zbenguim iar în loc de aceasta începem să dăm „sfaturi utile”... de care toți râd !

La „vârsta matură”, cunoaștem toate răspunsurile corecte însă nimeni nu ne întreabă nimic...

Doar trei etape are viața: „Copilăria”, „Tinerețea” și „Arăți minunat”!

Sursa: Internet

Prof. **Carolina BOROȘ**

DESTINE ZBUCIUMATE

*Bunicii mele, Suzana,
căreia îi datorez tot
ce am realizat în viață.*

Nașterea primului copil, un băiat frumos și plin de viață, a adus fericire în casa Aniței, cum îi plăcea soțului să o alinte. Numele de Dumitru a fost ales în mod natural, așa era atunci, primul copil primea numele tatălui. Războiul abia se terminase și lumea trăia într-o sărăcie cumplită, ceva inimaginabil zilelor noastre. Socrul Aniței le dăduse un teren în cartierul vechi al orașului, unde, cu trudă și sacrificii, își ridicară o căsuță de lut, cu trei camere și o bucătărie.

Trecură anii și copiii începură să vină în viața lor ca o împlinire firească a iubirii ce-i lega încă de când o furase de la părinții ei, din satul de pe malul Arieșului. Se apropiau nori negri deasupra Europei, un nou război se contura la orizontul întunecat. Aveau acum șase copii, patru băieți și două fete.

Mitruț a fost trimis pe front, așa că Anița rămase singură cu cei cinci copii și al șaselea pe drum. Era o femeie pragmatică, puternică și neînfricăată. Luă viața în piept și plecă din urma frontului pentru a fi aproape de soțul său. Astfel, la Brăila, veni pe lume, în plin război mondial, o fetiță care primi numele de Ștefania. Meseria tatălui, voința și dragostea față de copii au făcut ca întreaga familie să se întoarcă teafără în târgul Bârladului.

Sfârșitul războiului a fost primit cu multă bucurie de toată lumea, dar viața avea să demonstreze că face cum vrea ea. Șapte copii, șapte destine. Destine care nu au fost întotdeauna cele mai fericite. De fiecare dată, mama lor le-a fost alături, i-a sprijinit și i-a protejat cum s-a priceput ea mai bine. După ce Mitruț a părăsit în mod brusc această lume, un infarct produs departe de casă, Anița a preluat toate îndatoririle unei case.

A trecut cu bine de momentele când noaptea i se bătea în geam strigându-i-se să spună unde este Ion, unul dintre băieți. Apoi fugeau și reveneau noapte de noapte sperând să cedeze și să spună unde se ascunde. Doar că nici ea nu știa și plângea cu lacrimi amare, sperând să-l vadă venind acasă. Și veni acea zi... veni aducând cu el povestea unei vieți care dovedește oricând că viața bate filmul. A stat ascuns o perioadă, nefiind de acord cu ocupația sovietică și cu politica statului român, până într-o zi când, împreună cu un prieten s-au hotărât să fugă din țară în Franța. Viața de aventurier a culminat cu înrolarea lui în cadrul Legiunii franceze. Ani de zile ne-a povestit prin ce a trecut, ce noroc a avut să scape cu viață din zonele de conflict prin care a luptat. A fost parașutist. Nouă, copiilor, ne plăcea când ne povestea de mascota batalionului lor, maimuța Myky și de poznele pe care le făcea. Avea și o poză cu ea pe care o ținea la secret, ca multe altele.

Un alt băiat, Iulian, un rebel foarte inteligent, erudit și îndrăgostit de istorie, pornit și el împotriva celor care puseseră cizma pe țara noastră, striga peste tot: "Trăiască Regele! El e adevăratul nostru conducător!". Urmarea nu e greu de ghicit: Canalul Dunăre - Marea-Neagră avea nevoie de forță de muncă ieftină. Ce ne povestea de acolo, prin ce a trecut, pare un basm în care faptele sunt imposibile. Însă unii oameni sunt în stare de multă răutate când dețin puterea. Caznele, chinurile, torturile și poveștile oamenilor ce au trecut pe acolo par desprinse dintr-o lume imaginară. Cu greu a supraviețuit însă, dar numai în locul mamei lui să nu fi fost! Ne spunea mereu că doar credința în dreptatea lui Dumnezeu l-a ținut în viață. Drept mulțumire, aproape de sfârșitul vieții, a ctitorit o biserică spre lauda și prețuirea Domnului.

Fetele... alte destine neașteptate.

Cea mai dureroasă este a uneia dintre ele, Nela, o fată frumoasă, inteligentă și bună la carte, în special la română și la limbile străine. Prindea din zbor, în special limba franceză, scria poezii și compunea cântece. A iubit o dată în viața ei, s-a căsătorit cu el, dar s-a dovedit incapabil să mențină o familie. A lăsat în urma lui un băiat, Răducu, pe care l-a crescut și educat singură. Din nou, ca un stigmat, dorința de libertate și respectul față de istoria țării, au făcut ca acestui băiat să i se frângă aripile, deși era foarte inteligent și inventiv. Fratele tatălui său era preot, un nume cunoscut și urmărit în sferele înalte. Fuga lui în străinătate a dus la repercusiuni inimaginabile nu doar asupra părinților acestuia, ci și asupra nepoților lui. Nepotul lui era foarte deștept. Știa fizică și matematică la perfecție, citea extrem de mult și a terminat liceul de la Măgurele printre primii. A luat la Facultatea de Fizică cu media 10. A urmat apoi dezastrul: a fost exmatriculat din anul 2 de facultate pe motiv că...nimeni nu a aflat vreodată de ce. Supărat, s-a angajat la o mină, apoi la un mare combinat. Peste tot i se căutau motive de a fi îndepărtat, până nu a mai rezistat, s-a închis în casă și a sfârșit departe de această lume crudă. A aflat cauza: era nepotul celui ce fusese declarat "dușmanul poporului", îi purta și numele, fiind fratele tatălui său.

Sufletul unei mame este asemenea unui fluture: gingaș, sensibil, cutezător, dar și puternic și gata de sacrificiu. Se spune că devenim orfani când rămânem fără părinți, indiferent de vârstă. Atunci devenim bunici. Bunicii sunt încununarea visurilor de o viață, împlinirea dorințelor și speranța nemuririi.

La mulți ani, dragi părinți!

La mulți ani, dragi bunici!

DUMNEZEU și... eu

de Lăcrămioara-Iolandina IVAN

Într-un sat foarte departe, într-un sat cu toate-n parte,
Cu oameni de toată mâna ce adună săptămâna,
Luna, anul și cu timpul schimbând clipa și-anoimpul,
Sat cu școală și bătrâni, cu elevi și cu stăpâni,
Cu povești și întâmplări ce colindă-n patru zări,
Acest sat de undeva și care a fost cândva,
Avea un învățător, un dascăl mult iubitor,
Cu frică de Dumnezeu, care căuta mereu
Să pătrundă-n mod abil într-un suflet de copil
Și să scoată la lumină perla ce zăcea în tină.
Zilnic, domnu-nvățător, cu un ochi iscoditor
Citea fețele sfioase, pure dar și curioase
Care își doreau să știe mersul vieții ce-o să vie,
Viața ce ne este dată s-o trăim numai o dată.
Copiii au observat, învățând au constatat
Că domnul învățător, cel deștept și truditor,
Laudă cu bucurie, cu-ncântare și mândrie
Pe Mihai, colegul care e la fel ca orișicare:
Nu-i urât, nici prea frumos, nu-i nici laș, nici curajos,
Nu-i nici geniu, nici prostuț, nici înalt și nici micuț,
Nu-i de frunte într-un templu, dar doar el e dat exemplu.
Acasă au povestit cum că dascălul plătit
Să nu facă diferențe și să aibă influențe,
Doar de Mihăiță spune, el e cel cu fapte bune,
El tot timpu-i laudat și în slăvi e ridicat.
Părinții, de-au auzit, cu toții s-au repezit
Pân-acasă la primar, primul mare gospodar,
Să pună țara la cale, că ce au aflat, e jale,
Iar Mihai și-ai lui părinți, chiar de sunt oameni cumiți,
Nu au funcții, n-au avere, nu sunt oameni cu putere,
Nu-s patroni nici pădurari, polițiști și nici notari,
Tatăl lui nu-i nici prefect, cred că are și-un defect
Și-uite că Mihai al lor e deasupra tuturor.
Toți părinții revoltați și de primar atâțați
Merg la școală dimpreună - cu ai lor copii de mână -
Și după ce-n bănci se-așează, se apucă de tratează
Chestiunea arzătoare: de ce doar Mihai apare
În cuvântul domnului, al învățătorului ?
De ce este laudat, de ce e exemplu dat,
De ce e Mihai în sus, de ce este-n frunte pus ?
Atunci domnu-nvățător, liniștit și zâmbitor,
Le spune părinților să facă ceva... ușor:
Să ia, dup-a lor plăcere, o găină de tăiere
Și-un cuțit neapărat, și să-l dea imediat
La băieți în mâna dreaptă ca să facă astă faptă:
Să taie găina, frate, repede, nu prea departe,
Treaba lor, pe undeva, dar să nu care cumva
Să mi-i vadă cineva „crima” cum vor rezolva;
E condiție impusă și la capăt va fi dusă
Fără ca tații s-ajute; după fapta pe tăcute

Când toți se vor aduna nici nu-și vor imagina
Rezultatul testului și învățătura lui.
Bun de tot, băieții iau ce părinții lor le dau,
Caută un loc ferit, ascuns strașnic și dosit,
Mai verifică iar bine să nu-i vadă oarecine,
Rezolvă ce li s-a spus și mândri, cu capul sus
Încep, pe rând, să se-adune și la tații lor a spune
Că nimeni nu i-a văzut, au făcut ce s-a cerut
Și-n sfârșit, dascălul lor, îi va lauda de zor,
Iar Mihai va fi codașul. Dar ciudat, nu e frunțașul,
Tocmai cel ce-i laudat și pe toți i-a supărat;
El nu vine, ce pricină de nu taie cea găină
Și de nicăieri n-apare; este lucru de mirare
Cât îi trebuie să facă o așa rapidă faptă.
Domnu-nvățător e calm și cu acel unic șarm
Le spune tăticilor cu elevii dumnealor,
Că experimentul care le va demonstra că are
Dreptate, se va sfârși când Mihai se va ivi.
Trece-o oră, trec și două, mai trec cinci, trec chiar și
nouă,
Este noapte, toți se-agită, treaba e cam mult lungită...
Unde e Mihai cel care este primul și cel tare ?
Când răbdarea-i pe sfârșite, spiritele-s clocotite,
Mihai care-i abătut intră-n clasă amărât,
Cu găina netăiată, cu cuțitu-n mâna dreaptă,
Spunând către cei prezenți și bine'nțeleș atenți:
*–Domnule învățător, mi-ați spus mie, tuturor,
Să facem în așa fel, să fim singuri, singurel,
Nu ne vadă nimenea când găina vom tăia.
M-am gândit, m-am învățat, un loc dosnic am găsit,
Am stat de s-a-ntunecat, dar vă spun cu-adevărat,
Orișiunde eu m-am dus, Domnul Dumnezeu de Sus
Tot vedea ce eu făceam, oriunde mă ascundeam.
Nu știu cealaltă ce vor crede, eu știu Domnul că mă vede
Permanent, și e cu mine de fac rău sau de fac bine.*

Cei prezenți au... înlemnit; dascălul le-a dovedit
De ce-l lauda mereu fără ca să-i fie greu
Pe Mihai, acel copil, blând, cu minte și docil
Ce era un mic supus Dumnezeului de Sus.

Legenda Mărului

Adina Sînziana DURCAN

Acum multe, multe sute de ani în urmă, într-o zi frumoasă de primăvară, doi copii, frate și soră, se jucau prin curtea bunicilor de la țară. Pe atunci oamenii se hrăneau cu ce plantau și cu fructele pomilor ce creșteau prin împrejurimi.

Maria și Andu au găsit o sămânță într-o cutie și au plantat-o, deoarece și-au amintit că bunica le spunea mereu că dacă plantează semințe găsite, vor avea noroc. Nu știau la ce să se aștepte. În timp, pomul creștea din ce în ce mai mare, iar după câțiva ani a dat și primul rod. Era un fruct nemaivăzut. Nici rotund, dar nici oval, jumătate roșu, jumătate verde și lucios din cale-afară. Copiii au vrut să-l culeagă, să se bucure de el, dar bunica le-a spus să lase primul rod Domnului, căci El a îngăduit acest pom în curtea lor. Copiii au ascultat. În aceeași noapte, copiii au avut același vis: o lumină caldă le-a vorbit și le-a spus să mănânce rodul și să știe că acela este un **Măr**.

De atunci oamenii au aflat numele pomului plantat de copii, iar din semințele primului rod au apărut toți merii care există acum în lume.

Legenda Legendei

Adrian HOHOTĂ

A fost odată ca niciodată, că de nu ar fi nu s-ar mai povesti, un moșneag scriitor pe nume Moș Pește care s-a gândit într-o zi și a zis:

–Ce tare aș vrea și eu un copil !

Deodată a apărut un telefon gigantic (care era destul de fain, pe atunci, pentru că nu fusese încă inventat, era din viitor). Telefonul a vorbit:

–Dacă vrei un copil, ia cartea asta și așteaptă !

Moșneagul s-a învoit. De atunci, el a început să se gândească la un nume pentru copil. Mergea și vorbea singur:

–Magda, nuuuu, Castravete la Oțet, nuuuu, l-ar mânca oricine are poftă ! Legendă ! Îl voi numi: Legendă ! Când copilul a ieșit din carte a început să-i povestească lui Moș Pește diverse lucruri care, spre mirarea bătrânului, păreau credibile. Și povestea copilul, povestea, până când moșneagul s-a gândit să le scrie. Au stabilit să nu se numească povești, pentru că dintr-astea mai sunt, ci legende, după numele copilului.

Iată povestea **Legendei** !

Legenda Animalelor de Casă

Ștefan Bogdan HALAPCIUG

Demult, când oamenii erau tare puțini pe Pământ, animalele și oamenii aveau puterea extraordinară de a putea comunica unii cu alții.

Un om avea o bucată de brânză, rară și foarte prețioasă pe atunci. În curtea lui mai trăiau o pisică, un câine și un șoricel. Toți erau prieteni, deci se înțelegeau de minune. Într-o zi, omul a dat brânza câinelui, să o păzească. Pisica, pofticioasă, a furat brânza de sub nasul câinelui, să o mănânce.

Șoricelul, când a prins momentul, a furat și el brânza de la pisică și a mâncat-o. Acea a fost ultima zi în care cele trei animale au mai fost prietene.

De atunci, câinele urăște pisica, pisica urăște șoarecele, iar omul le consideră doar **animale de companie**, nemaivând încredere să le lase singure în preajma mâncării.

De la legendă la realitate...

Această legendă („Legenda animalelor de casă”) pe care nu o veți găsi nici pe atoateștiutorul google, nici în vreo altă carte cu povești sau legende publicată de scriitorii români sau străini (după câte știu eu), a fost adusă din negurile imemorabile ale vremii, păstrată într-un ungher bogat al sufletului și povestită nepotului Bogdan (astăzi preot în satul natal al bunicului și implicit al tatălui) de moș Panainte Halapciug din satul Drujești, comuna Băcani, un bunic cu mari calități de povestitor. În amintirea mea îmi apare pășind agale pe o uliță din sat, cu un sac de iută plin cu iarbă pentru animale; era acel bătrân al satului nostru care avea mereu o față zâmbitoare. Parcă nici o încercare a vieții nu avea puterea de a-i șterge bucuria pe care ți-o dă fiecare clipă trăită în casa ta și alături de cei dragi. Abia aștepta să ne întrebe: „măi, bunicule, a cui ești?” Părintele Bogdan nu avea cum să uite povestea despre aceste animale care ne sunt tovarăși de companie și i-a transmis-o băiatului Ștefan-Bogdan. Poate că această legendă a așteptat ani mulți și învolburăți ca să ajungă într-o carte pentru a fi citită de nepoții și strănepoții acestui sfânt popor român. Se spune că nimic nu-i întâmplător. Părintele Bogdan mi-a fost elev la Grădinița din Drujești, eu am fost invitată de doamna învățătoare la clasa în care învață băiatul părintelui și uite așa a ajuns în cartea noastră, legenda!

Cele trei legende fac parte din cartea „**Încercări literare**”, carte apărută la Editura Sfera, Bârlad, în luna iunie 2024, carte care conține 22 de legende lucrate cu talent și har de elevii clasei a III-a D (acum de pe 9 septembrie elevii clasei a IV-a D) de la Școala „Episcop Iacov Antonovici”, învățătoare Ana Maria Simona Dumitrașc. „De la legendă la realitate...” este o explicație făcută de mine, **Lăcrămioara-Iolandina IVAN**, autoarea ce a versificat cu mare drag cele 22 de legende ale elevilor, o drujeșteancă pensionară care a copilărit, a învățat și a educat timp de 33 de ani și 3 luni multe generații de copii ale drujeștenilor, oameni harnici și frumoși, buni creștini, păstrători ai tradițiilor strămoșești.

Bonus de bogdaproste

„Se schimbă lumea, asta-i clar” – îmi spuneam în gând, îndepărtându-mă de taraba cu pepeni din dreptul localității Gheorghe Doja.

Cumpărasem doi verzi și unul galben, nu prea mari, pe care mă taxase de 50 de lei, pe cântărite, dar cântarul îl vedea numai el. Nici n-aș fi vrut să-l văd; studiindu-l pe cel care vindea, am înțeles că el îi produce: mâini muncite, noduroase, fața brăzdată înainte de vreme, pielea arsă de soare, negrul de sub unghii, sunt semne că acela care le poartă se face rob pământului. Când cumpăr de la oamenii ăștia niciodată nu mă toclesc, nu privesc cântarul, nu mă deranjează să mă păcălescă, mă fac că nu văd, ba încă le-aș mai da de la mine. Câți sunt ca ei? Și parcă sunt din ce în ce mai rari.

Mă enervează, în schimb, bișnițarii, cei care cumpără ieftin de la cei ca omul acesta, pun prețul de trei ori și te mai și fură la cântar. La ăia chiar mă socotesc, aștept și ultimul bănuț rest, vreau să văd cântarul, ba încă le-aș cere și certificatul de verificare metrologică, dacă mi-aș imagina că au auzit de așa ceva. Dar omul meu nu era dintre ei. După ce mă ajută să-i pun în mașină, după ce îi plătesc cât mi-a cerut, dau să plec. Dar el vrea să întrebe, cum e omul de la țară, care vrea să știe cine i-a stat în față cinci minute, cine a cumpărat de la el, cine i-a pus banii în palmă. „De unde sunteți?” „Din Slobozia”, îi răspund, apoi, fiindcă i-am detectat următoarea întrebare în ochi, adaug: „Și mă duc la Munteni-Buzău.” Omului îi lucesc ochii, pare că se bucură, el știe de ce, o fi având rude pe-acolo, o fi avut vreo mândră prin tinerețe, treaba lui! Eu nu întreb. Dau să plec și mă strigă: „Ei, păi atunci stați așa, să vă dau și eu un bonus! Păi ce, voiăți să plecați fără nimic de la mine?” Se repede la tarabă și-mi alege un pepene galben pe care mi-l întinde. Dacă-i bonus, bonus să fie, indiferent ce-am făcut sau ce n-am făcut ca să-l merit! Mai spune ceva gen că mereu cumpăr de la el, ceea ce doar el crede, opresc atât de rar pe acolo, încât m-aș mira să-l fi nimerit de două ori. Dar nu-l contrazic, e bine să creadă, dacă asta se lasă cu bonusuri; mulțumesc așa cum știu că se face la țară, că oamenii mai dau și de sufletul celor duși ai lor: „Bogdaproste!” Asta nu-i place, mă admonestează: „Ete, bogdaproste! Parcă mai mănâncă ei, pe-acolo pe unde sunt, nu mai mănâncă, scorneli de babe!” „Adevărat – zic – nu mai mănâncă, dar noi facem asta să-i mai pomenim...” N-am chef să-i țin cateheză la marginea drumului european, să-i spun că „bogdaproste”, din slavă, se traduce fie prin „Dumnezeu să-i ierte” sau „Dumnezeu să primească/ să fie primit!”, nicidecum prin „Poftă bună la masă, morților!”

Pare că ne-am pus de acord, scap nebătută și cu bonusul neretras. Ne luăm la revedere în mod pașnic, îi urez sănătate, el, mie - drum bun și cam atât. Demarez și mai arunc o privire în oglindă, îl văd mișunând la tarabă. Mireasma pepenilor galbeni umple mașina și eu mă rog pentru adormiții lui, pe care nu-i cunosc, despre care știm amândoi că nu mai mănâncă, dar sufletele lor or fi vrând să-și mai aducă și de ei aminte cineva. Și parcă-l aud pe omul cu pepenii: „Ete, mai vor, nu mai vor nimic!” Poate și asta-i adevărat, poate doar noi (în cazul acesta, el) mai simțim nevoia să ne aducem aminte de ei, într-o zi de vară pe sfârșite, când pepenii încă mai așteaptă la tarabe. Adică de ce n-ar fi un pepene un modest mesager între lumea aceasta și cea de dincolo?

Se schimbă lumea, asta-i clar. Și totuși, ceva se schimbă, ceva rămâne la fel.

Petruș ANDREI

Lungul drum...

Nu-mi mai fac planuri...

Nu-mi mai fac planuri, soarta mi le face,
M-am învățat să nu-mi mai fac nici visuri,
Nici idealuri dar nici compromisuri,
Astfel, cu mine eu trăiesc în pace.

Renunț la-nchipuite paradisuri
Și demonul ambițiilor tace
Iar eu nu fac decât ceea ce-mi place
Și jalea nu m-aruncă în abisuri.

Când înserarea din văzduh se lasă
Nici cu arcanul nu mă scoți din casă,
M-am logodit de-acuma cu urâtul.

Dar dragostea vrea musai să mă vadă,
Mi-a spus-o unul întâlnit pe stradă:
„Iubirea-ai zis?” Și-alerg mai să-mi rup gâtul...

Dorința

Noi ne-am despărțit de tinerețe
Că pe zi ce trece-mbătrânim,
Vin dureri ca să ne dea binețe
Dar cu-asprime noi le izgonim.

Rareori avem vreo bucurie,
Nu mai vine nimeni pe la noi,
Viața ni se pare-acum pustie,
Timpul nu se poate da-napoi.

O dorință mai avem cu toții
Și ne pare bine că trăim
Ca să vină pe la noi nepoții
Să ne vadă cum întinerim.

De senectute

Pe umeri a crescut povara vieții
Și florile-n răzoare se-ofiliră
Cât de frumoase însă înfloriră
Sădite la fântâna tinereții

Dar alte flori în straturi se-nmulțără
Trezindu-se sub roua dimineții
Ca să se bucure din plin drumeții
Ce frumusețea-acestora admiră.

Atunci când ești un om de omenie,
Trăiești la orice vârst-o bucurie
Și-ajungi să uiți durerile din oase.

Să prețuim a zilelor avere,
Chiar de-a venit crepuscul de miere,
Ne bucurăm de clipele frumoase.

Bucuriile vieții

Satisfacții viața ne oferă
Că ne este binecuvântare,
Cât trăiește, fiecare speră
Pomul vieții ca să-i dea vârstare.

Toți copiii-s roadele iubirii
Și le dăm cât ne stă în putere,
Dobândind prinosul nemuririi
Care e cea mai de preț avere.

Prin nepoți, mult mai plăcut e traiul,
Întreită ne e bucuria
Că-mpreună revedem tot raiul
Ce ne-a luminat copilăria.

Și tot ca dovadă de iubire
Ce-o primim în fiecare zi cu toții,
Unii au încă o mulțumire
Că au apucat și strănepoții.

Irina NECHIFOR

Bunicul

Ce explozie de bucurie în sufletul celor doi frați odată cu sosirea vacanței de vară! Își încheiaseră socotelile cu școala așa cum orice părinte și-ar fi putut dori, după un an de sacrificii de tot felul, cu optime rezultate, iar recompensa era pe măsură. Știau că, la fel ca în fiecare vară, o parte din timpul lor liber îl vor petrece în compania bunicilor, în curtea în care făcuseră primii pași, agățându-se cu încredere de mâna protectoare a acestora. Timpul trecuse în grabă, că așa este el de nestăpânit, însă nu avusese puterea de a șterge amintirile din sufletul lor. Încă erau colorate de curiozitatea și încântarea pe care o simțeau, mai ales atunci când îl rugau pe bunic să se așeze alături de ei pe prispa casei și să le mai povestească câte ceva din lungile sale călătorii. Nu se lăsa rugat niciodată, ajungea un cuvânt din partea nepoțelilor pentru ca el, mângâiat de razele soarelui de după amiază să înceapă a depăna câte o poveste despre locurile și oamenii pe care îi întâlnise de-a lungul vieții sale. Cu privirea ațintită în zare, de parcă acolo ar fi fost pictate toate frumusețile pe care dorea să le facă cunoscute nepoților săi, că, de, țara noastră e o „gură de rai”, începea a grăi. Iar ei îl ascultau întotdeauna ca întâia oară, însoțindu-i în liniște acea privire care se pierdea în depărtare.

– Frumos e acest petec de pământ pe care bunul Dumnezeu ni l-a lăsat! Pașii m-au purtat în lung și în lat, am văzut atâtea și deseori am avut impresia că ochii nu sunt suficienți pentru a cuprinde atâta frumusețe. Mi-a fost frică să nu pierd câte ceva din minunăția închisă între aceste hotare, dar dacă și după atâta amar de vreme, închizând ochii văd totul ca odinioară, înseamnă că sufletul a văzut și a simțit și mai mult.

Simțeau în vocea bunicului aceeași emoție nestăpânită care le răvășise sufletul citind *Amintirile* lui Creangă, în care autorul dezvăluie cititorului frumusețea locurilor natale, dar și nostalgia despărțirii de acestea, odată cu plecarea sa la Socola. Ca printr-un miracol și bunicul, începea povestea sa tot în Moldova. Nu putea să nu le vorbească despre numeroasele mănăstiri, ascunse în mijlocul naturii, care aveau darul de a-ți curma respirația datorită frumuseții lor păstrată neatinsă de trecerea timpului. Mănăstiri de măicuțe, în a căror grădini pline de flori felurite și numeroși arbori, lumina era parcă mai puternică, dând impresia că se scurge direct din Rai; mănăstiri de călugări, oameni

vrednici a căror hărnicie era peste măsură când venea vorba de munca prin livezi sau în grajduri la animale. Între pereții acestor mănăstiri se odihneau trupuri de sfinți, domnitori, fii, fiice și consoarte ale acestora, dar mai presus rugile oamenilor locului sau ale călătorilor, căci viața de când este ea nu a fost nicicând ușoară. Câteodată, în apropierea lor, întâlneai case memoriale ale unor iluștri scriitori români. Pe semne că acolo unde în fața ochilor se întindeau pajiștile verzi, iar talanga mieilor răsuna până la amurg, liniștea era liniște, pacea îți inunda sufletul, iar scrisul devenea eternitate.

Povestea își urma cursul purtându-i prin câmpiile pline de holde. Ce înlănțuire între bogăția pământului și hărnicia oamenilor! Că altfel de unde pâine pentru pruncii care vedeau lumina zilei, într-o perioadă în care familiile erau cu siguranță mai numeroase decât în prezent, iar pâinea avea gustul sacrificiului din fiecare zi.

Apoi în fața ochilor se arăta marea cea albastră. Acolo sufletul omului se lăsa mângâiat de valurile care rând pe rând se izbeau de mal și de pescărușii ale căror aripi atingeau cerul de cerneală într-un zbor peren. Porturi, muncitori, camioane, praf, noapți nedormite, așteptări, nave, turiști, zile fără griji. Și dacă tot aducea în discuție marea cea mare nu putea să nu amintească Dunărea, mai ales că aceasta generase și o mare pasiune a bunicului: pescuitul. Căci pescuitul nu se limitează doar la prinderea peștelui în sine, ci îți oferă posibilitatea de a admira de sub frunzișul des al vreunei sălcii, bolta de culoarea purperei, pelicanii, lebedele sau rațele sălbatice care pregătindu-se pentru un somn liniștit, se ascund în stufăriș, lăsând pe oglinda apei urma trecerii lor, în timp ce în depărtare se aud vâslele unei bărci din lemn și cântecul bătrânesc al unor pescari oboșiți ce se întorc acasă.

Apoi cum să nu îi ducă bunicul așa cum știa el mai bine direct de pe prispa casei în inima Transilvaniei cea plină de mister. Lucrul era cu atât mai potrivit cu cât și peste ei, pe nesimțite coborâse înserarea. Așezați de o parte și de alta a bunicului, își pleacă capul pe umerii săi largi, ascultând mai departe pierduți în visare. Așadar, Transilvania cea plină de castele și cetăți medievale... Figuri legendare de domnitori se ridicau pe pereții acestora precum sfinții, iar nepoțelii auzeau aievea spadele lor înfruntând pe cele ale dușmanilor ce

râvneau la atâta frumusețe și bogăție și care de cele mai multe ori sfârșeau într-un puț întunecat, fără mâncare sau apă până la sfârșitul zilelor lor.

Vorbind de moarte, că vrei nu vrei face parte din viață, bunicul amintea și de Maramureș și de cimitirul vesel, unic prin modul în care acest eveniment este privit de către cei din zonă. Rămâi impresionat atât de culoarea caracteristică cât și de versurile scrise pe fiecare cruce în memoria defunctului. Așa poți afla ce meserie a avut, ce obiceiuri și alte găselnițe dintre acestea, de te ții cu mâna de pânțec pentru a nu crăpa de răs. Și ce să mai spui despre portul popular din această zonă, despre unicitatea punctului cusut pe ie care vorbește de la sine despre dibăcia gospodinelor în serile lungi de iarnă, unde lucrul la clacă este musai.

– Acu să vă ducă bunicul un pic și pe la Hunedoara... v-am spus sau nu până acum despre Castelul Corvinilor, prima fortificație de piatră? Dar despre Alba Iulia unde s-a înfăptuit Unirea? În acele zile, în pieptul fiecărui român suna un clopot! Dar despre...?

Privindu-și nepoțelii care cu greu mai țineau pleoapele deschise, înțelesese că sosise ora la care moș Ene cerea imperios o pernă moale și un pat reconfortant. Iar ei, la rândul lor, înțeleseseră, chiar dacă nu mai aveau forța să o spună, că această bucată de pământ, așa cum o numea bunicul, era de fapt un patrimoniu de o incontestabilă valoare, material, spiritual, prețuit și apărat din negura vremilor! Era moștenirea lor, la fel ca și poveștile bunicului!

Scrisoare pentru Iustin

Nici nu mai știu ce oră ceasul bate,
În mine simt că s-a făcut târziu
Acum când tot pământul ne desparte,
O ultimă scrisoare vreau să-ți scriu.

Să știi că peste sat s-a așternut tăcerea.
În casa noastră și pe drum la dispensar,
Măsoară pasul meu rătăcitor durerea,
Te văd adeseori aievea și tresar.

Un dascăl se oprește iar la heleșteu,
Bate atâta drum pentru doi pești,
Și-ntr-un dialog smerit cu Dumnezeu,
El îl întreabă ce mai faci, pe unde ești?

Prietenii tăi buni, cei de un leat cu tine,
Au buchisit s-ajungă domni cu carte
Și rând pe rând așa cum se cuvine,
Toți au plecat care-ncotro, la universitate.

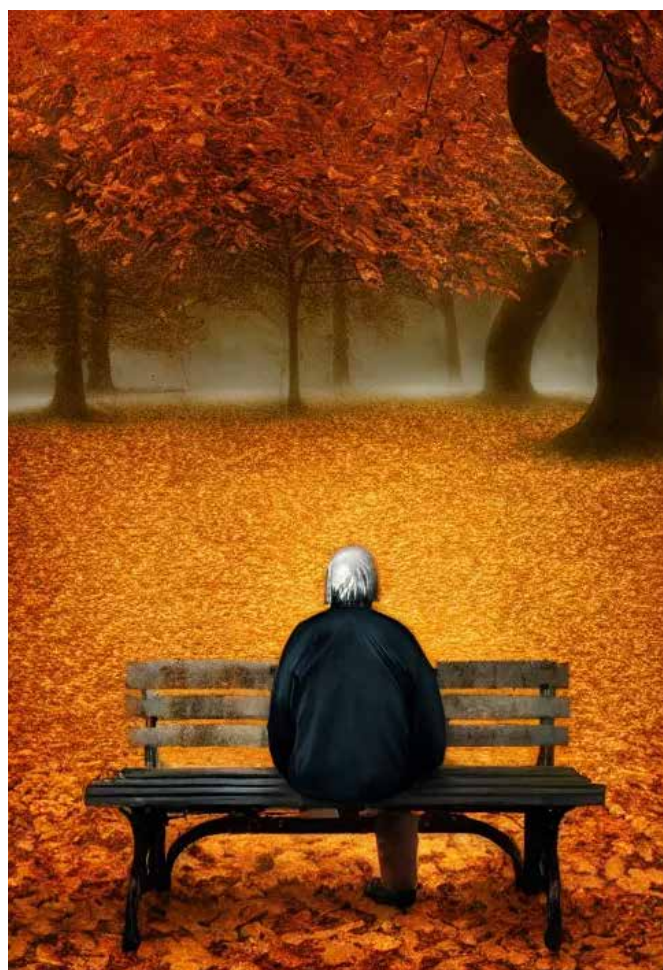
Din timp în timp ei mă mai sună,
Căci vor să afle ce-i cu viața mea
Și îmi promit că vor veni-ntr-o lună,
Însă eu știu că, de curând, mă vor uita.

Toamna

S-au dus zilele cu soare pe-un tărâm îndepărtat
Și de mare supărare frunzele s-au scuturat.
Vântul se joacă alene și mai face câte-o roată,
Așternând covor din ele de la ușă până la poartă.

Crizantemele se-nchină, mai ales atunci când plouă,
Iară nucul din grădină a primit o haină nouă.
Floarea-soarelui e tristă așa cum n-a fost vreodată,
Struguri rumeniți de brumă să fie culeși așteaptă.

Pe gardul cel vechi din scânduri, pe alocuri putrezite,
Stau cu penele-nfoiate, două vrăbii zgribulite.
Și-ntr-un zbor scurt până la brad, cu versul cam răgușit,
Răspândesc pe la surate zvon că toamna a sosit.

De cel bătrân nu știu ce să-ți mai zic,
S-a-nchis în el, e sumbru, nu grăiește
Și chiar de vreau, nu pot să fac nimic,
Când își înalță ochii, privirea-i mă oprește.

E toamnă iar și iarba s-a făcut de coasă,
La asfințit cerul se-mbracă în făclii
Ca să nu rătăcești drumul-napoi spre casă
Voi arde neîncetat până-o să vii.

Irina NECHIFOR

Viața noastră

Prof. Ion DOBRIN

Casa bunicilor

Casa bunicilor se află la o intersecție de drumuri, într-un colț, pe lângă care trec două uliți: ulița din fața casei și ulița din lateral. Ulița care trece prin fața casei lor merge până la fermă, iar cea din lateral, până la gărlă. Pe această uliță, plină de iarbă până la genunchi, flori și mușețel se află o mică potecă bătătorită, fiindcă pe acolo trec oamenii. Când trece o căruță, rămân urmele roților de șină, apoi iarba se ridică la loc ca și cum nu s-a întâmplat nimic. Lângă gardul bunicilor se află un pârliaz, fiindcă în ogradă, bunicul are o fântână, săpata de el împreună cu niște vecini, prin anii 46, și oamenii din sat intră pe acolo ca să ia apă de la fântână. Vara, apa este rece de-ți îngheață dinții. Iarna, când scoate bunicul găleata, iese abur din ea, căci afară e viscol și ger. Nu interesează pe nimeni ce are bunicul în grădină sau, ferească sfântul să fure ceva. Acest pârliaz este simbolul înțelegerii depline, al credinței și respectului reciproc, al buneii vecinătăți, lucru ce-i unește pe oameni.

În curte, are o casă mai mare, cu două camere, învelită cu stuf, iar în lateral are o bucătărie și două anexe. Curtea este plină de pomi fructiferi, prin iarbă se aud cotcodăcind găinile, iar într-un mic țarc stau patru capre. Într-o parte, într-un vișin, se aude un guguștiuc care și-a făcut cuib și are pui. Seara vine vaca de la cireadă. Cireada paște pe șes, unde este iarbă din plin și gărla trece prin apropiere. Bunica mulge vaca, apoi caprele, și separă laptele. Pe cel de capră îl pune într-o cratiță la fiert, iar pe cel de vacă, așteaptă să facă mămăliga, ca să-l fiarbă în ceun peste coaja fierbinte. Privesc încântat toate aceste lucruri făcute de niște mâini magice care par că fac asta de când lumea.

Gardul bunicilor este făcut din nuiele de salcâm, așezate la mică distanță între ele, nu prea înalt, doar atât cât să nu sară câinele în drum. Au și un câine mare și negru pe nume Garabet. Când stinge bunica „lamba”, toată baza și chiar viața și-o lasă în seama acestui câine. Gardul era așa construit, tot pentru socializare, pentru a se saluta cu vecinii, cu oamenii care trec pe uliță, fiindcă, în sat, comunitate mică, oamenii trăiesc în armonie. În grădină au „popușoi”, „cartoafe”, „patlajele”, „șiapi” și usturoi. Într-o zi, jucându-mă cu sora mea, am fugit în grădină și am observat că nu puteam alege prin porumb, că nu aveam loc de cum stăteau știuleții unul lângă altul. Bunica, când prășea, rărea porumbul, iar eu

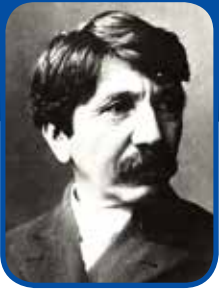
o întrebam de ce taie cu sapa fără milă, și ea răspundea: „Raru’ umpli caru’, desu’ umpli fesu’!”. Și avea dreptate.

Într-o parte a grădinii, avea „hlândani” din semințele cărora bunica făcea jolfa pentru turtele de Crăciun. În fundul grădinii avea mălai pentru mături, iar pe partea laterală, avea rugii de mure. Ziua, aproape că era întuneric în grădină de bogăția recoltei. De multe ori, seara, o surprindeam pe bunica ieșind de la găini cu „căldarea” aproape plină cu ouă pe care le număra și le așeza într-o lădiță cu făină, la păstrat sau de dat la cooperativă pentru gaz.

Mâncarea pregătită de ea era simplă: pui pe vatră, lapte de capră și mămăligă fierbinte. Pentru mine mai făcea special și cartofi prăjiți în tigaie. Ce gust avea mâncarea făcută de ea, nu mai spun. Și acum simt acel gust al mâncării adevărate. Simt, de asemenea, și farmecul acelor povești spuse la lumina lămpii, iarna, când focul plesnea în sobă. Ce n-aș da să pot trăi măcar o zi în acea atmosferă! Ce valoroși au fost bunicii! Ce harnici... și câte au îndurat! Am povestit la prezent, fiindcă nu voi uita niciodată casa bunicilor și pe ei trăbăluind prin curte.

Azi, nimic nu mai există din acea viață frumoasă: șesul este acoperit de un lac de acumulare, ulița satului e betonată, iar dacă mai are curajul vreun fir de iarbă să se ițească pe lângă gard, imediat „tanti modernă” îl execută cu erbicid. Gardurile sunt cât mai înalte, nici vorbă de pârliaz(cuvântul a intrat definitiv în masa vocabularului). Găini mai sunt doar la fermă, ouă la supermarket, lapte, de asemenea. Salutul între vecini? Nici vorbă. Dragostea pentru animale? O glumă.

SCRISOARE CĂTRE UN BĂTRÂN

Alexandru VLAHUȚĂ

Părul alb e lucru mare pentru cine vrea să știe,
și a ști să-l porți e poate cea mai grea filozofie.
Vremea, ce zbârcește fața, netezește judecata.
Pentru orice-ncrețitură, mintea trebui să-și ia plata.
Și pleopă de pleopă când s-apropie-n afară,
atunci ochiul cel lăuntric vede lumea mult mai clară.
Ah, și mari lucruri grăiește gura pregătitei groape,
și-nțelept trebui să fie cine stă de ea aproape!

Iată ce gândesc când trece un bătrân pe lângă mine,
și când văd pe față-i blândă ieroglifile divine,
ce-a săpat, în treacă vremea, ca pe-o obeliscă vie!
Mi se pare că într-însul vad un zeu: ah, cine știe
ce-o fi clocotind în lumea strânsă în bătrân-u creier,
și ce-o fi târând cu sine furtunosul lui cutrier!
Câte visuri izbândite! Câte visuri sfărâmate!
Grămadire colosală ici ruine de palate;
dincolo în codru-n doliu, și sub el un vraf de scrum.
Într-un colț trântit se vaită dorul, abătut din drum.
Câte cuiburi goale! Câte, câte falnice porniri
și iluzii aurite, prefăcute-n amintiri!

Cum să nu te-nchini în fața unui astfel de colos!
Și-n genunchi de admirare să nu-i dai smerit prinos,
știind că până-ntr-amurgul gârbovitei bătrâneți
el a răbdat vijelia nestatornicei vieți!

Tot așa gândeam de tine când văzutu-te-am întâi,
pân-a nu ști ce acopăr prefăcuții ochi ai tăi.
Azi, când te cunosc, ce cuget, de voiești să știi, ascultă:

E ciudat s-auzi o gură-mbătrânită că insultă.
E ciudat să vezi moșneagul hărțăgos cătând pricină
lumii și batjocorind-o, chiar când ea ar fi de vină.
E ciudat să vezi pe capu-i părul alb ca se zburlește.
Răutatea și mânia pe bătrân cumplit mânjește,
gura lor e pentru sfaturi, nu pentru ocări!
Ce-ai zice pe bătrânul cel din ceruri să-l vezi pogorât
aice,
și din vecinica-i răbdare să-l vezi ca pe-un om de rând,
mânios, zvârlind cu pietre după noi, și înjurând?...
nu-i așa, că toată slava i-ar cădea în ochii tăi?...

Vezi, noi socotim bătrânii ca pe niște dumnezei,
înțelepți, blajini, pe dânșii pururea stăpâni fiind,
bunătate și iubire peste noi imprăștiind,
purtând vecinic în privirea lor văpăile iubirii,
așteptând, ca pe un oaspe drag, clipa adormirii,
suferind de suferință și de plânsul tuturor,
dușmanului ce-i hulește tinzând mâna de-ajutor.

Vai! Dar cui spun eu acestea? Ție, care n-ai idee
că în oameni pus-a Domnul sfânt-a dragostei scânteie,
care n-ai dospit în tine decât neagra răutate,
ție,-mbătrânit în ură, și în vrajă, și-n păcate.
Care n-ai simțit în pieptu-ți mai curată mulțumire
decât plânsul altor inimi, ca să-ți răzi de-a lor zdrobire;
ție, care, când vezi pe-alții propășind în a lor cale,

Simți că crapă-n tine fierea... cheagul răutății tale.

.....

Haide! Încetează-odată cu smintita-ți îndârjire!
Leapădă-ți fățarnicia și-nvrăjbita ta pornire!
Aibi o clipă de căință, pân-a nu intra-n mormânt,

Pleacă-ți fruntea și-mblânzește-ți cugetare și cuvânt.
A surpa din temelie lumea vezi că nu se poate,
deci astâmpără-te!... uite, ți se văd prin piele toate
poftetele ce fierb în tine! Aibi rușine cel puțin!
Nu te mai preface! Haide! Cugetă că ești creștin,
și că dincolo de groapă îți va pune mâna-n piept
Cel-de-sus, și vei da samă de-ai fost strâmb, ori de-ai
fost drept!

Ah! Și când știi că de ochiu-i nu-i ascuns nimic în
vremuri,
trebuie să fii dinainte-i cremene, ca să nu tremuri!

.....

Și-n auzul celui vecinic, și-n auzul tău atunci,
s-or deschide-ngrozitoare, ca ale gheenei munci,
două guri. Una va zice: Eu pământului l-am dat
alb ca zorii dimineții, fraged și nevinovat.
Și va zice cea de-a doua: Când în sânul meu intrat-a,
m-am cutremurat de groază, Doamne... era putred
gata!

Dorina STOICA

Va mirosi a liliac, a caprifoi și-a flori de tei...

VORBIM ÎN SOMN

îi răspund și ne înțelegem destul de bine
tot ce vorbim este interesant
cuvintele se mângâie,
se așază cumiști lângă noi,
se îmbrățișează.

În somn nu ne-am certat niciodată!
Mă privește în timp ce-mi iau pietrele de pe inimă,
îl ascult cu atenție când îmi descrie atacurile de panică.
Odată i-am povestit despre un ponton de la malul
Lacului Zugerstrasse, unde-„am șezut și-am plâns”
cu ochii ațintiți spre țara mea, până ce
am văzut asfințitul cum sărută apa.

WISEZ ÎN CULORILE CURCUBEULUI

e prea dimineată pentru alții
eu te-am luat din vis
te-am primit în casă
în grădina cu busuioc înflorit
lângă fântână
ți-am deschis ușa inimii
poți să intri fără să bați
bântuie-mi diminețile
noaptea din spatele draperiilor
le-am umplut de tine
tiptil te-ai strecurat
între mine și rugăciuni ispită
unde se termină visul acolo ești tu
netrăită îmbrățișare
clipă
pată de culoare
într-o existență lipsită de emoții firești
am să te caut în fiecare dimineată devreme
ziua voi colinda pe străzi
iar noaptea luminând cu iubirea-mi cât cerul
te voi afla printre constelații
ploaie de stele mă voi stinge
ating pământul
mângâi urmele pașilor tăi plecați departe
pe o petală de floare pun sărutul meu fluture de o zi

visez în culorile curcubeului.

DOAR O VIAȚĂ DE OM

Înveșmântată-n alb, timidă-n zi de vară,
L-am prins de mână pe-acel ce îmi era sortit
Și-nlănțuiți, cu nașii-n hora Isaiei milenară
Iubire și grijă ne-am jurat pân-la sfârșit.

Plini de curaj am început a ne clădi o viață
Și-un viitor de Domnul doar știut.
Nici când, nici cum, dar într-o dimineată
Am constatat că viața noastră-aproape a trecut.

Se deapăn-anotimpuri și-n grabă se duc anii.
Trec ore, zile, clipe ca norii pe cer senin,
Se scutur iar salcâmi, mai înfloresc castanii,
Gustăm dulceața mierii și-amarul din pelin.

Copiii noștri au crescut și ne-au luat locul.
Copilărim atunci când ni se nasc nepoți.
Privim în urmă, resemnați ne așteptăm sorocul
Ne pare rău, dar contra apei să înoți nu poți!

Cumiști, tăcuți și neștiuți ne vom retrage-n tină.
Vor înflori în cimitir deasupra noastră ghiocei
Azi ninge, mâine va ploua, apoi va fi o zi senină.
Va mirosi a liliac, a caprifoi și-a flori de tei.

CÂTE CEVA DESPRE CE N-AM AVUT, N-AM PUTUT, SAU N-AM VRUT

N-am avut
o iubire întreagă,
să pot spune c-am fost un om fericit.
Am primit mereu doar mere mușcate
și-am întâlnit numai oameni
prin care am păcătuit.

N-am avut
niciodată o vară întreagă
în care să umblu pe unde-aș fi dorit.
N-am avut
decât obligații și sarcini
să le duc singură la bunul sfârșit.

M-am legat
cu mii de uitare neiertări,
de locuri, de lucruri și de trecut.
Am dus
mereu în cărcă spre groapă,
pe cineva drag ori vreun necunoscut.

De șaptezeci de ori câte șapte,
n-am iertat
că n-am vrut, ori nu am putut.
N-am dăruit atât cât aș fi putut da,
n-am avut
nici curajul să fac atâtea păcate,
câte Dumnezeu mi-ar fi putut ierta.

Să las în urmă lumea,
să pun pentru o altfel de viață
un alt și nou început, n-am putut,
sau poate n-am vrut!

MĂ VEȘNICESC PRIN IUBIRE

Îmi cântă inima în ritmul
acordurilor line de vioară,
fată nebună, prinsă-n dansul
ludlelor din nopțile de vară.
Sunt vie și alerg spre zări
am zâmbetul cât ziua începută,
îmbrățișez grădina mea cu flori
și-s liberă cum e un pui de ciută.
Trăirea mea acum e neștiută
dar mâine o voi spune tuturor,
va fi un strigăt, nu o șoaptă,
„iubesc dar nu îmi este dor!”
Pentru că eu sunt însuși DORUL,
sunt tainicul, eternul feminin,
zămislitoarea vieții, ulciorul
în care Ziditoru-a pus ce, e divin.
Sunt plinul casei, vatră sunt,
sărutul ploii venită din senin,
grâul copt, plecat către pământ,
grădină cu mirosul alb de crin,
sânul de la care-a supt copilul,
ce astăzi e femeie ori bărbat.
Sunt soră, mamă, iubită, trupul
femeii ce-n pântec te-a purtat.

Dacă m-ajută să ne-ntregim așa
teluric ramul cum alcătuieste pomul,
mă veșnicesc prin tine, cât voi exista
și cât iubirea auri-va omul.

EU ȘI JUMĂTATEA MEA DE VIAȚĂ

Fericirea depinde de spondiloza cervicală,
de creșterea glicemiei!
Atacurile de panică deschid portaluri

dinspre prezent înspre trecut
și dinspre trecut spre viitor.
Magiunul copilăriei fierbea pe pirostrii.
Mestecam cu linguroiul de lemn
de patru ori pe oră,
măsuram timpul cu un fus
înfipt în mijlocul unui cerc
tăiat în patru ca o mămligă.
În fierberea aceea întunecată
imaginam iaduri și judecata de apoi.
Ne-am urcat fără bilet în tramvaiul 45,
am deschis cu pila de unghii
Cutia Pandorei traversam pe roșu
pană ce iarna năvălea peste noi.
Desenam inimi însăgetate
pe zăpada viscolită de ani,
de fierbinte ce eram
încălzeam blocul acela cenușiu
ce avea piese de mobilier
calorifere reci din fontă.
Eram vinovați
de copacii înfloriți în februarie.

Asemenea lui Marcel Proust
în fiecare seară caut
lumina obscură și umărul gol
pe care să desenez un atac de cord
sau un accident vascular.
Și pentru ca nu mai avem
nimic interzis de făcut
spate în spate,
fiecare pe partea sa de viață,
înghițim pastilele.

Am scris o poezie

Nu îmi pot aminti poezia
parcă am născut un copil străin
când mă plimbam prin mintea altei femei

cred că mă gândeam la păsări și
m-am oprit lângă puiul lovit în aripă
m-am gândit o clipă și la fluturi
ne-am lipit de crengile unui copac și
am ridicat mâinile spre soare
să fluturim până prindem cuvintele
în insectar nu lipsește niciunul
acum pot așterne poezia pe hârtie
pot naște un copil adevărat
m-am întors în mintea mea îmi e bine

Carte

În final și-au scris numele
pe aceeași magică
piatră
venind din veacuri separate

au străbătut toate timpurile
cu umbra pietrei lipită pe frunte

Viata noastra

și s-au recunoscut

timpul măcinat sub piatră
i-a îngropat pe amândoi
deodată

un dar regesc
o singură moarte
pe două file din aceeași carte

Judecata de Întâi

Recunoaște, chip de lut
de câte ori ai primit în inimă
umbra celui care ți-a spus *te iubesc*
fără să te iubească
l-ai alungat cu pietre
pe cel care te-a iubit
dar nu a știut să îți spună
cu voce tare
te iubesc
câte boabe de-ndoială ai strâns
și le-ai semănat în inima celuiilalt
la vremea secerișului
rodul nu îți astâmpără sufletul
poate doar niște grauri vor ciuguli

de ce ai venit fără grauri pe umeri
dacă doar pe ei i-ai hrănit

Și când credeam că toate s-au sfârșit

Se spune că nu iei nimic cu tine
când pleci
încă un mit pe care îl voi spulbera

am scris atât de mult pe tastaturi
încât ochii nu mă mai pot ajuta
să părăsesc lumea de una singură

nu voi ridica mâna nichitastănescian
ca Alexandru Macedon
să vedeți că nu am luat nimic
cu mine în mormânt

eu voi avea un baston

O femeie plânge cu ochiul meu stâng

Duce stânca întrebărilor în spinare
lacrimile o strâng
ca o pereche veche de sandale

o femeie râde cu ochiul meu drept
leapădă muntele Meghido
îl strânge la piept ca pe o jucărie de pluș
din altă copilărie
sub ochii unei mame de ceară

acum sunt femeia care spune nu
toate mi se întâmplă numai mie
revoluții, război, pandemie
nu am murit și nu am înviat
dați-mi pocal de aur să spun adevărul
eu am mușcat șarpele
nu mărul

Share

La orele serii vor aduce în piață
ultimul poet, paznic de muzeu și de ceață
nu l-a văzut nimeni, niciodată, numai
cuvintele îi curg prin oraș ca sângele prin vene

share, să se știe! cu un leu, cumpărați
un vers din ultima lui poezie
puteți dona și prin Revolut
până când sufletul i se desprinde, timorat, de lut

dacă veniți cu un petic de hârtie
veți vedea că mâna lui încă mai scrie
chiar dacă trandafirii i-au înflorit pe rug

distribuiți masiv, de mâine
va fi aruncat în grămada de fiare
lângă foștii poeți legați de monitoare

Fericire

O să mai nasc un copil, o fetiță fără chibrituri
o să îi pun numele Fericire
să pot striga zinic *Fericire, vino la masă!*
Fericire, fă-ți temele! Fericire, spală-te pe dinți!

eu, mama Fericirii
să fiu cea care îi piaptână buclele
o trimite la culcare o trezește în zori
și o salută la plecare

o să mai nasc un copil să îi fie tată
omul cel mai trist din univers
să poată striga în gura mare
Fericire

și o să nasc în fiecare zi câte puțin
să pot spune mereu vine *Fericire* pe lume

acum într-un colț uitat pe pământ
mamele își îngroapă copiii
morți de foame
în alt colț de lume
cad prunci secerați de securea războiului

Haiku

*
nuferi pe ape
zâmbet în inima mea
soare în cupe
*
suflete pe scări
alergând goi prin ceață
orbi nori trecători
*

magnolii și maci
primăvara cântă iar
tu de ce mai taci
*

fluture pe ram
înfloresc grădinile
sorcove vara
*
toamnă în suflet
cer din care au plecat
flamingii în zbor

Poeta evadează din muzeu

În ziua porților deschise
vom scrie împreună
ultima poezie
eu primul vers

adăugați pe rând
câte un cuvânt

dați cartea din mână în mână
în final se va întoarce
voi pune ultimul punct

aprindeți masala
Dumnezeu ne dă autograf
se vor deschide porțile
muzeului

spre libertate

vom citi dincolo de ziduri
versuri fără moarte
desprinse de pe mâna grea
ridicată din cenușă

Ionel DORIN

Mugur crud din putregai...

SUNT CA O FRUNZĂ

Vântul pe drum mătură
Frunze care-s văduve,
Le învârte în zbor și-n vânt
Apoi rupte cad pe pământ
Cu țărână și cu ploi
Se unesc și se topesc
Ca la primăvară iară
Din pământ muguri să apară.
Nu la fel, Doamne, și eu
Frunză-n vânt adulmecând
Tot păcate adunând
Ca apoi când greu e sacul
Să-l trântești pe om săracul
Să-l amesteci cu pământ
Și să-l faci apoi în Rai
Mugur crud din putregai
Și să-i dai apoi viață iară
Într-o nouă primăvară.
Fi-va precum Tu voiești
Veșnicia-n veci de veci.

O STARE APATICĂ

Mi-i gura întredeschisă arsă
Cu ochii uzi și temători
Cu inima virgină ca de piatră
Cu pas molcom săltat de subțiori.

Și mă strecor prin rece sanctuare
Mă limpezesc la geana de apus
Pe când contemplan din depărtare
Ce-a mai rămas când totu-i dus.

Cu-o frântă aripă de mers
Și cu-n noian de dus în spate
Am adunat nesăbuit de des
O sumedenie aprigă de păcate.

Scânteietor vibrează în sideral decor
În lamentare pală de amurg pustiu
Describe cercuri desperate în delir
Făptura într-o zbatere apatică de om viu.

BUNICULE

Din negura de vremuri de-altădat
Te deslușesc copil pe pietre stând
Flămând, desculț și însetat,
Plângând părinții, așteptând.

Și curge râul și acum
Rămas-au cele pietre
Mai trec și le admir în drum
Și lacrimile iar mă copleșesc.

Sfârâie inima, ascult,
Trecut-a timpul cu a lui zbor
Te-ai dus bunicule, flămând,
Ivan cu neamul tău din glod.

Mă aplec cu smerenie și sărut
Piatra pe care ai șezut
Mâncând prune de la nemți
Din punga care le-a căzut...

DURERE

S-a spulberat și spuza de cenușă
De care mă agățam în munci
Să las urmașilor în viață
Mai mult frumos, lucrări trainice.

A mai scăzut și tonusul stingher
Și-o letargie mă cuprinde
Mă văd bătrân, singur sub cer
Sleit, nemângâiat, învins.

Și vine iarna brumărie
Abia mai pot să mă mai mișc
Cine-mi va da un ceai fierbinte
Cine-mi va spune „te iubesc, bunic?”

Pe umărul cui eu voi plânge
Când zilele se vor scurta,
Când peste viața mea va ninge
Și alb va fi când voi pleca?

Prof. Alexandrina PASCAL

RODUL UNUI DECENIU DE MUNCĂ - CU DĂRUIRE ȘI PASIUNE – A SENIORULUI GHIȚĂ CRISTIAN

Știți câte flori trebuie să viziteze o albină pentru a obține câteva fire de polen? Răspunsul este: câteva sute, sau chiar câteva mii. Dar pentru a obține o informație din documentele arhivelor prăfuite și vechi de decenii?... Probabil ore, zile sau săptămâni.

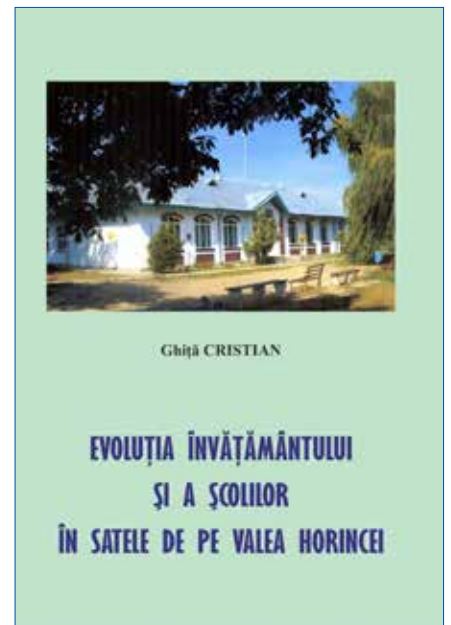
Răspunsul ni-l poate da domnul profesor Ghiță Cristian, un cercetător împătimit în dorința de a promova valorile învățământului românesc. El este albină neobosită care „a zburat” timp de un deceniu și a poposit în depozite prăfuite, a cercetat hârtii îngălbenite de vreme și în final a scos la lumină documente și mărturii care consfințesc valoarea școlii românești. Autorul (el însuși cadru didactic) a dedicat pagini memorabile celor doi factori care au răspândit cultura la sate – **preotul și învățătorul** – în ultima sa lucrare, prestigiosul volum „**EVOLUȚIA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI ȘI A ȘCOLII ÎN SATELE DE PE VALEA HORINCEI**”.

Valoarea ca om de cultură a domnului Ghiță Cristian noi, pensionarii Asociației Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” din Bârlad, i-o cunoaștem de la activitatea susținută în cadrul Asociației: expoziții, articole în revista „Viața noastră” sau alte publicații (Vis de vâsleaș), dar când l-am omagiat pentru onorabila vârstă de 80 de ani, domnul profesor Ghiță Cristian și-a lansat și „perla” de care trebuie să fie mândru, volumul care pune în valoare nu doar școala românească, subliniază dualitatea: cultură și spiritualitate.

Cei dedicați muncii la catedră, precum și slujitorii de la altar, vor descoperi în această carte icoana lor de suflet. Sperăm că și mulți tineri se vor apleca asupra acestor pagini – document și vor afla nume trecute pe nedrept în negura uitării, cum a fost **Spiru Haret** – ministrul sub a cărui legislatură s-au construit 2000 de școli, unele încă funcționabile. Un comentariu în oglinzi paralele: trecut – prezent, este aproape imposibil.

Erudiția autorului este prima impresie pe care ne-o facem când deschidem cartea datorită felului în care abordează esența, de fapt mesajul, care se referă la școala românească. Sunt câteva citate celebre ale unor personalități (români și străini), dar pe frontispiciu ar trebui pusă afirmația lui Spiru Haret: „Cum arată astăzi școala, așa va fi mâine țara.”

Lectura în sine a conținutului este o lecție de istorie și de etică umană, fiindcă chiar din primele pagini neobositul culegător de informații abordează problema începând din antichitate, lunecând ușor printr-un bagaj bogat de informații. Sursele i-au fost letopisețele, documentele școlare, arhivele bisericești, informații despre domnitori, tradiții, personalități culturale, evenimente – toate reperate neamului românesc. Sunt descoperite valorile spiritului național și etalate la adevărata lor valoare alături de documentul care justifică afirmația. Pe lângă dovezile de atestare sunt menționate și personalitățile implicate și așa aflăm că Mihai Eminescu, cât a avut funcția de inspector școlar, a inspectat 200 de școli, precum și observațiile în urma inspecțiilor, despre care autorul spune că sunt „de o înspăimântătoare actualitate”.

Stimate cititor, prezentarea mea nu se poate ridica la nivelul pătrunderii pe care-l realizezi prin lectură, când o faci în direct, fiindcă informațiile sunt atât de numeroase, încât prezentarea nu poate cuprinde în totalitate detaliile. Sunt sigură că dacă veți citi cartea, fiecare va găsi un motiv de mândrie națională, cum ar fi, de exemplu, bucuria de a ști că în 1885 Spiru Haret a fost primul român cu doctorat în matematică, la Sorbona (Franța), sau informațiile despre școala românească din secolul trecut, organizarea administrativă și seriozitatea cu care era abordat învățământul românesc, în general, cu referiri concrete la Valea Horincei.

O carte bună este un izvor de înțelepciune, dar cartea domnului Ghiță Cristian este una foarte bună, așa că oricât m-aș strădui, nu-i pot scoate în evidență valoarea.

Trebuie lecturată și atunci cititorul va selecta informații din foarte multe domenii. Este o lucrare originală, o combinație de monografie, alături de informații istorice, fragmente literare, biografii, considerații personale și este foarte bogată în ilustrații.

Titlul însuși evidențiază esența problemei care a stat în atenția autorului: evoluția învățământului și a școlilor la sate, deci, preocupările unor oameni cu suflet mare pentru învățământul în rândul maselor, nu selectiv, doar pentru cei cu posibilități. Și fiindcă autorul este un concitadin de-al nostru, născut pe Valea Horincei, noi, ca cititori, avem avantajul de a fi cunoscut „pe viu” unele personaje care au făcut obiectul acțiunii, fiindcă din punct de vedere spațial, localizarea se referă la o sferă care cuprinde și zona noastră.

Eu, personal, am fost plăcut surprinsă când am găsit în paginile cărții personaje pe care le-am cunoscut: o colegă de liceu (Neli Bourceanu), un învățător (Chiculiță Aurel), fost pedagog la Școala profesională și profesorul Sergiu Arfire, coleg de cancelarie la Liceul Industrial Bârlad. Era un tip educat și sociabil, iar acum am descoperit și faptul că avea talent literar. Atunci lectura m-a pasionat și mai mult și călăuzită de stilul captivant al textului am călătorit în timp, virtual, emoționată de descrierea evenimentelor care au făcut istorie în viața neamului românesc.

Sunt prezente documente cu valoare de unicat despre răscoala din 1907, o mărturie înregistrată pe bandă magnetică în 1972 a unui veteran participant la eveniment. Și imediat registrul informațiilor abordează alte domenii, cum ar fi cel legislativ, cu informații privind legea învățământului profesional sau relatări despre personalități, cum ar fi Constantin Angelescu, Ministrul Instrucțiunii Publice și Cultelor. Momentul de referință este 1924. Imaginați-vă că **atunci**, în preocuparea unui ministru, se găsea timp de a vizita mici școli sătești (10 într-o vizită).

Expunerea capătă profunzime prin evidențierea unor români cu suflet mare, legați prin trăsătura care-i definește: omenia. Sunt persoane care au depus suflet în luminarea maselor, fie academicieni – Dinu C. Giurescu – fie dascăli de țară, luminători ai satului.

Și neobositul cercetător a îmbogățit comentariile cu imagini prăfuite din arhive, fotografii ale școlilor de pe Valea Horincei, încăperi modeste și mici, dar acolo s-au format oameni mari. Mici biografii, fotografii de la evenimente de familie, și dacă cititorul va parcurge textul până la final, va mulțumi autorului pentru răbdarea, perseverența și volumul de muncă în timp de un deceniu. Este o lucrare atât de diversificată, încât te pune în dilemă dacă trebuie s-o definești ca specie literară.

Într-adevăr, este un studiu amplu care tratează detaliat și multilateral (- deci monografie -), dar când informațiile se referă la un personaj deosebit, cu har și talent literar, cum este preotul Alexandru Dumitrașcu Tăune din Gănești (despre care a publicat și cartea „Vis de vâsleaș”), textul capătă mult lirism și ne găsim în fața

unei monografii presărată cu cântece de dragoste și de o colindă în stil popular despre suferințele din dragoste: „Dorul meu, dorul nebun

Să meargă la badea-n sân.”

Sau: „Fluturii de seară/ gândurile mele

Au pornit colinda/ pe cărări rebele.”

Prin fața cititorului defilează personajele, fii ai satului, și printre ei îl regăsim pe el, însuși autorul, domnul profesor Ghiță Cristian, venit pe lume în satul Gănești, un exemplu de calitate și perseverență. Prin muncă, talent și dăruire este un exemplu care dovedește cât de mult poți urca pe scara valorilor.

Despre satul natal vorbește ca despre un leagăn al culturii – și pe drept cuvânt, fiindcă numărul persoanelor care fac cinste neamului, născute în satele de pe Valea Horincei, este destul de mare. Și neobositul cercetător nu a omis nici un nume din galeria personajelor care s-au implicat.

Fotografii cu pagini de facsimil pentru documente, pagini de statistică, acte de donații, totul cu elemente până la cele mai mici detalii, refac imaginea a ceea ce a însemnat învățământul românesc și subliniază mândria, inteligența, valoarea și omenia neamului nostru românesc.

Consider meritoriu, interesant, dar mai ales instructiv (așa ar trebui) felul în care autorul a abordat finalul, fiindcă după o expunere atât de temeinică a problemei în încheiere vine *ADDENDA*, actualizând subiectul și atinge un punct vulnerabil doar prin afirmația că: „de 28 de ani școala românească se află într-o continuă schimbare. În rău.” Și ca un semnal de alarmă atrage atenția că, **„actualul sistem de învățământ din România pune în pericol competitivitatea și prosperitatea țării.”**

Și mai sunt și alte observații, cum ar fi: „Excluderea Istoriei Românilor” și a „Istoriei României” din programa școlară, un articol al domnului Ioan Aurel Pop, Președintele Academiei Române sau îndemnul de **a învăța de la alții** exemplificări practice de la școli din țări unde sistemul de învățământ este temeinic și judicios conceput – Finlanda și Japonia.

Concluzia care se impune este aceea că avem în fața noastră o carte instructivă, cu o temă de strictă actualitate: școala românească, instituția căreia noi îi încredințăm pentru a-i educa pe cei care sunt viitorul României.

Din respect pentru tema majoră pe care o dezbate și pentru munca titanică depusă de autor, vă îndemn s-o citiți, dar cu pauze pentru a medita și a trage concluzii.

Felicitări octogenarului cu așa o performanță și îi urez încă multe realizări, fiindcă știm că are și alte proiecte la care se gândește cu entuziasm. Ne-a mărturisit că iubește munca și pământul pe care îi place să-l calce desculț, ca o reflexoterapie naturală, iar munca în grădină nu-l obosește, ba dimpotrivă, îl energizează!

Mulți ani, domnule profesor Ghiță Cristian, și alte realizări, pe măsura capacității și a eforturilor de care dați dovadă!

Măndița Andrei, 65 de ani dedicați învățământului bârlădean

Mihaela NICULESCU

Un dascăl model. Așa a rămas în memoria colegilor de catedră și a generațiilor de elevi învățătoarea Măndița Andrei, care și acum, la 84 de ani, se emoționează ori de câte ori vede elevii trecând spre școală. Locuiește în apropierea Școlii Gimnaziale „Manolache Costache Epureanu”, unde a activat cea mai mare perioadă din cariera sa de dascăl.

De la geamul apartamentului ei, situat la etajul III, vede zilnic grupuri de copii mergând spre școală cu ghiozdanele în spate, râzând sau hârjonindu-se și, de multe ori tresare, iar nostalgia îi cuprinde sufletul.

Își amintește de anii petrecuți cu elevii din clasele primare, pe care i-a iubit enorm, cu o parte dintre ei păstrând în timp legătura. Din 2005, când s-a despărțit de ultima promoție din viața sa de dascăl, a trebuit să învețe să trăiască fără elevii din clasele mici, care i-au adus atâtea bucurii și satisfacții profesionale și personale.

Se bucură acum de cei doi fii, Dorel, profesor de muzică, și Will, profesor de chimie, dar și de cei doi nepoți ai săi, Tudor și Călin, muzicieni la Viena și Londra, care au moștenit talentul bunicului lor matern. Tudor este absolvent al Royal Academy of Music, iar Călin a absolvit Royal College of Music din Londra.

Măndița Andrei nu a știut dintotdeauna că va fi învățătoare. Iubea însă enorm copiii, îi adora, iar destinul a făcut să urmeze cariera pedagogică, profesia de învățător fiind una atractivă, atât ca statut, cât și ca remunerare. O profesie potrivită pentru o fată de la țară.

Fata isteată și energică din Ibănești a urmat Liceul Pedagogic din Bârlad, având șansa de a avea la clasă profesori excelenți, precum Elena Mărgineanu, Alexandru Craus sau Constantin Parfene.

După finalizarea acestui liceu, unde într-adevăr se făcea carte, în 1959 a fost repartizată la țară.

„Mi-am luat meseria în serios. Am predat la Școala din Pogonești, la clasele I-IV, dar și la gimnaziu, apoi la Tutova, unde am fost solicitată chiar de către director să predau matematica la clasele V-VI. Ulterior, am participat la un concurs pentru un post mai bun și am luat nota cea mai mare. Am fost repartizată la Bârlad, la Școala nr. 6, în Podeni, dar din cauza inundațiilor, care au determinat migrarea elevilor, nu am primit postul, pentru că ultimul venit rămânea fără post. Pentru că, totuși câștigasem un concurs pe merit, am plecat la Minister și am solicitat explicații. Se întâmpla primăvara, iar în toamnă am fost

titularizată, conform deciziei Ministerului. După o experiență neplăcută la Școala de Muzică, am continuat să predau la Școala nr. 9, actualmente Școala <<Manolache Costache Epureanu>>. În 1974, directorul de atunci, domnul Alexandru Săidăcaru, a făcut tot posibilul să mă ia în școala pe care o conducea. Zece ani mai târziu, am fost chemată de către inspectorul general școlar, domnul Constantin Clisu, care mi-a propus să dau examen pentru postul de inspector pentru învățământul primar. Mi-a spus, aproape textual, <<Ați muncit mult și frumos și am venit să vă propun să deveniți inspector>>. Și uite așa, până în 2001, mi-am desfășurat activitatea în cadrul ISJ Vaslui. A fost o perioadă destul de grea, departe de casă, cu deplasări multe în comunele din județ, cu inspecții, dar sincer, îmi era dor să-mi fac meseria de învățătoare.”, a povestit Măndița Andrei.

Dragostea pentru elevii de clasa I a determinat-o să îl roage pe inspectorul general de atunci, Ionel Armeanu Ștefănică, să îi mai dea posibilitatea să predea la clasă încă patru ani, adică să mai ducă la bun sfârșit o serie de elevi ai Școlii nr. 9.

După 65 de ani dedicați învățământului primar, Măndița Andrei are satisfacția că a reușit să facă din prichindeii care plângeau în prima de zi școală niște elevi foarte buni, care au făcut față cu brio în gimnaziu și liceu și au reușit în viață, majoritatea fiind absolvenți de facultate.

Învățătoarea Măndița Andrei spune că a avut numai elevi buni, dar uită să menționeze că datorită strădaniei sale la catedră aceștia au reușit să învețe să scrie corect, caligrafic, să citească cursiv la prima vedere, să socotească, adică să-și formeze baza pentru parcursul lor educațional viitor.

La 84 de ani, doamna învățătoare Andrei își vede de bătrânețe, dar și citește atât cât o mai ajută vederea. Își dorește să mai trăiască pentru a-și ține în brațe strănepoții, recent având loc nunta nepotului său mai mare, Tudor.

Din când în când, răsfoiește albumul cu fotografii și re trăiește momente importante din viața sa de dascăl de școală primară. Este unul dintre învățătorii care vor rămâne peste timp un reper pentru generațiile viitoare de dascăli.

Învățătorul este persoana care ghidează primii pași ai copilului în lumea cunoașterii. Imaginea învățătorului nu poate fi uitată toată viața, pentru că el a fost cel care a pus piatra de temelie a formării noastre, cel care ne-a deschis ochii către universul literelor și cifrelor.

Ziua Mondială a Educației este prilejul perfect pentru a ne arăta recunoștința față de acești oameni minunați, care sunt dascălii, precum Măndița Andrei, căreia îi urăm sănătate multă și pe care o asigurăm că foștii săi elevi o prețuiesc și nu au uitat-o.

Recunoștință și Admirație la 70 de Ani de la Reorganizarea Asociației Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad

Jenică RUSU

Anul 2024 marchează un moment deosebit de important în istoria Asociației Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” din Bârlad. Se împlinesc 70 de ani de la reorganizarea acestei asociații, care, de-a lungul decadelor, a fost un pilon comunitar, oferind ajutor financiar și social pentru pensionarii din Bârlad și împrejurimi.

Dacă în primele șase decade de existență Asociația în diferitele ei forme de organizare s-a limitat de regulă doar la întraajutorarea financiară, din anul 2010, în centrul acestei realități de succes se află o personalitate de excepție, domnul magistrat pensionar Nicolaie Mihai.

Alegerea dumnealui în funcția de președinte de către membrii Asociației a fost un moment definitoriu, care a dus la consolidarea și dezvoltarea continuă a instituției. De atunci, domnul Nicolaie Mihai a fost reales în funcție, confirmare publică clară a încrederii și respectului de care se bucură în rândul zecilor de mii de membri ai Asociației de 14 ani.

Conducere Exemplară: Integritate, Profesionalism și Devotament

Sub conducerea domnului magistrat Nicolaie Mihai, Asociația Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” a cunoscut o evoluție spectaculoasă, devenind nu doar un sprijin financiar vital pentru pensionari, dar și un adevărat Centru de cultură, sănătate, recreere și multe altele, pentru locuitorii din Bârlad și împrejurimi. Modul său de a conduce a fost mereu marcat de integritate, profesionalism și o dedicare profundă față de binele comunității.

Într-o perioadă în care încrederea în instituțiile publice este adesea

pusă la încercare, domnul magistrat pensionar Nicolaie Mihai a demonstrat prin fapte concrete ce înseamnă o conducere bazată pe integritate în cele mai mici amănunte și transparentă, de la bun începutul alegerii dumnealui în calitate de președinte insistând ca în centrul activității Asociației să se afle omul, astfel ca relația cu beneficiarii programelor de întraajutorare să fie pe deplin onestă și realizată de către angajați integri.

O Asociație de Succes: Ajutor Financiar, Cultură și Sănătate

Sub îndrumarea sa, Asociația nu doar că a continuat să își îndeplinească misiunea de bază - aceea de a oferi ajutor reciproc pensionarilor - dar și-a extins activitățile, devenind un veritabil centru de resurse pentru comunitate. Activitățile culturale, educaționale și de sănătate promovate de Asociație au avut un impact major asupra calității vieții membrilor săi și a locuitorilor din zonă.

Prin proiectele sale, Asociația a reușit să creeze o legătură strânsă între generații, oferind nu doar sprijin material, ci și un sentiment de apartenență și solidaritate. Într-o lume tot mai marcată de individualism, exemplul domnului Nicolaie Mihai și al echipei sale este o sursă de inspirație pentru noi toți.

Magistratul Nicolaie Mihai a reușit să îmbine cu succes tradiția cu inovația, păstrând valorile fundamentale ale Asociației, în

timp ce a deschis noi orizonturi pentru dezvoltarea acesteia.

În incinta sediului Asociației se regăsesc:

- frumoasele locuri cu putere duhovnicească, care îți îndreaptă sufletul către Dumnezeu chiar de la intrarea în sediu, Troița închinată Mântuitorului, Icoana închinată Maicii Domnului și Sculptura în basorelief „Păstrați Credința Ortodoxă”, precum și alte spații din incintă cu sculpturi și tablouri cu mesaj și tematică religioasă în general, care se regăsesc la fiecare pas pentru a inspira speranță, credință, dăruire.

- birourile primitive și deschise ale membrilor Consiliului Director și angajaților care se ocupă cu sprijinul financiar acordat la nevoie părinților și bunicilor noștri, adeseori și tinerilor, căci și ei, în zilele noastre trec prin aceleași nevoi;

- cabinete medicale, cum ar fi cele de stomatologie, fiziokinetoterapie, boli interne, oftalmologie, psihiatrie ș.a. la care vin medici ori după un program bine stabilit, ori când este nevoie pentru binele membrilor, chiar și al nemembrilor, întrucât domnul Nicolaie Mihai a căutat să aibă atât sufletul deschis față de oricine este în nevoie, dar și întregul sediu oricărei persoane, căci a face bine se poate realiza fără teama de a greși oricui;

- minunata sală culturală de evenimente publice, mie îmi place să îi spun Muzeul Cultural „Alexandru Ioan Cuza” din incinta Asociației, pentru că efectiv arată ca un muzeu, ca de altfel cum arată întregul sediu, loc în care conferențiază oameni de prestigiu nu numai ai municipiului Bârlad, județului Vaslui, dar și din întreaga țară, inclusiv din rândul autorităților guvernamentale, care vin în mod constant pentru a recunoaște și ei cu admirație că „OMUL – în persoana magistratului Nicolaie Mihai - SFINȚEȘTE LOCUL”;

- biblioteca plină de cărți, un sanctuar al liniștii;

- spațiile dedicate mass-mediei, cu principalele două direcții, presa scrisă reprezentată de revista Asociației „Viața Noastră”, care prezintă în detaliu viața Asociației, așa cum este percepută de membrii ei, și presa audiovizuală, reprezentată de televiziunea online a Asociației, care, fără discuție, prin calitatea materialelor video și a evenimentelor filmate se ridică la un nivel demn de al unei televiziuni, toate acestea pentru binele material și sufletesc al membrilor, care pot vedea și revedea astfel evenimentele la care au participat cu drag mii de persoane din toate locurile unde Asociația are filiale, dar și de la evenimente culturale din țară unde Asociația a fost invitată și au susținut în general spectacole patriotice de înaltă calitate culturală, ceea ce a atras admirația cetățenilor și autorităților și din alte județe.

Trebuie precizat că pe partea de presă scrisă există mii de articole, iar pe partea de presă audiovizuală există la data finalizării prezentului manuscris peste 900 de videoclipuri, unele televiziuni cu transmisie online, cablu și eter de pe plan local preluând din arhiva video a Asociației Casa de Ajutor Reciproc „Elena

Cuza” Bârlad și difuzând pe propriile canale;

Bineînțeles, în produsul jurnalistic de creație intelectuală de presă scrisă și audiovizuală al Asociației Casa de Ajutor Reciproc „Elena Cuza” Bârlad nu veți întâlni știri de can-can, nu veți întâlni răfuieli politice, nu veți întâlni acel model de știri cu care unii fac rating și evident bani, ci veți întâlni acel susur blând al inspirației și rezultat frumos al creației intelectuale care convinge în suflet pe cititori să fie buni români și mândri de țara lor, întrucât promovează valorile identitare românești și oameni valoroși ai țării, astfel că se crează în cititori dorința de a milita și apăra aceste valori.

- bineînțeles pot fi amintite multe alte spații, cum ar fi cele de recreere sportivă, magazinele, croitoria, frizeria și altele, fiecare colțișor fiind amenajat și utilat frumos pentru a i se da o destinație utilă pentru ca atunci când seniorii vin aici să găsească cât mai mult din ce le este necesar într-un singur spațiu.

Iar toate aceste spații sunt încoronate cu flori pe tot parcursul anului și cu bunătatea sufletească a angajaților care știu să asculte, să încurajeze, să ofere un sfat și să fie alături de fiecare om, fie că se află în nevoie, fie că are o bucurie, fie că este copil, fie că este adult, fie că este un bunic sau o bunică.

Recunoștința unei Comunități

La ceas aniversar, nu putem decât să ne exprimăm recunoștința profundă față de domnul magistrat Nicolaie Mihai.

Datorită viziunii sale clare și angajamentului său neclintit, Asociația Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” din Bârlad este astăzi un model de succes și un exemplu de bună practică în domeniul ajutorului reciproc și al dezvoltării comunitare, exemplu preluat și de alte Asociații de Ajutor Reciproc din țară, ale căror delegații au vizitat cu mult drag Bârladul și sediul, dar și un exemplu pentru autoritățile publice, în ce privește evenimentele organizate de Asociației, cu privire la activități publice dedicate simbolurilor naționale prevăzute în Constituția României, cum ar fi Ziua Națională a României, Ziua Drapelului Național al României, Imnul Național al României, Stema Națională a României și Sigiliul Statului Român, ceremonii, parade, manifestări culturale, educative sau sportive, evenimente evocatoare ale istoriei patriei, cinstiti, aniversări și comemorări ale eroilor patriei sau a unor persoane care au adus un plus societății, activități sociale, civice, culturale, muzeale, bibliotecare, științifice, religioase, școlare, filantropice, umanitare, caritabile, medicale, artistice, tradiționale, comemorative, omagiale, colocvii, adunări, dezbateri, conferințe, ședințe, congrese, gale, competiții, concursuri, festivități, inaugurări, lansări de carte, piese de teatru, spectacole, festivaluri, concerte, baluri, zile ale satelor, zile ale comunelor, zile ale orașelor, zile dedicate unor anumite

categorii profesionale sau evenimente publice etnice, sociale cât și cele dedicate sărbătoririi sau comemorării unor personalități, seminarii, sesiuni de comunicări, simpozioane, delegații, vizite de lucru, schimburi de experiență, investiții, inaugurări, expoziții, ședințe, reuniuni, aniversări, tabere, campanii, expediții și activități publice de explorare, cercetare, documentare, publicitare, activități mass-media, audio-vizual, întâlniri, interviuri, dezbateri, conferințe, dialoguri, cu participarea reprezentanților autorităților publice, intelectuali, oameni de cultură și știință, profesori, ziariști, reporteri, comentatori de prestigiu din presa scrisă, radio și televiziune, activitățile grupurilor de acțiune locală și multe altele.

Da, putem privi cu **Recunoștință și Admirație Asociația Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad, la 70 de Ani de la Reorganizare, datorită unui OM, magistratul pensionar Nicolaie Mihai**, care îl recunoaște pe Dumnezeu în toate căile Sale, potrivit luminii sufletului dumnealui, și a tuturor celor din jurul dumnealui, a membrilor Consiliului Director, și al angajaților, care au înțeles că valorile promovate de domnul președinte trebuie să se regăsească și în viața lor și a fi împărtășite față de membrii și nemembrii Asociației.

Îi urăm sănătate, putere de muncă și succes în continuare domnului magistrat pensionar Nicolaie Mihai, cu speranța că va continua să conducă Asociația cu aceeași pasiune și devotament care l-au caracterizat întotdeauna. Astăzi, mai mult ca niciodată, este momentul să-i mulțumim pentru tot ce a realizat și

realizează.

Mulțumim că existați!

La mulți ani, Asociația Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza”!

La mulți ani, domnule magistrat Nicolaie Mihai!

La mulți ani angajaților Asociației!

Simona Bucura Oprescu, Ministrul Muncii și Solidarității Sociale, în vizită la sediul Asociației Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad, 31 mai 2024.

Dorina STOICA

„Ce a împreunat Dumnezeu, omul să nu despartă” (Matei 19)

„Femeia de bărbat să nu se despartă. Iar de se va despărți, să nu se mărite, sau să se împace cu bărbatul său; iar bărbatul să nu-și lase femeia sa” (Sfântul Apostol Pavel-I Corinteni 7, 11).

Crucea căsniciei și crucea călugăriei formează cele două căi în viața creștinului, după Sfântă Scriptură și Sfinții Părinți.

Noi ne-am unit destinele în biserică, în fața lui Hristos, iar acei ce spun că aceasta era o interdicție a regimului comunist exagerează sau se referă la o perioadă neagră ce a existat din păcate, dar nu a ținut mult, până prin anii 1955-60, când cultul a devenit liber.

În momentul în care, de la asumarea căsătoriei s-a împlinit jumătate de veac, privești în urmă și te întrebi, cu uimire, când au trecut toți acești ani? Făcând bilanțul, vezi o cruce asumată, un drum lung străbătut, plin de greutate, bucurii, realizări, dar și unele neîmpliniri, renunțări în favoarea celuilalt, în favoarea copiilor, a părinților de care a trebuit să ai grijă, de restricții impuse de statutul de familist, de societate, de morala creștină, de partener și chiar autoimpuse, căci societatea era pe atunci în așa fel alcătuită încât ceea ce astăzi este normalitate, ori se trece cu vederea, se sancționa ori se condamna în mod tacit, ori chiar pe față. Prin urmare, vrând, nevrând, am respectat niște reguli pentru a fi așa cum am văzut la părinții și bunicii noștri, pentru a fi cetățeni respectabili, părinți buni copiilor noștri.

Cu cincizeci de ani în urmă, vârsta potrivită pentru întemeierea unei familii era pentru femei între 18-22 ani, iar pentru bărbați 20-25. Nu erai suficient de matur ca să înțelegi la acea vârstă câte responsabilități îți asumi și că va trebui să nu-ți urmezi calea afirmării de sine, ci a tăierii voii proprii, de multe ori egoistă și păcătoasă, și să te sincronizezi voii celuilalt ca familia să dureze. Acesta era un lucru pe care nu îl învățați la școală ci, în familie, de la mama și de la tata prin puterea exemplului, căci, la aceea vreme familia era „celula de bază a societății”.

Mi-au trebuit mulți ani să înțeleg faptul că a fi căsătorit înseamnă a-ți asuma o cruce (nu este vorba de cruce ca obiect de purtat pe spate, ci este vorba de un sens adânc al ei), adică să fii ascultător, să ții cont de nevoia celuilalt, să o pui de multe ori mai presus decât voia proprie, să suportți ocările care uneori vin de la partener, nedrepte de multe ori și chiar lipsa de respect, de apreciere. Să înveți să nu dai bir cu fugiții la prima ceartă, nici la a doua, să ierți „de șaptezeci de ori câte șapte”, să te întorci zâmbind dacă te-ai supărat și ai plecat, să nu-l lași pe celălalt să plece chiar dacă e vinovat, să începi fiecare zi cu Credință, cu Nădejde și mai ales cu Dragoste, să taci, pentru a evita cearta! Să

te obișnuiești a fi prelungire a partenerului la bucurie, la necaz, la boală, să suferi pentru patimile ce pot pune stăpânire la un moment dat pe unul din cei doi, să te rogi pentru el, ori să-ajuti uitând de tine când vreo boală îl doboară, într-un cuvânt să te disciplinezi continuu, să cauți a fi una cu omul de lângă tine. Toate acestea nu vin deodată, e nevoie de timp să te descoperi în celălalt, să-l înțelegi, apoi să-l accepți ca și cum ai fi tu, un fel de tu-el.

A fi împreună nu înseamnă a fi stăpânul celuilalt, ci a-i respecta libertatea, a-l ajuta să evolueze, să-și pună în valoare abilitățile, talentele, dacă asta își dorește și a rămâne împreună chiar dacă ai ajuns sau a ajuns o persoană mai importantă, mai cultă, mai rafinată ori, din contra, a decăzut.

De fapt, până aici am făcut doar teorie, am scris lucruri pe care le-ar putea scrie oricine, dar de ce unii oameni ajung să rămână împreună și să respecte jurământul făcut la taina cununiei și alții nu? Iată o întrebare la care îmi este imposibil să răspund! Nici dacă m-ar întreba cineva de ce am rămas ca prin minune împreună (deși ne-am certat adeseori și nu am avut prea multe gusturi ori pasiuni comune), mi-ar fi imposibil să dau un răspuns, ori așa spune: asta a fost voia lui Dumnezeu pentru noi!

În cuvântul Sfinției sale, îndrăgitul nostru Episcop IGNATIE, ce ne-a înfrumusețat cu prezenta sa evenimentul „Nunta de aur”, 2024, asemena căsătoria cu o construcție pe piatră și nu pe nisipuri mișcătoare, pe care nici o furtună, oricât ar fi fost de puternică, nu a putut-o darâma. Frumos spus dar, în practică, mai mult decât orice contează exemplul părinților, al bunicii, credința în Dumnezeu, răbdarea, precum și acceptarea celuilalt, așa cum te accepți pe tine cu bune și cu rele.

Am participat cu bucurie la acest eveniment, exemplar organizat de Asociația Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” din Bârlad, condusă de magistratul pensionar Nicolaie Mihai împreună cu Consiliul Director, Primăria Bârlad, reprezentată de primar Dumitru Boroș, Consiliul Local Bârlad, Episcopia Hușilor și Protopopiatul Bârlad, ce a avut loc la Biserica „Sfântul Ilie”, ca și în anii precedenți, de care mă leagă multe bucurii duhovnicești și emoțiile au fost coplesitoare!

Nu voi uita acea zi în care, mai mult ca niciodată, uitându-mă în jur, la cele peste o sută de perechi de adulți asemenea nouă, din care pe cei mai mulți îi

cunoșteam de-o viață fiindu-mi de-a lungul timpului colegi de școală, de studii, de serviciu, ori vecini, am realizat că anii au trecut, că a trecut tinerețea, a trecut și vârsta de mijloc și timpul grăbit ne duce, vrem sau nu vrem, spre senectute. Târziu în noapte am plecat pe jos, de mână, să depănăm amintiri din altă noapte de iulie de mult trecută! Am plecat spre casă, eu, o femeie cu părul nins, plină de defecte, încercând să uit de durerea din piciorul drept și el, un bărbat cu părul alb la fel de imperfect ca și mine, încercând să uite că-l doare spatele, ducând cu noi sacoșa personalizată cu darurile oferite de organizatori și toate reproșurile nereproșate, toate

supărările și toate împăcărilor, momente depășite, dar și toate bucuriile unei vieți trăită simplu, discret, cinstit, cuminte, cu credință și frică de Dumnezeu.

În acea noapte am conștientizat cum totul se schimbă cu o viteză amețitoare, iar cei ce vin după noi nu ne mai seamănă deloc, nici timpurile nu mai sunt aliatele noastre, purtând însă în suflete recunoștință pentru acei care ne-au oferit această zi de sărbătoare, în semn de apreciere pentru o lume decentă, lumea noastră, a seniorilor tradiționaliști, ce din păcate va dispărea odată cu noi.

GLOSSĂ

– pentru MIRII DE AUR –

Prof. Alexandrina Pascal

Motto:

*Vreme trece, vreme vine,
Toate-s vechi și nouă-s toate;
Ce e rău și ce e bine,
Tu te-ntreabă și socoate;
Nu spera și nu ai teamă,
Ce e val, ca valul trece;
De te-ndeamnă, de te cheamă,
Tu rămâi la toate rece.”*

Mihai Eminescu – Glossă

Celebra și unica GLOSSĂ eminesciană am reinterpretat-o în cinstea unui eveniment, tot unic și celebru – **NUNTA DE AUR** a seniorilor bârlădeni.

La mulți ani, fericiților, și fie ca soarta să vă fie norocoasă și să sărbătoriți și **Nunta de platină**.

**Vreme trece, vreme vine,
Toate-s vechi și nouă toate,**
Dar dac-ai venit la nuntă
Te întrebă și socoate:
Știi care îți este vârsta?
Poți gusta și din bucate?

Nu spera și nu ai teamă,
Dă-l naibii colesterol.
Ce e val, ca valul trece,
E și dânsul trecător.

Nu spera și nu ai teamă,
Vei mânca pe săturate,

De te-ndeamnă, de te cheamă,
Gustă câte-un pic din toate.

Râzi, zâmbești, trăiește clipa,
Ce e val, ca valul trece,
Chiar dacă-i mare factura
Și caloriferu-i rece.

Vreme trece, vreme vine,
După nuntă vom vota,
Va fi oare o schimbare
Sau rămâne tot așa?

Noi trăim tot cu speranța
Dar nu știm dacă se poate,
Nu uitați ce-a zis poetul:
Toate-s vechi și nou-s toate...

Mirilor, suntem la nuntă,
Hai cu toți să ne distrăm
Și apoi, moldovenește,
Să ne ospătăm.

Dar de ții la siluetă,
Ca s-arăți de nota 10,
Când aromele te-ndeamnă
Tu rămâi la toate rece.

Și de-a fost să fie, să sărbătoriți,
Domnului Ceresc să îi mulțumiți
Și nutriți în suflet o speranță vie:
Mulți ani înainte, tot așa să fie!...

LA MULȚI ANI!

*„Ne mor prietenii, ne mor,
Murim și noi în moartea lor”*

Frații – profesori - scriitori Mircea și Serghei Coloșenco

Între familia Coloșenco, refugiată din Basarabia, după 1944 și familia Nasie Ionel din Bârlad a existat o prietenie trainică încă de pe atunci.

Tatăl soției mele era șef de post la Băcani, iar părinții lui Mircea și Sergiu erau învățători în această comună de lângă Bârlad.

Când tata a primit un ordin prin care i se cerea să trimită pe toți membrii familiei Coloșenco înapoi în Moldova, el a chemat capul familiei comunicându-i ordinul primit, iar acesta l-a întrebat îngrijorat:

- Și acum ce facem, Domn Șef?

Tata a luat hârtia, a aruncat-o în foc și a răspuns:

- Asta facem. Eu nu am primit nici o hârtie.

După căsătoria mea cu Nasie Livia Georgeta, din momentul în care i-am întâlnit pe cei doi frați Coloșenco, am devenit prieteni.

Profesorul Mircea Coloșenco a fost în comisie de bacalaureat la Liceul Puiești și ne-am întâlnit deseori chiar după ce s-a mutat la București, pentru că era invitat la Reuniunile Culturale din Bacău, Iași, Bârlad.

Cu amândoi profesorii era o plăcere să stai de vorbă, amândoi având, așa cum nu au mulți, simțul umorului.

Atunci când Academia Română mi-a editat volumul „O sută și una de poezii”, într-o colecție celebră, la ieșire, i-am oferit cercetătorului științific al Academiei Române, primul exemplar.

Sergiu, profesor de limba și literatura română era prezent la examene și cercuri pedagogice comune. De altfel el mi-a dedicat una din cărțile lui „enigmatice”, iar eu am scris un eseu intitulat „Enigmaticul enigmist” precum și poezii la aniversări. Sergiu Coloșenco a fost cel mai diligent și mai talentat rebusist al României.

Lista scriitorilor români cărora le-a consacrat „Enigmele” lui, este prea lungă, scriitorul Serghei Coloșenco neavând egal în această privință.

În întâlnirile noastre, care uneori se prelungeau până „peste poate” spre disperarea partenerelor care ne așteptau, Sergiu îmi vorbea cu entuziasm despre casa „Rebus” pe care și-o construise la munte, în apropierea Oneștiului, unde mergea vara pentru relaxare și pentru

întâlniri cu alți prieteni scriitori.

Viața celor doi profesori-scriitori Mircea și Sergiu Coloșenco a fost un adevărat roman. Fără ei ne simțim mai săraci și mai triști.

Bunul Dumnezeu să-i odihnească în pace și să le fie țărâna ușoară!

Marele poet Adrian Păunescu mi-a inspirat poezia „**Sunt lacrimae rerum**”, poezie scrisă cu cerneala și cu lacrima inimii:

*Ne mor prietenii, ne mor,
Murim și noi în moartea lor.
(Adrian Păunescu)*

Sunt multe lacrimi care dor
La asfințitul stelelor
Răsare luna în pridvor
Să dea lumină nopților
Și-n suflet plânge un izvor
Și el prin lume trecător
Ne mor prietenii, ne mor,
Murim și noi în moartea lor.

Poetul ce-i drag tuturor
Tot cu o moarte e dator.
Cu el odată parcă mor
Trecut, prezent și viitor
În dauna românilor
Ca-ntr-un blestem pustiitor
Ne mor prietenii, ne mor,
Murim și noi în moartea lor.

Un Dumnezeu îndurător
Va re-nvia acest popor
Să fie iar învingător
Prin lacrima poezilor,
Că nu-s ai lor, ci-ai tuturor,
Când mor, ei mor nemuritor.

Petruș ANDREI

UN NUME PENTRU MEMORIE: SERGHEI COLOȘENCO

Ghiță CRISTIAN

În galeria oamenilor de cultură ai orașului Bârlad rămâne înscris și numele lui Sergiu Coloșenco, omul, profesorul și, mai ales, rebusistul, unul dintre cei mai valoroși din țară, în acest domeniu.

S-a născut la 14 februarie 1941, în satul Căinari din Basarabia, din părinți învățători, care mai aveau încă un băiat mai mare, Mircea. După raptul din 28 iunie 1940, au fost nevoiți, împreună cu alte rude, să se refugieze peste Prut, în Moldova, stabilindu-se în satul Băcani, unde copiii au urmat clasele elementare. Ulterior, familia a venit la Bârlad, unde părinții au profesat, copiii fiind înscriși în clasele V-VII, la Școala nr. 4. Din 1958, a fost licean la Complexul Școlar „Gheorghe-Gheorghiu-Dej”, înființat chiar în acel an.

Cursurile superioare le-a urmat la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, Facultatea de Filologie, secția Română-Franceză. După absolvire, a fost repartizat la Școala generală din Corni-Albești, raionul Huși, fiind primul profesor cu studii superioare la această școală, în care este numit director, împreună cu

soția, Mândița Coloșenco. Au continuat activitatea la școala din Băcani, după care profesorul a obținut o catedră la Liceul din Zorleni, unde a rămas până la pensionare.

A avut de pățimit toată viața din cauza poliomelitei contractate în copilărie, dar prin voință și tratamente, s-a recuperat cât să conducă o motocicletă, apoi un Trabant hicomat și, ulterior, un Matiz adaptat.

Pasiunea pentru rebus, cultivată din copilărie, i-a adus celebritatea și l-a făcut cunoscut în țară și străinătate, prin publicarea în ziare și reviste, dar mai ales prin plachete editate la Editura „Sfera”. Fervent admirator al clasicilor literaturii române, în special al lui Mihai Eminescu, a scos peste 60 plachete și cărți dedicate marelui poet. Datorită colaborărilor și contribuției la promovarea jurnalismului, a devenit membru al Uniunii Ziariștilor din România.

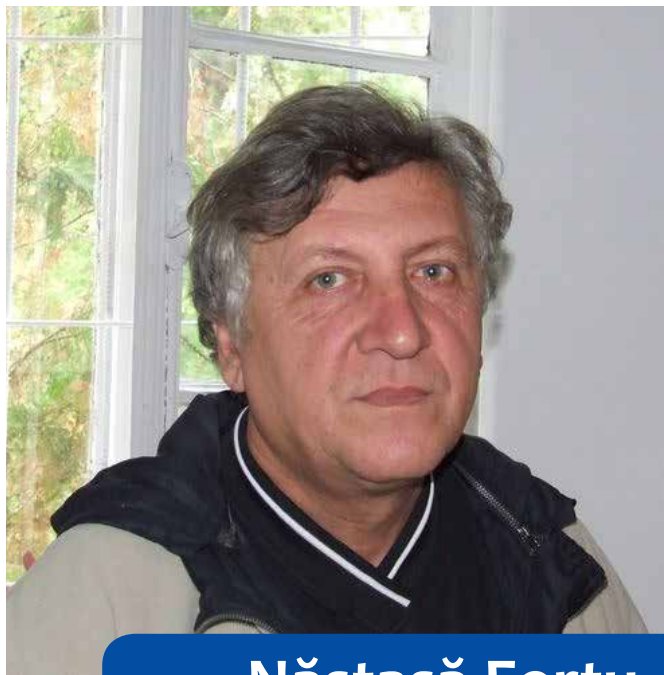
A înființat, în 1970, la Bârlad, Cercul rebusist „Alb și negru”, a organizat întâlniri de profil atât în plan local cât și la „Casa rebusiștilor” din Oituz, Bacău.

Timp de 25 de ani a fost directorul Editurii bârlădene „Sfera”.

Împreună cu fratele său, Mircea, cadru didactic, jurnalist, inspector în Ministerul Culturii și ulterior cercetător la Academia Română, decedat recent și el, a elaborat o serie de lucrări de critică literară.

A trecut în lumea umbrelor la 19 iulie 2024, dar numele său va rămâne în memoria culturală a Bârladului, a tuturor foștilor elevi, a colegilor de breaslă, a membrilor „Academiei Bârlădene” la a cărei revistă a fost redactor-șef, a colaboratorilor la revistele pe care le-a editat, „Labirint” și „Crypto”, „Viața Noastră”, scoasă de Casa de Ajutor Reciproc „Elena Cuza” din Bârlad.

Un modest omagiu celui care mi-a fost mentor și m-a acceptat ca prieten și confident.

Năstasă Forțu, pictor la înger

A scrie despre un pictor trebuie să știi ce îl frământă. Este știut că pictorul are mâna ținută de Dumnezeu pentru a recrea lumea după chipul și asemănarea lui. Culoarea la Năstasă Forțu este culoarea ierbii Raiului.

A vorbi despre Năstasă Forțu la timpul trecut este imposibil pentru că el este mereu prezent prin arta pe care a lăsat-o ca moștenire umanității. Năstasă Forțu vine dintr-un imbold al împlinirii ca pictor, el își trăiește mereu viața chiar dacă astăzi crucea îi este mireasă la căpătii. Despre prietenia mea cu el am mai vorbit, și cândva am scris despre această prietenie care astăzi mi se pare înlăcrimată de dor de el. Cuvîntul dor pentru Năstasă Forțu avea aceeași semnificație ca pentru orice om iubitor de artă și iubitor de Dumnezeu. A avut puterea să-și ducă propria cruce chiar dacă umerii îi sângerau de greutatea și bârfa omului care îl priveau ca pe un om neobișnuit și care se întrebau oare ce este cu acest om și cum de își duce crucea în văzul tuturor. El nu s-a sfiit niciodată să își ducă crucea și astăzi putem spune despre el că crucea lui a fost ARTA, pictura. Năstasă Forțu vine dintr-o zonă în care Dumnezeu a dat binecuvântarea iar acolo unde a fost plămădit totul este lumină și în locul în care se află acum există tot lumină, tot împlinire și tot dumnezeire care i-a dat harul de a picta dumnezeiește. Pictorul are partea sa, mai mult decît alții, dreptul la veșnicie, la nemurire. El a crezut pînă în ultima clipă că este nemuritor. Chiar nemuritorul Năstasă Forțu trăiește prin icoane, prin tot ce a pictat. Colecția lui este deosebită, cine vede arta cu adevărat știe că a avut în fața sa un mare pictor. Poate de la Tonitza, Bârladul nu a mai avut un asemenea pictor.

L-am cunoscut, era de o candoare aproape de o dăruire ieșită din comun. A ținut mult să aibă în

pictură viața sa de zi cu zi. Îl știu și îi știu suferința inimii care pentru el însemna pictura. S-a dăruit penelului și lui Dumnezeu. Ultimii ani ai vieții au fost ani de închinăciune și de lacrimă. Tablourile sale vorbesc de la sine despre tulburătoarele canoane care i-au luminat viitorul. Îl știam ca artist dăruit, născut pictor.

Arta sa este însăși ființa lui. Astăzi el pictează îngerii în Grădina Raiului. Mâna lui neobosită ține penelul și el stă în fața șevaletului pictînd îngerii.

Am avut revelația de a-i vedea frământările în fața șevaletului. Ca pictor, Năstasă Forțu este adept al picturii totale. Este un pictor plin de idealul feminin. El a sondat sufletul femeii iubite care i-a dăruit doi copii.

A trăit pentru viitor, fiind conștient de valoarea artei sale sacrificîndu-și liniștea. Dacă nu ar fi fost pictor ar fi fost Fericitul Augustin al religiei ortodoxe.

Mihai Sultana Vicol

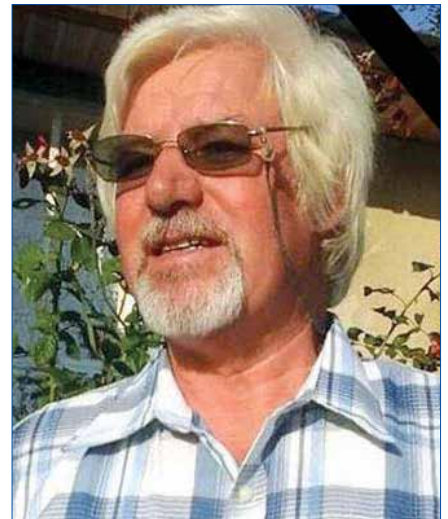

Lăcrămioara-Iolandina IVAN

7 ANI DE NEMURIRE... POETULUI IFTENE CIORICIU

Într-o sâmbătă a anului 2017, pe 11 noiembrie, s-a înălțat la stele dintr-un sat de lângă Murgeni, din Sărățeni, un poet al locului care la numai 60 de ani a lăsat ce iubea cel mai mult: „Țăranii și țărâna ce iubesc pe Dumnezeu” și cu „Vreascuri de iubire” a fost purtat de „Îngerul din lacrimă” acolo unde vom ajunge cu toții... când ne-o veni ceasul. Firesc, ne-am întrebat de ce a trebuit să plece atât de devreme, dar planurile Măritului Dumnezeu nu se potrivesc cu planurile noastre, și astăzi, acum mă întreb, când au trecut deja cei 7 ani de când scrie poezie pe aripile îngerilor. E o grabă nefirească a timpului, e o vreme ciudată, sunt vremurile de apoi care sunt tălmăcite în fel și chip, e o scurgere, o triere, o cernere, o decantare, e ceva ce ne depășește. Să mă întorc în curtea casei de la Sărățeni, marți 14 noiembrie, când ne-am strâns lângă Poet ca să ne luăm rămas bun. Fiecare cu un cuvânt spus, citit, rostit, tânguit cu durere, din inimă, printre lacrimi, gândind că de undeva dintre norii lui Brumar, Poetul ce și-a iubit atât de mult locul natal, pe ai săi și viața, ne aude și ne înțelege... Nu știu dacă versurile mele l-au atins atunci, dar acum, după 7 ani, poate le va citi din revista noastră, a pensionarilor, a celor care îi mulțumesc Lui Dumnezeu că într-o toamnă a amintirilor își poartă încă pașii printre frunzele, ce vrând-nevrând, pleacă și ele într-o călătorie fără sfârșit...

Într-o zi, că-i oarecare, zi când Domnul hotărăște,
Omul și Poetul mare pleacă și ne părăsește...
A plecat așa de-odată parcă e de necrezut!
Viața, soarta-i vinovată dintre noi c-a dispărut?
Cum să pleci așa, Maestre, doar pe la 60 de toamne
Fără cântec de orchestre, glume, dans, prieteni,
doamne?!
Cum să nu te uiți în urmă la cei dragi ce sunt aici,
De ce Doamna Moarte curmă copii, tineri... ce să-i zici?!
Care-i planul, cum e rândul, nici unul din noi nu știe,
Dar pe toți ne duce gândul, fără vers, viața-i pustie...
Doar cu „**Vreascuri de iubire**” ai cărat povara-n spate,
Acum mergi spre mântuire intrând în eternitate!
Cu „**Țăranii și țărâna ce iubesc pe Dumnezeu**”
Ai trudit călcând minciuna și nu te-ai lăsat la greu.
Omul vesel și-n putere stă cuminte-ntr-un sicriu;
Doamne, dă-ne mângâiere la toți care astăzi scriu.
Dă-l și lui **Iftene**-un loc unde e multă lumină
Dă-l cerneală, foi și toc, dă-l un scaun în grădină;
Ca să scrie, dă-l și-o masă și un cor de îngerași,
Să se simtă ca acasă dac-aici n-ai vrut să-l lași...
Când la tronul Tău ceresc poezii o să-ți citească,
Vei zâmbi, Doamne, firesc, toate Ți le dăruiescă.
Și aicea pe pământ Te-a slăvit, Sfântă Treime,

A pus dragoste-n cuvânt; să nu-l judeci cu asprime...
Ca omul, poate-a greșit - Tu ești cel fără păcat -
Ca poet l-ai miruit, mulțumim cât ni l-ai dat!
Cătunul unde-a venit în această lume dură,
L-a cinstit și l-a iubit, i-a fost drag peste măsură!
Sărățeni, colțul de rai unde ochii i-a deschis,
A rămas mai gol, și vai, fără cel ce l-a descris...
A cântat frunza, țăranul, bietul câine, grai și plug,
Țara și pământul, neamul, boii care trag la jug.
Și-a cinstit învățătorul, preotul paroh din sat,
Cu toți îți vom duce dorul, drag Poete, talentat!
Ți-ai iubit până la lacrimi părinții ce te-au crescut
Orice vers l-ai scris cu patimi, cu tot harul ce-ai avut!
Irinei, a ta mlădiță, i-ai lăsat un testament,
Știm că pentru-a ta fetiță vei fi înger permanent.
Cu femeia cea iubită, bune, rele-ai împărțit,
Azi, soției cea cernită, inima i-ai zdrențuit.
Dacă pe la 90 (nouăzeci), despre ani vorbesc, firește,
Te-ai fi dus la somn de veci, aș fi zis că-i omenește;
Sau ca babele din sat ce știu viața pământescă,
Tare m-aș fi lăudat: -Mai putea să mai trăiască!
Viața este ca un vis, spune-o vorbă românească:
Doar atâta ți-a fost scris! Dumnezeu să te-odihnească!

General de brigadă Teodor TĂUTU

col. (rtr.) **Constantin CHIPER**

Generalul Teodor Tăutu este descendent a unei vechi familii de boieri, slujitori ai Moldovei încă din timpul lui Ștefan cel Mare. S-a născut la data de 4/16 ianuarie 1868 în Plasa Copou, Județul Iași, ca fiu al omului politic Teodor V. Tăutu (1828-1902), care a îndeplinit mai multe funcții, în cadrul primăriei orașului Iași, inclusiv funcția de primar (5 decembrie 1866-26 iunie 1868 și 25 mai-25 octombrie 1870) și a Aglaei Tăutu, născută Botez (1846-1918), originară din orașul Fălticeni.

Teodor Tăutu a absolvit școala primară și Liceul militar în Iași, cursurile Școlii Militare Ofițeri Activi de Infanterie și Cavalerie București, în anul 1889, fiind clasat al șaptelea din douăzeci și șase de elevi, fiind avansat în gradul de sublocotenent.

Ofițerul a îndeplinit diferite funcții militare: comandant pluton și de companie în Regimentul 7 Infanterie Prahova și în Batalionul 9 Vânători de câmp Gardă din Ploiești, înființat în anul 1904. În anul 1908, Batalionul 9 Vânători a fost mutat în Divizia 9 Infanterie Constanța.

În primăvara anului 1907 a fost mutat din Galați, Batalionul 3 Vânători de câmp la Sinaia, pentru paza Castelului Peleş și în toamna anului 1907 a fost mutat definitiv în garnizoana militară Ploiești. Unitatea a fost dislocată în cazarma situată pe str. Peneș Curcanul, situată în micro garnizoana existentă între străzile Târgșor, Torcători, Gheorghe Cantacuzino și Cosminele. În acest spațiu mai erau dislocate (cartiruite), Regimentul 7 Prahova în cazarma de pe str. Torcători, Regimentul 32 infanterie „Mircea” în cazarma de pe str. Târgșor, astăzi Batalionul de Artilerie „Larom”, Regimentul 6 Călărași, în aceeași cazarmă cu R. 32 Infanterie (partea spre nord) și Regimentul 19 Artilerie în cazarma de pe str. Cantacuzino, astăzi există Baza 2 Logistică „Valahia”.

Căpitanul Teodor Tăutu a fost mutat în anul 1908 din Batalionul 9 Vânători în Regimentul 7 Infanterie Prahova Ploiești, în funcția de comandant al Batalionului al treilea, fiind avansat în anul 1909, în gradul de maior. La data de 30 iunie-15 august 1913,

maiorul Teodor Tăutu a participat la AL DOILEA RĂZBOI BALCANIC, comandând Batalionul 1 din Regimentul 3 Vânători, comandat de locotenent-colonelul Nicolae Prasa.

După demobilizarea Armatei, în septembrie 1913, Regimentul 3 Vânători a revenit la vechea structură pe un Batalion, pe care l-a comandat proaspătul avansat în gradul de locotenent-colonel Teodor Tăutu. În luna ianuarie 1915, Batalionul 3 Vânători a fost concentrat și transformat în Regimentul 3 Vânători, pentru participarea la Războiul nostru cel Mare 1916-1919. Mai întâi pentru patru luni de zile, unitatea a fost mutată la Câmpina și detașată în comunele Măneciu Ungureni și Izvoarele, Județul Prahova, făcând parte din Grupul Bratocea, de pe

Valea Teleajenului, îndeplinind misiuni de apărare pe granița de est/Carpații Orientali a României cu austro-ungaria.

Teodor Tăutu a fost avansat în luna iunie 1916 în gradul de colonel și numit la comanda Regimentului 17 Infanterie „Știrbei Vodă” Mehedinți din orașul Turnu Severin. La data de 14/27 august 1916, când Marele Cartier General al Armatei României a declarat mobilizarea generală a armatei, Regimentul 17 Infanterie era subordonat Brigăzii 1 Infanterie și Diviziei 1 Infanterie Mehedinți, comandată de generalul brigadă Ion Dragalina (taica Dragalina, cum îl numeau elevii Școlii Militare Ofițeri Infanterie, când i-a comandat) din Armata 1-a Română, comandată de generalul de divizie Ioan Culcer.

La data de 15 august 1916, Armata Română a început acțiunile de luptă împotriva armatei austro-ungare. Printre unitățile militare care s-au înscris în crâncenele lupte, împotriva inamicului au fost și unitățile militare din sectorul Cerna, subordonate Diviziei 1 Infanterie. În zorii zilei de 19 august, ostașii mehedințeni au început luptele pentru cucerirea culmilor Alion-Ozon-Drânic, alungând inamicul, după cucerirea celor trei creste muntoase. Comandantul Diviziei 1 Infanterie, generalul Ion Dragalina a

evidențiat ostașii Regimentului 17 Infanterie și pe comandantul regimentului, colonelul Teodor Tăutu, care au oprit atacurile tot mai intense ale inamicului în sectorul Cerna.

În după amiaza zilei de 1 octombrie 1916, ostașii Regimentului 17 Infanterie Mehedinți au executat un contraatac, cucerind orașul Orșova prin lupte violente desfășurate pe străzi, reușind să ia 120 de prizoniri inamici. Trei zile mai târziu, mehedințenii au atacat trupele ungurești situate pe malul Dunării, alungându-le dincolo de Eșelnița și Orjaldin.

La data de 2/11 octombrie, comandantul Diviziei 1 Infanterie a format un Detașament compus din trei batalioane de infanterie, dislocate în Grupul Cerna și o Baterie de artilerie, cu un efectiv de 2000 ostași, comandat de colonelul Teodor Tăutu. Acest Detașament avea misiunea să se deplaseze prin Baia de Aramă (jud. Mehedinți), către orașul Târgu Jiu (jud. Gorj), pentru a participa la a doua bătălie de pe Valea Jiului (19 oct./1 noiembrie 1916). Păcat că nu a putut ajunge la timp și a fost nevoit să se întoarcă din drum, după ce la Peștișani a alungat un Detașament format din trei Escadroane de cavalerie (companii similare) din Divizia 6 Cavalerie germană.

Aici este locul potrivit să amintim de înlocuirea generalului Ion Culcer de la comanda Armatei 1-a Române cu generalul Ion Dragalina. Regretabil este faptul că bravul general Ion Dragalina a avut un sfârșit dureros pentru familie și neamul românesc. În ziua de 11 octombrie 1916, Ion Dragalina desfășura o recunoaștere a poziției de luptă în fața mănăstirii Lainici, în apropiere de Târgu Jiu, când un lunetist german i-a produs grave răni fizice, la brațul stâng și omoplatul drept. A fost transportat și internat la Spitalul Militar din Craiova și apoi prea târziu la Spitalul Militar „Regina Maria» din Palatul Regal București. Generalul Ion Dragalina, mare patriot a decedat, trecând la cele veșnice, fiind regretat de familie și numeroși militari. La moartea sa, savantul Nicolae Iorga scria: „Cu pietate fiecare va privi ultimul lui drum dintre noi... Dar mâine, când Banatul lui părintesc va fi carne din trupul României biruitoare... vom ridica pe locul unde el a fost dăruit neamului, statuie de bronz întru pomenirea curatei figuri de erou”.

Comandantul Corpului 1 Armată Craiova, generalul de divizie Nicolae Petala a fost foarte afectat de pierderea bravului comandant și greu a acceptat numirea în funcție de comandant al Armatei 1 Române, în perioada 11-30 octombrie 1916, de către Marele Cartier General al Armatei Române. După el, la comanda Armatei a 1-a Române a urmat generalul de divizie Paraschiv Vasilescu.

Între timp, după victoria din Valea Jiului, Grupul german, comandat de generalul Victor Khüm a înaintat spre Craiova. În același timp, Armata Germană a reluat la data de 6/19 noiembrie 1916 ofensiva împotriva Grupului Cerna, care acționa în zona muntelui Alion.

Neștiind că frontul se deplasa spre Craiova, colonelul Teodor Tăutu a ordonat un marș tot către sud, pe Valea Bistrei, iar Detașamentul său, cunoscut sub numele de Detașamentul „Colonel Tăutu” sau „Detașamentul fantomă”, încercuit de inamic s-a învârtit în cerc, desfășurând o luptă eroică de partizani, în spatele inamicului, în special pe linia Târgu Jiu-Bumbești, obținând rapide victorii în luptele de la Peștișani, Bălcești, Bolboci, Severinești și Turnu Severin, consemnate în documentele militare românești și documentele militare germane.

Colonelul Demetriade, comandantul Grupului Cerna, neavând legătură cu conducerea Armatei a 1-a și cu Marele Cartier General al Armatei Române, i-a ordonat colonelului Teodor Tăutu să înceteze retragerea Detașamentului său spre sud și să reziste în fața inamicului care-l înconjura, pentru a permite unităților militare aflate în Oltenia să se retragă, în ordine spre București și Moldova. Drept răspuns, colonelul Teodor Tăutu cu ostașii din subordine a oprit înaintarea inamicului, timp de două săptămâni, deși opunea rezistență unui inamic cu forțe net superioare numeric. Detașamentul „Colonel Teodor Tăutu” a reușit să iasă din încercuire și să ajungă la Grupul Cerna.

Capitala București a fost ocupată de inamic la data de 23 noiembrie/6 decembrie 1916, după înfrângerea militarilor, care luptau în apărare pe Neajlov-Argeș. În aceeași zi, trupele de ariergardă comandate de colonelul Teodor Tăutu au capitulat, după o rezistență eroică, în satul Tia Mare, aflat pe malul Oltului, la nord de localitatea Izbiceni.

Înainte de a se preda, trupele au distrus armamentul, săbiile și muniția, au împușcat caii și au ars drapelul de luptă al Regimentului 17 Infanterie Mehedinți, pentru a nu cădea în mâinile dușmanului. „Drapelul purtat în crâncene lupte, timp de trei luni de zile a fost sărutat de ofițerii, subofițerii și soldații unității, după care a fost distrus prin ardere, împreună cu trupurile cailor împușcați. Ostașii viteazului regiment, care n-au cunoscut înfrângerea plângeau în fața rugului, altarul sacrificiului unei trupe viteze, dar fără noroc. Ziua capitulării este cea mai dureroasă. Este ziua care, îmi va aminti pururea de bucata de carne aruncată de drumeț, în calea haitelor flămânde, pentru scăparea lui. Este dureroasă pentru că în acea zi ni se răpește libertatea și nu vom mai putea ști nimic din țară și de ai noștri, pe care din acest moment îi lăsăm, dar nu știm pentru cât timp.”- consemna colonelul Teodor Tăutu, în amintirile sale. Comandantul Armatei a IX-a (a 9-a) Germane, generalul Falkenhain a scris în memoriile sale: „Și această faptă merită să nu fie uitată în istoria războiului.”

Militarii români au fost luați prizonieri de război, colonelul Teodor Tăutu a fost transportat în Germania, fiind deținut în lagărele de prizonieri de la Krefeld și Straslund. După eliberarea din detenție, colonelului Teodor Tăutu i-a fost recunoscut eroismul în lupte,

comportamentul demn în detenție, fiind singurul ofițer, căruia i s-a permis să poarte sabia, pe toată durata prizonieratului.

După semnarea păcii de la Buftea cu Armata Germană (26 aprilie-7 mai 1918) lui Teodor Tăutu i-a fost acordat gradul de general de brigadă, a fost decorat cu Ordinul „Mihai Viteazul”, clasa a III-a, „...pentru destoinicia și avântul cu care a comandat Regimentul 17 Infanterie Știrbei Vodă Mehedinți, în luptele de pe Valea Cernei, Valea Tulei și muntele Dobra, precum și pentru vitejia dovedită în conducerea Detașamentului colonel Tăutu, pe Jiu, de la 3-11 noiembrie 1916. Fiind înconjurat de inamic a luptat cu îndârjire, capturând trei tunuri și opt mitraliere, după care, încercuind orașul Turnu Severin, a protejat retragerea Grupului Cerna”-Înalt Decret Regal nr. 1975 din 5 mai 1921. Alte ordine și medalii primite: Coroana României, Steaua României, Semnul Onorific pentru 25 de ani de serviciu, Avântul Țării ș.a.

Ofițerul s-a înapoiat în Ploiești cu mare bucurie și sincere mulțumiri proriei cerești, că a scăpat cu viață și a contribuit la salvarea vieții unor ostași din Detașamentul pe care l-a comandat. A fost trecut în rezervă la cerere, canalizându-și eforturile spre administrarea unei moșii din zona Vărbilău, județul Prahova, unde soția sa, Elena, fostă Garoflid moștenise o considerabilă avere, de la tatăl său, reputat medic și publicist, precum și un mare om politic al orașului Ploiești, prefect al județului Prahova în două rânduri. Fiind civil a avut timp să scrie și să publice două cărți: „Din războiul pentru întregirea neamului românesc”(Ploiești 1925) și „Carnet de câmp... Luptele de la Cerna”(Ploiești 1926).

Admirându-l pe savantul Nicolae Iorga, intră în politică alături de acesta. În anul 1932 este desemnat prefect al Județului Prahova, pe durata guvernului prezidat de Nicolae Iorga, după care s-a retras la

preocupările sale familiale. În lucrarea sa „Oameni care au fost”, Nicolae Iorga l-a caracterizat: „Generalul Tăutu a înfățișat, în zilele sale de grea și glorioasă luptă, un tip de conducător cum, din nenorocire nu am prea avut în timpul războiului de mare încercare națională. Cei care l-au cunoscut n-au ostenit niciodată să vorbească cu respect, despre poziția lui ostășească».

Om de înaltă cultură generală și militară, generalul de brigadă Teodor Tăutu a rămas un exemplu pentru generațiile actuale și viitoare, datorită calităților sale de bun ostaș și onorabil cetățean.

Bibliografie

1-Monitorul de România, Anuarul Armatei Române pe anul 1916, Tipografia «Universală», Iancu Ionescu, București, 1916.

2-Constantin Kirițescu, Istoria pentru întregirea României 1916-1919, Ediție Anastatică, volumul II, Editura Karta, Graphic, Ploiești, 2014, Biblioteca Județeană „Nicolae Iorga”, pag. 69-111, 127-177.

3-Universitatea Petrol-Gaze din Ploiești, Societatea Culturală Ploiești Mileniul III, 1916, Un an hotărâtor pentru Istoria Românilor, volum coordonat de conferențiar universitar dr. Gavriil Preda, Universitatea Patrol Gaze din Ploiești, 2006, maior dr. Petre Opreș, Personalitatea generalului Ion Dragalina (1860-1916) în istografie românească, pag. 233, 239

4-Nicolae Dumitrescu, Victor Adam, Studii și materiale privitoare la trecutul istoric al Jud. Prahova, Ploiești, 1919, pag. 157-162-Constantin Kirițescu, Istoria pentru întregirea României 1916-1919, Ediția a III-a, volumul 1, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1989, pag.238, 475, 462, 476-477, 479.

5-Virgil Dragalina, Tatăl meu, eroul general, Ion Dragalina, Editura Armatei, 2018.

6-Col. (rtr) Constantin Chiper, Cronica militară a Jud. Prahova, Editura Scrisul Prahovean -Cerașu, 2012, pag. 63-64, 70-71.

Ofițeri ai Regimentului 17 Infanterie, în timpul prizonieratului din Germania. Cel marcat cu Y este colonelul T. Tăutu (fototeca Muzeului Militar Național).

Generalul de brigadă Teodor Tăutu, în 1919. În timpul campaniei din 1916, a condus Regimentul 17 Infanterie, având gradul de colonel (fototeca Muzeului Militar Național).

It. (rez.) ing. Neculai URSU

Nicolae Petala, UN GENERAL UITAT ÎN ISTORIE

Arhivele Naționale din Pitești îi păstrează generalului de divizie Nicolae Petala integral datele biografice și evoluția sa în cariera militară. Faptul că dosarul său este înscris și se păstrează în fondul D.C.I./1974, Dosar No. 12.172/1991 la categoria Căpitani, a indus în eroare pe cercetătorii interesați care îl căutau la capitolul Generali. Întâmplător, în documentarea noastră pentru realizarea Monografiei „Patria înainte de toate”, la Arhivele Militare Naționale, am descoperit dosarul căpitanului Nicolae Petala din care rezultă că ofițerul a evoluat în cariera militară până la gradul de general de divizie.

Nicolae Petala, fiul lui Iorgu Petala și Rucsanda Petala (născută Alevra), s-a născut la (28) 29 august 1869 în orașul Vaslui. Nicolae Petala a trăit 78 de ani, el decedând în anul 1947, în București. Fratele lui Nicolae Petala, Constantin Petala, născut la data de 18 aprilie 1865, a îmbrățișat cariera militară, fiind avansat până la gradul de general în 1916. A comandat, în campania militară din anul 1916, Divizia a 5-a Infanterie din garnizoana militară Buzău.

Nicolae Petala a studiat la Școala primară în Vaslui, apoi la Școala Fiilor de Militari din Iași, ulterior la Școala Militară de Ofițeri Artilerie și Geniu din București, absolvită la 1 iulie 1887, apoi la Școala Specială de Artilerie și Geniu, absolvită în 1889, clasându-se al 2-lea în promoție, și apoi la Școala Superioară de Război de la Torino, din Italia, 1892, absolvită în anul 1894.

La data de 30 aprilie 1898 Nicolae Petala s-a căsătorit cu Rosetta Maria Pilat (născută în anul 1876, decedată în 1921), fiica generalului Constantin Pilat. Din mariajul lor au rezultat doi copii: Vintilă, născut în anul 1899, și Elena-Alice, născută în 1904.

Evoluția în cariera militară a fost una deosebită. La data de 1 septembrie 1887 Nicolae Petala a fost admis în Școala Militară Ofițeri Artilerie și Geniu, absolvind-o la data de 1 iulie 1889 cu gradul de sublocotenent. În notarea de serviciu întocmită de comandantul școlii, locotenentul-colonel Gramaticescu, se arată: „Ofițerul este inteligent, prezentabil și vioi; are bună stofă de militar și trebuie îndrumat atent”.

Din 1890 și până în 1892 a lucrat în Școala Militară Ofițeri Artilerie și Geniu în calitate de comandant de pluton elevi. În luna mai 1892 a fost avansat la gradul de locotenent. Comandantul Școlii adaugă la notarea

anterioară că „ofițerul dobândește repede profunde cunoștințe de ordin militar și de cultură generală”.

În anii 1892-1894 ofițerul urmează cursurile Școlii Militare de Război din Torino, Italia, încheindu-le cu rezultate bune.

După absolvirea școlii, ofițerul a fost detașat la Marele Stat Major, specializându-se în realizarea lucrărilor de stat major și conducerea unor unități de artilerie, în cadrul manevrelor regale. În notarea de serviciu, locotenentul-colonel Ștefan Stanciu arăta că „ofițerul este inteligent, manierat în relațiile cu subordonații, colegii și superiorii”.

În notarea de serviciu pentru anii 1896-1897 se arată: „ofițerul are o comportare foarte bună în toate împrejurările, evidențiindu-se în procesul de instruire a subordonaților”.

La data de 1 martie 1897 ofițerul a fost avansat la gradul de căpitan și numit la Statul Major al Corpului 3 Armată din Galați. În notarea de serviciu Șeful de Stat Major al Corpului 3 Armată, colonelul Iarca, arăta: „Nicolae Petala este foarte perseverent în acumularea cunoștințelor tactice generale”.

În luna septembrie 1898 căpitanul Nicolae Petala a fost numit în funcția de comandant al Bateriei a 4-a din Regimentul 11 Artilerie Brăila. În notarea de serviciu comandantul Regimentului 11 Artilerie, colonelul

Drăgulescu, aprecia: „Ofițerul este foarte bun instructor al ostașilor săi, se îngrijește atent de nevoile lor materiale și de sănătatea lor”.

Din luna decembrie 1898 și până în luna iunie 1899 căpitanul Nicolae Petala a fost atașat militar în cadrul Ambasadei Române din Viena.

Din anul 1899 ofițerul a fost trimis la instruire în Regimentul 38 Infanterie Brăila. În această unitate căpitanul Nicolae Petala, „s-a dovedit a fi un bun infanterist, muncitor, cu o comportare și ținută militară bună. A îndeplinit și funcția de comandant la Școala Batalionului și s-a remarcat și-n Școala Regimentului”, arăta comandantul unității.

În perioada 16 octombrie 1900 – 1 aprilie 1901, căpitanul Nicolae Petala a îndeplinit funcția de comandant de companie în Batalionul 3 Vânători de Câmp din Ploiești, „desfășurând foarte bine activitățile de instruire și ședințele de trageri cu armamentul din dotare. Este un prea bun ofițer din toate punctele de vedere”, după cum aprecia comandantul unității, colonelul Negruzzi.

De la data 1 aprilie 1901 și până la data de 16 februarie 1902, ofițerul a lucrat în Școala Militară de Infanterie în calitate de ajutor profesor și de comandant companie elevi.

Începând de la 1 martie 1902 ofițerul a fost mutat în Regimentul 21 Infanterie Ilfov. Și aici ofițerul „a dovedit că are calitățile necesare pentru cariera militară. Și-a îmbogățit bagajul de cunoștințe în arma infanterie. Ofițerul este inteligent, foarte robust pentru eforturile în arma infanterie”. Drept urmare, ofițerul rămâne definitiv în Arma Infanteriei, arăta colonelul V. Zottu.

La data de 1 septembrie 1902 căpitanul Nicolae Petala a fost trimis la specializare în Școala Militară Ofițeri Cavalerie din Torino. La încheierea cursurilor a fost apreciat ca fiind „un ofițer distins sub toate raporturile, născut pentru infanterie și cavalerie”, după cum nota colonelul V. Zottu.

În anul 1903 căpitanul Petala a lucrat în Regimentul 3 Infanterie Râmnicu-Vâlcea. A participat cu mult entuziasm la Manevrele Regale, fiind notat de comandantul Diviziei 3 Infanterie Târgoviște, generalul Cica, cu calificativul „foarte bine”.

În ziua de 10 martie 1904 ofițerul a fost avansat la gradul de maior și numit atașat militar în cadrul Ambasadei Române din Sofia. Anual trimitea de la Sofia rapoarte competente despre Armata Bulgară, fiind apreciat cu calificativul „foarte bine” de către generalul Tătărescu, Șeful Statului Major General.

De la 1 octombrie 1906 până la 16 aprilie 1908 Nicolae Petala a fost atașat militar la Ambasada Română din Italia, îndeplinind foarte bine atribuțiile specifice postului.

La începutul anului 1907, maiorul Nicolae Petala a fost mutat în Regimentul 5 Infanterie Giurgiu. În notările de serviciu pentru anii 1906-1908, se arăta că „ofițerul posedă o judecată fină, o deosebită cultură militară și generală și cunoașterea temeinică a evenimentelor

politico-militare”, după cum aprecia comandantul Regimentului 5.

La începutul anului 1909 maiorul Nicolae Petala a fost mutat în Regimentul 11 Infanterie « Siret » Galați și apoi, la 1 aprilie 1910, a fost detașat la Ambasada Română din Sofia.

În ziua de 10 mai 1910, Nicolae Petala a fost avansat la gradul de locotenent-colonel și mutat, la data de 4 iunie 1910, în Statul Major al Diviziei 4 Infanterie din București.

La data de 16 octombrie 1910 ofițerul a fost numit la comanda Batalionului 2 Vânători de Câmp din București, fiind apreciat de către generalul Costescu, comandantul Diviziei a 3-a Infanterie, cu calificativul „foarte bine” pentru conducerea unității.

În anii 1911 și 1912 locotenent-colonel Nicolae Petala a comandat „foarte bine” Regimentul 40 Infanterie „Călugăreni”, dislocat în București.

La data de 1 aprilie 1913 Nicolae Petala a fost avansat la gradul de colonel și a comandat Regimentul 40 Infanterie „Călugăreni” în al 2-lea Război Balcanic, fiind notat „foarte bine” de către comandantul Brigăzii 17 Infanterie, colonelul Simionescu.

După încheierea celui de-al 2-lea Război Balcanic, colonelul Nicolae Petala a fost numit șef de stat major al Corpului 2 Armată București și, în luna mai 1914, la Corpul 3 Armată Galați. În notarea de serviciu pentru anul 1914, comandantul Corpului 3 Armată aprecia că „ofițerul are calitățile necesare pentru a fi numit comandant de brigadă”.

În anul 1915 colonelul Nicolae Petala a fost numit la comanda Brigăzii 15 Infanterie din Galați. Generalul Cihoschi îl aprecia: „ofițerul poate face față marilor campanii militare”.

La data de 1 iulie 1916 colonelul Nicolae Petala a fost avansat la gradul de general de brigadă, I.D.R. Nr. 2440/27.06.1916. Generalul Nicolae Petala a fost comandant al: Brigăzii 15 Infanterie; Diviziei 22 Infanterie; Diviziei 9 Infanterie; Corpului I Armată; în campania militară din anul 1916.

După rănirea gravă a generalului Ion Dragalina, în zona mănăstirii Lainici, pe Valea Jiului, generalul Nicolae Petala a fost comandatul Armatei 1 Română în perioada 12-21 octombrie 1916.

În anii 1917 și 1918 Nicolae Petala a comandat Corpului I Armată Craiova (în perioada 21 octombrie/1916 - 3 iunie 1918) la Mărăști și Oituz, având în subordine Divizia a 2-a Infanterie Craiova și Divizia a 11-a Infanterie Slatina.

După încetarea luptelor de la Oituz a asigurat stabilitatea graniței României.

La data de 10 mai 1918 Nicolae Petala a fost avansat la gradul de general de divizie, I.D.R. 1106/1918 și a fost numit la comanda Corpului 4 Armată Iași, I.D.R. 1240/1918.

În anul 1920 generalul de divizie Nicolae Petala a fost numit la comanda Corpului 6 Armată Cluj, I.D.R.

2643/1920. În această funcție a întreprins măsuri ferme de refacere a cazărmilor, a efectivelor, a completat mijloacele de luptă și a intensificat instruirea efectivelor unităților militare din Transilvania, pentru a fi în măsură să apere granițele Statului Național Unitar Român. În această perioadă, primar al orașului Cluj era Savantul Emil Racoviță, născut în comuna Dănești (care astăzi îi poartă numele), județul Vaslui.

La data de 1 aprilie 1925, generalul de divizie Nicolae Petala a fost numit Inspector General 3 pe Armată, I.D.R. 1192/1925.

În ziua de 4 aprilie 1926, generalul de divizie Nicolae Petala a fost numit Inspector General 2 pe Armată, I.D.R. 1909/1926.

În perioada 1921-1928, generalul Nicolae Petala a fondat la data de 1 mai 1921 ziarul „Cultura Poporului” și a fost director al ziarului.

În cartea dr. Petcu D. Marian, *Istoria jurnalismului din România în date. Enciclopedie cronologică*, ed. Polirom, 2012) aflăm că, între anii 1921-1928, generalul de divizie Nicolae Petala a fondat la 1 mai 1921 și a fost director al săptămânalului **Cultura Poporului**, ca foaie de cultură și educație cetățenească, „Gazeta societății Cultura Poporului”, sub președinția prof. V. Dumitriu, rectorul Universității Cluj, și cu secretarul de redacție maiorul Vasile Dumitru Chiru, membru al Societății Scriitorilor, tirajul publicației în 1924 ajungând la 56.000 exemplare (!!!).

Pe <http://documente.bcucloj.ro/web/bibdigit/periodice/culturapoporului/> am găsit reproducerea paginii de titlu a primului număr (1 mai 1921) din săptămânalul duminical clujean, de 8 pagini, **Cultura Poporului**.

Nicolae Petala s-a pensionat în anul 1930 și după pensionare a fost senator de drept.

În decursul carierei militare Nicolae Petala a fost decorat cu Ordinal „Steaua României” în grad de ofițer (1912), Ordinul „Coroana României” în grad de comandor (1909), Medalia „Avântul Țării” pentru Campania din 1913, medalia Crucea „Meritul Sanitar” (1912) și alte ordine și medalii românești și străine.

Generalul de divizie Nicolae Petala în timpul carierei militare a realizat lucrările : *Dușmanii armatei, studiu militar social*, București, Tipografia Curții Regale, F. Göbl Fii, 1895 (23,5x16, 37p); *Părerii asupra reorganizării infanteriei*, București, Inst. De Arte Grafice Carol Göbl, S-sor I. St. Rasidescu, 1908

P.S.

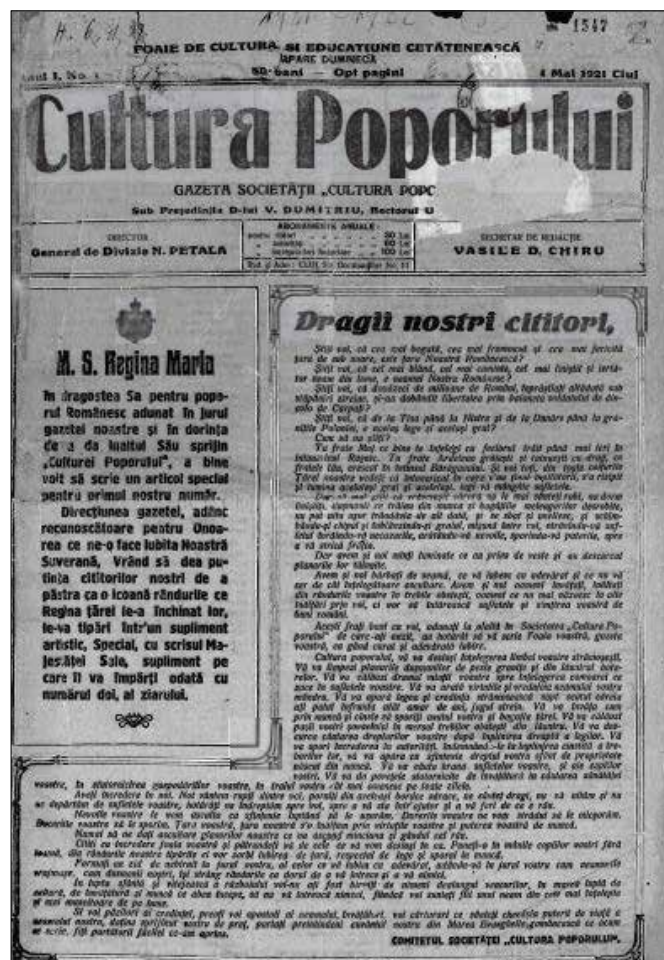
Colegul nostru de la Asociația *Cultul Eroilor “Regina Maria” Prahova*, cpt.(rz.) ing. Dan Stănescu, ne-a informat că în anul 1960, fiind elev de liceu, aflat în vizită la mătușa Victoria Beretz din Buzău, l-a cunoscut pe Marcel Petala, în vârstă de 68 ani, vecinul mătușei, care i-a relatat că, a avut doi veri, foști generali în Armata Română. După instaurarea regimului comunist, Marcel Petala fost general și Pretor al Jandarmeriei în teritoriul

eliberat al Moldovei dintre Prut și Nistru, cu domiciliul în Buzău, calitate pentru care a fost arestat, judecat și condamnat la moarte. În așteptarea execuției, s-a rugat profund, jurând că-și va schimba complet viața dacă scapă de execuție.

Pedeapsa i-a fost comutată în închisoare pe viață, apoi redusă și după un timp eliberat. Ca urmare, și-a ținut jurământul și atunci, în 1960, afișa o atitudine liniștită, înțelegătoare, chiar ușor jovial-optimistă, profund religioasă, deși în lipsuri, neacordându-i-se drept la pensie.

NOTE:

1. General-colonel Vasile Milea ș.a., *România în anii primului război mondial*, Editura Militară, București, 1987.
2. General-locotenent dr. Ilie Ceaușescu ș.a., *Istoria militară a poporului român*, vol. V, Editura Militară, București, 1988.
3. Constantin Kirițescu, *Istoria războiului pentru întregirea României (196-16-1919)*, Editura Karta-Graphic, Ploiești, 2014.
4. Arhivele Militare Naționale Pitești, Fond D.C.I./1974, Dosar nr. 12.172/1911.

Constantin Iulian - simbol al rezistenței anticomuniste din anii 1946-1948 de la Liceul „Mihail Kogălniceanu” Vaslui

„Oh, libertate, câte crime se comit în numele tău”
(Madame de Roland)

În acest an, 2024, se împlinesc 60 de ani de la eliberarea ultimilor deținuți politici, arestați în faza de instaurare a comunismului în România. Anul 1964 nu a fost ales întâmplător de autorități, gestul fiind prezentat de propaganda vremii, ca un „act de clemență” pentru foștii adversari politici, la sărbătorirea a douăzeci de ani de la 23 august 1944, pe fondul așa-zisei politici de independență față de URSS, adoptată prin „Declarația din aprilie 1964”, când sub presiunile internaționale, prin cunoscutul decret 411, din 16 iunie, temnițele comuniste își deschideau porțile. Vinozați de „uneltire contra ordinii sociale”, foștii deținuți politici au suferit, însă, și după „marea eliberare” din 1964, fiind periodic chemați la Securitate, bătuți, urmăriți și amenințați.

Unul dintre deținuții eliberați atunci a fost și prof. univ. dr.ing. Constantin Iulian, președintele Federației Române a Foștilor Deținuți Politici Luptători Anticomuniști. S-a născut la 17 octombrie 1929 în orașul Vaslui și a trecut în lumea celor drepiți în 8 iunie 2012, la București. A fost unul dintre elevii eminenți ai Liceului Teoretic „Mihail Kogălniceanu”, promoția 1948.

În primii ani postbelici a început procesul de comunizare a țării și în cadrul liceului „Mihail Kogălniceanu” s-a dezvoltat o semnificativă mișcare de rezistență națională, anticomunistă, caracteristică mai tuturor liceelor din țară. Se înființa astfel în rândul elevilor, *Frăția de Cruce (F.D.C-46)*. La început această organizație a fost condusă de elevul Bogos Constantin, iar Iulian Constantin era bibliotecar. Acesta din urmă, a făcut parte dintr-un cerc literar de la Liceul „Mihail Kogălniceanu” - Vaslui și a salvat, multe cărți interzise de noile autorități, de la ardere, prin ascunderea lor sub haină, luând atitudine față de epurarea din programa școlară a unor scriitori și a operelor acestora, cum ar fi: Blaga, Rebreanu, parțial Eminescu etc.¹ De la aceste acțiuni va avea de pățimit și va fi urmărit împreună cu alți colegi de Siguranță.

Timp de 13 ani a fost întemnițat în închisorile comuniste, întrucât s-a opus comunizării țării. A fost închis la Poarta Albă, lucrând ca deținut politic în anii

50 la Canalul Dunăre-Marea Neagră și, mai târziu, a fost unul din proiectanții acestei construcții gigantice din anii regimului Ceaușescu. A fost printre pușinii deținuți politici, care, intrat în malaxorul „reeducării” de la Pitești, ale tortionarului Eugen Țurcanu, a rezistat până la capăt. Eliberat în 1954, a fost rearestat doi ani mai târziu și condamnat în lotul lui Puiu Atanasiu, pentru tentativa de reorganizare a Mișcării Legionare. În timpul reeducării de la Aiud nu a făcut nici o concesie, drept pentru care a stat uneori la *Zarka*.

În detenție, l-a cunoscut pe arhimandritul Bartolomeu Anania (I.P.S. Mitropolit Anania al Ardealului, trecut și el la Domnul în 2011), care a intervenit pe lângă un gardian la Aiud, pentru a fi scos la aer, într-o situație limită. A stat în închisoare cu Petre Țuțea, Richard Wurmbrand, Arsenie Papacioc, Adrian Făgețeanu, Roman Braga etc.

Eliberat în 1964, prin decretul de amnistie generală, a terminat cu greutate Institutul de Construcții din București în 1969. A reușit să susțină doctoratul în Hidrotehnică, abia după evenimentele din decembrie 1989, întrucât avea dosarul „pătat, fiind spre păstrare socialistă”, și mereu era respins de Biroul Organizației de Bază (B.O.B) al P.C.R București. După 1990, a fost profesor la catedra de Hidrotehnică a Politehnicii bucureștene. Între anii 1995 și 2005 a fost președintele Partidului „Pentru Patrie”, fondat de foștii deținuți politici de dreapta.

La emisiunea „Profesioniștii” de la TVR realizată

de Eugenia Vodă, pe 29 noiembrie 2009, a spus următoarele cuvinte memorabile: „Chiar în momentele cele mai grele, când moartea te joacă în poală și ești gata să termini cu viața aceasta, *credința* te ajută. Cel care-și pierde credința, nu știe ce pierde!”, continuând cu afirmația că „Egoismul este un fals ideal. De unul singur, Omul, n-o să reziste forțelor răului. Egoismul de care suferă românii astăzi, îi face să fie vulnerabili.”

Redăm o mărturisire de credință din 2008, lăsată nouă cu prilejul împlinirii a 60 de ani de la începutul calvarului comunist cu multe fotocopii de documente de la CNSAS, în calitate de cercetător voluntar:

Declarație după 60 de ani
 „Subsemnatul IULIAN CONSTANTIN, născut în Vaslui la 17 octombrie 1929, domiciliat în București, str. Pantelimon, nr.336, bloc 5A, sc.A, et.2, Ap.10, sector 2, în legătură cu arestarea și anchetarea mea pe considerente politice, în anul 1948, după consultarea la C.N.S.A.S. a dosarelor ținute secret timp de 60 de ani, acum în anul 2008, pentru elucidarea unor fapte petrecute atunci, declar următoarele :

În noaptea de 14 spre 15 mai 1948, conform unui ordin operativ al Siguranței Generale a fost dezlănțuită o arestare în masă a celor care se manifestau ostili față de regimul comunist din România, în special a legionarilor.

În acea noapte, studentul vasluian DĂNILĂ CONSTANTIN, care se afla la Iași, a reușit să fugă și să ajungă în Vaslui dând alarma. Fiindcă la Vaslui nu se produsese nici o arestare, am tras concluzia că Siguranța nu avea încă informații despre existența noastră ca grup subversiv. De menționat că eu mă aflam în ultima clasă de liceu și îmi pregăteam Bacalureatul care urma să înceapă peste câteva săptămâni. În aceeași situație mai erau : Puiu Dimitriu, Nelu Gruia, Mihai Lapteș, Doru Dumitriu, Dumitru Potoceanu

Diploma de bacalaureat a absolventului Iulian Constantin, 1948

ș.a. care erau angajați în Rezistența Națională.

Problema care ne frământa era dacă cei arestați la Iași, cu care grupul nostru avea legături, vor rezista până ne vom da Bacalaureatul, la torturile care știam că însoțesc anchetele sau se impune să dispărem imediat de la adresele noastre, deci și de la Liceul „ Mihail Kogălniceanu” la care eram înscrisi, ratând astfel încheierea situației școlare.

Ne-am sfătuit și am hotărât să riscăm prezentându-ne, totuși, la Bacalaureat. Sub această tensiune ne-am susținut Bacalaureatul, dar am luat o măsură de precauție : am organizat un serviciu de legătură în garnizoană, cu un punct fix în Grădina Publică Copou. La o anumită oră, în fiecare zi, trebuia să fie o persoană cu care cei care nu mai dormeau acasă să poată lua legătura pentru a se informa dacă au început sau nu arestările și în Vaslui.

Cum am terminat Bacalaureatul am convenit ca fiecare, pe cont propriu, să se ascundă unde știe, fără să spună celorlați unde anume se va adăposti. Măsura avea rolul de a proteja grupul. În cazul în care unul dintre noi va fi prins și supus torturilor să nu cunoască locul unde se află ceilalți.

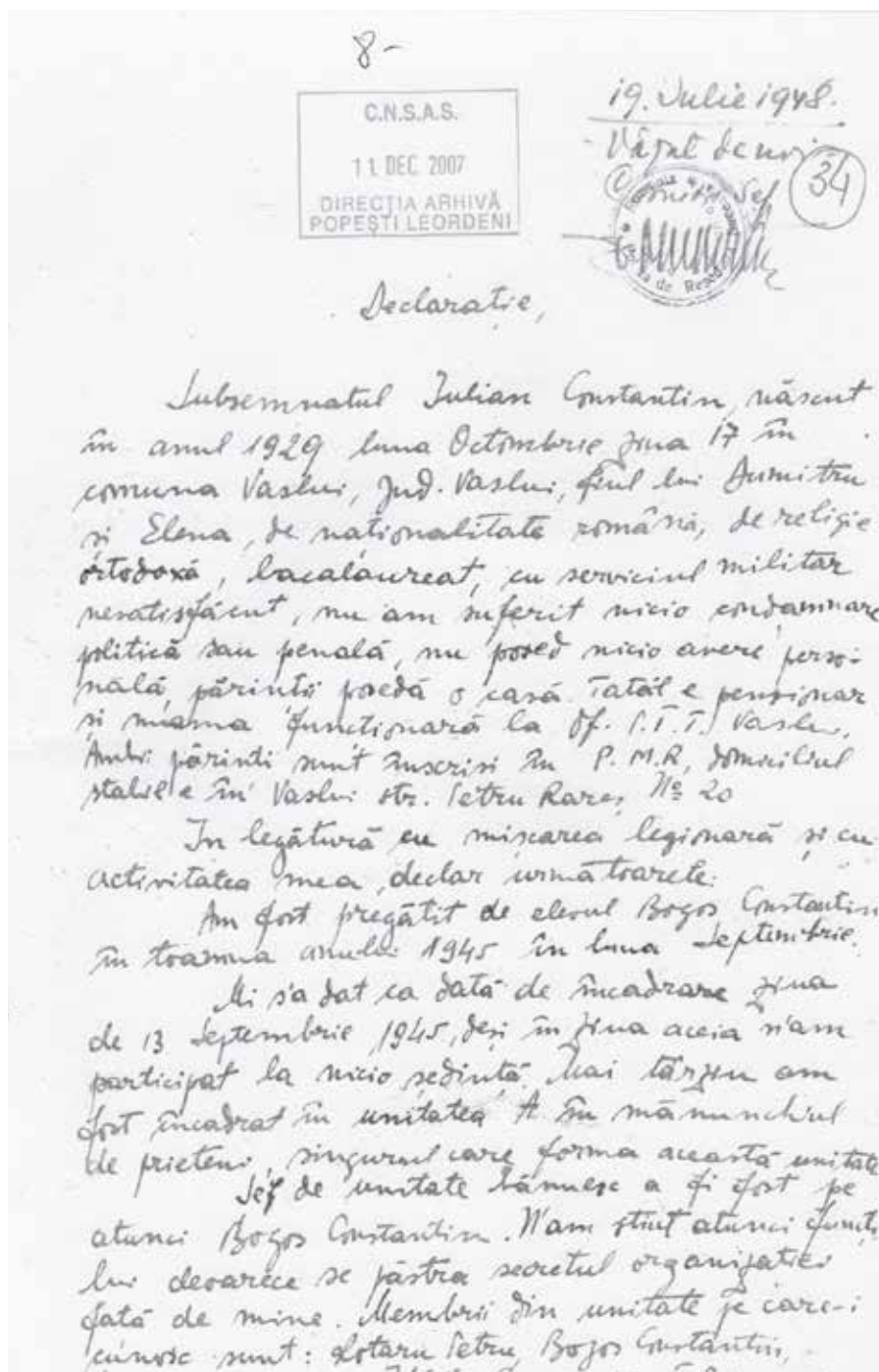
Știam că Doru Dumitriu avea niște cunoștințe în județul Putna la Nănești unde bănuiam că se va refugia. Nu i-am spus acestuia, intenția mea de a mă retrage în munții Vrancei, ca o variantă posibilă. O altă variantă era retragerea mai ușoară în munții Neamțului. În acest scop mi-am procurat două hărți turistice pentru aceste zone și o busolă militară Bezard (materiale ce mi-au fost găsite și confiscate la arestare).

Cu Dănilă Constantin, în ziua terminării Bacalaureatului, la adăpostul nopții ne-am strecurat din oraș, îndreptându-ne spre Bustea unde familia lui avea o vie și un adăpost nelocuit.

Imprudența pe care a făcut-o Dănilă a fost că a spus celor de acasă unde se duce, încât atunci când a venit să-l aresteze, sub amenințări, familia a dat agenților pe sevitorea din casă care să-i conducă la vie. Astfel, am fost arestat în noaptea de 12 spre 13 iulie 1948.

Aduși sub escortă, eu și Dănilă am fost introduși într-un beci al Siguranței Vaslui. Mare ne-a fost mirarea că acolo sunt aduși pe rând: Târnoveanu Mircea, Botez Octav, Juverdeanu Ovidiu, Dimitriu Ioan (Puiu), Gruia Ion, Lapteș Mihai, Niță Mihai, Niță Gheorghe, Coatu Dinu, Alexa Cezar.

Lovitura părea dată în plin. Totuși, nu toți cei din grupul nostru fuseseră arestați. Pe la prânz activitățile polițiștilor s-au diminuat. Nu mai era adus nimeni. Noi care știam situația ne-am dat seama că informațiile de care dispunea Siguranța la acea oră erau din urmă cu cel puțin de un an. Deci, un prim consemn a fost să limităm căderea grupului la cei care fuseserăm descoperiți și ca tactică, întâi să nu recunoaștem nimic, să vedem ce știu ei și apoi, după prezentarea probelor, să recunoaștem că am activat până în anul 1947, când ne-am autodizolvat. Aceasta presupunea să rezistăm la torturile de început ale anchetei până ne vom da seama ce informații dețin și de unde au

provenit aceste informații pentru a putea opri propagarea arestărilor.

La Vaslui nu s-a făcut nici o anchetă. Către orele 16 ale aceleiași zile a fost pregătit un camion platformă în care am fost așezați pe burtă, noi cei arestați, fiind presărate paie deasupra noastră, ca să fie camuflat transportul. O sentinelă (sergent de stradă) cu arma gata să tragă a fost postată pe o bancă în spatele cabinei șoferului. Două mașini mici de teren, una în fața camionului, alta în spate, cu oameni înarmați, ne-au escortat până la Iași, la închisoarea GALATA.

Astfel, în baza Ordinului operativ nr.5/1948, Siguranța Vaslui, conformându-se solicitării Siguranței Suceava (nr.4677/10 iulie 1948) a înaintat prin delegați speciali pe următorii :

1. IULIAN CONSTANTIN
2. DĂNILĂ CONSTANTIN
3. TÂRNOVEANU MIRCEA
4. BOTEZ OCTAVIAN
5. JUVERDEANU OVIDIU
6. DIMITRIU IOAN (PUIU)
7. GRUIA IOAN
8. LAPTEȘ MIHAI
9. NIȚĂ MIHAI
10. NIȚĂ GHEORGHE (care nu

făcea parte din grup)
11 COATU DINU
12. ALEXA CEZAR.

Toți aceștia au fost depuși în seara zilei de 13 iulie 1948 la GALATA, unde în incinta fostei mănăstiri erau amenajate camere de închisoare, iar pe zidurile de împrejmuire erau ridicate posturi de sentinelă.

În această închisoare de trecere nu am stat decât trei zile, timp în care nu ne-a întrebat nimeni nimic. De aici am fost transportați la Suceava, în temuta închisoare care se spunea că datează de pe timpul Imperiului Austro-Ungar. O închisoare veche, temniță în adevăratul înțeles al cuvântului. Aici, grupul Vaslui a fost despărțit, eu fiind introdus într-o celulă la parter unde mai existau trei deținuți, un profesor de la Iași și doi studenți. De la aceștia am aflat că anchetele se fac în incinta închisorii, iar torturile sunt cu totul de neimaginat. De altfel cum se lasă seara, m-au informat aceștia, că încep torturile și voi auzi țipetele celor schingiuiți.

Specialitatea anchetatorilor de aici consta în bătăile cu cărămida peste scândura așezată pe pieptul celui doborât la pământ, iar pentru femei (în cea mai mare parte studente și eleve), strângerea cu cleștele de fierărie a sfârcului mamelelor.

Numele anchetatorilor torționari de la Suceava acelor zile merită să fie cunoscute:

-POMPILIAN ALEXANDRU-Comisar șef în Direcția Generală a Poliției, Direcția Poliției de Siguranță, Brigada Mobilă;

-CIUPAGEA ANDREI- Comisar Șef în aceeași Direcție;

-BĂLĂCEANU ȘTEFAN-Comisar;

-ARAMĂ IOAN-Comisar (făcut apoi sublocotenent de securitate);

Aceștia erau ajutați de: ZILȚER PAUL, GRIMBERG TITI, MAHALU AVRAM, BLEHAN, frații LIVEZEANU și VOLCESCU IORGU.

Printre primele victime ale celor menționați a fost tânărul din Bacău, de numai 23 ani, ION BULIMAN care a decedat în urma torturilor.

A doua zi după sosirea la Suceava am fost și eu luat în anchetă chiar de Comisarul șef Al. Pompilian. Îmi spuneam mereu în minte că trebuie să respect consemnul, să rezist până voi afla ce știu ei. De mare ajutor în acest răstimp mi-au fost doi camarazi care lucrau la biroul comisarului (MERIȘCA și STEICA) și care în pauzele de tortură și neatenție a supraveghetorilor, m-au lăsat și ajutat să văd cu coada ochiului, declarațiile celor care fuseseră deja anchetați și aveau legături cu grupul nostru.

Cu toate presiunile pe care torționarii le-au făcut asupra vasluienilor, nu au putut scoate nici o activitate după vara anului 1947. Concluzia anchetatorilor a fost că noi ne-am autodizolvat în acea vară, ceea ce ne-a ușurat procesul și a coborât mult plafonul condamnărilor.

Aceasta este declarația pe care o dau pentru cunoașterea adevărului”.

București,
Constantin IULIAN
28 ian.2008

Prin urmare, în acea perioadă, naționalismul în România a fost îmbrățișat de organizațiile politice de dreapta, care promovau valorile tradiționale, ortodoxe ale neamului românesc, ridicându-se împotriva comunismului și politicianismului burghez. Unul dintre reprezentanții de seamă ai rezistenței naționale, amintit mai sus, a fost și Constantin Iulian, elev de prestigiu al Liceului Teoretic „Mihail Kogălniceanu” în anii 1944-1948, când a început procesul de comunizare a țării. În 1959 a fost condamnat la 25 ani muncă silnică și 10 ani degradare civică, de Tribunalul Militar București pentru „*crimă de uelțire contra ordinii sociale*”, conform art. 209, Cod Penal. Este eliberat la 1 august 1964 de la închisoarea Aiud, prin decretul 411, de grațiere generală, ca „*needucat*”. Absolvă în 1970 Facultatea de Hidrotehnică, specialitatea amenajări portuare și construcții hidrotehnice, ca șef de promoție, lucrând mulți ani la Institutul de Studii și Proiectări Hidrotehnice (ISPH). A fost autorul a șase brevete de invenții și laureat al Premiului Academiei Române, de două ori. Prima dată, în 1983, când i s-a acordat Premiul Academiei R.S.R, pentru contribuția la proiectarea Canalului Dunăre-Marea Neagră, a spus cu ironie că a fost „*premiat mai întâi ca rob*”, unde și-a petrecut câțiva ani de detenție în tinerețe, și apoi ca proiectant. Iulian Constantin a fost autorul a numeroase studii, privind valorificarea potențialului românesc și al unor lucrări la hidrocentrala Sadu V. Ne-a furnizat interesante materiale despre Liceul Teoretic „Mihail Kogălniceanu” în anii 1944-1947. Cu prilejul împlinirii a 120 de ani de la înființarea liceului, a venit în școală împreună cu foști deținuți politici, precum Marcel Petrișor, Gh. Jijie, însoțiți de actorul Dan Puric și le-a împărtășit elevilor aspecte inedite ale luptei lor din închisorile anticomuniste.

Așadar, în cadrul rezistenței anticomuniste s-au înregistrat studenți, elevi, preoți, avocați, ingineri, profesori etc., care nu împărtășeau ideile totalitare de stânga, venite de la Moscova. Dacă generația pașoptistă a contribuit la Unirea din 1859 și la obținerea Independenței de la 1877, iar cea a Primului Război Mondial a înfăptuit întregirea nemului românesc, generația celui de-al Doilea Război Mondial s-a opus sfârtecării și comunizării țării. Reprezentanții ei au suferit foarte mult pentru idealurile lor, fiind persecutați și condamnați la ani grei de închisoare de regimul comunist. Viața zbuciumată a acestor eroi ai neamului constituie repere de demnitate creștină și națională pentru tinerii de azi, aflați în criză de ideal.

Prof.dr. Nicolae IONESCU

Notă:

1. CNSAS Fond C. Iulian p.49.

Col (rtr.) Iorgu Haidău, col. Adrian Costaru, Ștefan Costaru! Povestea a trei generații din Armata Română!

Col (rtr.) **Ioan GAFTONE**

În spatele oricărei cariere militare stau oameni cu poveștile, viețile și trăirile lor. Cariera militară este o profesie pentru unii, vocație pentru alții, pasiune pentru ceilalți.

După opt săptămâni în care au învățat ABC-ul instrucției, și-au întărit condiția fizică și s-au adaptat condițiilor mediului militar, 299 de studenți din anul I de studiu ai Academiei Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu” din Sibiu au depus jurământul de credință față de neam și țară, făcând, prin cuvintele rostite, promisiunea solemnă de a se închina crezului valorilor de necontestat: Patrie, Onoare, Datorie.

Printre acești tineri s-a aflat și bistrițeanul Ștefan Costaru, care duce mai departe cariera militară a bunicului, dar și a tatălui său. Ștefan Andrei Costaru a fost admis primul (pe locurile destinate liceelor civile) la Academia Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu” Sibiu, media 9,80 (matematică 10, informatică 10).

De altfel, povestea a trei generații de militari de carieră a fost surprinsă și în transmisiunea Academiei Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu”, de la depunerea Jurământului Militar!

Trecut, Prezent și Viitor. Sunt cele trei ipostaze ale unei familii din județul nostru care urmează visul militar.

Col. (rtr.) Haidău Iorgu este absolvent din promoția 1972, Școala Militară de Ofițeri Activi de Artilerie "Ioan Vodă" Sibiu. În luna august, a aniversat 50 de ani de la absolvire. „Ștefan a participat la foarte multe activități cu tatăl lui. El a fost cel care a ales să urmeze cariera militară. Pentru mine, este un sentiment de mândrie că și-a ales cariera militară. Vreau să vă spun că am început școala militară în această cazarmă în 1969, am făcut un an aici, apoi ne-am mutat la Școala de artilerie în Dumbrăvii. Am terminat în 1972, anul acesta am făcut 50 de ani. El a făcut cererea de înscriere la Academia Forțelor terestre în ziua când eu acum 50 de ani am fost avansat la gradul de locotenent”, a declarat bunicul lui Ștefan, col.(rtr.) Haidău Iorgu, vădit emoționat.

Col. Costaru Adrian Nicolae, comandantul Brigăzii 9 Mecanizate „Mărășești” – tatăl lui Ștefan – este absolvent al Academiei Forțelor Terestre "Nicolae Bălcescu" Sibiu. Militarul a îndeplinit funcții de comandant pluton, comandant companie, ofițer de stat major în comandamentul Brigăzii 81 Mecanizată

„General Grigore Bălan”, șef de stat major la Batalionul 400 Sprijin „Feleacu”, loțiitor al comandantului Batalionului 812 Infanterie „Bistrița”, comandant al Batalionului 811 Infanterie „Dej” și comandant al Batalionului 26 Infanterie „Neagoe Basarab”. Din 2021, este comandant al Brigăzii 9 Mecanizate Mărășești. „Este vorba despre fiul meu, Ștefan Andrei. Mă încercă un sentiment de emoție, pentru că acum 30 de ani eram și eu în aceeași ipostază. E grea viața de militar, trebuie să faci multe sacrificii. Decizia a fost, însă, a lui”, a spus col. Costaru Adrian Nicolae, tatăl studentului bistrițean.

Alături de Ștefan au fost și prietenii săi!

Este vorba despre cinci tineri frumoși, absolvenți ai Colegiului Național „Liviu Rebreanu” din Bistrița, promoția 2022: Alex, Denis, Răzvan, Robert și Ștefan. Deși drumurile lor s-au despărțit la terminarea liceului, iar acum sunt studenți la Arhitectură, FSEGA, Politehnică sau AFT, cei cinci și-au dat întâlnire la Sibiu pentru a participa la festivitatea depunerii jurământului militar. Alex Puha, Denis Dobraniș, Răzvan Colda și Robert Szocs au dorit să fie alături de prietenul lor, Ștefan Costaru, cel care în vară a intrat primul la Academia Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu”, iar acum a jurat credință patriei.

Bravo băieți! Mult succes, împliniri și reușite!

Un gest de onoare. Să trăiți, domnule colonel Iorgu Haidău!

În data de 25 aprilie, la Cercul Militar a avut loc Adunarea Generală a Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor din Bistrița. În sala frumos amenajată pentru ca organele de lucru ale adunării să-și poată desfășura activitatea, domina o atmosferă liniștită unde privirile blânde și podoaba albă a participanților impunea sentimentul de maximă prețuire. Se vedea pe fețele lor cavalerismul neînfrânt al celor care au edificat România în răspântia de trecere peste secole și milenii. Schimburile de priviri generau o vibrație a sălii, specifică unor evenimente la care participă oameni care știu ce înseamnă sprijinul reciproc. Îmi era familiară această atmosfera în care fiecare transmite calm, din priviri, că se poate pune baza pe el. Sala găzduia un monument de solidaritate umană. Trona temeinicia pletelor cărunte. Nu puteam să nu mă gândesc că în sufletul lor se întrebă de ce NAȚIUNEA și PUTEREA POLITICĂ, în veșnic dezacord, își aruncă una alteia, persoanele vârstnice. Erau mulți militari în rezervă în sală și m-am bucurat că participă la viața organizației de ajutor reciproc. Au participat la Adunarea Generală din partea Instituției Prefectului, subprefectul Decsei Attila și doamna Sanda Cătuna, vicepresedintele Consiliului Județean - Camelia Tabără, din partea Casei Județene de Pensii - doamna Mirela Curac, din partea ziarului Răsunetul - Gabriela Ciornei, din partea Asociației Cadrelor Militare în Rezervă a participat col. (rtr) Ioan Gaftone, iar din partea Asociației Cultul Eroilor a participat col. (rtr.) George Sas.

Președintele în exercitiu al Casei, Iorgu Haidău, a făcut publică din timp intenția de a nu mai candida. Vine o vreme când nu e bine să blochezi ascensiunea celor mai tineri chiar în segmentul persoanelor vârstnice. A pregătit și profesionalizat personalul permanent al Casei și a avut grijă să pregătească un succesor care să știe specificul organizației să fie cunoscut de toți membrii și de organele de conducere ale Federației Naționale "Omenia a CARP din România". Domnul Haidău Iorgu din 2000 până în anul 2011 a fost membru al organizației. În aceasta calitate și ca voluntar, a realizat în folosul Casei următoarele obiective:

-întocmirea documentelor de autorizare a reabilitării și modernizării sediului; Inițierea și derularea licitației de atribuire a investiției; reabilitarea sediului, schimbarea structurii acoperișului, consolidarea fundației, sala de relații publice, reabilitarea demisolului, realizarea și mobilarea clubului.

Pe timpul derulării lucrărilor de reabilitare. a îndeplinit funcția de diriginte de șantier.

În perioada 2011-2014, a îndeplinit funcția de vicepreședinte al Casei.

În anul 2014, la aniversarea a 60 de ani de la constituirea CARP din Bistrița, a reușit să consolideze profilul Casei la nivel național, să se facă recunoscută performanța la nivelul Federației Naționale "Omenia".

În perioada 2015 - 25 aprilie 2023, a îndeplinit funcția de președinte al Casei.

Prin rigoare, tenacitate și perseverență, a continuat să consolideze structural și funcțional organizația și, ca urmare, în luna mai 2015 a fost ales în Comitetul Director al Federației Naționale a Pensionarilor ca reprezentant al tuturor organizațiilor de profil din Transilvania.

În 2016 a continuat activitatea de sporire a confortului pensionarilor la sediul Casei, cumpărând un apartament în același corp de clădire pe care l-a transformat în birouri, oficiu de servire a mesei pentru funcționari, club pentru doamne, arhiva Casei.

Pandemia a pus la mare încercare pensionarii, ei fiind segmentul de populație cu cea mai mare vulnerabilitate. În această perioadă, a reușit să nu închida activitatea Casei și să ofere suportul financiar pentru oamenii aflați în nevoie.

Casa a oferit și oferă sprijin pensionarilor pentru a trece mai ușor peste criza energetică și alimentară. Casa a organizat și activități de ridicare a stării de confort și de creștere a calității vieții prin organizarea unor excursii în locuri istorice. Prin contactele cu alți turiști, Casa a devenit vector de promovare a imaginii județului.

Casa a dobândit vizibilitate județeană și națională, are un profil de imagine bine conturat în opinia publică și se bucură de respectul, sprijinul și simpatia cetățenilor.

Din Darea de Seamă rezultă că indicatorii de stare structurală, funcțională și de sistem au atins un nivel de performanță de excepție. La nivel județean, regional și național, Casa de Ajutor Reciproc din Bistrița este la un nivel de exprimare profesională ridicat.

Gestul domnului Iorgu Haidău este unul de noblețe. Este un gest al spiritelor înalte care se mulțumesc cu sentimentul datoriei îndeplinite. Modest și cuminte, a ales să nu continue pe motiv că ar avea și alte proiecte. Lasă succesorului o povară a excelenței, omeniei, respectului și simplității depline.

Să trăiți, domnule colonel!

Prof. **Lucia MUNTEANU**

Pledoarie pentru dulcea noastră limbă românească

*„Urmașilor mei Văcărești
Las vouă moștenire
Creșterea limbii românești
Și-a patriei cinstire!”*

Limba este un mijloc de a accede la cunoaștere, este mijlocul ce-l deosebește pe om de ființele necuvântătoare. Prin limbă, omul își poate exprima gândurile, ideile, sentimentele. Necunoașterea și nerespectarea limbii române înseamnă pierderea identității naționale. De aceea, toți factorii implicați în procesul de însușire, cunoaștere și respectare a limbii române, familie, școală, societate, trebuie să facă front comun și să impună, prin mijloace adecvate, însușirea și folosirea corectă a acesteia.

De ce se impune acest lucru? Se observă de la an la an o degradare a minunatei noastre limbi, o degradare cauzată de pătrunderea mai multor termeni din alte limbi (sau a unor termeni argotici), cu care conașionalii intră în contact în diferite circumstanțe.

Se știe că mulți români au ales, după Revoluția din 1989, calea străinătății. Mulți dintre ei și-au luat și familiile și chiar s-au stabilit pe meleaguri străine.

Faptul acesta nu a rămas fără consecințe în plan lingvistic, producându-se un amestec nedorit între limba maternă și limba țării în care s-au stabilit.

Datoria acestor români este de a păstra, ca pe o comoară sfântă, limba în care au fost alinați și legănați în copilărie, mângâiați și educați, și să o transmită copiilor lor cu maximă responsabilitate. Ești obligat să-ți însușești limba țării în care te-ai stabilit, altfel nu poți supraviețui, dar în același timp este o datorie patriotică să vorbești limba în care ai crescut și să o transmiți urmașilor tăi.

Între limbă și patrie, aceste două noțiuni fundamentale, există o strânsă legătură. Cine nu-și respectă limba acela nu este un patriot adevărat. În felul acesta riscăm să ne pierdem identitatea națională.

Să nu uităm spusele poetului nostru național, George Coșbuc: „Limba este cea mai puternică legătură a unui neam. Ea e sufletul și ființa lui.” De aceea, trebuie să respingem vehement cuvinte care nu au nici o legătură cu limba română. Un simplu exemplu așa da: de ce să spunem „mișto” în loc de „bine”, „frumos”, „grozav”? Exemple sunt multe, dar, din respect pentru limba neamului meu nu le voi menționa aici.

Se impune, deci, curățarea limbii române de astfel de elemente, lucru pentru care lingvistul de notorietate George Pruteanu a luptat cu toată ființa lui până la ultima suflare.

Limba română este duioasă, frumoasă, dulce, bogată, dar și viguroasă, rezistând atâtor invazii.

Limba română nu este decât IUBIRE!

IUBIRE pentru pământul pe care călcăm;

IUBIRE pentru verdele sau auriul codrului și al grânelor;

IUBIRE pentru zborul ciocârliei și cântecul privighetorii;

IUBIRE pentru pruncul ce-ți va duce mai departe doina;

IUBIRE pentru mama care a plecat, lăsându-ți ceva din esența iubirii ei;

IUBIRE pentru bărbatul care te apără pe tine și pe cei zămisliți de pânțele roditor;

IUBIRE pentru susurul izvorului dătător de viață;

IUBIRE pentru tot ce a fost și va fi în spațiul acesta cuprins între Carpați, Dunăre și Mare.

*„În aceeași limbă
Toată lumea plânge
În aceeași limbă
Râde un pământ.
Ci doar în limba ta
Durerea poți s-o mângâi,
Iar bucuria
S-o preschimbi în cânt.*

*În limba ta
Ți-e dor de mama
Și vinul e mai vin
Și prânzul e mai prânz.
Și doar în limba ta
Poți râde singur
Și doar în limba ta
Te poți opri din plâns.*

*Iar când nu poți
Nici plânge și nici râde,
Când nu poți mângâia
Și nici cânta
Cu-al tău pământ,
Cu cerul tău în față,
Tu taci atunci
Tot în limba ta.”
Grigore Vieru – „În limba ta”*

LANSAREA CĂRȚII „OCTOGENARUL” de IOAN BERLEA, FOSTUL PRIMAR AL BÂRLADULUI

Neculai GHEȚĂU

Am făcut un rezumat, citind cartea înainte cu o lună.

Pe data de 23 martie 2024, sub egida Academiei Bârlădene, în foaierul Teatrului „Victor Ion Popa” a fost lansată cartea de 620 de pagini a domnului dr. inginer Ioan Berlea, fostul primar al Bârladului, după punerea în funcțiune a fabricii FEPA, unde era inginer și director. Să continuăm rezumatul cărții citită cu destulă greutate!

Arborele genealogic

Gheorghe Berlea (bunicul lui Ioan), născut în 1883 în satul Ghermănești, comuna Banca a lucrat pe moșia boierului Juvara până a fost ajutat să se mute la Bârlad, căsătorindu-se cu Maria Rusu, stabilindu-se pe strada I.C. Brătianu (astăzi Vasile Pârvan) cu meseria de rotar de care și căruțe. În primul război mondial a luptat la Turtucaia, rămânând invalid de un picior, fiind liberat la 1 martie 1917.

În curtea sa a crescut copilul George (sau Ghiță), luat de suflet din București de la Vilma Ambrosie din Târgul Secuiesc care, în timp, lucrase și ea pe moșia lui Juvara. La 16 ani Ghiță (viitorul tată al lui Ioan Berlea) era de mare ajutor rotarului Gheorghe, fiind foarte îndemnatic, construind și o vioară. La 25 de ani, când a fost încorporat, a fost salvat de tatăl său cu ajutorul unui plutonier, nu pentru mult timp fiind considerat dezertor, după care, scăpând de pedeapsă a devenit santinelă la Palatul Regal în Calea Victoriei.

În plimbările prin Grădina Publică din Bârlad, Ghiță a cunoscut un așa zis „călugăr”, Neculai, arhidiacon la biserica din satul Costișa din județul Neamț. După prietenia lor, lui Ghiță i-a fost recomandată sora lui Neculai, Maricica, de 18 ani, cu care Ghiță s-a căsătorit (el avea 27 de ani). A urmat perioada interbelică, în 1935, când Ghiță avea deja 3 copii: Dumitru, Victor și Ion. În 1938 i s-a născut Gheorghe (sau Gică), care s-a căsătorit cu Lulu (fiica învățătorului N. Balan de la Școala nr. 3 din Munteni) după care au urmat Neculai și Toderiță. În total 6 băieți.

În 25 martie 1941, când Antonescu a dat ordinul „Ostași, vă ordon: treceți Prutul!”, Ghiță Berlea (tatăl lui Ioan) a plecat în război ca sanitar (grație bunăvoinței unui doctor). S-a liberat în 1944.

Ioan, care învățase primele 2 clase în școala de aplicație de pe lângă Școala Normală „Regele

Ioan Berlea

Ferdinand”, distrusă de trupele germane în retragere, a urmat clasa a III-a la Școala Primară Nr. 3 (Munteni), unde nu avea învățător, apelându-se la preotul Nacu de la Biserica „Sfântul Spiridon”. Nemulțumit de această școală, a fost mutat la Școala Nr. 4 (lângă Podul Verde), având ca învățători pe Toporaș (director), Tănase, în clasa a III-a, doamna Velicu, în clasa a IV-a, iar coleg pe Rene Duda, tatăl Principelui Radu Duda.

Populația României era sub ocupație rusă, deci și școlile superioare care în perioada 1946-1947 dispuneau de „Școala de arte și meserii” și „Gimnaziul Industrial”, unde a fost înscris și Ioan Berlea. În anul școlar 1948-1949, „Gimnaziul Industrial” s-a transformat în „Școala Medie, Tehnică de Mecanică Agricolă” de 10 clase (după model sovietic) pe terenul unde a funcționat Sala de sport. În această școală a intrat și Ioan, având ca profesori pe Ion Rășcanu și pe Toporaș (pe care mai târziu eu l-am avut coleg la catedra de muzică).

Foametea din 1946-1947 a fost oarecum greu suportată, cu unele lipsuri, de familia Berlea (2 părinți și 6 copii), dar pentru că eu am trăit-o, să-mi permiteți să o descriu în câteva cuvinte.

O delegație de la CARS (Comitetul de Ajutor al Regiunilor Secetoase) de la Raion a venit la Școala Sârbi pentru a solicita părinților să dea copiii între 7 și 14 ani în Ardeal (județul Arad). Mama a acceptat ca eu (11 ani) și Mihai (9 ani) să fiu dat. Ceilalți 3 copii: Costică, de 23 de ani era în armată, Sandu, de 21 de ani era angajat la cea mai renumită cofetărie din Bârlad – „Iani Spiratos”, iar Nicu, de 19 ani, cioban la oi într-un sat din Oltenia.

Când a auzit că mama ne dă în Ardeal, o rudă îi zice la ureche: „Nu-i da, Catinco... că îi ia rușii!”. Mama a replicat: „Decât să moară de foame, mai bine să îi ia rușii!”

Am plecat de la Spitalul din Bârlad într-un tren, cu un vagon pe care scria: „Copii din Moldova”. Am mers până la Arad o săptămână (stăteam prin gări câte o zi), primind ca mâncare, o felie de pâine cu marmeladă pe zi. Ajunși la un spital din Arad, am fost primiți într-o sală de mese, unde ni s-a dat să mâncăm câte un polonic de fasole cu zeamă de roșii și o felie de pâine. Noi am mai cerut, dar ni s-a mai dat un polonic după o oră, și tot așa, până ne-am săturat. Mulți dintre noi erau bolnavi de „pojar”, fiind nevoiți să stea în spital până s-au îndreptat, apoi fiind mutați în comuna Șeitin (lângă Nădlac). Ne-au dus la primărie, așezați pe niște bănci, invitând oamenii satului să ne „aleagă” ca pe sclavi.

Pe Mihai (fratele) l-a luat o familie tânără, eu rămânând singur. Am plâns până m-au luat 2 bătrâni (o familie): „Baci” Spiridon și „Nana” Sena. În prima seară, după masă, am fost culcat în ieslea vacii... spunând că am păduchi (În Ardeal, toate acareturile sunt sub un acoperiș, așa că era cald în grajdul vacii, care rumega în timp ce eu plângeam).

Mă opresc aici, fiind multe de povestit, întorcându-mă după un an, pe 15 septembrie 1947, de „Ziua Crucii”.

Sigur că și domnul Ioan Berlea a suferit pe timpul foametei din 1946 dar, oricum, avea și tată, pe când noi eram orfani de tată, care a decedat în 1942, bolnav de tuberculoză, răcit după ce a venit, în 1940, de la Chișinău într-un „Bon vagon” după cedarea Basarabiei, când soldații români nu mai veneau în ordine militară, ci care și cum puteau să ajungă acasă.

F.R.B.

În 1950, la ordinul lui Gheorghe Gheorghiu-Dej ia ființă la Bârlad Fabrica de Rulmenți care a intrat în probe de lucru în 1953, unde Ioan Berlea, la 15 ani, în vacanța de vară, se angaja ca ferar betonist. La început fabrica întâmpina greutăți în rândul personalului calificat, fiind insuficient, chiar dacă se apela la cei din Brașov, la cei cu stagii în URSS sau la cei din alte localități din țară. Cu timpul, s-a înființat Școala profesională lângă fabrică, pentru pregătirea personalului necesar.

Tot în vacanța de vară, după terminarea anului I, de la Școala de Mecanică Agricolă (la 17 ani) s-a angajat ca tractorist la o garnitură de treierat (tractor și batoză) în Cotul Negru, apoi s-a mutat în Podeni.

După terminarea Școlii Medii Tehnice de Mecanică Agricolă urmează Facultatea de Construcții de Mașini Agricole din București, care începând cu anul școlar 1953-1954 se desființează, studenții anului I fiind repartizați la Facultatea de Construcții Metalice „Polizu”, de unde, datorită lipsei de cazare în cămine, revine acasă, angajându-se la URCAD Bârlad (Uniunea Raională a Cooperativelor de Aprovizionare și Desfacere).

Începând cu anul 1947, după decesul bunicului (Gheorghe), tatăl, Ghiță, devine moștenitor pe „averea” acestuia: Atelierul de lemnărie și 5 ha de pământ arabil, fiind nevoit să se înscrie, cu tot cu scule, în Cooperativa Meșteșugărească.

Stagiul militar

La 19 ani, în 1954 (27 octombrie) a fost încorporat conform legii pentru absolvenții de Școală Medie, fiind repartizat la „Tunari”, lângă Târgoviște (localitatea Teiș, unde a stat 2 ani). Pentru că cei doi ani de armată cuprind peste 100 de pagini foarte amănunțite, voi trece mai departe, cu toate că domnul Berlea s-a ales cu ceva în această perioadă: a fost detașat la București la o Școală de conducători auto, obținând carnetul de șofer de toate gradele. Eu nu m-am ales cu nimic din cei 3 ani de transmisiuni de aviație la Otopeni, decât cu carnetul de „Transmisionist de frunte”, care nu mi-a ajutat la nimic, revenind în învățământ, de care mă despărțisem timp de 3 ani (1963-1969).

Ruinele Școlii Normale

Domnul Berlea a cunoscut mai multe detalii și, în special, „Ceasul Turn” de la intrarea în școală, la care eu am participat (1952) la dărâmarea lui (fiind scăpat din macara). Din Școala Normală „Regele Ferdinand”

a rămas numai locuința directorului, de la intrare (Casa Roșie), astăzi Centru Cultural „Mihai Eminescu”, reconstruit de Fundația Dr. Teodorescu, după ce mai înainte fusese „Grădinița de copii IRB”.

În încheiere, voi aminti activitatea „octogenarului” până la pensionare. Citez:

Angajarea la F.R.B., în paralel cu pregătirea pentru facultate cu bursă de la fabrică, apoi doctoratul, având diferite funcții în F.R.B., condusă pe atunci de directorul Ștefan Dumitrescu, decedat în urma unui accident de mașină (între Buzău și Focșani), fiind înlocuit de ing. Mircea Simovici.

După înființarea fabricii FEPA, a devenit directorul acesteia (1972), fiind ajutat de o seamă de ingineri pregătiți în diferite domenii de activitate. Voi aminti pe inginerul Branolea, de care mă leagă o amintire: Am cumpărat de la el mașina „Fiat 850 atunci când a părăsit Bârladul.

Sigur că nu am putut să descriu totul despre FEPA, fiind unele probleme tehnice, care mă depășesc!

De la FEPA la PARTID

După intrarea în funcție a fabricii, a avut loc vizita Primului Secretar al Comitetului Județean P.C.R. Vaslui, Gheorghe Tănase, care îi „propune” lui Ioan Berlea funcția de Primar al Bârladului pentru un mandat, lucru primit fără prea mare bucurie.

Totuși, în timpul său ca Primar, s-au realizat multe îmbunătățiri:

- Evitarea mutării Teatrului la Vaslui;
- Construirea unor blocuri pentru muncitorii întreprinderilor bârlădene;
- Reparația Bisericii „Domneasca” după cutremurul din 1977;
- Asfaltarea unor străzi, printre care și schimbarea traseului auto dintre Biserica Domnească și Hotelul Moldova, prin fața bisericii, dispărând parcul din centrul orașului și apărând așa numita „Groapa lui Berlea”.

În activitatea ca primar a avut parte de ajutorul unor persoane cu pregătire politică: Vicol Panainte (excelent organizator și viitor primar), Elena Rânceanu (veritabilă animatoare culturală), lordache Viuleț (responsabil cu bunul mers a economiei orașului), Aneta Slineanu (secretar cu probleme sociale) etc.

După Primărie a fost propus în funcția de inginer șef la FEPA în locul inginerului Antohi, lucru refuzat, optând pentru transferul la CUG Iași, apoi, în 1986, ca director al Centrului de Cercetare Științifică și Inginerie de Utilaj Metalurgic, revenit în 1993 la CUG Iași până în 1977, când s-a pensionat după 43 de ani de activitate. Dar... după pensionare s-a angajat la Fabrica de Mobilă „M.C. Mobil” Iași.

Acesta este rezumatul cărții „Octogenarul” de Ioan Berlea care va ajuta, poate, pe cei care au procurat cartea.

Vă doresc succes!

Petruș ANDREI

Valeria Manta Tăicuțu – *Ironia care ucide*

Scriitoarea Valeria Manta Tăicuțu (poetă, prozatoare, critic literar, redactor-șef al revistei buzoiene „Spații culturale”) scoate la „Editgraph”, Buzău, 2023, un nou volum de poezii intitulat „Pântecul fierbinte al urii”.

Pântecul, conform „Dicționarului de simboluri”, Editura „Artemis”, București, 1994, poate să însemne „o atitudine regresivă, o dorință de reîntoarcere în uter, așa numitul „regresus ad uterum”, o maturizare spirituală ce a fost împiedicată, fiind expusă unor grave obstacole afective”.

Loc al transformărilor, pântecul a mai fost comparat cu laboratorul de creație, cu labirintul, cu athanorul alchimistului. Ura („Facit indignatio versum”) își alege pântecul din care se va naște, forma și talentul care să o răspândească. Asta pare a fi geneza volumului „Pântecul fierbinte al urii”.

Apreciem că este o carte de curaj, de atitudine civică într-o perioadă în care reviste de prestigiu publică poezii și chiar le premiază, poezii pe care, dacă le citești, par un coșmar din care ai vrea să te trezești și nu poți. Numai poezii în vers liber, cam prea liber, după părerea noastră, lipsiți de studii și care confundă sonetul cu rondelul, strâmbă din nas când citesc poezii „în dulcele stil clasic”, ca pe vremea lui Alecsandri și Vlahuță.

Diferența dintre poezia clasică și cea postmodernă este ca aceea dintre o femeie frumoasă și elegantă și una siliconată și cu blugii rupți; că poezia lui Eminescu „va deveni și ea una pentru copii” (Nicolae Manolescu, „România literară”, nr. 4, 2024, p. 3) și că niște poeme americane ale nu știu cui vor dăinui peste veacuri și milenii, asta o crede numai distinsul academician. S-au mai înșelat în aprecieri și Eugen Lovinescu, și Bogdan Duică, și Mihail Dragomirescu.

Recentul volum al Valeriei Manta Tăicuțu, scris în vers liber, dă Cezarului ce este al Cezarului, oferind cititorilor elevați șase sonete, sonetul fiind, cum se știe, regele poeziilor cu formă fixă.

Poezia de debut, din primul ciclu („Subteranul perfect”), dedicată Gabrielei Iftimoaie, este o rememorare a raiului copilăriei unor „Fete cumiști”, având drept jucării „mingile moi de cauciuc, fluierile – păsări de lut câștigate-n obor, de Sfântul Gheorghe și de alți sfinți”, în zile când *coboram panta domoală*

până la pod și „Trotușul se uita de jos la noi cu lene și îngăduință și așa arăta fericirea”. „In illo tempore” „pădurea era moale, îngăduitoare și sigură, nu se deschisese încă sezonul la tâlhării, braconaj ori măcar la pedofilie viol voyeurism/ singurul pericol erau rugii de mure” („amintire cu mure și sfinți”). Între trecut și prezent, poeta preferă trecutul: „chiar nunțile noastre,/ atât de inocente cândva,/ atât de perverse acum” („la înecul final”). Două simboluri sunt des întâlnite în poeziile sale: pădurea și izvorul. Spațiul nu ne permite să detaliem. Mihai Eminescu, Marin Sorescu, Grigore Vieru și alți poeți au cântat firul de iarbă.

„Ci trăiește, chinuiește
Și de toate pătimește

Și-ai s-auzi cum iarba crește” (Mihai Eminescu, „În zadar în colbul școlii”). Sunetul eminescian devine, în poezia autoarei, zgomot: „zgomotul crește/ iarba se ridică odată cu el în sângele meu” (...) Viața mea se mută într-a ei,/ iar eu mor încet, fără păreri de rău” („zgomotul urcă din iarbă”).

„Bolnavul închipuit”, care aduce aminte de spumoasa comedie a lui Molière, este orașul: din pricina „apartamentelor din fostele blocuri comuniste”, din cauza medicilor care fug de singurul spital din localitate (Râmnicu Sărat) „ca microbii de antibiotic” și, mai ales, datorită câte unui „alai de mironosițe cu studii periculos de juridice, călare pe ceea ce a mai rămas

din cultura lui" (pp. 22-23). Cu psalmii, Tudor Arghezi a lărgit registrul stilului poetic (Mihai Ralea). Asemeni marelui poet, Valeria Manta Tăicuțu ia cuvintele – haimanale de pe stradă – și le îmbracă în veșmânt poetic: „pițipoance”, „agenți politici patogeni”, „cercuri destrăbălate”, „poeme borțoase care nasc pui niciodată vii”, „viața ca o scârbă”, „mama mă-sii” ș.a.

Poezia care deschide ciclul al doilea intitulat „rudele nimicului”, debutează cu o întrebare retorică: „Rezistența prin cultură?”.

Ca să afli răspunsul: „întreabă-i pe legiuitorii sporurilor de merit, de șmecherie, pe patronii de edituri tenebroase, pe confecționerii de manuale, pe poeții și poetesele la kilotonă”.

Ironia autoarei nu mai este discretă sau subtilă, nici amară sau incisivă, ori malițioasă și caustică, ci ucide de-a dreptul: „rezervația de ciuperci postdecembriste e prolifică, sporii/ lirici se răspândesc și producția de poezia la hectar se/ răspândește și ea în toată patria, chit că nimeni n-o/ consumă (...) poetele, mai ales, unele mari iubitoare de Dumnezeu, port/ popular și mărgele televizate pe Etno și Taraf, se îngrașă/ scriind ineptii, vor subvenționate de la buget pentru/ operele lor complete cu floricele, pisici, mărunțișuri/ pământești, dar și cu steluțe și lacrimi duium, poți stinge/ un incendiu în Vaslui dacă le bagi în tulumbă/ le știi, uneia chiar i-am citit un volum și-am zăcut patru zile/ dacă așa e cultura, eu nu mai „rezist” (pp. 68-69). Subscriem. Nu sunt scutiți de ironia care ucide nici „niște ingineri care scriu poezie” sau „un țap de pe margine, bătrân” care „când vede cai verzi pe pereți e periculos”, precum și „un fost în mai multe locuri” și nici „criticii literari ai zilelor noastre” ale căror cronici costă.

Viața nu este edulcorată ci este văzută cu ochi critic, obiectiv, „ca o cutră, ca o scârbă”. Sunt repudiate, pe bună dreptate, „petrecerile cu manele și muzică pop rock și de alt mare fel” („tristeți legitime”). Poeta caută gâlceavă, îi bate obrazul, te trage de mânecă, vrea să te scoată din papuci, din inerție, ceea ce este de apreciat, într-o perioadă când nu mai avem poeți satirici, când nu mai avem fabuliști, nici pamfletari. Cu totul alta ar fi situația în poezia contemporană dacă ironia ar putea ucide. Valeria Manta Tăicuțu nu ne lasă ca să dăm uitării acele „iubiri de partid și de stat” când partidul unic iubea „țățicile lui cu spume/ și negi în jurul vorbelor”, „ce le mai iubea când îi pupau mâna dosul coapsa și părțile/ mai mari sau mai mici la care ajungeau cu limba de lemn,/ cu buzișoarele, cu vorbulițele dulci”, închinându-se „la chip vopsit pozat într-o/ ureche cu potcoave pe cravată și cai verzi pe stemă și pe pereți” (p. 99). Dacă ironia nu ucide, „va fi prăpăd”. Poezia devine astfel o formă de protest și de sancționare a spiritelor superioare aflate în slujba Frumosului, a Adevărului și a Binelui. Cât despre „corectitudine politică”, „globalizare și alte marxism-leninisme” ele sunt posibile într-o lume „care doarme continuu, lipsită de vlagă, domesticită prin legi”, „legea somnului național internațional” fiind

„de fapt obligatorie” trecută „prin toate parlamentele” (p. 32), de aceea, nu numai cafeaua „dă în foc”.

Ni se spune că poezia de astăzi nu mai este una a idealurilor, una a mulțimilor (de pildă, lirica patriotică), ci una în vers liber a individului și a angoaselor lui. Cui, Doamne iartă-mă, îi pasă și cine citește că s-a dus unul în America bou și s-a întors de-acolo vacă?

În schimb, ne pasă când la noi este dezlegare la pește, pentru că atunci „sărbătorim sfânta mare nerușinare, sfânta lene și cuviosul somn (al rațiunii și al națiunii, n.n.), îl știi toate poetele ratate devenite peste noapte critici literari/ e dezlegare la pește, sper să nu le rămână babelor în gât ditamai osul” („umbră și solzi”). După o „rătăcire” bacoviană în orașul care este „tata contrariilor”, poeta observă că „internetul e veșnic treaz” cu hackeri cu tot, și se adresează unui alter ego: „citești și răzi citești și plângi ce dracu pun ăștia în internet, că dă dependență?” („un surâs, o lacrimă”).

Pentru cititorul instruit, cele șase sonete sunt o încântare. (Pe când un întreg volum de sonete?) Sonetele Valeriei Manta Tăicuțu „reclamă toată luarea aminte a criticii literare în privința formei” (Titu Maiorescu – „Eminescu și poeziile lui”, în „Critice”, II, EPL București, 1967, p. 137) dar și a conținutului acestora.

Scrise în ritmi iambic, două dintre ele în endecasilabi, ele ar putea fi comparate cu cele eminesciene („Ai noștri tineri”, „Petri-notae”, „Albumul”, „Sonet satiric”).

Poezia, la ora asta, nu mai poate fi „o nobilă inutilitate” sau „acel ceva plâpând, înaripat și sacru” (Platon), ci mai degrabă „o trâmbiță de alarmă” (Octavian Goga).

Sunt poeți ce trec cu vederea lucrurile rele ca și cum ele nici n-ar exista în societatea contemporană. „Eu, spune Jorge Luis Borges, voi încerca să transform totul în cuvinte, în primul rând lucrurile rele, căci fericirea, de pildă, nu necesită să fie transformată. Fericirea este propriul său scop” (Jorge Luis Borges, „Cărțile și noaptea”, „Junimea”, Iași, 1988, p. 19). Chiar suferința sau nefericirea sunt date poezilor pentru a le transmite să fie carte de învățătură pentru urmași, numai că aceste două cuvinte „carte” și „învățătură” sunt în dizgrație în „România educată”. Sonet 1 ne dezvăluie o poetă disperată că nu poate opri avalanșa de maculatură, operă a celor care „când n-au ce face se-apucă de scris” (p. 81). Trebuie admirat curajul poetei care spune lucrurilor (și indivizilor) pe nume: „ce poezie înaltă să scrii când freacă menta/ prin patrie atâția tâmpiți și tehnocrați?” – tot în primul sonet. Privindu-se în oglinda timpului, autoarea se autocompătimește: „în lumea ta mică mai joci niște roluri/ te duci la biserici sau umbli prin malluri”. Mai mult comedie decât încercare de-a pune-ntr-o logică timpul și noaptea e lupta cu tine: „o biată-nceștare/ de bune intenții și răul pe care/ îl vezi cum se-ntinde și-năbușă partea/ pretins luminoasă, rotundă sub soare”. Pe simezele sonetului (al treilea) apare o caricatură, una care „se crede panseluță și-i ditamai butoiul”. Pe aceasta „o vezi mereu

la curtea aceluia ce-mparte/ mărirea și căderea, averea și gunoiul/ decisă ca o viespe ea nimerește roiul/ și mierea cea mai bună o simte de departe”.

Creatura, deși scrie „poeme răsclocite cu toxică duhoare/ de kitschuri și manele, și laude deșarte/ e mândră de vlăstarul, ca ea, fără valoare” (p. 73).

Primul catren din cel de-al patrulea sonet descrie o stare de fapt: „în pântecul fierbinte al urii sapi morminte/ nu pui răsad poetic și nici pavăză gurii/ căței de turbare se mută în cuvinte/ să crească răi acolo, în beznă și injurii”. Victimă a unor „mușcături fatale”, poeta este invadată de mizantropie și disconfort fizic: „mă mir că n-am dat colțul, că n-am murit de greață/ în lumea fără noimă, în care poezia/ nimic nu mai înseamnă, e rece și semeață/ și inutil, în clocot când dau și le fac față./ dar scârbă celor care ne irolesc hârtia,/ mă pierd pe sub gunoiul urcat la suprafață” (p. 78).

Între sonetul al patrulea și al cincilea dăm de o „declarație de ură” la care subscriem și noi: „le-am urât și pe femeile cu vorbe la ele, toate cu împrumut/ din predica duminicală, din lungile șederi sub poala popii,/ de-acolo își trăgeau filosofia de viață, idiosincraziile,/ gustul nebun de-a se crede sarea pământului, sărea în ochi/ impostura mai rău decât falsetul tenorului mihăiță/ cerșetorul de peștoaice și păturici pentru copiii mici” (p. 79).

Al cincilea sonet este construit pe o antiteză dintre o anumită faună literară și eul poetic: de o parte „javrele beznei fără stăpân” care „fabrică versuri, povești și romane” și pe care „târgul le-admiră”, iar de cealaltă parte eul creator deasupra tuturor: „să plec nu se poate, și stau în saloane/ cu ochii plecați și cu mintea în ceață/ de-atâtea petarde, confetti, baloane// lirismul vulgar ce se vinde ca-n piață/ și-a lor poezie de fițe și toane/ gustate de proști, mă umplu de greață” (p. 81).

Izvorul de inspirație al celui de al șaselea sonet este dezamăgirea pricinuită de o societate rău alcătuită în care poetul este „un bufon cu roșie tichie”: „nebul e cel ce scrie, râsul lumii/ un paria lipsit de veselie”, cum zice Eminescu: „boaba spumii”// în marele nimic ce va să vie/ de care numai mie teamă nu mi-i/ retrasă dintre voi în pustnicie” (p. 87). Când pe-afară se arată „soarele cu dinți”, „simfonia lalelelor” inundă piața „plină de roșcate cărunte pe dinăuntru” cu „șuvițele vopsite de la suprafață” care sunt „un artificiu poetic floral bun să păcălească bătrânețea și moartea din orice ochi care le privește” „ca și când moartea ar fi vreo proastă ca vopsitele astea,/ mai toate alfabetele funcționale, care scriu/ poeme despre floricele și pisici”, în talmeș-balmeșul cotidian, „simfonia lalelelor” este „un portativ în sol minor, cu găuri/ pentru ghiociei, viorele și zambilici” („simfonie din nimic”).

Poemul „Psalm” introduce două noi simboluri: mielul și clopotul, ambele având o simbolistică generoasă. În bibliotecile de astăzi, în care cititorii intră tot mai rar și tot mai puțini, „cărțile necitite” scrise de autori de care nimeni nu-și mai amintește, dar celebri

cândva „sunt urne funerare, pline cu cenușa atâtor visuri și/ imagini de sine gonflete” („cărți necitite, urne funerare”). În peisajul românesc contemporan ies în evidență „câte o șandramă politică sigură pe ea și plină de bani”, dar și „poeți cu zăbala în gură însemnați cu pampoane roșii la urechile surde” („distanțe”). Până la „noaptea cea mare”, poeta se mulțumește și cu un „somn cu vise rele”. La câte un „pelerinaj”, „păcătoasă te duci, păcătoasă te întorci” și în orele de așteptare „niște babe ocolesc rândul și trec în fața ta, activând toți dracii din tine”. „după ce ai bătut atâta drum până aici”, odată ajunsă la mormânt sau la moaște, te rogi zicând „Doamne, dă, Doamne/ și Domnul nu dă” (p. 61). Romantismul primăverii este și el depănușat și dezgھیocat, arătând adevărata față a lumii contemporane aflată la antipozii: de o parte „zbiară aprigii milionari din manele și alte prostii de sezon și cu priză la alfabeți”, de cealaltă, cei cu „stimulatoare de la morți” care visează la „urzicuță, ștevioară, mai scumpe decât carnea,/ foaie verde lobodă, sărăcia-i slobodă” („ca martie în post”).

Cel de-al doilea ciclu („rudele nimicului”) debutează cu „rezistența prin cultură”, cum spuneam. Când te prinde un „dor de primăvară” și te afli în preajma Ceahlăului și a mănăstirilor, izvorul poeziei începe să susure, deși „e frig” și „primăvara se mai amână puțin”; „și totuși ceva verde, rar, firav, gata să se prăbușească sub nori/ sub bătaia aripilor de cocori păcăliți să se întoarcă pe cruce/ în pretins ecumenica primăvară” (p. 70). „Când sunt în întuneric, poeții devin agitați, alcoolul iese din ei efervescent, aducând la suprafață cuvinte din zona periferică, acolo sunt expulzate toate instinctele, mai ales cel de supraviețuire”. „cine ne mai citește? se întreabă ei cu lacrima pe obraz”. Nu-i mai citește nimeni, pentru că ei „printre cuvintele lor fără miez” au alungat cititorii din clase, din biblioteci, din sălile de lectură, din librării.

„nu-i vreme de scris, e vreme
de murit, prea mulți trag cu pușca
în cuvinte, dau tunuri, țepe, lovituri
sub centură și pământul rabdă,
păcat că timpul nu, vai, ce păcat!”
(„pe întuneric”)

„Râul”, „ramul” sunt două litanii: „râul” (Trotuș!), demiurg, cu „faleza-n amurg”, mai oferă „un loc bun de plimbare și „de visat” într-un târg „meschin, domestic de mahala” (p. 74), iar „ramul” este un bocet al pădurii bătrâne care „a ars în sobele de gospodari”, pe când cea adultă este și ea „tăiată cu entuziasm” și plimbată fraudulos în camioane ori trenuri nesfârșite peste graniță, devenind „de mult mobilă stil scumpă și rară”; „nici copiii copiilor noștri nu vor avea în case așa ceva”; „pădurea cea tânără moare și ea încet”, odată cu poezia ei.

Citim o carte pentru emoția estetică pe care ne-o produce, dacă ne-o produce. „Peisajul” în „fascinanta Românie” nu este unul banal, ci dimpotrivă, este unul

„emoționant (sau emoțional, cum ar spune criticii literari în slujba vechiului și noului val de poeți); acest „peisaj” este unul „din care oamenii lipsesc dar „avem brokerii de iluzii, singurii care știu cum se pune/ corect masca pe față, pânza pe ochi și batista pe țambal,/ singurii specialiști în mascarea haosului, în tranzacționări/ nemiloase, în plimbări cu cătușe repede transformate în/ brățări de aur manelist, de cocalar, de activist politic mereu/ flămând și nervos”; avem de toate, dar noi, cei încă „neduși la dezmembrare”, suntem atât de „singuri și atât de proști, în fond” (pp. 88-89).

Din epoca trecută a supraviețuit și câte o „cusătoreasă vestită” care „începea coaserea de aripi” „cum învățase cândva la școala de genii promovate politic,/ pânzele ei erau pline de maci însângerați peste care se lăbărta/ secera și bubuia ciocanul, erau picturi partinice, premiate de stat” ș.a.m.d. („tighel mecanic”). Procedul romantic al antitezei este prezent și în poemul „de sictir, pardon”: de o parte, Beonica cea cu fuste crețe, prietena autoarei, care „nici carte prea multă nu știe, dar e mai doamnă decât falsificatoarele de cărți, de diplome și vorbe” iar de cealaltă parte „niște babe poete care „spurcă tot” și „ronțăie firimituri de la bugetul local”, iar, în final, concluzia: „lebădă-i Beonica, prietena mea, ele sunt broaște, poate râioase, câteodată

vipere, câteodată/ nimicuri scăpate de la tractir, să le tot zici hai sictir” (pp. 94-95). „cântarea necântărilor” este o invocatie argheziană către divinitate, izvodită dintr-o „geografie a durerii” și din conștiința propriei valori: „tu știi cum umblu/ desculță printre cuvinte, printre lacrimi, printre proști/ tu știi că nu semăn cu nimeni și sigur n-am preț” (p. 96). O „baladă suburbană” are în prim-plan „țățicile noastre, toate scriitoare”, care sunt „grase, slabe, cu negi, fără negi, vulgare, proaste, deștepte (trezite, adică), iubitoare de cruci mari, că dracu-i bătrân, dar și de fost partid unic”; acestea „scriu și publică prostii, pe fond nervos, cârtesc, fac prăpăd în bugetul pentru cultură, oricum subțire de tot, și anemic, și trist”.

„Dărâmatele s-au obișnuit cu duhoarea, strâng și mai tare rândurile până ce ele devin paragrafe, pagini de cărți, un sac de cărți, în limba de lemn a tractoristului demolator, care le-a fost și păstor și motor”. După „complicata chimie a urii”, vine, izbăvitoare, „preferita și sfânta iertare”, preafiericiții fiind „cei care pot să uite și să ierte”.

Poezia Valeriei Manta Tăicuțu trebuie citită cu ochii inimii și ai minții, cu sinceritate și obiectivitate, cu empatie și plăcere.

părinții

adeseori... împrăștiind fiori
ținându-mi strâns iubirile cu dinții
vă chem mereu să prețuim valori
și una dintre ele... sunt părinții...

întregul meu trecut acum mă doare,
acoperit cu stoluri de regrete
îl văd pe tata...cum mă lua-n spinare...
pe mama mea...cum mă-ncheia la ghetă...

când mă durea ceva ei sufereau,
le mai ceream un ban... de buzunar...
și sufereau... că deseori n-aveau...
dar mă-mbunau c-un măr făcut în dar,

și anii trec...și-ai mei...dar și ai voștri,
îi văd și azi în ochi cum mândri foarte
se lăudau la toți vecinii noștri
c-am reușit la școală...„mai departe”...

ne-ndepărtăm atât de nepermis...
viața cu ei ni s-a părut prea grea...
părinții nu mai sunt decât un vis
ce din păcate... nu-l vom mai avea...

de ce

pe bătrânii mei i-a prins necazul
apăsăți de lacrimi și de ani
și-am permis de le-au scuipat obrazul
hoardelor de târfe și mârłani,

i-au mințit și i-au învins cu frica,
i-au batjocorit și umilit,
și-am fost laș și n-am făcut nimica
pentru că atâta m-au iubit,

m-au pupat prin somn în mare taină,
uneori m-au și certat un pic
dar mi-au dat cea mai frumoasă haină
și ce am ajuns?...un mare mic...

am văzut cu lux de amănunte
peste tot din sate la oraș
cum se suie toți golani-n frunte
și-am tăcut ca ultimul borfaș,

și mă aștept ca într-o dimineață
în viitorul nu prea-ndepărtat
să mă condamne tinerii la viață
cum merit... cu capul aplecat...

Sorin DUMITRACHE

EROUL FREDY

Mihai BATOG-BUJENIȚĂ

Deși toată lumea îl striga Fredy, conform actului său de naștere se numea Frederick Feuerstein von Alpenentstanden și provenea, evident, dintr-o familie nobilă cu o genealogie bine controlată care urca până la a noua generație. Acesta era de fapt și semnul destinului său.

Noblețea! Prin urmare, nu putea să îndeplinească alte munci în afara meseriei armelor și vânătoria. Ceea ce nu-l deranja deloc având în vedere că toți strămoșii săi pe linie bărbătească doar cu așa ceva se ocupaseră. De copilărie își amintea puțin. Se jucase o vreme cu cei cinci frați ai săi sub privirea blândă, dar foarte vigilentă a mamei, Luiza, și ea coborâtore dintr-o nobilă spiță, însă extrem de devotată copiilor pe care îi îngrijea și-i apăra de toate relele. Fiindcă ei, cam jucăuși cum erau, una două intrau în vreo belea mai ales că împărțeau habitatul cu un cocoș mare și foarte isteric, dar și cu un găscan excesiv de atașat conceptului de proprietate individuală...

Și cam atât, deoarece, la un moment dat, deși se împotrivesc din răspuțeri, a fost luat de lângă familie și dus într-o cazarmă unde a început programul de pregătire pentru acțiuni de luptă. A avut totuși mare noroc. Ca instructor i-a fost dat un sergent, mândru de uniformă sa, de pregătirea pe care o avea, dar și cu un suflet bun deși, fie vorba între noi, băiatul era cam săracuț cu duhul. Însă asta chiar nu avea importanță mai ales că se străduia în fiecare zi să-i arate mișcări și să-l învețe tactici de gherilă pe care el le putea face mult mai ușor și îi demonstra asta sergentului, Nelu pe numele lui, cu care ajunsese să se împrietenească, să iasă amândoi în oraș după orele de program și să se plimbe prin parcuri, ba chiar, uneori, mergeau și la restaurant unde primea tot felul de bunătăți care nu se găseau în meniul de la popotă.

Ce mai, era distracție mare! Mai ales când Nelu încerca să se lipească de câte o fată însă, mototol cum era, habar nu avea care sunt procedurile optime. Cum stabilise cu el tot felul de semne și semnale prin care comunicau suficient de codat ca să nu fie înțeleși de cei din jur, el mai încerca, discret ca să nu-l facă de râs, unele sugestii, însă totul era în zadar. Se știe de altfel că în asemenea situații orice ființă din lumea asta se comportă ca și cum ar fi surdă, oarbă, mută, idioată și cu mințile complet rătăcite... Mde, asta-i situația

și, poate dacă n-ar fi așa, ar prevala logica și cine știe dacă s-ar mai forma perechi care să ducă specia mai departe. Prin urmare, nu se supăra că Nelu făcea numai tâmpenii deși, la un moment dat, a găsit o fată cu care chiar s-a cuplat. Bine, el îl ajutase foarte mult deoarece la întâlniri și, cu toate că în sinea lui avea unele rezerve, s-a prefăcut încântat de atențiile ei și i-a arătat la modul cel mai distractiv cu putință ce învățase el de la Nelu. Așa se face că și ea a reacționat previzibil adică a avut și alte trăiri față de bietul băiat decât niște interese pe care el nici nu le înțelegea. Sau poate le înțelegea, dar nu atât de posesiv cum le simțea la Nuți, că așa o striga pe fată, cu glas pierdut și tânguitor, Nelu. Mă rog, după o vreme, când se întâlneau la serviciu, Nelu mirosea cu totul altfel, avea mereu o figură îngândurată și nici de joacă nu prea îi mai ardea. Îl auzise plângându-se că nu are unde să locuiască, mai ales acum când așteptau un urmaș, că la ei venise și o scorpie, soacră-sa, care se băga în toate cele, iar ei nu mai aveau nici un pic de liniște, în fine, tot felul de probleme care-l amărau și pe el. Între timp crescuse mult, avea pieptul lat și puternic, mers frumos, o ținută mândră și un păr des, castaniu strălucitor, după care oftau cam toate tipele cu care se mai întâlnea, acum destul de rar, doar când reușeau să se oprească la o terasă în drumul de la poligon spre cazarmă. Ca să nu mai spunem că pregătirea sa de genist, specialist în depistarea minelor, a bombelor artisanale sau a dispozitivelor electronice de deflagrație, fusese bine apreciată de o comisie formată din mari specialiști, iar acum avea, la fel ca prietenul lui, Nelu, gradul de sergent. Acest fapt, spre deosebire de ce știm că se întâmplă de obicei, nu le-a stricat deloc prietenia ba, dimpotrivă, acum făceau o echipă invidiată de toți cei din jur.

Poate că lucrurile ar fi sfârșit însă în acea cumplită banalitate din care nu ieși nici atunci când ești călcat de vreun tramvai, dacă unității nu i-ar fi venit ordin de mobilizare și plecare în teatrul de operațiuni. El nu știa ce înseamnă asta și nici Nelu nu prea putea să-l lămurească. Cert este că peste câteva zile, Nelu, umflat de plâns, iar el extrem de curios, s-au urcat în niște camioane, apoi de pe un teren uriaș pe care cei din jur îl numeau aerodrom, în niște avioane care făceau un zgomot înfiorător. A trebuit să stea lipit de Nelu întrucât acesta se cam bățâia de frică, deși încerca să

se dea mare precum că el n-are nici pe dracu! Ei, da, dar el știa mai bine decât oricine ce miros are frica tot așa cum nimeni nu putea să-l întreaacă în a simți o prezență străină înainte ca să vadă cineva ceva.

Prietenii lui, soldații, oameni pe care el îi prețuia foarte mult, erau la acest capitol, ca vai de mama lor. Norocul lor era că înțelegeau ce le spune el și astfel puteau să se ferească de unele nenorociri. La un moment dat a adormit, iar când s-a trezit și au coborât din avion a avut impresia că ia foc. O arșiță cumplită făcea ca în jurul lor să nu fie decât pietre încinse și nisip. Nelu și-a pus ochelari de soare și i-a dat și lui o pereche. E, altfel vedeai lumea prin ei! Deși nici după ce a privit prin ochelari nu a văzut vreun copac, nici măcar un tufiș, sau ceva bălării, că avea o nevoie presantă și nu știa unde să facă. Nelu însă, băiat orientat și chinuit de aceeași problemă, ca de altfel toți cei din jur, au rezolvat-o printre pietrele încinse așa că nu și-a mai bătut nici el capul. Apoi, tot cu niște camioane în care te puteai prăji, au mers în tabără.

Tabăra se deosebea de restul peisajului doar prin faptul că dispunea de corturi și niște surse de apă. Nu prea generoase totuși. Așa a început viața lor în teatrul de operațiuni, un loc imens în care oamenii se vânau unii pe alții, din pricini pe care el nu și le-a deslușit vreodată. Ce-i drept nici nu-l priveau!

Cert este că se urcau aproape zilnic în niște mașinării din tablă și o porneau la drum. El, fiind genist, mergea în față și îi anunța pe cei din transportor când exista pericolul de a da peste un dispozitiv exploziv. Adică din cinci în cinci minute. Mai mult, când simțea mirosuri străine, se oprea și adulmeca în jur. Prietenii lui, soldații, ieșeau din transportor și de regulă se încingea un schimb de focuri, o luptă în care nu prea știai cine a învins. Salvase totuși niște vieți, iar băieții țineau la el ca la ochii din cap. Dormeau împreună în cort, mirosul de haine transpirate, bocanci și șosete murdare, sau cel de praf de pușcă îi erau dragi și le considera ca făcând parte din însăși ființa sa. Ca să nu mai vorbim când încingeau câte un joc cu mingea și mai uitau de moartea care le dădea târcoale. Era o veselie și o distracție de pomină. Tot așa era și când băieții, destul de rar ce-i drept, se puneau pe băute, cântau, dansau, înjurau, râdeau fără motiv, plângeau sau își mai dădeau ceva pumni, dar care erau uitați imediat. La chestiile astea nu participa, stătea pe salteaua lui și se gândea la viața minunată pe care o duce. El, spre deosebire de băieți, nu avea pe nimeni rămas în urmă, așa că totul i se părea perfect. Exact viața pe care orice nobil și-o dorește! Plină de fapte eroice, de risc și de glorie. Da! Putem vorbi chiar și de glorie fiindcă, datorită meritelor pe câmpul de luptă, fusese avansat la gradul de maior și primise trei decorații. Nelu, ca de obicei, ciuciu! Dar nici acum prietenia lor nu cunoștea invidia sau aceea răceală cu care suntem noi obișnuiți în astfel de cazuri. Nu, ei dormeau și mâncau împreună, se jucau, mai făceau ceva instrucție, mai leneveau la umbră sau

citeau scrisorile de acasă, totdeauna împreună.

Un moment foarte hazliu s-a petrecut când un tip, unul cu altfel de uniformă, una care nu mirosea a fum sau jeg, a venit la ei și a început să le spună tot felul de chestii care pe el nu-l interesau. Stătea lângă Nelu și privea detașat în jur.

Numai că, la un moment dat, tipul venit în inspecție și căruia cei din jur îi spuneau: don' colonel, s-a apropiat de o mină plasată în cortul cu muniții pe care îl inspecta, cu un ceas mai înainte, de un autohton, un nespălat, care le mai făcea rost băieților de băutură, gagici sau mărgele colorate pe care le trimiteau acasă. Ahmed era un ăla mic și sfrijit, cu aspect de prostul satului, pe care nu-l bănuia nimeni de vreo parșivenie. Bine, a doua zi, când l-au prins, a început să plângă de mama focului și să spună o poveste întreață cu familia lui care urma să fie omorâtă dacă nu făcea ce i se ordonase. Însă baliverne din astea auzeai în fiecare zi așa că...

Ei bine, atunci, înainte cu câteva secunde ca șeful să calce pe mină, el a dat semnalul de alertă, Nelu a răcnit: stop! și toți au încremenit, iar specialistul brigăzii, venit în fugă, a reușit să dezamorseze bomba. Au fost câteva zeci de minute în care nimeni nici nu a clipit pentru că dispozitivul era unul cu senzori de mare finețe, capabil să-ți facă orice bucurie oricât de prudent credeai că ești. Treaba s-a terminat cu bine totuși, la popotă s-a bătut pe chestia asta, iar el a fost iarăși felicitat, citat cu ordin de zi pe unitate și din nou decorat.

Dar cum orice lucru bun nu poate dura prea mult, a venit și vremea să se întoarcă acasă. Pe drum Nelu nu a dat semne că i-ar fi trecut frica de avion, iar după două zile de la sosire au participat la paradă în cinstea revenirii acasă dintr-o misiune de onoare în care nu pierduseră decât zece oameni. Adică ceva de mare mândrie! El a defilat pe capota tanchetei alături de capul lui Nelu care zâmbea tâmpit de fericire, pieptănat, aranjat și cu toate medaliile la gât. Mulțimea care căsca gura la paradă aplauda și flutura stegulețe, iar ochii unora erau plini de lacrimi. Parcă și lui îi dădeau lacrimile, dar nu se putea exprima după voia inimii deoarece nu se face într-un asemenea moment festiv să te manifesti ca o biată damicelă romanțioasă. Trecu deci, mândru, cu fruntea sus și cu sentimentul datoriei împlinite. La fel ca toți prietenii lui, soldații!

Seara au mers la restaurant, a mâncat mici pe săturate, a bătut și puțină bere și s-a pus pe picotit. Nelu, plin de el, cu cele două decorații pe piept, povestea cu gura plină tot felul de întâmplări haioase la care nevastă-sa căsca, copilul plângea, iar soacră-sa, care se mutase la ei ca s-o ajute pe fiică-sa să-și crească fiul, dădea din cap a dojană spunând din trei în trei minute: *Da' ce v-o fi trebuind vouă, maică, să vă încâierați prin toate pustiurile, ei, uite, eu una ca asta nu o pot pricepe nici în ruptul capului!* Aproape regreta că nu vine cineva să-i rupă gâtul baboștinei! Ce știa ea despre beția luptelor și trăirile acelea unice pe care le ai când constăți că încă nu ai murit deși în jurul tău au sărit în aer: mâini,

picioare, trupuri, când fumul acoperă totul, iar prin aer mirosul de sânge și moarte se împletește cu strigătele de ajutor ale celor care cred că mai au încă nevoie de ajutor, adică, în general, despre gloria militară.

Spre norocul lui, spre seară a mers cu Nelu la cazarmă. El s-a dus la culcare, iar Nelu a mai stat de vorbă cu cei care urmau să plece a doua zi în teatrul de operațiuni și voiau să primească ceva informații din surse sigure.

Și-a reluat apoi antrenamentele zilnice însă acum lucra la pregătirea unei noi promoții de geniști deoarece dintre toți care participaseră la lupte numai el scăpase cu viață și armata avea nevoie de noi contingente. Era un fel de recunoaștere a faptului că experiența sa pe câmpul de luptă folosea tuturor celor dedicați acestei nobile profesioni.

Doar că într-o dimineață, atunci când Nelu a venit la el, fluierând ca de obicei, o slăbiciune cum nu mai avusese niciodată, dar și o durere în stânga pieptului l-a făcut să nu se poată ridica de pe așternut ca să-și întâmpine prietenul și să plece la muncă. Destul de jenat văzu cum Nelu se albește la față și dispăre... Ce-o fi cu el, se întrebă? Însă nu avu prea mult timp să rămână nedumerit deoarece Nelu se întoarse, îl luă în brațe și îl duse în fugă la infirmerie. Cunoștea bine locul deoarece aici i se făcea lunar tratamentul pentru deparazitare. Îl cunoștea și pe doctor, un tip durdului și mereu binedispus. Prin urmare, rămase puțin dezamăgit când văzu cum i se lungește și lui fața, îl ia pe Nelu deoparte și îi spune ceva la ureche. Ceva care îi ridică îngrijorător de mult tensiunea prietenului său. O clipă se temu să nu facă vreo ispravă fiindcă nu era obișnuit cu așa ceva. Știa din lupte că Nelu își poate păstra calmul chiar și în cele mai dificile situații, că doar trecuseră prin atâtea împreună... Privi surprins la Nelu, care nu părea deloc îngrijorat de starea lui proprie. Acesta îl luă din nou în brațe, îl duse în dormitor și îi aduse de la popota lor o farfurie cu bunătați.

Cum să nu te miște un asemenea gest!? Preci că furase din rațiile celorlalți ca să-i facă lui o bucurie! Și, deși nu prea îi era foame, mănca doar ca să nu-l mai știe pe prietenul său atât de amărât. Nelu fugi și el undeva ca să nu cumva să-l vadă Fredy cum plânge ca un copil...

Peste două zile veniă doi civili, un bărbat și o femeie, oameni care miroseau cu totul altfel chiar și decât colonelul care îl luă cu ei într-o pătură moale și-l puseră într-o mașină pe bancheta din spate. Oaaa! Dar ce mașină! Una răcoroasă în interior, care mirosea a piele și tutun de calitate, iar o muzică mult diferită de cea cântată de soldați umplea tot spațiul. Fu dus la o casă străină, și asta diferită de tot ce văzuse până atunci, mai ales că dormitorul lui era undeva în fundul unei curți uriașe cu copaci de tot felul, umbroasă și foarte plăcut mirositoare. Dormitorul era din lemn de brad frumos aromat cu saltea din lână, hai-da-de, așa ceva nu mai văzuse niciodată, și toată lumea părea

că nu are altă treabă decât să se ocupe de el. Până și niște pisoii caraghioși, dar foarte simpatici, veniă să i se vânture cu codițele lor înfioate pe sub nas. Cum nu știa nimic despre rai nu și-a pus problema că ar fi ajuns acolo. Iar cei doi, civilii, care-și spuneau: mămica și tăticu' îl îndopau toată ziua cu felurite bunătați pe care nici în război nu le văzuse. Deci, trai, frate! Ca să nu mai vorbim ce fericiți erau mămica și tăticu' când el, recunoscător, le lungea mâinile. Doar afurisita aceea de durere în piept îl împiedica să se joace cu ei, așa că stătea mai mult în dormitor moțând. Mai veniseră pe la el și alți doctori, îi simțea după miros, care îl consultaseră și îl ascultaseră cu căpăcelele acelea strălucitoare ale lor, dar toți dădeau din cap și îi lăsau tot felul de pastile, de altfel foarte bune la gust, pe care el le mânca liniștit ori de câte ori era nevoie. Ca să nu mai spunem că acum bea apă dintr-un castron argintiu, foarte curat, iar apa era mereu proaspătă și răcoroasă...

Doar că, într-o zi, pe la prânz, cei doi veniă la el, îl privi și izbucni în plâns. Ca să nu-i mai supere, fiindcă ținea mult la ei, chiar așa caraghioși cum erau, a oftat, a închis ochii și a început să viseze frumos bătaii în deșerturi...

Mai târziu în fundul grădinii aceleia a fost ridicat un mic monument cu fotografia lui, iar pe placa de marmură scia:

**Frederick Feuerstein von Alpenentstanden
(Fredy)**

***Nobil și viteaz, puternic și generos, iubit de toți
cei care l-au cunoscut și prețuit de toți cei a căror
viață a salvat-o fără să o precupească pe a sa.***

Fredy, norocos cum era, nu a aflat niciodată ce s-a întâmplat în biroul colonelului atunci când Nelu, disperat, a ignorat orice protocol, a dat buzna și a răcnit:

- Dom' colonel, dom' colonel! Moare Fredy!

Colonelul, a cărui rămânere în viață se datora acelei întâmplări din cortul cu muniții când vigilentul câine dăduse alarma, se uită la sergent cam cum se uită soldații la un gândac ajuns în castronul cu ciorbă și spuse criminal de calm:

- Și ce vrei să fac eu!? Tu crezi că de câini îmi arde mie acum când vine generalul în vizită ca să decoreze drapelul unității!? Ai înnebunit? Și de unde vrei să scot bani pentru medicamente sau alte îngrijiri ale câinelui când eu nu am nici pentru hrana trupei!? Leși afară și spală-te pe cap cu el!

Sub aceste auspicii nefaste Nelu, turbat de furie, l-a luat pe Fredy în brațe și l-a dus la doctor. Doctorul, de fapt veterinarul unității, l-a examinat și cu multă durere i-a spus la ureche despre ce este vorba. La ureche, în șoaptă fiindcă veterinarul, om cu multă știință de carte, dar și ceva înțelepciune, știa că toți câinii aud ce vorbim și înțeleg mult mai mult decât ne vine nouă să credem.

- Băi, Nelule, e nașpa! Bietul Fredy are viermi la inimă, o boală fără lecuire. S-o fi molipsit pe-acolo prin

Afganistan, dracu' știe, dar să știi că în câteva luni e gata!

Nelu, la auzul veștilor, cu inima făcută cârcel, era în fond cel mai bun prieten al său, care-i salvase viața de mai multe ori și cu care trecuse prin atâtea întâmplări, bune sau rele, dar care întotdeauna se bizuise pe el mai ceva decât pe un frate, porni turbat din nou spre biroul colonelului. Fie, ce-o fi, își zise el, nu pot să-l las pe Fredy să moară ca un câine!

În mai puțin de o oră ușa biroului colonelului se izbi de perete și în pragul ei apăru din nou Nelu, aflat acum și el în pragul nebuniei.

De uimire colonelul rămase cam fără grai și începu să regrete că nu-l împușcase pe sergent încă de la prima vizită...

- Dom' colonel, moare Fredy și eu unul nu-l las așa! Îl iau acasă la mine să-l îngrijesc!

- Sergent! La tine acasă, în cele două camere în care stai cu chirie, împreună cu nevastă-ta, copilul și soacră-ta e mai puțin loc decât în cușca lui. Cu ce-ai să-l hrănești, de unde bani de medicamente din nenorocita ta de soldă, ca să nu mai vorbesc de faptul că vei fi acuzat de sustragerea unor bunuri din dotarea unității. Fiindcă tot ce este înregistrat la noi e proprietatea armatei, băi, guțane, și te trezești la bulău, iar copiii îți rămân pe drumuri, boule!

- Păi, ș-atunci ce facem? Rosti cam pierit Nelu care-și dădu seama că, din păcate, colonelul are dreptate...

- Ne uităm în regulament să vedem ce zice în cazurile astea, răspunse documentat colonelul. Uite, aici, la pagina cincizeci, scrie clar: bunurile care nu mai pot fi folosite se casează cu proces verbal întocmit de o comisie numită prin ordin de zi, tra-laa laaa, tra la laaa...

- Adică cum, întrebă îngrozit Nelu, cum să casăm o ființă cu suflet care ne-a salvat viața de atâtea ori și care dacă stăm să ne gândim bine, e ofițer superior, decorat, erou...?

- Bă, io știu că casarea (cacofoniile nu sunt interzise prin regulament) se face prin tăiere cu autogena, deci, știu ăia de la ateliere despre ce-i vorba...

- Cum adică, dom' colonel, el vă salvează viața, iar dumneavoastră, acum când e bolnav și are nevoie de îngrijiri, vreți să-l tăiați cu autogena!? Păi, ce, hai să ne gândim un pic, dacă dumneavoastră ați fi bolnav v-ar conveni să fiți tăiat cu autogena?

Colonelul simți un fior pe spinare... Boul acesta de sergent, așa tâmpit cum era, avea dreptate... Hehee, dar colonelul de asta ajunsese comandant, fiindcă avea capacitatea de a se descurca chiar și în cele mai dificile situații.

- Bă, te duci, iute, la serviciul contabilitate, că ei îl au în evidență și vorbești cu maiorul Tudose, finanțistul. El știe ce are de făcut!

Nelu fugi într-un suflet la maiorul Tudose și-i povesti situația. Maiorul, cel cu care mai făcuse el niște aranjamente la angajare, îl ascultă atent și spuse simplu:

- Băiatu', la mine în acte bunurile unității figurează la cantitate nu la calitate. Deci îl înlocuiești și poți să faci borș cu el (ofițerii au întotdeauna sugestii foarte pertinente cu privire la bunurile din dotare!). Ai grijă însă să-mi aduci ceva care să semene cu ce avem noi în acte, nu vreo namilă care să mănânce mai mult decât este prevăzut în normă. Hai, bagă viteză și nu uita să mă convingi că nu trebuie să fac nici un inventar timp de trei luni până moare potaia!

Nelu înțelese aluzia, fugi pe stradă, găsi foarte repede un maidanez destul de asemănător pe care-l momi foarte ușor cu niște oase și-l schimbă cu Fredy. Adevărul este că îi dăduse o sticlă de votcă plutonierului de la padocuri, dar și una de whisky maiorului Tudose, așa că treaba a mers strună. Însă problema era acum cui să-l dea pe Fredy fiindcă, așa cum bine spusese colonelul, la el acasă nici nu se putea gândi să-l, aducă mai ales că proprietarul prevăzuse în contract că nu are voie să țină nici un animal în casă. Animalul!

Își aduse aminte de o cunoștință a lui, soția unui tip bazat, căreia îi făcuse un mare serviciu în urmă cu ceva vreme. Îi scosese din cap fiului cel mare gărgăunii, deoarece nefericitul, rob al jocurilor pe calculator, voia să se înroleze și să plece la război ca să omoare arabi la ei acasă. Doamne! Toți cretinii care trag cu mitraliere virtuale în jocuri născocite de sadici încep să creadă că asta este realitatea. Până la urmă l-a convins că arabii nu prea se lasă împușcați ca la calculator ci ți-o trag în freză când ți-e lumea mai dragă. Astfel, folosind și niște fotografii foarte convingătoare de pe front, a reușit să-l facă să se înscrie la marina comercială, iar acum colinda lumea pe tot felul de nave de pasageri fiind steward. Măcar scăpase cu viață! A mers și a vorbit cu oamenii, iar ei au înțeles imediat despre ce era vorba. Așa se face că Fredy a ajuns în acel loc cu multă verdeață, pace și liniște, fără durere și suspin despre care, spre deosebire de noi, nu știa nimic înainte. Și bine că era inocent, fiindcă dacă ar fi știut tot ce se întâmplase în jurul lui ar fi fost nevoit să gândească greșit, precum că oamenii au inimă de câine. Ceea ce este total fals!

Gheorghe MAVRICHI

O planetă extraordinară

Planeta noastră este într-adevăr o minune! Astronauții spun că Pământul, cu cerul său albastru și norii săi albi, „este, într-adevăr, planeta cea mai atrăgătoare”. Noi abia acum înțelegem cât este de minunat. Este cea mai uimitoare dintre planetele care gravitează în jurul Soarelui.

Pământul își fabrică și își respiră propriul său oxigen, fixează în sol azotul din aer, determinându-și el singur climatul.

Un alt aspect foarte important constă în faptul că dintre toate planetele sistemului solar, Pământul este unica planetă pe care savanții au găsit viață, care se manifestă într-o abundență și minunată diversitate de organisme microscopice, insecte, plante, pești, păsări, animale și oameni. Ba mai mult, el este un imens și bogat depozit care adăpostește tot ceea ce este necesar pentru întreținerea acestei vieți, infinit de variate.

Toate celelalte planete explorate de către savanți s-au dovedit a fi lipsite de viață. În schimb, aceasta abundă pe Pământ, unde este întreținută de către diferite cicluri foarte complexe care furnizează lumina, aerul, căldura, apa și alimentele, toate acestea într-un echilibru perfect.

Este logic că cel ce a construit toate acestea este Dumnezeu, un constructor extrem de inteligent!

– Distanța optimă dintre Pământ și Soare –

Pentru ca viața să fie posibilă pe Pământ, trebuie să fie îndeplinite anumite condiții foarte precise. Să amintim, de exemplu, de cantitatea de lumină și căldură provenită de la Soare. Planeta noastră, în realitate, nu primește decât o infimă parte din energia produsă de Soare, dar aceasta este cantitatea necesară întreținerii vieții.

Explicația constă în faptul că Pământul se află la distanța optimă de Soare, în medie 149 600 000 km. Dacă acesta s-ar afla mai aproape sau mai departe de Soare, atunci fie ar fi prea cald, fie ar fi prea rece, viața neputând exista.

Pământul efectuează o rotație completă în jurul Soarelui cu o viteză de aproximativ 107 000 km pe oră. Este viteza necesară pentru a balansa – contrabalansa atracția Soarelui și pentru a menține Globul la distanța ideală față de Soare.

Dacă acesta s-ar micșora, planeta noastră s-ar apropia de Soare și, cu timpul, ar deveni un deșert pârjolit ca Mercur, planeta cea mai apropiată de Soare.

Temperatura diurnă a lui Mercur depășește 300° C.

În schimb, dacă Pământul și-ar mări viteza de rotație – revoluție, el s-ar îndepărta de Soare și ar putea deveni un deșert de gheață ca Pluto, a cărei temperatură este de aproximativ – 185° C. Pe de altă parte, Pământul, la fiecare 24 de ore, execută o rotație completă în jurul Soarelui, rotație care determină alternativ și cu regularitate apariția zilei și a nopții.

Dar ce s-ar întâmpla dacă nu ar efectua această rotație în jurul propriei axe decât o dată pe an? O parte a Pământului ar rămâne expusă la soare pe parcursul întregului an și probabil că ar deveni un deșert fierbinte, în timp ce partea cealaltă ar rămâne în întuneric, devenind un pustiu de gheață.

Nici o formă de viață nu ar putea supraviețui în aceste condiții extreme!

Axa în jurul căreia se rotește Pământul are o înclinare de 23,5° față de Soare. Fără această înclinare, anotimpurile nu ar putea avea loc, iar clima ar fi aceeași pe tot parcursul anului. Dacă axa Pământului ar fi mai înclinată decât este acum, verile ar fi extrem de fierbinți, iar iernile foarte aspre.

În multe locuri de pe Pământ oamenii se pot bucura de o primăvară plăcută, caracterizată prin trezirea la viață a naturii, de o vară călduroasă, care permite tot felul de activități în aer liber, de o toamnă mai degrabă răcoroasă, pe parcursul căreia frunzele îmbracă splendide culori și de o iarnă care oferă impresionantul spectacol al munților, pădurilor și câmpurilor acoperite de zăpadă.

Dar lucrul cel mai minunat și misterios din tot Universul este creierul uman, care poartă imaginea celui ce l-a creat.

Existența unui Creator – Dumnezeu – este evidentă prin „lucrările Sale”!

Ești curios de ce se întâmplă într-un CLUB DE ROBOTICĂ?

Uite, îți pot prezenta ce se întâmplă în timpul unui sezon în cadrul competiției internaționale First Tech Challenge (F.T.C) la clubul de robotică Virtual Wolves de la Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” Bârlad.

Cine suntem noi?

Echipa noastră, Virtual Wolves RO165, s-a înființat în anul 2019 și se află la al 6-lea sezon competițional și este formată din 15 elevi care învață alături de mentori importanța competiției, munca în echipă, prietenia, susținerea reciprocă, voluntariatul, precum și tehnicile de robotică și antreprenoriat prin învățare practică.

Experiențele acumulate prin participarea la competiția FTC ne vor ajuta să rezolvăm probleme din viața reală și privind în urmă se observă că fiecare sezon a însemnat noi trepte parcurse.

Cum ne-am implicat noi în comunitate?

De-a lungul anilor am demonstrat că robotica nu este doar despre construirea unui robot, ci și despre oameni.

1. ACTIVITĂȚI ÎN ȘCOLI

În anul 2023 am dat startul proiectului educativ „Caravana Roboticii” în școli din județul Vaslui. Câteva dintre școlile la care am ajuns cu acest proiect sunt: „Dimitrie Negruțiu” (Pogonești), „Ion Murgeanu” (Zorleni), „Manolache Costache Epureanu” (Bârlad) și „George Tutoveanu” (Bârlad).

2. ACTIVITĂȚI ÎN COMUNITATEA LOCALĂ

În fiecare an încercăm să realizăm cât mai multe legături noi, introducând persoanele din comunitate în domeniul STEAM (science, technology, engineering, art, mathematics) prin activități și târguri educaționale atât cu cei mici cât și cu cei mari.

3. ROBOTICA NE UNEȘTE!

Pe lângă activitățile prin care dezvoltăm domeniul STEAM, desfășurăm și activități caritabile. Câteva dintre ele cu care ne putem mândri sunt:

- am ajutat cu câteva lucruri din cele necesare o familie din mediul rural;
- am pregătit împreună cu Biker Boyz cadouri înainte de Crăciun pentru copiii speciali din cadrul Clubului Copiilor „Spiru Haret” din Bârlad;
- am organizat împreună cu Consiliul Elevilor o seară de film, care a fost o activitate de strângere de fonduri cu scopuri caritabile. Din banii adunați s-au cumparat 60 de pachete care au ajuns înainte de Crăciun la copiii de la școala din satul Avrămești, județul Vaslui.

4. Activitate în COMUNITATEA ȘTIINȚIFICĂ LOCALĂ

Ni s-a oferit oportunitatea de a vizita o fabrică emblematică a orașului nostru, SC RULMENȚI SA. A fost o întâlnire care ne-a conectat cu comunitatea locală de știință, tehnologie și inginerie. Am avut bucuria de a ne întâlni cu CEO (Chief Executive Officer) și o parte a personalului tehnic, aceștia fiind plăcut surprinși de povestea echipei noastre și de competiția FIRST Tech Challenge România. În urma acestei vizite am identificat specialiști care ne pot sprijini în acest proiect.

REZULTATELE NOASTRE

Sezon 2020-2021: Premiul Motivate locul 2 din cadrul Regionalei de Iași a Campionatului First Tech Challenge Romania

Sezon 2021-2022:

- calificare la Campionatul Național First Tech Challenge România prin punctele obținute de robot.
- Premiul Motivate locul 3 din cadrul regionalei București-Iași a Campionatului First Tech Challenge Romania.

Sezon 2022-2023:

- o nouă calificare la Campionatul National First Tech Challenge Romania prin punctele obținute de robot.

Echipa de robotică Virtual Wolves RO165

EPIGRAME pentru seniori

Prof. Maximilian OPAIȚ

TURISM MODERN

Permanent apar schimbări;
Toți simțim acuma pulsul:
Sunt mai des solicitări
În turism, că vine... ursul!

DUBITO ERGO COGITO!

În cabină, la votare,
Indecis, nu am de-ales;
Voi decide eu, (în mare!):
Nu știu !...Nu votez!... sau... IES !

TRASEISM POLITIC CONDIȚIONAT

Coaliția salvează,
Oferind un loc căldut,
Celui care *defilează*
Cu ...politica de struț!

VIITOR DE „AUR” ȚARA NOASTRĂ ARE!(?...)

„ROMÂNIA EDUCATĂ”,
Un slogan propus anume,
Ce-a făcut la noi de-ndată
Prostul să își facă nume!

ÎN ROMÂNIA EDUCATĂ

Semidoctșii sunt stăpâni
În acest *Tablou sininistru*;
Când ai *aer în plămâni*
Doar la noi ajungi ...ministru!

MANIERE

Nu ne mai privim cu ură
Ca pe vremuri (fără vină);
Cum suntem cu *pumnu-n gură*,
Nu vorbim cu gura plină!

IRONIE

De câtva timp, pensionar,
Amic îmi e la cataramă;
Catrene scie-acuma, dar
Mai rar croiește-o... epigramă!

SCHIMBARE DE PARADIGMĂ

Fără ca să-mi fac probleme,
Spun adesea și susțin
Că bărbatul rar se teme
C-ar fi adevăru-n vin!

CAMELEONISM

Atâția *domni cu pălării*,
Ce după vot sunt guvernanți,
Sau lideri pe la primării,
În teritoriu-s ... *elefanți*!

LUPTA PENTRU PUTERE

Râvnind la un statut (mai nou!)
Ca văr, gândește că e clar:
Cu-atâtea poze pe panou,
Se vede-n toamnă văr-PRIMAR!

CÂȚI CA NOI!

Sus pe deal, la noi în vie,
O surată durdulie,
C-un *cocoș* înalt, moțat,
Stau de câtva timp la sfat:
– la te uită, cu simbrie,
Cât de mult ne-am cocoțat!

Amândoi, cu gura mare,
Spun că țara-i în nevoi,
Dar ei stau cu ochii-n soare;
– Nu sunt mulți așa ca noi!
– Nu sunt mulți așa ca noi!

Însă, cineva, (*mai sus!*)
Cu accent vădit în glas,
După moda din apus,
Intervine pas cu... pas:
– Was ist das?... Was ist das!

PARODIE DUPĂ POEZIA CÂȚI CA VOI! de George Topârceanu

Serghei COLOȘENCO

IN MEMORIAM

CĂRȚILE MELE

ORIZONTAL: **1)** Editura din Bârlad care mi-a înlesnit, începând cu anul 1999, să tipăresc plachete despre viața literară românească inițiind colecția „Biblioteca Rebus”. Primul număr l-am dedicat lui Mihail Sadoveanu – Poetul năsăudean din placheta nr. 17/2003 (George) – Placheta nr. 67! **2)** Scriitorul apărut în tandem cu Magda Isanos, nr. 65/2011 (Eusebiu) – „... francez”, prima plachetă bilingvă, editată la 14 iulie 2011, nr. 71, de Ziua Franței. **3)** Fluviu în Rusia – Prozator român, nr. 23/2004 (Marin) – Poeziile cu formă fixă ale lui Victor Eftimiu, în nr. 103/2014 (sg.). **4)** Râu în Germania – Bidivii din cartea „Zoo rebus”, vol. II/2014 – Cast – Debutul lui Negruzzi!, nr. 5/2001. **5)** Bardul de la Mircești, nr. 2/2000 (Vasile) – Tip de fruct cărnos. **6)** Fel de mâncare întâlnit în „Rebus culinar”, 2012 – Ne-a încântat cu cei „Din lumea celor care nu cuvântă”, nr. 41/2005 (Emil). **7)** Râu în Brazilia – Cod aeroport din SUA. **8)** Simbolul aurului – Vasile Olaru – Jocuri bazate pe amestecul de litere întâlnite în volumul „Enigme”, 2010. **9)** Timp evocat în „Cronograme”, 2012 – Acestui procedeu tehnic i-am dedicat placheta cu numărul 59/2009 – Unul din pseudonimele poetului prezent cu Otilia Cazimir în nr. 14/2003 – „Academia Bârlădeană”, în inițiale, nr. 9/2002. **10)** Autorul romanului „Roxana”, pe numele său adevărat Grigore Pișculescu, nr. 36/2005 (Gala) – Poetul-matematician, prezent alături de G. Bacovia și L. Bлага în nr. 4/2001, și singur în nr. 43/2005 (Ion). **11)** Creațiile simboliste din nr. 98/2014 – „Poetul pătimirii noastre”, nr. 68/2011 (Octavian) – Efectul comic din „Umor cu puncte negre”, 2006.

VERTICAL: **1)** Lor le-am oferit cartea „Limba și literatura română”, 2013 – Cod aeroport Malaga (Spania). **2)** Specie a genului epic, dezvoltată pe larg împreună cu reprezentanții în nr. 86/2013 – Localitate filipineză în insula Luzon. **3)** Marele

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1						■							■		
2								■							
3				■						■					
4					■				■				■		
5											■				
6						■									■
7		■						■				■		■	
8	■			■				■							
9			■						■				■		
10										■					
11							■					■			

nostru poet căruia i-am dedicat 20 de plachete; prima – nr. 3/2001 și ultima, 105/2015 – Cap de leu! **4)** Cuprins de frig! – Răsunset (fig.) – Oraș în Rusia. **5)** Pășune în Alpi – Prozatorul ardelean, care a scris „Moara cu noroc”, nr. 35/2005 (Ioan). **6)** Corabia legendară – Poeziile lui Al. Macedonski din nr. 92/2013. **7)** Marele nostru povestitor; cartea „Univers enigmatic” a apărut la „Junimea” din Iași, în 1998, iar în plachetă, la nr. 11/2002 (Ion) – În baie! **8)** Localitate în Belgia – Film turcesc. **9)** „Sudden Phase Anomalies” (abr.) – „Rubber Research Institute of Nigeria” (siglă) – Canoe simplu! **10)** Bune! – Autorul poemelor într-un singur vers, nr. 52/2008 (Ion). **11)** Poetul de sorginte bârlădeană, nr. 54/2008 (G.G.) – Pastă cu care se acoperă obiectele de ceramică. **12)** Fel de mâncare, vezi „Rebus culinar”, 2012 – „Reumatism poliarticular acut” (abr. med.). **13)** Pene! – Eroină din „Năpasta” de I.L. Caragiale, nr. 8/2002 – „Repere rebusiste”, nr. 80/2012. **14)** Bunica paternă a lui Ionel Teodoreanu inclusă în careul „În casa bunicilor”, în placheta nr. 83/2013 și în volumul „Casa rebusiștilor”, 2010, Editura PIM, Iași – Plantă din India și din Australia. **15)** Filozoful căruia i-am îngrijit ediția „Filosofia nuanțelor”, Editura Timpul, Iași, 1995, în colaborare (Petre) – „Teatru în...”, nr. 64/2010 sau „... culinar”, 2013, „Zoo ...”, vol. I și II, 2012 și, respectiv, 2014.

Dicționar: LUNE, ILN, AGP, ANAO, TAZ, ALP, DIDI, AROG, MABA.

COLECȚIA

(Rebo metagramă anagramată: 7 + 5 + LXX = 10, 5)

B

POEZII DE MIHAI EMINESCU

(Criptografie eliptică anagramată: 4 + 5 + 3 + 3 + XXXL = 8; 1, 4; 2, 4)

Dezlegări: CĂRȚILE MELE: SFERA – COSBUC – ET – CAMILAR – PERIPLU – OBI – PEDA – SONET – LUNE – CAI – DUR – NE – ALECSANDRI – BACA – RASOL – GIRLEANU – I – CUANA – ILN – C – R – AU – VO – ANAGRAMA – AN – TIPAR – TOP – AB – GALACTION – BARBU – POEZII – GOGA – RAS. **Colecția:** BIBLIOTECA REBUS (colibri + baset + leu). **Poezii de Mihai Eminescu:** SPERANȚA; O, MAMĂ...; TE DUCI (puma + motan + răs + ied + cățel). **SOARTA:** TAINA, FĂRĂ, ÎNAINTE, EU, P, SFIOASĂ, VIAȚA, CLN, CON, ALEE, O, OI, S, EUNUC, TORȚE, MARI, SOARE, RIV, CIOCĂRLIE, MENIRE, ILA. **Enigma:** PUȚINELE CUVINTE.

Doi prieteni.

SOARTA

Victor Ion Popa

Înveșmântată-n ... (1-I) de lumină
Ea merge ... (1-II) preget ... (2).
Și-n urma ei ... (3) și cuminte,
... (4) mea, cruzimei ei, se-nchină...

Ea merge pe cărarea (5) ceia plină
De urme de războiu și de morminte,
Și multe-i par ... (enigma)
Rostite-n lupta mare și haină.

Ea duce-n mână ... (7-I; nom.) ispitei
Și drumuri ... (7-II) deschid nelegiuitei
Neștiutoare razele de ... (8)

Iar viața mea, robită ... (9)
Ce și-a uitat ... (10; nom.) să mai zboare...
Își cântă libertatea-n colivie.

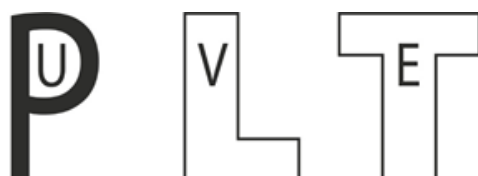
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1						■				
2								■		
3		■							■	
4	■						■			
5					■				■	
6			■		■					
7						■				
8	■						■			
9										■
10							■			

Celelalte definiții: 2) Subsemnatul. 4) Coloană (abr. milit.). 5) Fructul coniferelor. 6) Mioare – Paznic la harem. 8) Siglă pentru „Regolamento Internazionale Veicoli”. 10) Refren oltenesc.

VERTICAL: 1) Exemplar unic – Loc unde un râu își schimbă direcția – Centimetru (abr.). 2) Perioadă de timp – Bună dispoziție. 3) Celebru portar de fotbal rus (Lev) – Insulă aparținând Indoneziei. 4) Actriță britanică (Hindes) – A agonisi (pop.). 5) Vine de la Ana – Tezaur (inv.). 6) Obiecte de îmbrăcăminte (fam.) – Cap de erete! 7) Lagună în Argentina – Siglă pentru „Estados Unidos Mexicanos”. 8) Stau la baza realizării filmelor. 9) Adevărat – Înger ebraic. 10) Aur (simbol) – Dăunător pentru sănătate.

Dicționar: ROON, NIFA, ERAR, FEA.

Biverb: 8, 7

70 DE ANI DE LA REORGANIZARE (8 OCTOMBRIE)

